yes .(formal style) adv.	ئا
august n.	ئاب (1)
splendour ,lustre n.	ئاب (2)
water n.	ئاب (3) ((ف))
privy,latrine,water-closet,lavatory	ئابخانه، ئابدەست=ئاودەست، ئابدەستخاتە، ئابخانە
honour,high respect,credit,self-respect reption.	ئابڕوو
to detame,disgrace,speak ill of .vi.	---------- بردن
modest,respected	بە ----------
dishonest,knavish,shameless adj.	بێ ----------
honourable,respected adj.	ئابروودار
economy , n.	ئابووری
to economize (v.t)	---------- ك
economics n.	زانست ----------
paternd uncle n.	ئاپ (ئاپۆ)
-shrewd,ful of fire adj.	ئاتەش (ف)–ئاگر ئاتەشپارە ئاتەشپەرست – ئاگرپەرست ئاتەش خانە– ئاگرخاتە
syphillis , n.	ئاتەشەك
fiery,red adj.	ئاتەشی (1)
briar(brier) n.	ئاتەشی (2)
brick(backed) n.	ئاجوور
to sigh, moan vi.	ئاخ هەڵکێشان
earth,soil. n.	ئاخ (2)

then conj.	ئاخر
halo,aureole n.	ئاخڵە
speak,talk vi.	ئاخا فتن
graze, train, school (ahorse), vt.	ئاخاوتن
put in,thrust in to vt.	ئاخنین
to stuff,pad ,insrt	تێ --------
to call another bad names	هەڵ ------
small encloseer for sheep and goats,pen,fold n.	ئاخەڵ
tumult,disturbance n.	ئاخۆران و بخۆران
manger n.	ئاخور
atheological preacher n.	ئاخون (ئاخوند)
grand mother n.	ئادا
civilities,good manner n.	ئاداب (ع)
adam, humanity av.	ئادەم – ئادەمی
mankind,human being	ئادەمیزاد
come on!,go on !interj	ئادەی
march , n.	ئازار (ئادار)
adorned ,decorated, directed, adj.	ئاراستە
to adorn,direct , v.	------ک
rest,repose,tranquility, quietness, n.	ئارام
to be quiet,wait, vi	------گ
quiet,patient , adj.	بە ...
impatient,restless , adj.	...ی لێ بڕان

resting place,tomb,grave n.	ئارامگا
quietness,calmnees , n.	ئارامی
adornment,decoration n.to adorn, dress up	ئارایش (ئارایشت)
soapy-water n.	ئاراو
flour,meal n.	ئارد
a kind of pattage n.	ئاردەوا
cucumber n.	ئاروو
wish,desire , n.	ئارەزوو
desirous adj.	ئارەزوو خوا
wishing ,wishful ,desirous, fond ,covetous . adj.	ئارەزووکەر ئارەزوومەند – ئارەزووکەر
sweat n.	ئارەق (1)
to sweat vt.	------دەردان (----ك وە)
arrak ,(an alcoholik spirit made from grapes or dates) n.	ئارەق (2)
drinker ,one addicted to arrak adj.	ئارەق خۆر
mint-water	ئارەقی نەعنا ئارمانج – ئامانج
yes ,really! av. and interj	ئارێ
arian adj.	ئاری (1)
help n.	ئاری (2)
helper n.	ئارییکار
help n.	ئاریکاری

brave ,active, quick adj.	ئازا
	ئارینۆك=لەتكە نۆك
to become brave ,be quick adj.	———————ب
dare you	———ت ئەكەم
to encourage	—————كردن
make haste	————————كە
bravely ,manly adv.	ئازایانە
courage ,pluck ,bravery n.	ئازایەتی (ئازایی)
free ,liberated adj.	ئازاد
to be free .	——————ب
to enfranchise , liberate vt.	—————ك
free ,freeman n.	ئازادە
freedom ,liberty	ئازادی
freedom-loving n.	ئازاد یخوا
pain ,grief ,suffering n.	ئازار
to hurt ,offend ,molest .	—————دان (پێ گەیاندن)
to be hurt v.	پێ گەیشتن
harmful ,painful	بە ———————
harmless ,painless	بێ ————————
trial ,experiment n.	ئاموون
fire, name of the angle, presiding over fire .	ئازەر (ئازەر)
provisions ,a stock fo food	ئازووفە (ئازووقە)
change of place ,removal n.	ئازوگوێز

flock n.	ئاژاڵ (1)
grass ,pasture ,garbage ,bitter ,rubbish n.	ئاژاڵ (2)
disorder ,uproar n.	ئاژاوە ئاژنین –ئاژەڵ –
prick vt.	ئاژۆ
track vt.	—————دان
to graze at night vt.	—————دان
drive ,attack vt.	ئاژۆتن
hammer for chippinging mill-stone	ئاژینە
mill-stone	ئاس (1)
myrtle , n.	ئاس (2) ((ع))
manner ,rule ,style ,way n.	ئاسا (1)
suf.--- meaning like	شێر ئاسا (2)
easy ,simple adj.	ئاسان
to become easy vi.	———————ب
to simplify ,facilitate , vt.	——————ك
ease , simpleness n.easily adv.	ئاسانی
normal ,typical adj.	ئاسایی
to mimic	لە ——————— ك. وە (لاسایی ك.وە)
security ,peace-loving adj.	ئاسایش (ئاسایشت), ئاسایشخوا
direction ,against n.	ئاست (عاست)
against ,in the presence of, lining n.	لە ——————ی000دا
deer ,gazelle	ئاسك

dim of		ئاسك
sky ,heaven n.	chalk and cheese ــــــــــو	ئاسمان
		ریسمان
ceiling ,canopy		ئاسمانه
heavenly ,sky-blue		ئاسمانی
iron n.		ئاسن
waste time ,to flog a dead horse		ئاسنی سارد كوتان
iron-cutter n.		ئاسنبڕ
iron-clad n.		ئاسنپۆش
metal pots and pans n.		ئاسنجاو
black smith n.		ئاسنگەر
smithy n.		ئاسنگەر خانه
smithcraft n.		ئاسنگەری
iron, made of iron		ئاسنی
iron strong ,robust ,made of iron adj.		ئاسنین
horizon n.		ئاسۆ
tranquil ,at rest ,peaceable adj.		ئاسووده
to become quiet vi.		ــــــــب
to comfort ,relieve		ــــــــــك
tranquility , n.		ئاسوودەیی
asia n.		ئاسیا
water-mill n.		ئاسیاو
asian adj.		ئاسیایی
calamity ,misfortune ,mischance n.		ئاسیۆ
mill n.		ئاش (1)

wind-mill n.	ئاشیی با
cooked food ,victuals n.	ئاش (2
mill-fee n.	ئاشانه
cook n.	ئاشپەز
kitchen n.	ئاشپەز خانه
reconciled, at peace, peaseful, friendly adj.	ئاشت
to be reconciled, make pease, end up a quarrel vi.	–00000ب وه
to reconcile vt.	00000ك وه
peace , reconciliation n.	ئاشتی (ئاشتیەتی)
peacefully av.	به00000
peace-loving adj.	ئاشتی خواز
treaty of peace n.	ئاشتی نامه
clear, open, evident, obvious adj.	ئاشکرا
to become clear ,appear vi.	00000 ب
to show, disclose, reveal vt.	00000 ك
evidence n.	ئاشکرایی
acquainted, familiar, friend, skill, expert adj.	ئاشنا
to get acquainted vi.	بوون به 0000
to make friend vt.	00000 گ
acquaintance n.	ئاشنایەتی (ئاشنیی)
miller n.	ئاشەوان
disturbance, tumult, riot, discord n.	ئاشووب

an exciter of discord, turbulent adj.	به 0000
a title of a petty chieftain adj.	ئاغا (1)
agha ,master ,chief of a trible n.	ئاغا (2)
village headman n.	ئاغادێ
agha's wife n.	ئاغا ژن
like an agha adj.	ئاغایانه
state of being an agha n.	ئاغایەتی (ئاغایی)
cairn n.	ئاغەر 00ئاغەڵ 00 ئاغەلە
calamaties ,distress	ئاغات
sun ,beautiful ,fam.proper name.	ئافتاو
ewer , pitcher (n.)	ئافتاوه
women n.	ئافرەت
created adj.	ئافریده
to creat vt.	0000 ك
bravo ,well done! interj	ئافەرین
to appload ,praise , vt.	0000 ك
place ,direction ,presence n.	ئاقار
in the presence of	له 000 ی
wise adj.	ئاقڵ ((ع))
end n.	ئاكام
careful, aware, vigilant, informed, care, notice, information n.	ئاگا
to watch ,beware ,take care , look after know about	0000 لێ0ب0
aware, watchful, careful, informed alert a.	ئاگادار

0000 ب	to be careful, watch, tent vi.
0000 ك	to warn, inform, advice vt.
0000 ك وه	to make, rise, warn vt.
ئاگاداری ئاگاه 00 ئاگا	care ,attention ,watchfulness n.
ئاگاهی (ئاگایی)	notice ,advice n.
ئاگر	fire n.
ئاگر 0 بڕ 0 ك	to prevent fire from spreading vt.
0000 به 0 ب وه	to be on fire vt.
0000 بەردانەوە	to set on fire vt.
0000 پێوەنان	to fire at, burn vt.
0000 تێ بەر 0 ب	to catch fire, flare up vi.
0000 تێ بەردان	to set fire to vt.
0000 دان	to fire vi.
0000 ك وه (هەڵ گیرساندن)	to built a fire
هەڵ گیرساندن	arouse a panic
00 گ (سەندن)	to catch fire, be come excited vi.
00 نانەوە	to create disorder vt.
00 ی بن کا	culprit , n.
ئاگر بازی	play with fire ,fire-works n.
ئاگر پەرست	fire-worshipper n.
ئاگرپەرستی	fire-worship n.
ئاگر خانە	furnace (of samovar) n.
ئاگر دان	fire-place ,hearth ,grate n.
ئاگر گر	inflammable ,combustible adj.

a game at kiosks played by boys n.	ئاگره (1)
a kind of out-door game ,ulcer n.	ئاگره (2)
bon fire ,campfire n.	ئاگره خۆشه
fiery a.	ئاگرین
red ,crimson ,scarlet adj.	وبۆڵ
half ripe grapes	ئاڵ (1)
elf frightening woman in childbed	ئاڵ (2)
banner ,flag ,standard n.	ئاڵا (1)
pen n.	ئاڵا (2)
adhere, stick, cling to, climb vi.	ئاڵان (ئالاێن)
to be entangled weaved, be involved vi.	تێ 000
to be entwined, to adhere, envelop. vi.	تێك 000
stick, cling to, and envelop vt.	ئاڵاندن (ئاڵانن)
to evolve, entangle vt.	تێك 000
fodder , n.	ئالف
tool n.	ئاڵەت ((ع))
black pepper n.	ئاڵەت
(en)tangled ,touchy adj.	ئاڵۆز (1)
be come entangled vi.	ئاڵۆز (2)
entangle vt.	ئاڵۆزاندن (ئاڵۆزانن) (ئاڵۆزكانن) (ئاڵۆسكان) (ئاڵۆزان)
itch ,irritation n.	ئاڵۆش
change-over ,exchange n.	ئاڵوگۆڕ
gland ,tonsils n.	ئاڵوو (1)

to have swollen glands	000 کەوتن
plum	ئاڵوو (2)
amaryllis ,sour cherry n.	ئاڵوو باڵوو
small-plum n.	ئاڵوپە
afflicted , stricken with adj.	ئاڵوودە
to get involved vi.	000 ب
egg-plum n.	ئاڵی بوغارە
ready ,prepared ,at ha adj.	ئامادە
to be ready, be present vi.	000 ب
to prepare vt.	000 ك
readiness n.	ئامادەیی
security ,peace n.	ئامان (1)
merciless adj.	000 بێ
pots and pans n.	ئامان (2)
aim ,object n.	ئامانج (ئاماج)
a target n.	ئامانجگا (ئامانجگاه) 0
	ئامباز=ئەمباز
coming and going n.	ئامشۆ (ئاموشۆ)
to frequent	000 ك
cousin n.	ئامۆزا
learner n.	ئامۆژ
school n.	ئامۆژگا (ئامۆژگە)
teacher ,adviser n.	ئامۆژگار
advice ,teaching n.	ئامۆژگاری
to advise teach	000 ك

wife of one’s parietal uncle, aunt n.	ئامۆژن
	ئامۆژگه .ئامۆگا
mixed ,alloy adj.	ئامێژەن
	ئامۆشۆ00 ئامشۆ
to mixed, blend vt.	000 ك
amen !interj ,so be it	ئامین
plural termination as.	پیاوان
men	پیاوان
children	مندالان
sufi…terming adjectives from	ئانه (000انه)
nouns, as. yearly	ساڵانه
daily	ڕۆژانه
elbow n.	ئانیشك
to nudge vt.	000 دادان
to nudge vt.	000 لێدان
water ,fluid ,stream ,river ,juice n.	ئاو000
to water, irrigate vt.	000 دان
to leak, ooze vi.	000 دادان
to pour out, empty vt.	000 دەردان
to water (mouth) vi.	0000 زانەدەم
get wet vi.	بوون به 000
easily av.	له سەر 000
waterless ,arid adj.	بێ 000
prêt…meaning ,co- ,con- ,together	ئاو (هاو)

in this way ,such, thus av.	ئاوا (1)
populous, peopled, inhabited, prosperous, cflourishing, replenished a.	ئاوا (2)
to populate, flourish vt.	000 ك وه
set (sun or moon) disappear vi.	ئاوا (3)
desire ,yearning ,longing for n.	ئاوات
to desire, long for, crave vi.	000 خواستن
longing ,desiring adj.	ئاواتەخواز
populous ,inhabited adj.	ئاوادان
to populate, flourish vt.	000 ك
flourishing place, prosperity, village n.	ئاوادانی
vagabond, homeless, wanderer n.	ئاوارە
to wander about, be come homeless	000 ب
voice, tune, melody n.	ئاواز
village, hamlet n.	ئاوایی
dam n.	ئاوبارە
swimmer n.	ئاوباز
water-sporting n.	ئاوبازیی
water-fee n.	ئاوبایی
dropsy	ئاوبەند
pump n.	ئاو باش : ئاو پرژێن00
watery, juicy, succulent adj.	ئاو دار
full length (body) a.	ئاو دامان
squirt ,fester n.	ئاو پز
to tester ,suppurate	000 ك

companion n.	ئاو دەنگ
	ئاو دەست 0 0ئاو دەس 0
	دەس نوێژ:
water distributor a keeper of water	ئاو دێر
glance	ئاوڕ
to glance back ,turn the face	000 دانەوە
consider, care for, and regard vt.	000 لێ دانەوە
sprinkling n.	ئاو ڕشتن
to sprinkle	000 ك
skill n.	ئاو روو 0 ئابروو
stirr up n.	ئاو زەنگی
buckle n.	ئاو زوونە
pregnant, with child, with young adj.	ئاوس
swilling (n.)	ئاوساوی (ئاوسایی)
	ئاوسێ (هاوسێ) : دراوسێ
to become pregnant vi.	000 ب
to imp pregnant vt.	000 ك
swell up vi.	ئاو سان
cause to swell vt.	ئاوساندن (ئاوسانن)
swelling n.	ئاوساویی (ئاوسایی)
water fall ,cataract n.	ئاو شار
water-carrier ,water drawer n.	ئاو کێش
dipper ,ladle n.	ئاو گردان
poad ,pond n.	ئاو گید (ئاوگیدە)
pitted with small pox ,pock marked	ئاوڵاوی

blotting-paper n.	ئاولچین (کاغەزی)
small pox n.	ئاوەڵە
to be affected with small pox	000 دەردان
embryo ,foetus n.	ئاوڵەمە
water-course n.	ئاوەڕۆ
plucked as a bird socked n.	ئاوەڕوون
hot water	ئاوی گەرم
water shed	ئاوڕێژ (000گە)ھ
inverted ,reversed adj.	ئاوەژوو
watery, liquid, animal gone astray adj.	ئاوەکی
intruder	ئاوەکی
after – birth(placenta) n.	ئاوەڵ (1)
companion n.	ئاوەڵ (2)
brother-in-law	ئاوەڵ زاوا
woman s' underpants n.	ئاوەل کراس
adverb n.	ئاوەڵ فرمان
pronoun	ئاوەڵ ناو
water land ,irrigated land	ئاوەنیا ئاوەھا00 ئاوھا
dew n.	ئاوونگ
climate n.	ئاو و هەوا
aquatic adj.	ئاوی (1)
suf…forming adjectives	ئاوی (2) (000ا و ی)
from nouns ,as . muddy	قوراوی
chandellier n.	ئاوێزە

mirror ,looking-glass n.	ئاوێنه
decorated with mirrors	ئاوێنەبەند (ئاوێنەکاری)
ah! alas! interj ,sigh n.	ئاه
to sigh ,groan vi.	000 هەڵ کێشان
tune, music, harmony, concert, entertaintment,party n.	ئاهەنگ
discordent	بێ 000
to hold a concert	000 گێڕان
deer n.	ئاهوو
lament n.	ئاهواه
slow ,gentle ,calm adj.	ئاهیسته
interj ,expressing pain ,ah!	ئای
interrogative particle,whether or not.	ئایا
may n.	ئایار
type of song	ئایای
coming, next, future, approaching.	ئاینده
ending of the past to form	ئایه (000ا یه)
particle ,added to the personal	ئایه
conditional tense ,as:	بچوومایه, بم کردایه
suf…forming abstract nouns ,as:	ئایەتی (000ایەتی)
adjectives ,as:	ئەستورایی , قووڵیی
rite, common law, ceremony n.	ئایین
infidel .	بێ 000
particale used in forming present indecative ,as .	ئە ((ە)) 0 ئەڕۆم , ئەخۆم

it may be ,possible	ئەبێ ((ەبێ, ئەبێت, دەبێت))
to be	((بوون))
disgrace ,scandal ,violation n.	ئەتك
to detame ,scandalize	000 پیێ کردن
to violate ,disgrace	000 ك
satin ,atlas n.	ئەتڵەس ((أ))
star , proper name	ئەختەر
linden n.	ئەخڵاموو
beauty ,grace ,glory n.	ئەوا
culture ,politeness ,courtes n.	ئەدەب (ع)
scholary man of letter, literary man .	ئەدیب (ع)
qualified ,competent , adj.	ئەرباب
a city in northern iraq, famous for the defeat of darius by lexander the great.	ئەربیل
excellent, valuable, wise ,brave a.	ئەرجمەند
stream ,river	ئەرخ (تورکی)
judas-tree n.	ئەرخەوان (ئەرخەوان)
purple adj.	ئەرخەوانی (ئەرخەوان) ئەرد
	00 ئەرز
earth ,ground ,land	ئەرز ((ع)) ئەرژنگ 00
	ئەرخەوان
a frightful demon n.	ئەرژەنگ00(ئەرژەنگی دێو)
hardship ,task ,duty n.	ئەرك
present (brought from a journey)	ئەرمەنمان
armenian adj. , n.	ئەرمەن

armenia n.	ئەرمەنستان
anative of armenia, the language of ns.	ئەرمەنی
a saw n.	ئەڕە
carriage ,car ,waggon n.	ئەرەبە (عەرەبە, عەرەبانە)
dragon ,tyrant n.	ئەژدەر
dragon n.	ئەژدەها (ئەژدیها)
the tyrant zahhak	ئەژدەهاك
knee n.	ئەژنۆ
to kneel vi.	000دادان
horse n.	ئەسپ
entrusted , adj.	ئەسپاردە00 سپاردە
slow ,gentle adj.	ئەسپایی
gently, slowly, in a whisper adv.	بە000
cross-piece (spade) n.	ئەسپەرە
a touch of madness (esp. after tiphus)	ئەسپەك
rue (bot) n.	ئەسپەند (ئەسفەند)
soap-root ,salf wort ,soap wort .	ئەسپۆن
louse n.	ئەسپێ
be infested with lice.	تێ دان
lousy ,deloused ,infested with lice	ئەسپێون
lining n.	ئەستار
thorn ,prickle ,chistle n.	ئەسترێ
tear (eye) n. nape n.	ئەستۆ
to undertake .	000گرتنە

له000دان	to be head vt.
ئەستور	thick ,gross ,stout adj.
0000ب	to be come thick ,swell up vi.
0000 ك	to thicken vt.
ئاو دەست	thickness n.
ئەستورك :كولێره	
ئەستێر (ك)	reservoir n.
ئەستێره	star n.
0000 ژماردن	to lie a wake v.
ئەستێرەدار	starry adj.
ئەستێره ژمێر	astronomer
ئەستێره كشان	falling of shooting star .
ئەستێرەناس	astrologer ,astronomer n.
ئەستێره نما	astronomy n.
ئەستێڵ	chisel n.
ئەسكانه (ئەسكەنه)	
(ئەستێڵێك)00 ئەستێرك	
ئەسكڵ	hot cinder, ember, life coal.
ئەسكەڵە ((ا))	harbor ,port n.
ئەسكەڵەت ((أ))	skeleton n.
ئەسكەمل	chair n.
كاغەزی 000	playing-cards
ئەسكەنه	chisel
ئەسكویَ	ladle n.
ئەسمەر	swarthy ,brown adj.

ئەسنان	tradesmen n.
ئەسیر ((ع))	bondman, captive, prisoner(of war) n.
ئەسیری	captivity ,slavery n.
ئەشك	forearm n.
ئەشکەنجە ئەشکەند0 0	tremont, torture, vice(tool) rack press n.
ئەشکەوت	cave n.
ئەشکێل	bobble ,fetters n.
ئەفرۆز	burning ,illuminating ,fem proper name n.
ئەفسانە	story ,table ,narrative ,charm spell ,incarnation , n.
ئەفسوون	incantation ,charm ,fraud n.
ئەفسەر	crown ,officer n.
ئەفەندی	a title of respect ,effendi ,sir n,
ئەك00 دەك	
ئەگرە	here adv.
ئەگریجە	side-stress n.
ئەگەر	if conj.
ئەگەرچی	although (conj)
000چی	although conj.
000تا (000نە)	if not ,other wise av., conj.
ئەلف	name of the first letter in the arabic kurdish alphabet
ئەلف و بێ	alphabet n.
ئەڵقە (ع)	ring n.

to encircle ,embrace	0000دان (000گ)
hasp n.	ئەڵقە ڕێز
diamond n.	ئەڵماس
diamond-cutter (man) cut– glass n.	ئەڵماس تەراش
electricity n.	ئەلەتریك (ئەلەكتریك) ((أ))
germany n.	ئەڵەمان , ئەڵەمانیا
german adj.	ئەڵەمانی
this pro. and adj.	ئەم
these pro. and adj.	ئەمانە
these things , persons .	ئەمانە
	ئەمار00عەمار
	ئەماراو00عەماراو
pounce ,sudden attack n.	ئەمباز
to attack on vt.	000بردنە سەر
to pounce vi	0000دان
this side	ئەمبەر0 ئەمپەڕ00 ئەمبەر
then ,in this case	ئەبێ
this side ,inner side	ئەم دیو
to turn over	ئەم دیو ئەو دیو (ك)
order ,command ,affair n.	ئەمر ((ع))
to give order	000دان
to order vt.	000پێ دان (00ك)
to die	0000ی خوا (ك)
orde n.	ئەمر بە
written command n.	ئەمر نامە

this year	ئەمسا ڵ (ئیمسا ڵ)
this end	ئەمسەر
to night	ئەمشەو (ئیمشەو)
the nearer end ,this side	ئەملا
this person , thing	ئەمە
here it is	ئەمەتا (ئەمەتانێ)
task ,duty ,labor n.	ئەمەك
pensioner ,retired n.	ئەمەكدار
this much	ئەمەندە
this week	ئەم هەفتەیە (000حەفتە)
finger n.	ئەمووست
toe n.	ئەموستپێ
ring n.	ئەمووستیلە
thimble n.	000 ىدروومان
prince n.	ئەمیر((ع))
princess n.	ئەمیرە
safe ,secure ,honest, faithful a.	ئەمین
to secure vt.	000 ك وە
steward ,agent ,trustee n.	ئەمیندار
the planet venus n.	ئەناهید
result ,end n.	ئەنجام
in conclution ,at the end	لە000 دا
hinge n.	ئەنجامە
cut in pieces vt.	ئەنجنین (ئەنجن ئەنجن 0 ك)
chop, mince, slice, cut in pieces vt.	ئەنجنین

committee, council, meeting, assembly	ئەنجومەن
measurement ,dimension ,size n.	ئەندازە
to estimate, compare vt.	0000ك
to take measure vt.	0000گ
out of size, out of manner, immense	بێ0000
to some extent	تایەك000(بە000 یەك)
extraordinary adj.	لە0000بەدەر
enginner n.	ئەندازەكار (ئەندازیار)
limb ,member ,body n.	ئەندام
thought, consideration, fear, anxiety n.	ئەندێشە
care fee adj.	بێ0000
hit a mark ,shoot vt.	ئەنگاوتن
casualty	ئەنگاوتە
lump ,a ball of dough	ئەنگوتك
slumble vi.	ئەنگوتن (هەڵ)
he ,she ,it ,that pro.	ئەو
they pro.	ئەوان
those pro.	ئەوانە
they who ,those who (those which)	ئەوانی
the far side ,the opposite side	ئەوبەر
beyond prep.	ئەوپەڕ
at the out side	ئەوپەڕەكەی
then av.	ئەوجا
dervish ,fanatic n.	ئەوداڵ (عەوداڵ)

outer side ,next av.	ئەودیو
glory ,splendour n.	ئەوڕەنگ
europe	ئەوروپا
european adj.	ئەوروپایی
tool n.	ئەوزار
then av.	ئەوسا
the other end n.	ئەوسەرئەوك
throat n.	ئەوە==ئەو
thus ,such adj.	ئەوەها
there it is	ئەوەتا
since av.	ئەوەتەیی (ئەوەتی)
so such av.	ئەوەندە
nearly av.	ئەوەندەی
that who ,which that pro.	ئەوەی
that one	ئەوەیان
there ,that place av.	ئەوێ
that , which ,whom pro.	ئەوی
the other one ,next	ئەویتر (ئەوی دی , ئەوی کە)
people, the public, inhabitants, civilians	ئەهالی ((ع))
ahriman ,the princeof darkness and auther of all evil ,the devil	ئەهریمەن
oh! yes ,certainly ,interj	ئەی
september n.	ئەیلول
an exclamation of disgust, phew! interj	ئەیهو

nomad n.	ئۆبە
an exclamation of joy, hurray !interj	ئۆخ
room n.	ئۆدە
army n.	ئۆردو
camp ,heat quarters n.	ئۆردوگا
	ئۆستا00 وەستا
good luck ,omen n.	ئۆغر
where are you going ?	---00بێ (000بێت)
happy journey ,good journey	000 ت فێر بێ
an exclamation of distress, oh !ow! interj	ئۆف
hope ,desire ,expectation n.	ئومێد
to lose hope ,despair	0000 بڕین
to rely up on ,put one `s hope	0000 بەستن (0000 پێبوون)
to hope (for) ,expect	0000 ك
hopeless	بێ000 (نا000)
hopeful adj.	بە000
flat-iron n.	ئووتو
oh! interj	ئۆی
yes ,ya	ئێ
iran ,persia n.	ئێران
here abouts av.	ئێرانە
persian adj.	ئێرانی
here adv.	ئێرە , ئێرەکانێ

god	ئێزەد
now av.	ئێستا (ئێستە)
just now av.	ئێستاکە (ئێستاکونێ)
mull n.	ئێستر
bone n.	ئێسك
hand some ,good looking adj.	ئێسك سوك
ugly adj.	ئێسك قورس
the whole body n.	ئێسكو پروسك
pain ,ache ,griet n.	ئێش
feel pain ,hurt ,ache vt.	ئێشان
cause pain ,hurt vt.	ئێشاندن (ئێشانن)
night-watching n.	ئێشك (ت)
to watch vi.	0000گ
watchman n.	ئێشکگر ئێتی00 یەق
tribe n.	ئێلّ (ت)
gathering ,crowd n.	ئیجباری
ambassader ,envoy n.	ئێچی ((ت))
we ,us ,our pro.	ئێمە
people like us ,we our selves	ئێمە مانان
in the evenings	ئێواران
evening av.	ئێوارە (ئێوارێ)
you, you're pro.	ئێوە
people like you ,you yourselves	ئێوەو مانان
ewer (with a spous)	ئیبریق ((ع))
more adj.	ئیتر

halt ,storpage ,pause n.	ئێست
tea cup n.	ئیستكان ((ع))
worke ,job ,occuparion ,business n.	ئیش
to have job with some one	0000 پێ ب
to work ,cause to work ,run vt.	0000 پێ0ك
to work ,perform a service	0000 ك(000بینین)
to happy some one for help	0000 كەوتنە للا
to be busy	0000 هەبوون
i have a job with you	0000 م بە تۆ هەیە
worker ,workman ,workwoman n.	ئیشكەر
hard worker ,officials adj.	ئیشگوزار
hand made ,handiwork n.	ئیشی دەست (00دەس)
faith ,belief n.	ئیمان ((ع))
to see reason	0000 هێنان
faithful ,believer n.	ئیماندار
then	ئینجا
flower-pot	ئینجانە

pref---used before some adv.	ب (1)
denoting activity as\ knowing	بزان
pref---added to the personal endings	ب (2)
of the past to form conditional tense	بچومایە
pref---used befor present stems to	ب (3)
form imperative mood as:	بچۆ , بڕۆ
present stem of verb to be as:	ب (4)
wind ,air n.	با (1)
to inflate	تێکردن
to start to blow	هەڵکردن
exposed to wind adj.	بە0000
to expose to wind ,waste	بە0000 دان
winding ,rolling ,twisting n.	با (2)
to be twisted vi.	0000خواردن
to roll ,wind ,twist ,vt.	0000دان
to resume ,relapse vi.	0000دانەوە
to swagger	خۆ000 دان
rhematizm, flatulent vi.	با (3)
let	با (4) بام
let us play	0000 یاری بکەین
yes ,o! yes	با (5)
heat	با (6)
on heat (animal)	بە00000
price ,value	با (7)

what is the price?	ى چەندە؟
pref---meaning, with, having as:	با (8)
informed adj.	باخەبەر
father n.	باب (1)
capter n.	باب (2)
papa ,daddy n.	بابا (بابا)
goods, articles bought and sold, subject, matter, sort, n.	بابەت
concerning rolled, swaddle n.	بە0000
attacked by cold	باپەڕ
to catch cold	ب000
gripe ,whirl wind n.	باپێچ
grand father n.	باپیر
grand grand father n.	0000ە گەورە
measure of weight nearly 22 li 35	باتمان
testicle n.	باتوو
substitute n.inteadof	باتی
toll ,tribute n.	باج
to collect tax vt.	----سەندن
black mail n.	---وپیتان
tax collector n.	باجگر
chimney ,sky light ,large window n.	باجە
elder sister n.	باجی((ت))
piebald adj.	باچە
garden ,orchard n.	باج

to prune vt.	000بڕین
dim of	باخ
kinder garden	00ی منداڵان
gardner n.	باخچەوان
seed—bed n.	باخڵە
bosom ,pocket n.	باخەڵ
to lie with vt.	چوونە باخەڵەوە
sleep in the arm vt.	نووستن
put in to breast—pocket vt.	خستنە باخەڵەوە
gardner	باخەوان
windy ,swollen ,rhewmatic adj.	بادار
rhumatism ,	باداری
gout n.	باداری
chimney ,flue ,an airy house or place	بادگیر00 بادنجان=باینجان
wine ,wine glass n.	بادە
almond n.	بادەم
almond—oil	ڕۆن000
almond—kernel	ناوکە 000
almond—shaped adj.	بادەمی
cup n.	بادی
load ,burden ,heavy task ,unborn	بار(1)
child or young ,foetus (fetus) n.	بار
to transport vt.	0000 بردن
to pack up vt.	0000 بەستن
to unload vt.	000 خستن

to transport ,under take	000 کێشان
to be burden to some one	بوون به000 به سەرەوە
to abort ,abortion	لە000بردن
to miscarrige	لە000 چوون
position ,side ,time ,tarn n.	بار (2)
unfit ,inconvenient adj.	بێ000
appropriat ,convenient	لە000
unfit , inconenient	بێ ...
grist n.	باراش
the planet mars, mas. proper name	بارام
rain n.	باران
rainy adj.	بە000
rainless adj.	بێ
rainlessness n.	بێ000 ی
drizle n.	وورده000
rain-water ,rain-pool	باراناو
rainy ,wet adj.	باراناوی
raining n.	باران بارین
end of spring ,whenee rains stop	باران بڕان
cause torain vt.	باراندن (بارانن)
rain-coat n.	بارانی
a beast of burden ,truck ,porter n.	باربەر
contribution ,subscription n.	باربوو
baggage n.	بارخانە
hieght (honse) ,load carring n.	بارستایی

load , baggage n.	بارگه
pack horse ,a beast of burden (horse)	بارگیر
pledge ,hostage n.	بارمته
rule ,regulation n.	بارنامه
regard ,form ,subject n.	باره
regarding to ,concerning to	له000 ی
concerning	دەر000 ی
court ,heat quarters n.	بارەگا
pack-aninial n.	بارەگی
frequently ,often adv.	بارەها
bulwark ,rampart n.	باروو
gunpowder magazine n.	بارووت
at least ,for once ,if only	بارێ
loaded adj.	باری
thin ,slender ,narrow a.	باریك
fine thread n.	باریکان
thinness n.	باریکایی
consumption (disease) n.	باریکه
path ,by way	باریکەڕێ
rain vi.	بارین
pour down vi.	دا000
not mature adj.	باڕ
bleat vi.	باڕاندن (باڕانن)
bleating ,shouting n.	باڕە(000 باڕ)
chick n.	باڕۆکه

leap ,jump v.	باز (1)
to jump vi.	000 دان
to get out of danger ,escape	دەر000 بوون
to enable to escape vt.	دەر000 ك
falcon n.	باز(1)
again adv.	باز(2)
suf…meaning performer as:	باز (3) كۆتر باز
bazaar (bazar) ,market n.	بازاڕ
a market-man ,common ,cheap n.	بازاڕی
long-jump n.	باز بازێن
merchant ,draper n.	بازرگان
trade , n.	بازرگانی
to trade ,to buy and sell vt.	000 ك
gushing n.	بازرەقە
to burst out suddenly ,spurt out vi.	000 بەستن
bracelet n.	بازن
brace ,circle n.	بازنە
cotton fabric , n.	بازە (1)
piebald ,striped adj.	بازە(2)
falconer n.	بازەوان
dim. of n.	بازووڵ
upper arm n.	بازوو
armlet n.	بازووبەند (بازیبەند)
toy ,play-thing n.	بازیچە
	بازی — وازی

skin disease (children)	باژەڵە (بای باژەڵە)
mention ,talk ,inquiry n.	باژێڕ—بازاڕ
to mention ,describe	000 ك
ancient ,old adj.	باستان
walking-stick n.	باستۆن
stick or pipe stem (of cheery wood) , n.	باسقەندە
arm ,low ridge n.	باسك
a kind of sweet (amixtur of paste and grape-juice) , n.	باسووق
piles n.	باسوور
good ,well adj.	باش
better adj.	باشتر
best adj.	باشترین
sparrow-hawk	باشۆكە
a square cloth used by women for caring things	باشێڵ
	باڕە ,باغ – باخ ، ,باغچە – باخچە
	باسماندن – باراندن
textile n.	بافت
	باڕاندن ، باعە – باڕە
woren fabric ,braid n.	بافتە
taft ,bundle ,bunch n.	باقە (1)
bleating (of goats) n.	باقە (2) (باقە باق)
fear ,anxiety ,care n.	باك

fearless ,careless adj.	بیَ0000
carelessness n.	بیَ000 ی
cupping n.	باكه‌ش
north n.	باكوور
northern adj.	باكووری
cyclon n.	باگرد
root roller n.	باگردان (باگردێن)
wart n.	بالووكه و,
	باكید= بادگیر
	باگێژه=گێژه‌لۆكه
pillow ,cushion n.	بالین
wing ,arm ,fin n.	باڵ (1)
to arrest ,pinion vt.	000 به‌ستن (000 به‌ستن ك)
winless	بیَ000
to fly away ,take wing vi.	000 گ
whale n.	باڵ (2)
height , n.	باڵا
stature ,high ,exalted adj.	باڵا
to grow taller ,keep growing taller ,increase in stature v.	00000 ك
to measure the height vt.	به000 گ
large drum ,a huge mule	باڵا بان
tall ,of a high stature adj.	باڵا به‌رز
middel finger n.	باڵا به‌رزه

a mbitious ,aspiring adj.	باڵا پەروازە
an upper storey ,an upper room n.	باڵاخانە
superior ,senior n.	باڵا دەست (000 دەس)
high flying ,airplane n.	باڵا فڕ
very short ,shorty ,dwarf n.	باڵا کورت
nice tall adj.	باڵا گەردان
winged adj.	باڵاندن
adult ,of mature age adj.	باڵغ (باڵق)
	باڕاندن ، باڵدار
balcony n.	باڵقۆن
	باڵشت=پاڵشت
winged ,bird	باڵندە
newly fledged adj.	باڵە فڕێ
	باڵەبان=باڵابان
cushion ,pillow n.	باڵینە
ambassador n.	باڵیوز
embassy n.	باڵیوزخانە بام=با (4)
okra ,lady finger n.	بامیە
roof ,plateau n.	بان (1)
above ,on , prep	بان (2)
sound ,cry ,call n.	بانگ
to call to prayer vi.	0000 دان
to call ,summon ,invite vt.	000 ک
anouncement n.	بانگەواز
man who tolls roof after raining	بانگوش

pubs ,privy parts n.	بانه گا
lady n.	بانوو
penthouse n.	بانێژه
style ,fashion ,popularity n.	باو (1)
suf … used after names of coulor to form adjectives , meaning(ish) some what as:	باو (2)
reddish	سورباو
father n.	باو (39
fore fathers ,ancestors n.	باوان
storm n.	باو و باران
father n.	باوك
fatherless ,orphan n.	بێ 0000
orphanhood	بێ000 ی
fatherly ,paternal n.	باوكانه
male ,cock n.	باوكه
fatherhood , paternity n.	باوكی (باوكێتی) باوه=بابه
step-father n.	باوه پیاره
bride's visit to her parents after marriage	باوه خون
step mother n.	باوه ژن
belief ,creed ,credid ,religious-faith n.	باوه‌ڕ
to believe in ,trust vi	000 پێ ك
to believe vi	000 ك
unbelieving ,doubting ,sceptical adj.	بێ000
doubt n.	بێ000 ی

armfull ,embrace ,lap ,bosom n.	باوەش
to embrace vt. to take in to one's arms	0000پێدا ك (لە000 ك)
fan n.	باوەشێن
fatherless adj.	باوە مردە
ancestors, forefathers, grand fathers	باو وبا پیز
suit – case ,trunk	باوڵ
yawning n.	باوێشك
	باوی=بادەم
to yawn vi.	0000 دان
a kind of early hollow fig	باهەنجیر
stile ,flange ,the arm n.	باهوو
egg-plant n.	باینجان
regard ,esteem ,credit n.	بایەخ
bitter –almond n.	بایەف
owl ,screech owl n.	بایە قوش (بایقوش)
a sail n.	بایەوان
concerted ,selfish adj.	بایی
to be concerted vi.	لەخۆ000 ب
cutting n.	ببڕ
never	ببڕاببڕایی
idol n.	بت
idolater n.	بتپەرستی
idol—temple n.	بتخانە
quarrelsome adj.	بجەنگ

little ,small adj.	بچووك (بچووك)
smallness n.	بچووكایەتی, بچووكی, بچووكیەتی
smaller adj.	بچووكتر
smallest adj.	بچووكترین
glutton ,a greedy eater	بخۆر
giver n.	بدەر
brother n.	برا
father's brother ,uncle	000 ی باوك
full brother	000 یحەق (000ڕاستی)
foster brother	000 یشیری
younger brother	برا بچووك
brother ,friend ,comrade n.	برا دەر
nephew ,niece n.	برا زا
great nephew or niece	برازازا
bestman n.	برا زاوا
brother's wife ,sister-in-law	برا ژن
elder (big_)brother	برا گەورە
dear brother	براله
brotherly ,like a brother	برایانه
brotherhood n.	برایەتی (برای)
murmur (voice) n.	برته
murmuring ,grumble n.	برد (000 و بۆڵه
past tense of	بردن
take (away), carry (off), trans port	بردن

to take to vt.	بۆ000
to insert to vt.	تێ000
to endure ,stand v.	دەر000
to remove ,take away vt.	لا000
carry back ,take back ,win	بردنەوە
to win	لێ000
taking n.	بردە
be roasted ,grilled vi.	برژان
roast vt.	برژاندن (برژانن)
heal (of mound) vi.	برژانەوە
eye-lash	برژانگ
beard ,awn ,eye- lash	برژۆڵ
hunger	برس (لە برسا ,برسا)
die of starvation	لە برسا مردن
starving ,utterly destitute	لە برسامردوو
hungry , a and n.	برسی
hunger n.	برسیەتی
pain in the muscles	برك
brass n.	برنخ (1) (پرنج)
rice n.	برنج_(2)
gauze n.	برنجۆك
profitable ,productive , profit	بە000000 ، برەو
eye brow n.	برۆ
to knit the brows	0000 گرژ ك

have pain ,smart ,flash vi.	بروسکان (بروسکاندن, بروسکانن)
lightning n.	بروسکه
substitute n.	بری (بریتی)
instead of	له 0000
would that	بریا
lamb roasted whole n.	بریانی
shine , flash , glitter n.	بریسك (بریسکه)
flash ,glitter n.	بریسك
shining ,glowing a.	بریسکانەوه
roasred seed n.	بریشکه
wound n.	برین
wounded adj.	بریندار
	بریقانەوه = بریسکانەوه ، بریقه = بریسکا ، بریقانەوه = بریسکانەوه ، بریقه = بریسکه، بریقەدار بریسکەدار
to wound vt.	000 ك
shears n.	برینگ
bit ,piece ,cutting ,section	بڕ (1)
also present stem of verb	بڕین
to be able to reach	000ك
a few ,a little	000 ێك
filings n.	بڕاده
be stopped, be cut ,cease vi.	بڕان

finish, bring to an end vt.	بڕاننەوە
cease vi.	بڕانەوە
spine ,back bone n.	بڕبڕە (000 ی پشت)
vertebrate ,having a back bone	بڕبڕەدار
	بڕابڕاگە=بڕبڕەٚ
file ,rasp n.	بڕبەند
bits and pieces	بڕشت (1)
fertility n.	بڕشت (2)
fertile adj.	بە 000 (بڕشتدار)
cutting ,sharp adj.	بڕندە
shoot ,sprout n.	بڕك
snuff n.	بڕنوتی
split (bruised) wheat n.	بڕوێش
past stem of	بڕی
	بڕوا = باوەڕ
cut vt.	بڕین
to cut down (off)	دا 000
to insert in to vt.	تێ000
self- slaughter n.	خۆ000
to blurt out vt.	دەر000
to raise vt.	هەڵ000
to deduct ,cut off vt.	لێ000
goat ,a large fish n.	بز (1)
staring .with open eyes	بز (2)
knowledgeable a.	بزان

lost ,missing a.	بزر
to be lost ,disappear vi.	000 ب
to lose vt.	000 ك
curdle ,coagulate vi.	بزڕکان
to become pale	هەڵ000
cause to curdle vt. talk wildly ,rave vi.	بزڕکاندن (بزڕکانن)
odds and ends ,effects (valulees)	بزگوڕ
nail n.	بزمار
to drive a nail vt.	0000 داکوتان
studded with nails ,firm adj.	بزمارکوت
goat ,she-goat n.	بزن
a large lizard n.	بزنمژ
wild goad ,ibex n.	بزنەکێوی
grin n.	بزە
set in motion ,incite vt.	بزواندن (بزوانن)
moving ,past stem of	بزووتن
move vi.	بزوتن
move again ,movement n.	بزوتنەوە
quick ,nimble adj.	بزۆك
resless ,hasty ,brisk adj.	بزێو
hastiness n.	بزێوی
weeding ,cleaning n.	بژار
to weed vt.	000 ك
compensate ,pick up vt.	بژاردن

to compensate for	بۆ 0000
to compensate vt.	پێ0000
to elect ,select ,choose vt.	هەڵ
span	بست
pistachio –nut n.	بسته (1
axle for a mill –stone	بسته (2
side –tress n.	بسك
killer n.	بكوژ
manager n.	بگێر
crystal n.	بللور
crystalline ,calico n.	بللوری
blister n.	بلۆق
flute ,pipe ,urind attached to a cradle	بلوێر
piper ,one who plays on a pipe	بلوێر ژەن
ticket n.	بليت
genius adj.	بليمەت
soft ,sloppy (melon or the like)	بڵ
scattered ,spread ,extended adj.	بلاو
to spread ,disperse vi.	0000 ب وه
to scatter ,dispers to publish vt.	0000 ك وه
dismissal ,spreading n.	بلاوه
plopping n.	بڵته
silly ,incapable adj.	بڵح
bubble ,blister ,gurgle n.	بڵق (بڵقه ,بڵقه بڵق)
to babble up ,blister vi.	000 دان (000ك)

a house lizard n.	بڵقەدەرە
high ,lofty ,exacted adj.	بڵند
to rise, soar vi.	000 ب (000 ب وە)
to rise, elevate vt.	000 ك (000 ك وە)
highness ,exalitation ,height n.	بڵندایەتی (بڵندی ,بڵندێتی)
higher adj.	بڵنتر
highest adj.	بڵنترین
blaze ,flame n.	بڵێسە
bottom ,base ,under ,end n.	بن
to up root ,destroy horoughly	000 بڕ ك
to undermine vt.	0000 دانەوە
bottomless , without end	000 بێ
without end ,girl , missed her maiden head , no longer virqin	بێ
nolonger virgin	بێ
to deflower vt.	بێ 000ك (000 بزاندن)
under ,entirely	لەبن
foot of hill ,lower part of a mountain	بنار
foundation n.	بناغە
the lower part of the ear jowl n.	بنا کوێ (بناکوێچکە)
ash –tree n.	بناو
reservoir ,house keeper adj.	بناوان
armpit n.	بن باخەڵ
root ,origin n.	بنخ
to set root , settle down in a place	000 داکوتان

of jewish origin	بنجۆ
origins n.	بنجو بناوان
shrub ,root n.	بنچك (بنچكه)
base ,foundation n.	بنچینه
firm ,solid ,fundamental adj.	بندار
ribs n.	بن دەس
foot ,base ,plinth ,foot of a tree	بنك (بنكه)
rice sticking to the bottom of a pot	بنكڕ
dig under, sap vt.	بنكەند 000 ك
base n.	بنگه
	بنكەوش = بن باخەڵ
bugloss n.	بنكوزروان
ceiling n.	بنمیچ
base n.	بنه
	بن هەنگڵ = بن باخەڵ
to select ,fix upon	بنەكردن
uprooting ,destruction n.	بنەبڕ
to uproot ,exterminate eradicate destroy throughly vt.	000 ك
grain kept in store for seed	بنه توو
farm n.	بنه جوون
root ,origin n.	بنچه (بنچەك)
root ,foundation n.	بنەڕەت
establishment ,camping ground	بنەگا
family ,dynasty	بنەماڵ (بنەماڵە)

house keeper (woman) n.	بنەوان
voilet n.	بنەوشە
voilet colour adj.	بنەوشەیی
underneath ,beneath , prep.	بنەوە
foundation ,building n.	بنیاو (بنیات)
to sed up ,build ,establish	000 ك
fundamental n.	بنیادی
sole of the foot	بنی پێ
thiness ,emaciation n.	بنێسی
gum ,chewing –gum n.	بنێشت
to ,by ,with ,in ,at , for , prep	بە (1)
by day	0000 ڕۆژ
in kurdish	بە کوردی
for how much	بەچەند
pref… to form	بە (2)
as:	بە کەڵك
present stem of verb	بە (3)
leopard ,tiger n.	بەبڕ (بەوەر) ، بووز
baby n.	بەبلە
baby ,doll (nursery)	بەبە
duck n.	بەت
open adj.	بەتاك (وە تاك)
empty adj.	بەتاڵ
emptiness n.	بەتاڵی
blanket n.	بەتانیا

youngling ,whelp ,cub n.	بەچکە
boy ,child n.	بەچە
pederast adj.	بەچە باز
pederasty ,sodomy n.	بەچە بازی
greedy in eating ,voracious adj.	بەچەخۆر
luck ,fortune ,destiny ,fate n.	بەخت
lucky adj.	بە 0000
luckiness ,happiness n.	بەختداری
a ram three years old	بەختە
fortunate ,lucky ,rich	بەختیار
fortune ,happiness ,richness	بەختیاری
giving ,donation ,gift n.	بەخش
gift ,for giveness ,mercy n.,	بەخشایش
benevolent ,forgiving	بەخشندە
present ,prize ,tip n.	بەخشیش
grant ,offer ,	بەخشین
for give vt.	بەخشینەوە
spend ,distribute vt.	بەخشینەوە
rear ,support ,nurse ,bring up vt.	بەخێو 0 ك
greedy ,envious adj.	بەخیل (بەخیل)
envy n.	بەخیلی
sea n.	بەحر
bad ,evil ,wicked adj.	بەد (1)
a pref … signifying ill ,evil	بەد (2)
male volent adj.	بەد ئەندێش

unlucky ,unfortunate ,ill-fated	بەد بەخت
unfortunately adv.	بەد بەختانە
misfortune ,bad luck n.	بەد بەختی
evil-tongued adj.	بەد بێژ
pessimistic ,cynical adj.	بەد بین
ugly	بەد چارە
of bad colour ,badly coloured	بەد رەنگ
malevolent ,malicious adj.	بەدخوا (000 خواه)
ill-natured ,rude ,vicious ,immoral ,bad-tempered adj.	بەد خو
	بەد خواز=بەد خوا
escort ,guide n.	بەدرەقە
misbehaving ,of bad condact adj.	بەدرفتار
evil-tongued adj.	بەد زمان
ill-natured ,ill-disposed adj.	بەد سروشت
evil-dore ,wicked adj.	بەدکار
suspicious adj.	بەد گومان
	بەدفەساڵ=بەدچارە
wicked adj.	بەد مایە ,
	بەد گۆ=بەد بێژ
blind druck, fighting drunk, ruttish adj.	بەد مەست
infamous ,of ill repute adj.	بەد ناو
infamy ,bad repute n.	بەد ناوی
ungrateful adj.	بەد نمەك
without adv.	بەدەر

badness ,mischief n.	بەدی
to ill-treat ,do evil	000 ك
fruit ,pruduct ,offspring n.	بەر (1)
to abort ,miscarry	000فڕێ دان (000 هاویشتن)
cast her young (animal)	00فڕێ
to bear fruit vt.	0000 گرتن
memory n.	بەر (2)
by heart	لە 000
to recite by heart	لە 000 خوێندنەوە
to memorize ,learn by heart	لە 000 ك
to know by heart	لە 000 زانین
suf … signifying carrier ,bearer as	بەر (3) ، باربەر
side ,lining n. front; width , before . prep.	بەر (4)
to be released ,be loosed	000 ب
be dropped ,fall vi.	0000 ب وە
to set free ,release vt.	0000 دان
to drop vt.	000 دانەوە
to let go vt.	تێ 000 دان
to fight ,grapple vt.	تێك000 بوون
to wear ,put on vt.	لە 000 ك
pubes (the hair about those parts)	بەر (5)
together ,a like ,adj. and adv.	بەرامبەر
sweet smelling n.	بەرامە
opposite ,on that or the other side	بەرانبەر

infront of ,against	ب 0000
opposition n.	برامبەری
to oppose ,affront vt.	ك 0000
pig n.	بەراز
fang ,cannine tooth	بەرازە
watery land	بەراو
comparison n.	بەراورد
to compare ,estimate vt.	ك 000
having had cast its young (animal)	بەراویتە
former ,formerly adv.	بەرایی
encounter ,sudden meeting n.	بەرەنگار
ruined ,destroyed ,laid waste	بەربار
to ruin ,spoil	ك 0000
fast-breaking	بەربانگ
in plase , besider	بەرجا
select ,choice ,befitting ,prominent adj.	بەرجەستە
anything in sight ,prospect n.	بەرچاو
very greedy ,aviricious ,insatiable adj.	بەرچاو تەنگ
blinkers	بەرچاوگە ، بەر چاوە
breakfast (light meal with tea)	بەرچایی
fruit-basket n.	بەرچنە
rival ,antagonist ,opponent adj.	بەرچەپ
lamb n.	بەرخ
flock of lambs	بەرخەڵ

sunny side of a hill ,sunlit ,exposed to sun ,a place constantly exposed to sun	بەرخۆر
successful ,happy adj.	بەرخۆردار
dim of lamb n.	بەرخۆلە
stone ,rock n.	بەرد
indirect hint, to stone vt.	0000 تێ گ
to be petrified vi.	0000بوون بە
to waste vt.	لە 000 دان
fruitful adj.	بەردار
mill-stone n.	بەرداش
stone-pavement ,cause-way	بەرد ڕێژ
stoning ,pelting n.	بەردە باران
flint (and steel) n.	بەردەستێ (بەرو ئەستێ)
service ,help n.	بەردەست
to serve ,help vt.	000 ك
to rinse (rice and the like)through clean water to remove dust	بەردەشۆر
front n.	بەردەم
in front of	لە 0000
	بەردەقانێ=قۆچەقانێ
stony waste ,rocky place	بەردەڵان (بەردەڵانی)
prayer-flags n.	بەردە نوێژ
high ,loud adj.	بەرز
to rise ,soar vi.	0000 ب وە
	بەر ڕۆژ = بەر خۆر
to boast vi.	0000 فڕین

to raise ,elevate vt.	0000 ك وه
height n.	بەرزایی (بەرزی ,بەرزێتی)
higher adj.	بەرزتر
highest adj.	بەرزترین
cicada ,corn-crieket	بەرزە چڕە (بەرزە چڕ)
saddle-bow n.	بەرزین
able ,capable adj.	بەرژەوەند
sore-grapes ,unripe grapes n.	بەرسیلە –
share ,portion n.	بەرکەوتن
victim n.	بەرکەوتو
	بەرقلیانی =بەرچایی
clothing ,cover , leaf n.	بەرگ
cloth vi.	0000 پۆشین
	بەرکۆ = بەرزین
Envelop vt.	00000 تێ گ
tailor	بەرگدروو
fine lambs wool	بەرگن
resistance n.	بەرگە
resist ,oppose force, hold out put up with	0000 گ
pillow-case n.	بەرگە سەرین
fob ,watch-pocket	بەرگە سەعات
keep sake ,souvenir n.	بەرگوزار
before adv.	بەرلە
prayer-rug n.	بەرماڵ (1)

space in front of house	بەرماڵ (2)
food leaft over ,leavings n.	بەرماوە
sucking-baby n.	بەرمەمکان
programme n.	بەرنامە
groin n.	بەرموسوڵدان
family .off spring	بەرە (1)
gradually adv.	بەرەبەرە ، بەرە (2) = بەرەو
dawn n.	بەرەبەیان
ploughed field by a pair of oxen	بەرە جووت ،
to chase ,follow to catch , persue vt.	0000نان
	بەرەوخوار = ...خوارە =
	بەرەوخوار
product ,fruit ,result n.	بەرهەم
	بەرەڕوو=بەرەوڕوو، بەرەوژێر،
	بەرەوژور
to wards , prep	بەرەو –
interception ,obstraction n.	برەو بڕی ، بەرەواژ=ئاوەژوو
to intercept ,obstruct vt.	00000 دانەوە (000ك)
back wards ,reversed adv.	بەرەو پاش (000پشت)
meeting n.	بەرە پیری
to the front ,for wards ,aheads adv.	بەرەو پێش
down wards a and adv.	بەرەو خوار
declivity ,down hill , adownward steep	بەرەو خوارەوە (000خوارکە)
backwards adv.	بەرەو دوا
face to face adv.	بەرەوڕوو

come face to face vi	0000 ب وه
conform ,compare with one another	0000 ك وه
up wards adv.	بەرەوژوور
acclivity ,up hill , an upward slope	بەرەوژوورە
mansion ,house ,a house for summer date	بەروار
apron ,stomacher ,bib n.	بەروانكە
front part ,coller n.	بەرۆك
sole of the foot n.	بەری پێ
wide adj.	بەرین (1)
former adv.	بەرین(2)
rug or carpet of coarse wool , woven matting n.	بەڕە
free ,ownerless adj.	بەرەلا
to be loosed ,released vi.	0000 ب
set free ,release ,abondon	0000 ك
acron (oak) n.	بەڕوو
a dearler in clothes ,draper n.	بەزاز
defeat ,over come vt.	بەزاندن (بەزانن)
cause to dismount vt.	0000دا
entertaiment ,merriment ,feast orgy n.	بەزم
sin ,poor ,frustrated	بەزە
pity ,compassion n.	بەزەوی (بەزەیی)
to pity vt.	00000 پێدا هاتنەوە
be defeated ,fail vi.	بەزین (1)
jump ,run vi.	بەزین (2)

to dismount	دا 0000
jump up ,hop vi.	هەڵ0000
bounce vi.	هەڵ0000 ە وە
dry land n.	بەژ
stature ,height n.	بەژن (بەژن و باڵا)
enough ,sufficient adj.	بەس
it is enough ,that will do	0000 ە
river bed ,dam ,brace ,clamp	بەست
tied ,bound ,bewhitched (and so rendered)	بەستراو
tie ,bind ,fasten ,freeze	بەستن
to tie down ,fatten (sheep) vt.	دا 0000
to tie up ,erect ,compose ,construct ,establish vt.	هەڵ0000
song ,ballad ,tune n.	بەستنە (1
bound ,fastened ,closed up ,bundle	بەستە (2
tongue-tied ,feeble ,unhappy adj.	بەستەزمان
package ,parced n.	بەستەك
ice-bound ,frozen adj.	بەستەڵەك
glazed earthen war jar n.	بەستوو
three years ago	بەسرپێدار
three days ago	بەسر پێڕێ
event ,adventure ,experience n.	بەسەر هات
happen to one	0000 ن (بەسەردا هاتن)
share ,portion ,lot n.	بەش
deprived adj.	بێبەش

distribute ,divide up vt.	دا000 ك
divide vt.	0000 ك
inheritor n.	بەش بەر
	بەشبڕاو=بێ بەش
share holder ,partowner , participant n.	بەشدار
partner ship ,taking part ,participation	بەشداری
perhaps ,may be	بەشکم (بەشکو,بەشکی)
snow n.	بەفر
to snow vi. snow falling n.	0000 بارین ,
	بەشینەوە=دابەش کردن
snowy=water ,ice=water n.	بەفراو
covered with snow ,snow covered	بەفراوی
snowy ,made of snow adj.	بەفری (بەفرین)
snow-sweeper ,snow-shovel n.	بەفرماڵ
partridge (male) n.	بەق
grocer n.	بەقاڵ ((ع))
quilting n.	بەقیە ((ع))
reel n.	بەکرە (بەکەرە) ((ع))
biscuit n.	بەکسەمەت
bey (title) ,gentleman n.	بەگ
son of a bey ,noble n.	بەگزادە
up right adj.	بەل
wobbling (wabble) n.	بەلەبەل
stray n. gone a stray adj.	بەلەسە

to stray ,lose one way ,bolt vi.	000 ب
continous running of stomach n.	بەلەفیڕە (پەلەفیڕە)
liquorice n.	بەلەك
boat n.	بەلەم
trouble ,calamity ,disaster n.	بەلا
morrelo ,cherry n.	بەلالووك
but ,though conj and adv.	بەلام (بەلان)
fur (of kettle) n.	بەڵغ
phelegm n.	بەڵغەم
	بەڵكو (بەڵكی) =بەشكو
proof ,evidence n.	بەڵگە
chaft of rice	بەڵم
piebald ,speckled adj.	بەڵەك
yes	بەڵێ
promise	بەڵێن
to promise ,give one word	000 دان
bass (music)	بەم
string ,cord n.	بەن
builder ,mason n.	بەنا
anesthetic ,henbane n.	بەنج
band ,cord ,fastening ,tie n.	بەند (1)
to stay ,be detained vi.	0000 ب
to tie fast ,bind vt.	0000 ك
dam n.	بەند (2)
paragraph ,ream of paper	بەند (3)

slave ,servant n.	بەندە
house of your servant (my house)	بەندە خانە
son of your servant (my son)	بەندەزادە
pyjama-cord ,trousens-cord	بەندە خوێن
harbour ,sea-port	بەندەر
slavery ,servitude n.	بەندەگی (بەندەیی)
rough track	بەندەن بەندەگەری--=بەندەگی
	بەندەگەری--=بەندەگبی
groundless rumours ,tittle-tattle n.	بەندوباو
discipline n.	بەند و بەست
prisoner n.	بەندی
jailer n.	بەندیوان
jail ,prison n.	بەند یخانە
an intoxicant made from hemp ,hashish ,bhang n.	بەنگ
price ,cost ,value n.	بەها
bold ,valiant a.	بەهادر
spring (sea son) n.	بەهار
spices	بەهارات ((ع))
rose-gardin ,spring n.	بەهارستان
vernal ,product of spring	بەهارە (بەهاری)
splendid ,interj	بەھ بەھ ,
	بەهانە--=بیانوو بەهرام=بارام
share ,portion ,part ,capacity ,fortune	بەهرە
blessed ,fortunatc adj.	بە 000

deprived ,unfortunate adj.	بێ000
gimlet n.	بەهرەمە
	بەهرەدار
	(بەهرەمەند)=بەبەهرە
fortunate ,happy adj.	بەهرەمەند
divine power and goodness n.	بەهزاد
also ,mase proper name	بەهزاد
intelligent ,acute ,adroit ,avalauch	بەهمەن
paradise ,heaven	بەهەشت
paradisical adj.	بەهەشتی
quince n.	بەهێ (بەی)
packed closely ,compact n.	بەیابەست
stale ,not fresh adj.	بەیات
	بەور (بەوری بەیان) بەبر
melted fat ,dripping n.	بەیاتە
barren land ,fallow n.	بەیار
fair-copy n.	بەیاز
flag ,standart n.	بەیاغ (بەیاخ)
flag-bearer,	بەیاغدار
insolent ,abusive (women) n.	بەیاغدار
dawn ,day break ,early morning	بەیان (1)
declaration ,explanation	بەیان (2)
to explain ,declear vt.	ك 0000
early in the morning	بەیانەکی
tomorrow	بەیانی

in the morning	بەیانیان
cammomile flowers	بەیبوون
house ,couplet ,verse n.	بەیت ((ع))
veterinary surgeon n.	بەیتار (بەیتاڵ)
veterinary (office) n.	بەیتارخانە
barren adj.	بەیچەڵ
between ,space ,relation	بەین ((ع))
between two persons	بەین
from time to time	0000 بەین
break with (off) vi.	00000 تێکچوون
create a rift between	0000 تێك دان
they are not in good terms	بەیانیان نی یە
act as mediator	چوونە (کەوتنە) بەینەوە
recently ,now adays	لەم 000 ە دا
ill-omened ,unlucky	بەبووم (بەد بووم)
for ,to ,why ,what for	بۆ (1)
smell ,scent n.	بۆ (2)
melting-pot n.	بۆتە
why ,what for	بۆچ (بۆچی)
wist ,steam	بۆخ
body odour n.	بۆدڕن
brown adj.	بۆر (1)
uncultivated land ,follow	بۆر (2)
storm , tempest n.	بۆران (باو000)
a kind of omlet	بۆرانی

wild boar n.	بۆره
commoner, not noble, common coarse fellow	بۆره پیاو
distant relation n.	بۆره خزم
a man of no importance	بۆرەزەلام
apoor-horseman	بۆرەسوار
akind of pastry ,jay brownish adj.	بۆرەك
defeat n.	بۆڕ (1)
to defeat ,overcome vt.	000 دان
to be defeated ,overthrow	0000خواردن
hay under which fruit is kept	بۆڕ (2)
low (com) vi.	بۆڕاندن (بۆڕانن)
lowing	بۆڕە
pipe ,tube ,trumpet n .	بۆڕی
grey adj.	بۆز
annoy ,harass vt.	بۆژە (000 ك)
fodder left over ,leaving in manger	بۆژۆ
stench n.	بۆسار ، 0000 ك =بۆژەكردن
place of perfume ,garden	بۆستان
empty ,vanity adj.	بۆش
emptiness n.	بۆشایی (بۆشی)
frog n.	بۆق
thrush (disease) n.	بۆقژە
turkey n.	بۆقلەموون
nape n.	بۆقەتە (000 ىمل)

breast-stroke swimming n.	بۆقەمەلە
stink ,rotten adj.	بۆگەن
stagnant-water	بۆگەناو
feiret n.	بۆگەنکە
stink ,stench adj.	بۆگەنیو
berry (grape) n.	بۆڵ
grumble ,couplain vi.	بۆڵاندن (بۆڵانن)
grumbling n.	بۆڵە
smell ,scent ,odour n.	بۆن
to smell vt. to be putrid vi.	000 ك
become smelly vi.	000 گ
to smell vi.	000 لێ هاتن
into prep ,pronoun n.	بۆناو
smell of singeing meat or fat	بۆنچرووك (بۆچڕووك)
smell of burning bone or skin	بۆنچەك (بۆچەك)
sweet-smelling	بۆنخۆش
scented ,perfumed ,aromatic adj.	بۆندار
body odour (animal) n.	بۆندڕن (بۆدڕن)
smell of burning n.	بۆنسۆ (بۆسۆ)
smell of singing hair or wool	بۆنكڕووز (بۆكڕووز)
smelly ,fetid adj.	بۆنگرتوو
cause ,reason n.	بۆنە
a sweet smell	بۆنوبەرامە
foul breath	بۆنی دەم
shoe polish ,boot– blacking	بۆیاغ

shoe– black	بۆیاغچی
dye ,paint n .	بۆیه (1
to dye ,paint	000 ك
there for conj.	بۆیه (2
in order that	بۆیەکە
ford n.	بوار
pass ,miss vt.	بواردن
pass ,spend time ,enjoy one– self	0000ڕا
opportunity ,ability n.	بواره
give apportunity ,allow vt.	000 دان
calumny , slander n.	بۆختان
calumniate ,siander vt.	0000 پێ کردن
slanderer n.	بوختانکەر
bundle ,parcel ,square shawl n.	بوخچه
over pass, pass without notice, for give vt.	بوردن
to pass by vi.	00000ڕا
to pardon, for give vt.	0000ێ
to sacrifice one self	0000 لەخۆ
faint vi	بوردنەوە
was ,past stem of	بوون
liar ,hole ,burrow ,den n.	بوودڕ
silly fool	بوودەڵە
mirt (plant)	بوودینە
home spun woolen cloth	بووژو

revive ,recover vi.	بووژانەوە
revive ,nourish vt.	بووژاندنەوە (بووژاننەوە)
ambush n.	بووسە
bride ,daughter-in-law	بووك
puppet n.	بووکە سەماکەرە
doll n.	بووکە شووشە
bridal n.	بووکێن
earth ,land ,region n.	بووم
earth quake n.	بوومەلەرزە
to be ,become ,exist vi.	بوون
to become	0000 بە
to be entraped vi.	پێوە0000
to be inside ,partake	نێدا0000
to stoop ,bent over vi.	دا0000
to open out ,burst out (boil) vi.	دەر0000
recur	بوونەوە
to finish ,complete vt.	لێ0000
to break apart vi.	لێك000
the second letter of the arabic-kurdish	بێ (1)
without,lacking	بێ (2)
	بێ (3) = وەرە
pefex…. equal in meaning to ,no ,less ,in ,im , … etc	بێ (4)
hairless ,cheerless adj.	بێتووك
	بێبوون =بەیبوون

besides ,apart from ,except ,in addition	بێجگە
youngling	بێچوو
dim of	بێچووله ، بێچوو
root ,base	بێخ
root of teeth	00000 ی دان
insomnia n.	بێ خەوی
awake ,aware ,alert adj.	بێدار
dairy n.	بێژه ، (بیره)
milk maid n.	بێرەوان
nausea ,detest n.	بێز
fell sickness ,disgast ,to become sick of	000لێ ك وه
tired ,bored ,wearicd adj.	بێزار
to be sick of athing ,be bored	000ب
to annoy ,harass ,distress vt.	000 ك
weariness ,boredom n.	بێزاری
be sick of a thing vt.	بێزران (لێ000)
long for unusual food (pregnan)	بێزوو
restless longing to which pregnant women are subject to	بێزوو
sayer ,singer n.	بێژه
to say	بێژان (بێژین)
sitr vt.	بێژانەوه (بێژینەوه)
coarse sift n.	بێژنگ
	بێژەر = بێژ
cradle n.	بێشکه

wood ,forest ,thicket n.	بیشه
wild land over grown with bushes, jungle, bush	بیشەلان
vegetable patch (a plot of melon or cucumber)	بێستان
without pillars ,heavon n.	بێستون
unemployed n.	بێکار
incapable ,lazy ,idle adj.	بێکاره
forcelabour ,corvee ,hard work	بێگار
to force one to work without pay	0000پێ ك
unwillingly av.	بێگارانه
foriegner ,stranger ,unknown n.	بێگانه
spade n.	بێڵ
vain ,futile ,useless adj.	بێهوده ، بێگەن=بۆگەن
young pig n.	بێوڵە, بێن=بۆن
widow (ed) a	بێوه
widower n.	بێوه پیاو
widow n.	بێوه ژن
widow-hood n.	بێوه ژن کۆش
willow n.	بی
desert ,wilderness	بیابان
	بێوەیی =بێوەژن
pretext ,excuse n.	بیانوو
to seek an idle excuse vt.	===پێ گرتن
to make a pretext to quarrel ,raise a pretext	000 ك

seeking excuse	به 000
under the pretext of	به000 ى
pupil of the eye	بيبيله (000ىچاو)
a well n.	بير (1)
mind ,thought ,idea ,memory n.	بير (2)
to remind vt.	0000 خستنه‌وه
to think vi.	0000 ك
to remember vt.	0000 ك وه
to be remembered vi.	0000 كه‌وتنه‌وه
to remember ,recollect vt.	له 000 ب
to forget vt.	له 000 چوون
to forget	له0000 ك
memory n.	بيره‌وه‌رى
bastard n.	بێژى
twenty adj.	بيست
twentieth	بيسته‌م (بيسته‌مين)
hear	بيستن
hear (a gossip)	بيستنه‌وه
fear ,danger n.	بيم
ill ,sick adj.	بيمار
hospital n.	بيمارخانه
lunatic asylom	بيمارستان
breath ,throat	بين (1)
to hold breath ,spin (top(	000گ
present stem of verb	بينين (2)

careful ,cautious a.	تیَ 000
caution ,deliberation	تیَ 000 ی
throat n.	بیناقاقا
seeing ,dear sighted ,able to see adj.	بینا
sight ,the eye	بینایی
see vt.	بینین
to expect of	ڕا000
to ponder ,think over	تیَ0000
find	بینینەوە
axe	بیوور

pope	**پاپا**
king (playing card)	پاپاز =پاپەجانە
shoes for babies	پاپەجانە
	پاپۆش=پاپووج
slippers n.	پاپووچ
time n.	پات
repeated adj.	دوو 000
thread bare ,squalid ,idle ,useless adj.	یاتاڵ
drawn game	پاتە
cambric n.	پاتیسقە
mattock n.	پاچ
feet (of sheep and other animal)when boiled ,trotters n.	پاچە
	پاچاڵ =پێچاڵ
hand hoe n.	پاچە کۆڵە
a small mattock n.	پاچۆلکە
chopping ,hewing n.	پاچین
to hack down vt.	دا 000
to trim ,remove by clipping vt.	هڵ 0000
having feet ,permanent ,always ,fixed	پادار
reward ,retribution n.	پاداش (پاداشت)
soverign ,monarch ,king	پادشا (پادشاه)
prince n.	پادشازادە
kingdom ,royal ,reign n.	پادشاهی
last year	پار
protect ,preserve vt.	پاراستن
to take of one's self ,keep away	خۆ 0000
wet ,submerged .under water adj.	پراو

piece ,bit n.	پارچه
broken to bits ,all in pieces	00000 پارچه
to break in pieces ,crush ,smash vt.	00000 پارچه ك
beggar n.	پارسه‌ك
tare ,make –weight n.	پارسه‌نگ
meal taken before day-break during the month of ramazan	پارشێو
coin ,piece ,fragment ,money	پاره
penniless adj.	بێ 0000
throw away money ,spend foolisly	0000 فرێ دان
to change money	0000 گۆڕینه‌وه
its in vain ,of no value	0000 ناكات
save up for a rainy day	0000 ىسپى بۆ ڕۆژى ڕه‌ش
in pieces	پاره پاره
to tear to pieces	0000 ك
lover of money	پاره په‌رست
stingy ,miserly ,mean adj.	پاره پیس
having money ,rich adj.	پاره دار
morsel n.	پاروو
dieting ,abstinence ,target n.	پارێز
observe a diet ,avoid ,abstain vt.	0000 ك
hiding place ,asylum n.	پارێزگا
dieting n.	پارێزگار
bull-calf n.	پارێن
beg ,beseech ,implore vt.	پاڕانه‌وه
shovel (of wood) n.	پاڕو
heel n.	پاژنه
watching ,guarding n.	پاس

to watch ,guard ,bark	000 ک
omnibus n.	پاس ((ا))
eaves n.	پاسار
to hide ,cover vt.	000 ک
sparrow n.	پاساری
sentry post	پاسگه
sentinel ,guard ,watchman n.	پاسەوان
answer n.	پاسوغ
to refuse	0000 دان
to answer	0000 دانەوە
after ,back ,behind av.	پاش
to delay ,postpone	0000 خستن
after wards	لە 000 دا
to fall behind vi.	000 کەوتن
title given to high officials ,	پاشا
pasha	پاشا
leaving in manger	پاش ئاخور
pasha son (or daughter) n.	پاشازادە
anarchy ,disorder n.	پاشاگەردانی =پاشان =لەپاشدا
hobble ,suffix n.	پاشبەند
heedful ,cautious adj.	پاش بین
dinner given by bridgroom family afew days after wedding	پاشتێلانە
rear-guard n.	پاشدار
trip up vt.	پاشقول (000گ)
back ward ,behind in learning	پاشکەوتوو
cantle n.	پاشکۆ
penitent ,repentant adj.	پاشگەز

to repent	000ب وه
left over ,remains ,leaving	پاشماوه
behind someone back	پاشمله
to talk behind somone back ,backbite	له 000 قه ك
prefix… meaning last	پاشه
last-born ,the youngest child	پاشەبەره
future n.	پاشه ڕۆژ
savings	پاشەكەوت
to save money ,make money	000ك
	پاشەرۆك =پاشماوه
skirt (hind part) n.	پاشەڵ
libertine adj.	0000 پیس
back wards	پاشەو پاش
disorder n.	پاش و پێش
hind-leg n.	پاشوو
after adv.	پاشی
final ,future n.	پاشێن
upshot ,after-effects n.	پاشێنه
kind of pastry stuffed with nuts ,cut into lozenge-shaped pieces	پاقلاوه
broad been n.	پاقله
clean, tidy, pure, chaste, innocent, a.whisk,brush	پاك
to cleanse ,whisk	0000 ك وه
innocence ,acquital	پاكانه
chaste ,modest adj.	پاكداوێن
clean ,pure adj.	پاكژ (پاقژ)
packet ,parcel n.	پاكەت

modest ,chaste	پاکیزه
threshold n.	پاگه
back ,side n.	پاڵ
to lean against vi.	0000 پێوەدان
to push vi.	0000 پێوەنان
leaning ,to relax vi.	0000 لێ دانەوە
to lean back vi.	0000 دانەوە
to lie down ,lie back vi.	0000 کەوتن
in a leaning position	له 000 ەوە
buffalo calf n.	پالاخ
pack-saddle n.	پاڵان
the muscle extending the length of the back and neck	پاڵانچە
a pack-horse ,a maker of pack-saddle	پاڵانی
strain ,refine vt.	پالاوتن
strained ,refined adj.	پاڵاوتە
great –coat ,over coat n.	پاڵتاو (پاڵتۆ)
cushion n.	پاڵپشت
workman ,labourer n.	پاڵە
crush ,pressure ,jostling ,rushing on one another ,push each other about	پاڵەپەستۆ
athlete ,hero ,wrestler ,champion n.	پاڵەوان
heroic adj.	پاڵەوانان
athletics n.	پاڵەوان بازی
support ,butteress n.	پاڵەوانە
kind of bloncmage made of sugar and starch	پاڵۆزە (فالۆزە)
side ,flank	پاڵوو
skirt of a robe ,train of a dress	پاڵیم

colander ,stainer	پاڵێن
strainer	پاڵێو (پلاو000)
broad ,wide ,flat ,ample adj.	پان
to be wide vi.	000 ب
to sit down (on floor)	00000 ب وه0
to widen vt.	0000 ك
to flatten ,open wide	0000 ك وه
wideness ,area n.	پانایی
trouser	پانتۆڵ (پانتلون)
fifteen adj.	پانزه
fifteenth adj.	پانزهم (پانزهمین)
antidote n.	پانزههر
podgy adj.	پانكهڵه
quite broad adj.	پانو پۆڕ
womans high heeled slipper n.	پانی بهرز
grazing ,pasture n.	پاوان و پانی
	(1) پاژنه= پانی (2) پانایی
anklet (child's)	پاوانه
extremities of the body	پاو پل
limit ,end ,extremity n.	پایان
limited adj.	به 0000
endless ,unlimited adj.	بێ 000
capital n.	پایتهخت
rest ,breek n.	پایرۆس (ی)
autumn n.	پایز
autumnal (product)	پایزه
pillar, column, rank, degree, dignity n.	پایه
his highness ,noble n.	پایه بڵند (000 بهند)

noble ,stable ,enduring	پایەدار
stability n.	پایەداری
trodden under foot, destroyed, oppressed a.	پایەماڵ
to trample on, destroy vt.	000ك
throb , pulsate vi.	پت (000 دان)
more adj.	پتر
flickering n.	پتە (00پت)
firm ,solid adj.	پتەو
firmness n.	پتەوی
severed ,broken off ,broken up adj.	پچڕ (000 پچڕ)
sparately adv.	پچڕ
break ,be severed vi.	پچڕان (پچڕانەوە)
break ,sever ,cut off vt.	پچڕاندن (پچڕین)
to pull apart	دا 0000
to uncorck ,tear open ,pluck (flower)	هەڵ 0000
piece n.	پرت
flicker n.	پرتە
orange n.	پرتەقال
orange (colour) adj.	پرتەقاڵی
tress ,lock n.	پرچ
hairy	پرچن
rainbow n.	پرچی ئایشێو فاتمە
snore ,sound of snoring n.	پرخاندن
bridge n.	پرد
sigh n.	پرزە
small piece ,a bit	پرزۆڵ
tendrile n.	پرژ
gush out vi.	پرژان

sprinkle vt.	پرژاندن
question n./	پرس
to consult vt.	0000 پیّ ك
to ask vi.	000 ك
inquirer n.	پرسا
consolation ,sympathy n.	پرسه
asking ,inquiring n.	پرسەر
question n.	پرسيار
ask vt.	پرسين
to ask from vt.	لیّ 0000
enquirement ,responsibility	پرسينەوە
scattered v.	پرش (پرش و بلاو)
spark n.	پرشنگ
soft coating desposit ,formed on suface of liquid (esp vinegar)	پرگ
rub off vt.	پرواندن (پروانن)
to rub off between fingers	هەلّ 000
purse ,money bag ,bundle ,abit of cloth in which money or drugs are put	پرياسكە
full ,full off adj.	پڕ
to be full vi.	000 ب
to dash suddenly ,pounce up on vt,	0000 پێدان
tofill up vt.	000 ك
suddenly ,abruptly av.	لە 000ێكا
to incity against vt.	لیّ 000 ك
dumpling ,mash n.	پڕپۆلّە
fullspeed ,gallop ,abow-shot ,jump n.	پڕتاو
ray n.	پڕتەو
richly –coloured ,strong (tea) adj.	پڕ ڕەنگ

snort vi.	پڕماندن
snorting n.	پڕمە
wornout garment ,rags	پڕنۆڵ
rubbish ,valuless adj.	پڕوپاتاڵ
nonsense n.	پڕ و پووچ
odds and ends n.	پڕ و پیت
project n.	پڕۆژە
be scorched ,be shriveled	پڕووزان (هەڵ 0000)
cause to scorch ,shrivel vt.	پڕوزاندن
scorching ,shriveling n.	پڕووزە
light snow	پڕووشە
shrivel ,burn ,wear out vi.	پڕووکان (هەڵ 000)
cause to shrived	پڕووکاندن
dried-up state n.	پرووکە
spark n.	پڕیشك
womb (animal)waistbanl	پزدان
glanders ,horn of drawers	پزوو
doctor ,physicial n.	پزیشك
dispensary n.	پزیشکخانە
medical adj.	پزیشکی
spurt ,gush out vi.	پژان (پژین)
cause to spurt vt.	پژاندن (پژانن)
sneezing n.	پژمە
sneeze vi.	پژمین
lisp ,son n.	پس
break (string or rope)rent asunder	پسان
cause to break ,burst vt.	پساندن (پسانن)
expert ,a scout boy n.	پسپۆڕ
wrench ,strain ,pull with a twist	پسکان (ڕا 000)

whispering ,humming n.	پسە (0000 پس)
cousin n.	پسمام
note ,list n.	پسوولە
used for calling cats , interj	پش (پش پش)
back ,support ,supporter ,backer ,behind ,at the back ,off spring	پشت
to turn away the back on	0000 تێ ك
to rely on ,trust vt.	0000 بەستن بە
to back up ,support ,rely up on vt.	0000 گ
to neglect	0000 گوێ خستن
he can't be downed	0000 ی لە ئەرزناكەوێ
back to back ,back wards ,for generations	پشتاو پشت
,strong in the back ,backed , supported , confident adj.	پشت ئەستور
a little hill ,heap ,butterss ,ridge n.	پشتە
room behind verenda	پشت هەیوان (پشتەیوان)
flesh inside backbone	پشتە مەغزە
ally ,place of refuge	پشت و پەنا
waist band ,belt n.	پشتێن
cordom ,strap n.	پشتێنە
pillow ,cushion n.	پشتی
instep n.	پشتی پێ
winter stable n.	پشتیر
back of the head n.	پشتی سەر
nape n.	پشتی مل
what ever is leant upon ,prep	پشتیوان
supporter ,protector	پشتیوان
sheep dung (or bicular) n.	پشقل پشكل

lot ,stopper n.	پشك
inspect, examine, looknarrowly, searching vt.	پشكنين
red ember ,live ember n.	پشكۆ
the gradual increase of warmth in february	000 كەوتن
bloom ,blossom vi.	پشكوتن
breath ,spell n.	پشوو
disturbed a.	پشێو
disturbance n.	پشێوی
putf ,imitats the sound of puffing	پف
to blow out vi.	0000 ك
flabby adj.	پفەڵ
slice ,bit ,piece n.	پل (1)
finger n.throb vi.	پل (2)
platinum n.	پلاتين
missile n.	پلار (1)
to hurt a thing vi.	0000 تێ گ (0000 هاويشتن)
abitter remark ,taunt	پلار (2)
to make an unpleasont allusion	0000 تێ گ
spout n.	پلوسك
beehive n.	پلور
	پلك = پوور
stair, cross piece, rung, round degree	پله
step by step ,by degrees	پله پله
be crushed vi.	پلیشانەوە
crush ,squash vt.	پلیشاندنەوە (پلیشاننەوە)
stair –case ,flight of steps	پلیكانە
pilav (adish of rice)	پلاو

colander ,strainer n.	پلاو پالێو
stammering n.	پلته (000 پلت)
leopard n.	پلنگ
be scalded ,burn with hot liquid	پلۆخین (دا 000)
thrash ,flog ,beat suddenly vt.	پلۆسین (دا 000)
wick n.	پلیته
spot ,speek ,speekle n.	پنتك
sppoted ,pitted adj.	0000 پنتك
shabby ,squalid ,sloven adj.	پنتی
caulk (crack) n.	پنج
to stop up cracks	000 ك
chapped ,cracked (skin)	پنر
wild mint ,penny royal n.	پنگه
pastry –board n.	پنه
a circular heep ,coil , disk n.	پەپکه
childs word for bread n.	پەپە
cuckoo n.	پەپوو
hoopoe n.	پەپوو سلێمانکا
butterfuly n.	پەپووله
string ,cord n.	پەت
to slip away , run away	0000 پچڕین (000 پساندن)
break loose ,escape vi.	پچڕین
to hold in with leash	0000 ك
fever ,pest ,common cold n.	پەتا
potato n.	پەتاته
pespoil (person) n.	پەتپەتێن (پەتپەتێ)
petrolleum n.	پەترۆڵ
anything ugly and shocking, unsound in mind crazy,demo	پەتەڕی

blanket n.	پەتوو
pure, bare, unmixed adj.	پەتی
	پەتۆ=پشوو
veil n.	پەچە (1)
pen (sheep) n.	پەچە (2)
	پەتیارە=پەتەڕی
napkin n.	پەچەتە
scattering ,prose n.	پەخش
scattered ,afflicted adj.	پەخشان
to scatter vt.	000 ك
fie ,how wonderful	پەح
rib n.	پەراسوو
hem n.	پەراوێز
spread ,scattered ,flang adj.	پەرت
scattered about	پەرتو بلاو
clench ,rivet n.	پەرچ
to clench vt.	0000 دانەوە
forelock ,lock of hair n.	پەرچەم
glass ,tumbler ,flag n.	پەرداخ (پەرداغ)
to brush up ,polish vt.	0000 ك
shave again vi.	0000 ك
prune vt.	پەرداوتن (هەڵ)
curtain, screen, film, membrane, note, tone (musical), act (of play) hymen	پەردە
to reveal ,to be have in a shameless manner	0000 دڕاندن (0000 لادان)
to draw a curtain	0000كێشان (0000 گێڕان)
to draw open curtain	0000 لادان

frank ,open adj.	بێ 0000
have liesure vi.	پەرژان
	پەردوو=داروو پەلردوو
fence ,hedge n.	پەرژین
worshipper n.	پەرست
wor shipping ,adoration n.	پەرستش
worship vt.	پەرستن
fit ,caprice	پەرکەم
cotton threat or string	پەرگ
a pair of compasses	پەرگاڵ
knitting needle n.	پەرگە
rely upon ,trust vt.	پەرموون (را 0000)
increase n.	پەرە
to increase vi.	00000 پێ دان
to increase vt.	0000 سەندن
care ,anxiety ,fear n.	پەروا
fearless reckless a.	بێ 0000
boldly ,without fear	بەبێ 0000
education n.	پەروار (5)
flying flight n.	پەرواز
moth, propellor, flying wheed n.	پەروانە
anxiety ,eagerness n.	پەرۆش
eager adj.	بە 00000
careless ,reckless adj.	بێ 0000
nourishing ,educating n.	پەروەر
omnipotent ,god	پەروەردگار
brought up, trained, educated, nourished	پەروەردە

to bring up . maintain and care for vt.	0000 ك
training ,education n.	پەروەرش
nourishment ,food n.	پەروەردەیی
pleiads ,fem proper name	پەروین
fairy n.	پەری
shelter ,place for collecting harvest	پەرێز
fairy-born ,fem proper name	پەرێزاد
desolate ,scattered	پەرێشان
to be desolate ,be ruined vi.	000 ب
to ruin ,make desolate vt.	0000 ك
desolation ,anxiety ,ruined state wrechedness n.	پەرێشانی
end ,side n.	پەڕ (1)
to pass away ,cross vi.	تێ پەڕ ك
feather n.	پەڕ (2)
scattered, dispersed, inconfussion adj.	پەراگەندە
cause to fall off ,miss ,skip (reading)	پەڕاندن
to startle ,frighten vt.	ڕا 000
ferry vt.	پەڕاندنەوە
book ,booklet n.	پەڕاو
squalid ,worn out adj.	پەڕپووت (1)
a game with dice	پەڕپووت (2)
covered with feather ,winged adj.	پڕدار
oat ,rye	پەڕشت
flying ,bird	پەڕندە
page ,sheet .leaf ,petal	پەڕە
swallow ,swilt (bird)	پەڕەسێلكە
fledged adj.	پەڕەوازە

plumage n.	پەڕو باڵ
to unfledged vt.	0000 ك
unfledged adj.	بێ 0000
jump, be cut off, fly in the air, cover (animal) ,be numbed vi.	پەڕین
to pass ,go acroos ,elapse vi.	تێ 0000
to jump out ,protude vi.	دەر 0000
to startle ,jumb up vi.	ڕا 0000
to jump ,dance vi.	هەڵ 00000
cross vi.	پەڕینەوە
sheep	پەز (1)
cooking adj.	پەز (2)
ibex n.	پزەكێوی
shepherd n.	پەزەوان
sorrow ,grief n.	پەژارە
sorrowful adj.	بە 0000
weakened ,imfeebled ,sad , withered adj.	پەژموورده
low ,soft (voice) ,base ,mean, glum adj.	پەست
to be sulky vi.	ب 000
to depress ,humilate vt.	ك 000
vulgar ,the common people	پەست پایە
press ,crush vt.	پەستن
thrust in to ,stuff vt.	تێ 000
tramble treaden vt.	پەستنەوە
pelted waist-coat	پەستەك
pressure ,n.	پەستۆ
lowness ,baseness ,meaness n.	پەستی

choice ,praised ,approved adj.	پەسەند (1)
to approve ,praise ,select ,chose vt.	پەسەند
spancy n.	پەسەند (2)
over cooked adj.	پەسیسە
common cold	پەسێو
	پەسیرە--=بەرسیرە
powed ,bath –towed	پەشتەماڵ
wool ,idle talk ,nonsense n.	پەشم
sweet resembling white wool n.	پەشمەك
woollen adj.	پەشمین
woolen garment n.	پەشمینە
be confused ,agitated vi.	پەشۆکان
be wilder ,fluster ,mislead ,embarrass vt.	پەشۆکاندن (پەشۆکانن)
repetant ,penitent ,regretful adj.	پەشیمان
to repent ,regret ,change one mind vi.	0000 ب وە
cause to change one's mind	0000 ك وە
remorse ,painful regret	پەشیمانی
split ,burst vi.	پەقین (پۆقین)
strength ,ability n.	پەك
to disable ,cause to break down	پەك خستن
to break down ,be exhausted, be in need vi.	0000 کەوتن
worn out ,ran down ,incapable ,in need	پەك کەوتوو
shallow (plate)	پەل (1)
arm ,limb ,branch	پەل (2)
to dismember ,amputate vt.	0000 پەل ك
to grope vi.	0000کوتان
to produce branches vt.	0000 هاویشتن

attack ,assault n.	پەلامار
to attack vt.	0000 دان
leaf ,twig ,trees ,n.	پەلك
rainbow n.hurry ,haste ,effort n.	پەلکە زێڕنە
bustle ,haste n.	پەلە پڕووز
hurry ,in a hurry ,quickly av.	پەلە پەل
hurry ,make haste ,buttle ,	000 ك
flick ,trigger n.	پەلە پتیکە
iris n.	پەلەزێ
straggle n.groping n.	پەلەقاژێ
bird n.	پەلەوەر
the limbs branches and leaves collection n.	پەل و پۆ
to become incapable vi.	لە 0000 کەوتن
chip ,straw n.s	پەڵاس(1)
sack cloth ,coarse cloth ,rag n.	پڵاس (2)
straw ,hay n.	پەڵاش (پووش و000)
excuse ,pretext n.	پەڵپ
to raise a pretext	0000 گ
purslane n.	پەڵپینە
young bufallo ,piggy ,piglet n.	پەڵخ
any thing half pulverised n.	پەڵخورد
kind of poplar	پڵك
blot ,stain blimish n.	پەڵە (1)
a plot of land ,a patch of ground n.	پەڵە (2)
first rain of autumn	پەڵە
root of thistle	پەڵوت
food ,made of starchy substannce and butter ,wreetened and flavoured	پەڵوڵە

pump	پەمپ ((أ))
pink ,rose colour adj.	پەمەیی
cotton-seed n.	پەموانە
cotton (in pod) n.	پەموو
shelter ,refuge ,asylum	پەنا
to take refugein	0000 بردنە بەر (000 بردنەلا)
god help us	0000 بەخوا
god may protect you	لە 000 خوادابی
refugee n.	پەنا بەر
the lower part of the ear	پەناگوێ
hiding –place	پەناو پەسێو
fifty	پەنجا
fiftieth adj.	پەنجامین ,پەنجاهەم
finger ,claw ,,talon ,,paw,	پەنجە
to interfere, meddle vt.	0000 تێ خستن
ring finger	پەنجە تووتە
window n.	پەنجەرە
thumb n.	پەنجەگەورە
kind of bread bearing the marks of fingers	پەنجەکێشیی
toe n.	پەنجەی پێ
piece ,morsed n.	پەنچك
advice ,admonition n.	پەند
to disgrace vt.	0000 پێ دان
to advice vt.	0000 دان
make an example for	0000 کردن بە
stagnant ,not runing ,banking up n.	پەنگ
to stagnate ,bank up vi.	0000 خواردن

water held back ,stagnant pool or	پەنگاو (پونگاو) 0
swell vi.	پەنمان (پەنمیم)
hidden ,concealed adj.	پەنهان
to disappear ,be concealed vi.	000 ب
to hide ,conceal vt,	000 ك
secrecy ,concealment n.	پەنهانی
cheese n.	پەنیر
dehlevi language n.	پەهلەوی
track ,place n.	پەی (1)
bottomless a.	بێ 000
deposed ,earnest money n.	پەی (2)
to pay deposit ,make abit	0000 دانان
step by step	پەیاپەیی
message ,news n.	پەیام (پەیفان) ، پەیا0 پەیدا
messenger ,appostle	پەیامبەر
thick (liquid) coagulated adj.	پەیت
in succession ,continuously ,one after the other	پەیتا پەیتا
after the other	پەیتا پەیتا
a very small nimble bird ,hence brisk , nimble adj.	پەیتوكە
existent , evident , visible , produced adj.	پەیدا
to appeal be evident turn up vi	0000 ب
to obtain , find , discovor , produce , procure	0000 ك
step by step	پەیدەر پەی
follower n.	پەیڕەوی
ladder n.	پەیژە

point of a spear or arrow ,spear ,arrow , dart	پەیکان
a prickle –bearing herb ,thorny seedes of shepherd's purse	پەیکوول
figure ,statue ,idol	پەیکەر
sculptor n.	پەیکەرتاشی
promise ,agreement ,treaty ,pact	پەیمان
to conclude a treaty vt.	0000 بەستن
to violate atreaty vt,	0000 شکاندن
treaty ,pact ,agreement n.	پەیماننامە
connected a bound adj.	پەیوەست
to join, fasten ,bind vt.	0000 ك
sticking close ,connected ,related adj.	پەیوەستە
connexing ,relation	پەیوەستی
to graft	0000 ك
	پەیوەند 0 پەیوەست
manure ,dun (horse) n.	پەیین
weft ,woof n.	پۆ
wedge n.	پواز
top ,peak n.	پۆپ (پۆپە)
crest ,cocks cloth	پۆپنە
light wodlen eloth	پۆپەشمین
head=gear n.	پۆتەڵاك
boots n.	پۆتین
boiled ,cooked ,prepared ,ready for use ,neat	پوخت (پوختە)
francoling n.	پۆڕ
scab ,calyx n.	پۆڕك
stern ,obstinate	پۆرخز

to decay ,go bad vi.	پۆساك (پۆسیان)
post ,mail	پۆسته
post man n.	پۆستەچی
post-office n.	پۆستەخانه
excuse apology n.	پۆزش (پۆزشت)
nose ,cape n.	پۆزه
clothing ,dressing ,covering	پۆش
as: (covering the head)	سەرپۆش
hence ,lid ,cover ,soarf worn over head by woman	سەرپۆش
clothes ,attire	پۆشاك
well dressed ,neat adj.	پۆشته
wear ,put on ,cover vt.	پۆشێن
to cover ,hide vt.	دا 000
protrude ,project vi.	پۆقین (دەر 0000)
male calf ,bull –calf n.	پۆغه
whimper n.	پۆکه
flock ,swarm ,group ,class	پۆل (1)
group after group	00000 پۆل
red ember	پۆل (2)
steel n.	پۆلا
vetch n.	پۆڵکه
ker chief ,orrament n.	پۆیله
present sent to a newly wed woman	پۆیلانه
catamite	
	پۆنگاو – پەنگاو
wear out ,decay ,rot vi.	پووان
empty ,vain ,futile	پووت– پووچ
empty ,hollow (nuts)	پووچەك (پووچەڵ)

emptiness n.	پووچی
aunt n.	پوور
a swarm of bees n.	پوورەهەنگ
cousin (child of aunt) n.	پوورزا
calf of leg	پووز
socks ,gaiter n.	پووزەوانە
very dry grass or hay n.	پووش
dragon –fly n.	0000 بەقنە
piece of straw or chaff	پووشک
dry grass-field	پووشەلان
tinder n.	پووشو
litter	پووش و پەلاش000 پووشی – پەچە
turban (ladies)	پووشێن
gum (teeth) n.	پووک
rot vi.	پووکانەوە
coin ,money ,stamp n.	پوول
spangle n.	پوولەکە
scale (fish) n.	0000 ماسی
stingy ,penurious ,greedy for money	پوولەکی
the third letter of kurdish alphabet	پێ (1)
foot n.	پێ (2)
to cease going some where	0000 بڕین لە
to run away	00000 پێوەنان
to cross the legs vi.	0000 خستنە سەر پێ ،
to insist ,put the foot down vi.	00000 داگرتن ، خستن = لە پێ کەوتن
to begin to walk (baby) vi.	0000 گ
to relax vi.	0000 لێ ڕاکێشان

to confess ,treat vi.	0000 لێ نان
to hurry vi.	0000 هەڵ گرتن
afoot ,by walking adv.	بە 0000
on foot ,standing av .	بە 0000 وە
according to ,in view of	بە 000 ی
to come on one own accord	بە 00000 ی خۆهاتن
to implore some one for mercy	بەسەر 000 داکەوتن
standing ,in haste	بەسەر 0000 وە
to be trodden vi.	بەژێر 0 وە ب
accorddingly av.	بەم 0000 بە
wear ,put on (shoes)	لە 0000 ك
fall out ,be unable to walk	لە 00000 کەوتن
straggler n.	لە 0000 کەوتوو
on account of	لە 00000 ی
to rise to the foot vi.	هەستانە سەر 0000
(preverb)to ,by ,with as	پێ (3
in fantry ,footman ,pedestrian ,ignorant	پیادە
foot-path n.	پیادە ڕێ
onion ,bulb n.	پیاز
dish of onion and meat	پیازاو
bulbous	پیازی
walking n.	پیاسە
tea glass ,cup ,goblet n.	پیالە
lottery n.	پیانقو
man ,human being n.	پیاو
the good fellow ,the man	0000ە کە
to account as a person of concsequence	بە 0000 زانین
manly ,as a man should	پیاوانە
decently hold man n.	پیاو چاك

rogue ,scoundrel n.	پیاو خراپ
man eater ,cannibal n.	پیاو خۆر
murderer ,assasin n.	پیاو کووژ
gentlman ,elder n.	پیاو ماقوڵ
manhood ,humanity	پیاوەتی
stopping stones	پێباز
staircase n.	پێپیلکە
puttee n.	پێپێچ
	پێپەتی000 پێخاوس
shoe string n.,	پێتاو
foot-stool n.	پێتەنە
bend ,coil ,twist ,colie ,curve	پێچ
spin ,be tortous vi.	00000 خواردن
roll vt.	000 دان
to turn ,change direction	0000 ك وە
the weaver's treadle	پێچاڵ
fold up ,wrap up ,wird up ,bandage	پێچان (پێچانەوە)
wrap up ,wind up	نیوە 00000
drag by force ,take away	ڕا 00000
bind up ,wind up	هەڵ 00000
to molest	لێ هەڵ 0000
winding ,distorted ,in zig-zag	پێچاو پێچ ، پێچ پێچ
wheel ,leg of chair or table	پێچکە
contrary ,opposite ,inverse n.	پێچەوانە
bare footed	پێخاوس
slippery	پێخلیسك
bedding ,bed clothes	پێخەف
anything eaten with bread	پێخۆر

trambled under the foot ,trodden track beating road ,what sticks to the feet	پێخوست
prep through, up, upon, over, in to down	پێدا
plain near the foot of hill ,open country	پێدەشت
the year before last	پێرار
toddler ,(child) n.	پێرەوکە
day before yesterday	پێرێ
gluten n.	پێز
glutenouns adj.	بە 0000
feeling gratitude of a favour received	پێزان
skin ,a rawhide ,crust	پێست
hide n.	پێستە
before, front, forward, ahead, infront	پێش
to bring forth ,put forth vt.	0000 خستن
to advance ,progrees ,coutest	00000 کەوتن
to block ,obstruct vi.	0000 گ
urine ,water-closets	پێشاو
breast-harness ,prefix	پێشبەند
foresight ,pre caution n,	پێشبینی
for ward ,prior, previous ,sooner, before hand	پێشتر
fore most a.	پێشترین
vanguard n.	پێشدار
pioneer ,,escort ,forerunner, vanguard prelude ,leader	پێشڕەو
mosquito ,gnat n.	پێشکە
present ,offering ,gift	پێشکەش

to make apresent ,grant ,offer vt.	00000 ك
court ,the front ,principle seat ,presence	پێشگا
prevention n.	پێشگیری
suggesttion	پێشنیاز
before noon	پێش نیوەڕۆ
in advance ,before hand	پێشەکی
significant , important	پێشەم
leading mule ,,poineer	پێشەنگ
leader ,guide n.	پێشەوا
meeting,wellcome	پێشوازی
former	پێشوو00
the former ,prior ,in advance ,before hand	پێشین ، پێشوولە=مێشوولە
fore fathers ,ancestors n.	پێشنیان
preface n.	پێشینە
prophet n.	پێغەمەر
bucks horn n.	پێقەلە
together av (genarally used as apreverb)	پێك (پێکا)
hit a mark ,shoot vt.	پێکاندن (پێکانن)
a long skewer with handle	پێکانە
together av.	پێکەوە
to collect ,amass vt.	0000 نان
swarm of wingless locusts	پێکوڕە
traveller ,explorer n.	پێگەرد
foot wear	پێڵاو
shoe maker	پێڵاو دروو
log n.	پێلە دار
eyelid n.	پێچلوو

spade n.	پێمەڕە
five adj.	پێنج
fifth	پێنجەم (پێنجەمین)
pentagular n.	پێنج گوشە
the five (in a suit of cards)	پێنجلۆ
fifth adj.	پێنجەم (پێنجمین)
ingratitude adj.	پێ نەزان
measuring ,present stem of	پێو
past stem of verb	پێوا
measure vt.	پێوان
to measure by pacing	بەبێ 0000
measurement , a measure	پێوانە
prep with ,in to ,also used as a preverb	پێوە
fetter ,hobble n.	پێوەند
necessary adj.	پێویست
necessity n.	پێویستی
little ,letter adj.	پیت (1
abundance ,fortune ,ferrility	پیت (2
fertile a..	بە 0000
contribution n.	پیتاك
adish of meat and chick-pea, a thick, pea-soap	پتیە
a little	پێچ – پچێك
old aged adj.	پتیر (1
to become old	ب 0000000
make old vt.	ك 0000
going out to meet a person of distinction ,to welcome	بە 0000 ەوە چوون

to become chronic (said of a disease)	ێ 0000 ك
saint ,aspirituol guide ,chief of any religious body or sect	پیر (2)
in an elderly manner, senile, saintly, like an old man	پیرانه
aged adj.	پیره
old woman	پیره ژن (پیرێ ژن)
an obstinate old woman	0000 ی سەر ئاسنین
chappod (skin)	پیرەلۆك
old man	پیره مێرد
victorious, fortunate, prosperous, blessed a,	پیرۆز
congratulation n.	پیرۆزبایی
to congratulate vt.	0000 لێکردن
turquoise n.	پیرۆزه
oldness ,old age n.	پیری (پیریەتی)
pimple ,a small pustule n.	پیزکه
dirty ,filthy ,unclean adj.	پیس
to become dirty vi,	0000 ب
to spoil ,make amess of vt.	000ك
dirtiness ,filth ,mess ,excrement	پیسایی
mean ,stingy adj.	پیسکه
stinginess ,avarice n.	پیسکەیی
long deep breath	پێش
to be angry ,grieve ,hold breath vi.	00000 خواردن
be stewed in hot ashes	پیشان
show vt.	پیشاندان
art ,craft ,business ,profession ,occupation ,habit ,custom n.	پیشه

craftsman ,artisan ,industrialist	پیشەساز
trade ,handicraft n.	پیشەسازی
professional adj.	پیشەیی
sledge-hummer n.	پیک
	پیشەگەر00 پیشەساز
electric battery n.	پیل (1
shoulder n.	پیل (2
plan ,plot n.	پیلان
to conspire ,plot	0000 گێران
plotter ,conspirator n.	پیلانگێڕ
flick n.	پیکە
patch n.	پینە
to patch ,ment ,cobble vt.	0000 ک
cobbler ,patcher	پینەچی
tallow ,fat n.	پیو
onion	پێواز 00 پیاز

then av.	جا
thyme n.	جاتره
gum (chewing) n.	جاجك
hand woven woollen blanket	جاجم
street ,highway n.	جاده
magician ,socerer ,conjurer	جادوو
witch ,wizard ,conjurer	جادوو باز (00000 گەر)
witch craft ,magic n.	جادوو گەر (جادوویی)
time ,occasion n.	جار
occasionally ,at times adv.	00000 بەجار
once ,not now	0000 ێ , 0000ێك
now and then ,frequetly adv.	00000 ە ناجارێ
long ago	0000 ی جاران
once for all ,all at once	بە 0000 ێ , بە 0000 ێك
foremerly ,in former times	جاران
occasionally adv.	جار جار
concubine ,female slave	جاریە
cry ,call ,announcement n.	جاڕ (1)
to proclaim	0000دان
to denounce	000000 لێ دان
suffix.. meaning place ,abode ,	جاڕ (2)
field as:narcissus	نێرگزە جاڕ
crier n.	جاڕچی (جاڕ دەر)
annoyed ,harrased adj.	جاڕس
to annoy ,exasperate vt.	000000 ك

broom . plaster (of mixed lime ,ash and dung)	جارِوو
spy n.	جاسووس
spying ,espionage n .	جاسوسی
colet (of donkey) n.	جاش
dim of	جاشك (جاشولكه) ، جاش
glass ,cup ,goblet ,drinking –up , window – pane	جام
to glaze vt.	00000 تیَ گ
a fine cotton cloth with spots wound round the head	جامانه (جامەدانی)
horse-dealer ,middle-man , swindler n.	جامباز (جانباز)
place covered by glass	جامخانه
garment ,linnen cloth	جام
shop-window ,place surrounded by glass	جامه گان
dim of	جامۆلكه ، جام
spider	جالّجالۆكه
soul ,life n.	جان
my dear fellow	جانم −=گیانەکەم
sincerely ,faithfully	به 0000 و جگەر
sweet heart ,beloved ,mistress n.	جانان
insct ,living animals ,afierce , beast ,monster n.	جانەوەر
bag ,satchel ,wallet n.	جانتا
	جانباز ,جامباز
	جانگ ,جاو

canvas n.	جانفاز
place ,position ,dignity n.	جاه
young ,youth ,ignorant	جاهیل (جهیل)
home spun cotton cloth	جاو
eternal adj.	جاوید
over coat ,gown	جبه
armoury ,ammunition n.	جبه‌خانه
restless ,fidgety adj.	جرپن
restless ,movement ,fidgeting	جرت (جرت و فرت)
rat n.	جرج
tilting n.	جرید بازی
twitter ,chirrup (of bird),twinkle (of star)	جریواندن
chirp ,tiwittering ,twinkling n.	جریوه
derisive noise (with mouth)	جڕت
insects	جڕوجانه‌وه‌ر
wallet	جزدان
part ,portion (of abook)	جزم
grand boot	جزمه
book binding	جزوبه‌ند
meat (childs word)	جزه
hissing of a frying pan ,frizzling	جزه‌جز
search and inguiry	جست و جو
to search ,investigare	00000 ك
circle	جغز

tweezers	جفته
apart	جگه
a part from ,besides ,in addition to	00000 له (بێ 00000)
liver	جگەر
dear child	جگەرپاره
devoted friend	جگەر سۆز
cigarette n.	جگەره
clothes n.	جل
	جگەر گۆشه ,جگەر پاره
laundress	جل شۆر
dim of	جلك (جل)
turtle n.	جله
	جلفز ,جرین
rein ,bridle n.	جڵەو
move vi.	جمان (جمین)
cause to move ,incire vt.	جماندن (جمانن)
twins n.	جمگان
joint n.	جمگه
moving n.	جمه
movement ,moving n.	00000 و جووڵه
whore ,harlot n.	جنده
geine ,goblin n.	جنۆکه
chop , mince vt.	جنین
abuse n.	جنێو
to abuse ,call a bad name	0000 دان

immunity ,pardon	جەبە
pardon	0000 ك
rogue ,rascal ,witty	جەربەزە
grief ,sorrow	جەخار
brigand ,highway man	جەردە
corruption of	جەرگ ,جگەر
circle ,centre	جەرگە
fine ,penalty n.	جەریمە
to fine	00000 ك
screw	جەڕ
be twisted vi.	جەڕان (جەڕین)
twist vt.	جەڕاندن (جەڕانن)
jar ,earthen water –vessel	جەڕە
dirly water	جەرەتاو
punishment ,fine n.	جەزا
blow ,stroke	جەندەبە 00000 گەیاندن
coffee-pot	جەزوە
a solemn feast	جەژن (جێژن)
seldom	جەژناو 0000
greetings on festivals	جەژنە پیرۆزە
body ,party ,kind ,sort	جەستە
various adj.	00000 جەستە
driving cattle of sheep for sale	جەلەب
shoddy	جەلەبی
cramp n.	جەمام

line of contact	جەمسەر
a bier with a corpse on it	جەنازە
crowd ,multitude n.	جەنجاڵ
threshing maching	جەنجەڕ
pressing machine n.	جەندەرە
war ,battle n.	جەنگ
warrior ,warlike adj.	جەنگاوەر
forest ,wood n.	جەنگڵ (جەنگڵستان)
martial ,warlike adj.	جەنگی
fight ,fighting adj.	جەنگین
pradise ,heaven	جەنەت
hell	جەهەنەم
sack n.	جەماڵ
a corn – cap n.	جەوت
opperssion ,unkind ness ,tyranny	جەور
essence ,dye stuff ,jewel ,nature n.	جەوهەر (گەوهەر)
skin water – bottle	جەوەنگە
gum ,resin n.	جەوی
barley	جۆ (1)
cannal ,stream n.	جۆ (2)
generous ,gallant adj.	جوامێر
threshing floor	جۆخین
sort ,kind ,variety n.	جۆر
in a way	بە 0000 ێ (ێك)
boiling ,agitation ,enthusiasm ,lust n.	جۆش

to boil, be welded vi.	00000 خواردن
to boil ,weld vt.	0000 دان
excitement ,tomult adj.	0000 و فرۆش
boil vi.	جۆشین
water course	جۆگە
duct ,runnel n.	جۆگەلە
swinging cot n.	جۆلانێ
weaver n.	جۆلاّ
rift n.	جۆم
young ,pretty ,beautiful adj.	جوان
to be beautiful vi.	0000 ب
	جۆمەرد = جوامێر
to beautify ,adorn vt.	0000 ك
the youths n.	جوانان
cold sweat n.	جواناو
more beautiful adj.	جوانتر
most beautiful adj.	جوانترین
young ox	جوانەگا
dying in youth ,untimely death	جوانەمەرگ
foal ,colt	جوانو
beauty ,youth n.	جوانی (جوانیەتی)
male (bird)	جوڕ
pheasant n.	جووڕ بوو
tap	جوڕنە
lark n.	جوڕە

جوو	jew n.
جووت	pair ,couple ,mate ,yoke of oxen ,even
0000 ب	to be arranged in pairs ,couple . join together
000 ك	to arrange in pairs ,plough vt.
... گ	to mate ,mating (of animals) n.
جووته	horse kick with its both hind feet ,paired
جووتیار	plouph man ,farmer n.
جووتیاری	forming ,husbanddry ,agriculture
جووجه (جووچك ,جووجەڵه)	chicken n.
جووكاندن (جووكانن)	chrip vi.
جووكه	chrip ,squeak n.
جووقن = جیقن	
جووكی	wizard ,sorcerer
جوولەكه	dim of
جووڵان	move ,wander vi.
جووڵاندن (جووڵانن)	stir,set in motion ,incide vt,
جووڵانەوه	move vi.
جووڵه	movement ,motion n.
جوێن ,جنێو	
جویَ	separate n.
0000 ب وه	to be separated vi.
0000 ك ه	to put apart ,separate vt.
جیَ	place
0000 به جیَ	in place ,immediately

to manager ,settle ,solve vt.	00000 بەجیٚ ك
to house ,accommodate ,make room	0000 دان (000 کردنەوە)
to hold ,take room ,settle down	00000 گ
to be left behind	0000 مان (بەجیٚ مان)
leave behind let stray behind	0000 هێشتن (بەجیٚ هێشتن)
suitable adj.	بە 00000
abode	000000 و شوێن
to perform ,do vt.	بە 00000 هێنان
unsuitable ,in vain adj.	بیٚ 0000
in place of ,instead of	لە 0000 ی
sprain ,dislocate vt.	لە 0000 چوون
different ,separated ,apart ,distinct adj.	جیا
to be separated	00000 ب وە
to separate ,disunite	0000 ك وە
separately adv.	بە 00000
instead of	جیاتی (لە 000)
trousseau n.	جیاوازی
different adj.	جیاواز
difference	جیاوازی
foot print	جیٚ پیٚ
	(جیایی) جیاوازی
place ,bed	جێگا
fixed ,established adj.	جێگیر
to be settled vi.	ب 0000
sanctuary	جێنزرگە

tough adj.	جیڕ
creak n.	جیڕە
buzzing n.	جیزە
feeble	جێقن
squeak ,twitter ,noise or cry of a bird	جیقە (جیکە)
the fifth letter of arabic – kurdish	جیم
	جیقنە = ڕیقنە
quick silver ,mercury n.	جیوە
a holy war	جیهاد
world n.	جیهان
having seen the wold ,experiened	جیهان دیە
world conqueror	جیهانگیر

what ,how ,either ,also present stem of	چوون
tea	چا (چای , چایی)
to stew tea vt.	00000 لیّ نان
quick ,active ,swift ,agile ,,nimble	چاپوك
dexterous ,skillful	چابوك دەست
sleight of hand ,dexterity n.	چابوك دەستی
silled horseman	چابوك سوار
jockey ship n.	چابك سواری
activity ,agility n.	چابوکی
printing	چاپ
to print ,publish vt,	00000 ك (له 0000 دان)
tea-strainer n.	چاپالیّو
printing –press ,printing-house	چاپخانه
flatterer ,sycophant ,servile ,coaxer	چاپلووس
flattery n.	چاپلووسی
tea-pot n.	چاپەز
perform , arrange	چاخ (چاخکردن)
tea-shop	چاخانه (چایخانه)
person addicted to tea drinking	چاخور
tent ,pavilion n.	چادر
	چادان ,چاپەز
four (abridged from)	چار (1)
remedy (see)	چار (2)
what one can do	0000 چی یه
to find a remedy	00000 ك

inevitable ,wether willing or not willing	00000 ناچار
there's no other way	00000 ناکرێ
red onemone	چاراچەقیلە (چارەچەقیلە)
bed-sted n.	چارپایە
armed adj.	چارچەك
bower .trellis n.	چارداغ
sheet (of bed)drees and veil	چارشێوە
	چارچێوە = چوارچێوە
remedy ,means ,cure n.	چارە (1)
helpness ,wreched ,inevitablr adj.	بێ 00000
face ,countenance n.	چارە (2)
one who finds a remedy ,redresser	چارەساز
means of escape	چارەسەر
one of four,fourth ,quarter	چارەك (چارێك)
kerchief	چارەکە (چارۆکە)
fate ,destiny n.	چارەنووس
be puzzled vi.	چاش (000 ب)
midday meal	چاشت
skirt ,hem n.	چاك (1)
good adj.	چاك (2)
to be well vi.	00000 ب
to recover vt.	0000 ب وە
to do well ,make well	0000 ك
to mend ,repair ,cure vt.	00000 ك وە

kindness ,goodness n.	چاکانه
better adj.	چاکتر
best adj.	چاکترین
doing good benevolence ,kindness ,good works	چاکه
coat ,jacket n.	چاکەت
goodness ,kindness n.	چاکی (چاکیەتی)
vigilant ,quick ,active ,smart ,hard-working nimble adj.	چالاك
activity ,vigilance	چالاکی
pit ,ditch ,hollow ,any deap place	چاڵ
to dig out ,hollow out vt.	00000 ك
pot-holes ,pitted ground	0000 و چۆڵ
eye-socket	0000 ی چاو
chin-dimple	0000 ی چەناگە
to burry alive	زیندە بە 0000 ك
pool ,a well n.	چالاو
hollowness ,low-grounds ,depression	چالآیی (چاڵی)
snow-pit (where snow is stored for summer)	چاڵە بەفر
kind of game played with walnuts	چالێن
pine n.	چام
to sow ,scatter	چاندن
disparage	0000 بۆتێ
eye ,hole ,opening ,drawer ,copartment	چاۆ
to blind fold	000000 بەستنەوە

to overlook ,disregard ,ignore ,pardon	00000 لێ پۆشین
to review ,revise ,glance at	00000 پێدا خشاندن
to see ,notice vt.	00000 پێ کەوتن
to frighten ,scare vt.	0000000 ترسێن ك
to blink (eyes) ,wink vi.	0000 ترووکاندن
to gaze at ,fix eye upon ,cast covetous eyes vt.	0000 تێ برین
to notice ,watch vt,	00000 تێوە ب
to fall asleep vi.	00000 چوونە خەو
to cast down eyes (in shame)	00000 حیز
to wink	00000 داگرتن
to inflame (eyes) vi.	00000 ڕاهاتن
to paint eyes (with eye powder) make up eyes	00000 ڕشتن
to be delighted vi.	00000 ڕوون ب وە
i congratulate you	00000 روون 0000 تان روون
to throb ,twitch (eyes) vi.	00000 فڕین
to close ones eyes vi.	00000 قوچاندن
to be alert ,open eyes	00000 ك وە
to smart eyes vi.	00000گل ك
to rub the eyes	00000 گلۆفتن
to search ,look for ,roll the eyes	00000گێڕان
to hanker after vi.	00000 لە دوو ب
to see ,notice ,have an eye to ,keep an eye on ,observe	00000 لێ ب

to imitate	00000 لیّ ك
to close eyes	000000 لێك نان
to watch vt.	0000000 لێوه ب
to look up vi.	00000 هەڵبڕین
to open eye vi.	00000 هەڵهێنان
in the twikle of an eye	ئەوەندەی 00000 برووكێن
before the eyes	لەبەر 00000
to suffer from the effect of the evil eye	بە ی 00000 ی ، پیسەوە بوون
appear ,catch one's eye	بەر 0000 كەوتن
to be struck by an evil eye	بە 00000 وەوە ب
to disdain ,look down on	بە 0000 ی سووك تەماشا ك
to regard as genuine purchaser	بە000000 ی ، كڕیار ، تەماشا كردن
with pleasure ,very well	بەسەر 000 (بەسەر0000ان)
as for as eye can see	تا 0000 بڕئەكات
it is pitch dark	00000 چاو نابینیّ
to be a matter of common talk	كەوتنە بەر 0000 و دەم
obvious to all ,visible ,before the eyes	لەبەر0000
to fall from favour ,fall into disasteem	لەبەر 00000 كەوتن
in the public eye, publicly	لەبەر 00000 ی خەڵق
he gave no chance (no respite)	نەیهێشت 0000 بكەمەوە
he all eyes (ear)	هەمووڵەشی 0000 ە
eye –ache	چاو ئێشە
flirtitious adj.	چاوباز (چاوباشقاڵ)

kind of thistle n.	چاوبازه
staring n.	چاو برِكێ
greedy .covetous adj.	چاوبرسی
slieght of hand ,juggle ,conjure	چاو بەست
spell	چاو بەند
have sunken eyes	چاو بەقولا چوو
daisy n.	چاو پشیله
eviel eyed adj.	چاو پیس
contented ,generous adj.	چاو تێر
genourousty n.	چاوتێری
all holes	چاو چاو
having eyes ,rye	چاو دار
watch man ,observer ,super-viser n.	چاو دێر
	چاو چنۆك = چاو پیسی
observation	چاودێری
to supervise ,over see ,direct	00000 ك
humiliated ,disgraced adj.	چاو شۆر
bold ,who fears nothing	چاو قایم
bright fellow, wide awaken, cunning, shrewd	چاو كراوه
(interj) look ! lo !	چاوكه
kindling n.	چاوگه
imitation n.	چاولێكەری
waiting ,expecting adj.	چاوەروان (چاوەرێ)
to wait for ,hoping for	0000 ك

expectation n.	چاوەڕوانی
any thing averts the influence of the evil eye ,charm against evil eyes	چاوەزار
wall –eye	چاو هەڵتۆقیو
rumour n.	چاو و ڕاو
	چاوگ = چاووگە
spect acles ,eye glass	چاویلکە
evil – eye	چاوێنی
	چپە ، چرپە
how	چنۆ
she-goad	چتێر (چوتێر)
lamp ,light n.	چرا
illumination n.	چراخان
scholar ,learner ,disciple n.	چراغ
whisper vi.	چرپاندن
whispering ,twittering	چرپە
creased ,crumpled ,puckered adj.	چرچ
crumble ,become puckered	چرچان
crease ,winkle n.	چرچی
be dazzled vi.	چرسین
chick ,tick (sound)	چرکە
noiseless adj.	بێ 0000
bud ,branches (with their leaves)	چرۆ (چرووو)
persecute vt.	چرووساندنەوە
unsound ,stingy adj.	چرووك

auxiliary forces	چریك
shriek ,scream vi.	چریکاندن (چەیکانن)
shriek ,shrill cry n.	چریکە
dense ,thick adj.	چڕ
thicket n.	چڕستان
claw n.	چڕنووك
to scratch vt.	0000 گ
crowed n.	چڕە
	چڕووك = بۆن چڕووك
to cry , call ,.sing (shrill)	چڕین
sizzle ,be burnt ,be stung vi.	چزان
sting vt,	چزاندن
fat of sheep's tail minced and fired	چزلیك
sizzling noise	چزە
urine ,who cares ! (interj.)	چش
	چشت = شت
prick ,thorn ,splinter n.	چقڵ
thorny adj.	چقڵاوی
a bit , a little	چك (چکێك)
drop ,trickle ,boil way	چکان (چکانەوە)
distil ,let fall in drops	چکانن
particle to from dim as	چکە (1)
a small house	خانۆچکە
small ,minute	چکە (2)
ticking (sound)	چکەچك

drop by drop	چکەچکە
tiny adj.	چکەلە (چکۆلە)
forty adj.	چل
chandelier ,candelabrum n.	چلچرا
lever n.	چل مێردە
period of forty days ,days after child birth ,40 days of lent	چلە
fortieth adj.	چلهەم (چلەمین)
mid winter	چلەی زستان
mid summer ,full summer	چلەی هاوین
lopped branches ,trash n.	چلو چێوە
	چلۆن = چۆن
	چلوو = چرۆ
icicle n.	چلوورە
branch ,stalk ,twing	چڵ
crack n.	چلاك
plain boiled rice	چلاو
puddle ,pool n.	چڵپاو
dirt ,filth n.	چڵك
dirty water ,foul-water	چڵکاو
parasite (person) guttersnipe	0000 خۆر
dirty ,nasty adj.	چڵکن
snot n.	چڵم
snotty adj.	چڵمن
be startled vi.	چڵەکان (دا0000, داچڵەکین)

frighten ,startle vt.	چڵەکاندن (دا 0000)
fond of titbites ,gluttonous	چڵێس
why ,as if	چما
corner of cloth, hem, edge n.	چمك
plane (tree) poplar n.	چنار
pip	چنچك
claw ,paw ,talon ,grip ,grasp n.	چنگ
diligent ,hard-working	بە 000
to get ,obtain vt.	0000 کەوتن
hook ,fork ,claws n.	چنگاڵ (1)
dish of hot butter and bread sweetned either with suger or honey	چنگاڵ (2)
tick n.	چنگنە
scrambling n.	چنگەکرێ
in a scrambling way	بە 0000
greedy ,cadger adj.	چنۆك (چاو 000)
name of a herb	چنوور
knit ,weave vt.	چنین
to pile up ,mop up vt.	هەڵ 00000
pick up, gather, glean, pluck, weave or knit again vt.	چنینەوە
an affix … to form dim as:	چە
a small garden	باخچە
left ,the palm of hand n.	چەپ
raid ,attack ,foray n.	چەپاوڵ (چەپاو)

banch ,sheaf n.	چەپك (چەپكە)
bouquet n.	0000 گوڵ
sinistral ,cruel adj.	چەپگەرد
left – handed	چەپلەر
clap n.	چەپڵە
loud applause ,clapping	00000 ڕێزان
to clap ,clapping n.	00000 كوتان (000 لێدان)
	چەپە = چەپلەر
dirty ,filthy adj.	چەپەڵ
fence , palisade	چەپەر
round about way	چەپەك
buffer ,slap	چەپۆك
pawing the ground	چەپۆكان
left wing	چەپی
umbrella ,parasol	چەتر
bandit ,band of brigands	چەتە
a small tent n.	چەتۆڵ
harsh ,hard	چەتوو
pocket – lighter	چەخماخ
gunsmith	چەخماخساز
lighting n.	چەخماخە
pedlar	چەرچی
wheel ,circle ,circular motion ,sphere	چەرخ
turn , revolve vt.	چەرخان (چەرخین)
to turn round ,turn over	وەرچەرخاندن

rotation ,reel	چەرخە
circular ,spherical	چەرخی
condensed hemp-juice	چەرس
skin ,leather ,hide n.	چەرم
white adj.	چەرمگ (چەرمۆ)
trouble, anxiety ,worry n.	چەرمەسەری
leathern ,of leather adj.	چەرمین
snack ,a light meal	چەرە
thick smoke	چەرەدووکەڵ
appetizer n.	چەرەس
	چەژ = چەش
fixed ,adhesive	چەسپ
to paste ,fix firmly	0000 ك
adhere ,stick vi.	چەسپان (چەسپین)
to cling in to	0000 لێ
stick ,adhere ,affix ,attatch vt.	چەسپاندن (چەسپانن)
taste n.	چەشتن (چێشتن)
spring ,source n,	چەشمە
sort ,kind ,like adj.	چەشن
coloured ,various adj.	چەشناو 0000
taste , flavour , percussion – cup	چەشنی
act of tasting ,bait ,food given to hunting animals	چەشە
	چەفت = چەوت
silken-turban ,square of silk wound about the head	چەفتە

centre ,hub	چەق (1)
gristle n.	چەق (2)
perstoneum n.	چەقاڵتە (چەرمە0000)
bitter almond n.	چەقالە
stick ,get stuck ,sink	چەقان (چەقین)
stick fast ,gape (mouth)	000 دا
stick up vt.	چەقاندن (چەقانن)
to set up ,stick up ,open wide	00000 دا
insolent ,brazen ,profligate adj.	چەقاوەسوو
stage	چەقژ
shattering ,clacking (noise)	چەقە (0000 چەقە)
jackal n.	چەقەڵ
snapping of the fingers ,castaners ,governer of a mill	چەقەنە
knife n.	چەقۆ
cutler n.	چەقۆگەر
weapon ,cheque	چەك (1)
cheque n.	چەك (2)
bat	چەكچەكیلە
high –boot n.	چەكمە
carder's mallet	چەكە
clash ,clatter (sound)	چەكەچەك
sprout n.	چەكەرە
hammer n.	چەكوش
formerly	چەڵان

gentleman ,courteous (title)	چەلەبی
collar-bone ,wish-bone	چەڵەمە
wish-bone game	چەڵمە—=شکێنە
beauitiful ,wreath n.	چەلەنگ
spongor ,parasite	چەلومل
cross	چەلیپا
stream ,brook ,river ,valley ,curve n.	چەم
bend ,curve vi.	چەمان (چەمین)
bend ,curve ,make crooked vt.	چەماندن (چەماندنەوە)
ladle ,scoop n.	چەمچە
circle ,rim ,hoop n.	چەمەر
coyness ,curls n.	چەمووخەم
vicious horse ,head strong ,unrully adj.	چەمووش
a kind of long thin cucumber	چەمیلە
chin n.	چەناگە
jaw dropping (at death)	000 کوتێ
some ,several ,afew ,so money ,how much ,how many ,adj.	چەند
how often ,several times	00000 جار , 0000 جارێ
several people	0000 کەسێ
enquire n.	0000 و چوون
(for)how much	بە 00000
many ,as money as	چەندان
	چەندن= چاندن

an indefinite quantity	چەندی
harp n.	چەنگ
chin ,jaw ,loquacity n.	چەنە
to chatter .talk too much	0000 دان (0000ێ دان)
talkative ,garrulous .loquacious adj.	چەنە باز
be started	چەنین (را 0000)
gravel ,shingle n.	چەو
confused ,over turned (playing card)	چەواشە
crooked ,awry ,wrong adj.	چەوت
to go wrong vi.	00000 ڕۆشتن
bend ,curve vi.	چەوتانەوە
curved adj.	چەوتاوە
crookedness n.	چەوتی
greasy ,fat ,rich ,(food) adj.	چەور
to anoint , lubricate , oil vt.	چەور کردن
grease ,fat ,oil	چەورایی (چەوری)
tramp ,rudeor surly person	چەورە
ker chief ,neck cloth	چەورۆکە
pavement (of gravel) n.	چەورێژ
toil ,exploit ,flag vi.	چەوسانەوە
beet root n.	چەوەندەر
twisted ,gnarled adj.	چەوێڵ (چەوتو 00000)
the kurdish national dance	چۆپی
drop n.	چۆڕ (1)
drop by drop	0000 چۆڕ

drop ,some (liquid)	00000 ێ (0000ێك)
pheasant	چۆڕ (2)
leak vi.	چۆڕان (دا 0000)
drip ,trickle vi.	چۆڕانەوە
home spun jacket ,woolen cloth	چوغە (چوغە)
clutter (teeth),chattering	چوقە
kneel	چۆك
kneel vi.	0000 دادان
torch	چۆڵە چرا
sparrow	چۆلەكە
wilderness ,desert ,uncoccupied ,forsaken ,empty ,desreted adj.	چۆڵ
to be deserted vi.	0000 ب
to abandon ,evacuate vt.	00000 ك
how as adj.	چۆن
how are you ?	چۆنی ؟
rarely av.	چۆنها
condition ,state ,mood ,quality n.	چۆنی (چۆنیەتی)
four	چوار
four –sided ,square –built adj.	چوار پاڵو
quadraped ,beast	چوار پێ
who looks for earnestly	چوار چاو
armed	چوار چەك
frame n.	چوار چێوە
bier n.	چواردارە

fourteen	چوارده
fourteenth a,	چوارده‌مین (چوارده‌هه‌م)
squre-shouldered adj.	چوار شانه
wednes day n.	چوار شه‌مه
in four folds	چوار قه‌د
four fold	چوار قۆڵی
having four corners ,square n.	چوار گۆشه
all the sides ,four fold	چوارلا
from every quarter	له 0000 وه
the four (in asuit of card)	چوارلۆ
cross n.	چوار مێخه
to crucify vt.	0000 كێشان
gallop n.	چوارناڵه
green almond n.	چواله
badger n.	چووالو
	چوختی = چه‌قاوه سوو
thicket n.	چوخورد
milk-white	چوڕ (0000 ی شیر)
stumbling –block ,obstacle n.	چوڕتم
active ,brisk ,alert adj.	چوست
agility ,activity ,alertness n.	چوستی
like as adv.	چون
because conj.	چونكه (چونكو)
alike adj.	چونیه‌ك

چوواندن	pass on vt.
چووز	sprout ,shoot n.
ك 000	to graft
چووز	dim of
چووزەله	a small twig or shoot
چووزانەوه	smart vi.
چووزەره	sprout ,spring
چووك	penis n.
چوون	go vi.
پێ 0000	to elapse vi.
پێدا 0000	to go though ,penetrate vi.
پێوه 0000	to gift in to
تێ 0000	to pierce ,enter ,cost
تێدا 00000	to break down
تێك 0000	to be destroyed ,spoiled ,quarrel ,break down ,braek off (with)
بۆ 0000	to sag ,sink ,go down
دەر 0000	to go off ,escape vi.
لا 00000	to go away
لێ 00000	to take after ,resemble ,leak out
هەڵ 0000	to boil over ,efferverse vi.
چوونەوه	go back ,fade vi.
پێدا 0000	to review ,look at again
لێ 00000	to give up work
چێر	heroic ,brave adj.

bustart n./	چێرك
fore taste ,little food as a taste	چێژ
to taste ,suffer	چێژتن (چێژین)
cooked food	چێشت
kitchen ,restaurant ,eating – house	چێشتخانه
cooker n.	چێشتكەر
cookery n.	چێشتكەری
breakfast time	چێشتەنگاو
taste n.	چێشكه
cow n.	چێڵ
stick ,wood	چێو (چێوگ)
icicle n.	چێوەزه
cleat n.	چێوەكەڵه
what (interro)	چی (1)
what is this ?	ئەمه 0000 یه ؟
suffix to form words denoting agent ,maker ,keeper or seller as:	چی (2)
in-keeper	خانچی
tinsmith	تەنەكە چی
print ,chints n.	چیت
squating position	چیچكان
to squat vi.	به 0000 ەوه دانیشتن
chattering n.	چێره
chatterer	000000 درێژ
chattering of teeth	0000 ی دان

story ,fable	چیرۆك
sureen – mat	چیغ
birds crop n.	چیکڵدانه (چیکڵانه)
carding maching	چیکەنه
thin pieces of wood ,kindling n.	چیلکه
collecting kindling	چیلکەچنی
straw berry	چیلەك
sod ,the sixth letter of kurdish alphabet	چیم
meadow ,lawn ,turf n.	چیمەن
cement n.	چیمەنتۆ
china n.	چین (1
layer ,fold n.	چین (2
full of fold . in layers	0000 چین
zinc n.	چینکۆ
grain	چینه
to peck grain (bird)	000 ك
chinese ,china ware ,proclain	چینی

need ,necessity ,want ,utensil ,pots and pans ,tools	حاجەت
pilgrim ,one made pilgrimage to mecca	حاجی
kind of daisy	حاجیله
stork	حاجی لەق لەق
rabbi n.	حاخام (خاخام) ((ع))
present ,ready	حازر ((ع))
to be ready vi.	–0000 ب
to prepare vt.	0000 ك
god for bid , with the exception	حاشا ((ع))
to deny	00000 ك
keep far ,abandon (wife)	00000 لێ ك
keeper ,guardian .blind one who has learn the whole quran by heart	حافر ((ع))
ruler ,governor judge	حاكم ((ع))
condrion ,circum stance ,state n.	حاڵ ((ع))
to understand vt,	0000ی ب
unwell,tired ,in bad condition	بێ 0000
pill ,table n.	حەب ((ع))
abyssinian adj.	حەبەش (حەبەشی)
abyssinia	حەبەشستان
bark , yelp vi.	حەپاندن
imprisoned ,imprisonment adj.	حەپس (حبس)
to be imprisoned vi.	00000 ب
to imprision ,confin vt.	0000 ك
prison , jail	حەپسخانە

yelp , yapping n.	حەپە
be dumb founded ,be stunned ,be bewildered	حەپەسان
bark vi.	حەپین
pilgrimage .the obligator pilgrimage to mecca	حەج ((ع))
limt ,boundary ,right n.	حەد ((ع))
unlimtted adj.	بێ 0000
i dear not ,it is not for me to say (to do)	00000 م چی یە (000 م نی یە)
excessively adv.	لە 0000 بەدەر
unlawful ,illegal ,forbidden by religion	حەرام ((ع))
dishonest , a venal person	حەرام خۆر, حەرام زادە, زۆڵ
war n.	حەرب ((ع))
letter n.	حەرف ((ع))
woman apartment ,wife	حەرەم ((ع))
liking n.,	حەز
to like ,rejoice vt.	00000 ك
to love vt.	0000 لێ ك
enclosure n.	حەسار
rest vi.	حەسانەوە
jealous ,covetous adj.	حەسود ((ع))
rash – mat n.	حەسیر
hiding n.	حەشار
to hide ,conceal vt.	0000دان

resurrection n.	حەشر
to abuse	000000 پیَ ك
seventy adj.	حەفتا
seventieth adj.	حەفتامین (حەفتاهەم)
weekly ,per week ,weekly wages	حەفتانە
right ,truth	حەق ((ع))
to take revenge vt.	00000 سەندنەوە (0000 ك وە)
righteous, truthfull adj.	حەقانی
story n.	حەقایەت
physician ,wise ,sage ,philosopher	حەكیم
in a wise manner	حەكیمانە
solution n.	حەل ((ع))
dissolve vt.	0000 ب
lawful ,legale n.	حەڵاڵ ((ع))
sweetment n.	حەڵوا ((ع))
sweetment maker or seller	حەڵوا چی
jelly (of meat)	حەلیماو
hot bath ,turkish bath n.	حەمام
carrier ,porter n.	حەماڵ
seasow n.	حەندەرحۆ
sky ,space	حەوا
eve n.	حەووا
money order ,consigment n.	حەواڵە ((ع))
ladge ,live in comfort vi.	حەوانەوە

seven adj.	حەوت
seven each	حەوت 00000
the seven (ina suit of cards)	حەوتلۆ
period of seven days	حەوتە
seventh adj.	حەوتەم (حەوتەهەم, حەوتەمین)
the graet bear	حەوتەوانە
of seven parts	حەوتی
tank ,cistern ,pond n.	حەوز
patience n.impatience	حەوسەڵە
courtyard n.	حەوش (حەوشە)
shame n.	حەیا
modest ,shamful adj.	بە 00000
shamless ,impudent adj.	بێ 0000 حەیات , ژیان
perplexed ,filled with admiration ,name of a note in music ,fem proper name	حەیران
bamboo	حەیزەران
alass ! what a pity !	حەیف (حەیفی)
animal n.	حەیوان
giddy adj.	حۆل
june n.	حوزەیران
camle n.	حوشتر (ووشتر)
a thistle of which camels are fond ,camel thorn	حووشتر خوار
ostrich	حووشتر مر (حوشتر مەل)

asubteranean earthen ware bent pipe used for drawing off water	حوشتر گەروو
camel driver, cameleer n.	حووشترەوان
awieght approx 8 bs	حۆقە
jugglar ,swinder n.	حۆقە باز
ruling ,judgment ,sentence	حوکم
to sentence vt.	0000 دان
to rule ,govern ,insist vt.	000 ك
ruler ,ruling ,governor n.	حوکمران
dominion n.	حوکمرانی
ruling ,dominant adj.	حوکمفەرما
devour vt.	حوول (0000 دان)
in constant ,fiekle ,capricious adj.	حول حوولی
cowardly ,catamite	حیز
party n.	حیزب
reconing ,arithmatic	حیساب (حسیب)
to reckon , count vt.	0000 ك
neigh	حیلانن
neighing	حیلە (1)
	حیلە (2) = فێڵ
	حیلەباز = فێڵباز

devastated, ruined, destroyed, ravaged	خاپوور
to destroy entirely ,devastate	0000 ك
mind thought ,sake ,cogiration	خاتر
to satify vt.	00000 گ
assured ,contented adj.	خاتر جەم
to be sure vi.	00000 ب
lady ,fen proper name	خاتوون
cross n.	خاچ
criss-cross n.	خا چوواری
	خاخام = حاخام
waved silk ,watered silk	خارا (غارا)
out side ,aboard	خارج ((ع))
external adj.	خارجی ((ع))
mange ,itching ,sore n.	خارشت
good ,special adj.	خاس
peculiarity	خاسەکی
chips ,paring	خاش
rubbish n.	خاشاك
earth ,dust ,soil ,land ,country	خاك
anything minute or small ,sifting	خاکە
shovel n.	خاکەناز
soil ,sweeping	خاك و خۆڵ
dusty ,brownish yellow ,drab coloured-cloth ,khaki ,humble	خاکی
mole ,beauty spot	خاڵ (1)

tattoo	0000 کوتان
maternal uncle n.	خاڵ 2) (خاڵۆ)
lady bird	خاڵخا ڵۆکه
marked with moles ,spotted	خاڵدار (خاڵخاڵ)
cousin n.	خاڵۆزا
aunt (uncle wife)	خاڵۆژن
spots and stripes	خاڵ و میل
empty adj.	خاڵی 1)
carpet adj.	خاڵی 2)
dim of	خاڵیچه (قاڵیچه) ((خاڵی))
calico n.	خام 1)
	خام 2) = خاو
silk doth (mauve)	خامەک
silent adj.	خامۆش
khan (a title) ,esquire ,prince	خان 1)
warehouse ,inn-large commercial building	خان 2)
inn-keeper	خانچی
chequered ,cellular ,with compartments	خانخانه
son of a khan ,high born ,fem. proper name	خانزاد
lady (place dafter proper name)fem. proper name	خانم
small lady	خانمۆڵ

compartment ,house ,cell ,also suffix meaning place of as :	خانە
hospital	خەستەخانە
whose house is on his back ,hence ,homeless ,vagabond ,traveller ,tortoise	خانە بەرۆش
one who does not care for home ,gadabout	خانە بێزار
billeting office	خانە بگیر
	خانەخان = خانخان
master of the house ,host	خانە خوێ
house keeper ,thrifty adj.	خانە دار
house keeping ,economy n,	خانە داری
noble ,well-born ,dynasty ,family	خانە دان
monastry (for dervishes ,hospice ,convent)	خانەقا (خانە گا)
domestic adj.	خانەگی
retired	خانە نشین
miserable (whose home is ruined)	خانە وێران
house , dewelling	خانو (خانی)
home stead	خانوبەرە
hut ,asmall house ,dim of	خانۆچکە (خانوو)
house and its belonging	خانو مان
aperfect lady ,a model house-wife	خانمی خانمان
raw,crude ,slow ,slovenly ,lazy ,longuid ,drawling	خاو
to be appeased ,be slow	0000 ب وە
to apease ,unwind vt.	0000 ك وە

make late ,delay vt.	خاواندن
family ,house holder n.	خاوخێزان
towel n.	خاولی
west also east	خاوەر
the for east	خاوەر زەمین
owner ,master ,keeper	خاوەن
host ,house holder	خاوەن ما ڵ
slowness ,tardiness ,dwadle	خاوە خاو
bare adj.	خاوس
clean ,tidy adj.	خاوێن
cleaner adj.	خاوێنتر
cleaest adj.	خاوێنترین
cleanliness n.	خاوێنی
delay ,last ,elapse vi.	خایان
protract ,delay vt.	خایاندن
testicle ,egg n.	خایە
	خایەن = غایەن
silent ,quiet adj.	خپ
used for driving away cats	ختە
tickling n.	ختوکە
to tickle vt.	00000 دان
a great prince	خدێو
bad adj.	خراپ
to be bad ,go bad ,feel bad ,be devastated ,ruined	0000 ب

to spoil, destroy, devastate, do a thing badly	00000 ك
worse adj.	خراپتر
to become worse vi.	00000 ب
worst adj.	خراپترین
mischief n.	خراپە
to treat unjustly	0000 ك
badness ,mischief n.	خراپی
plump ,podgy adj.	خرپن
one year old ,yearling	خرت
scratching noise	خرتە خرت
to make such noise	00000 ك
trifles ,bits and pieces	خرت و پرت
creaking ,crunching sound	خرچە
anklet ,ankle-ring	خرخاڵ
heady ,clumsy	خرس
munch vi.	خرماندن
munching sound	خرمە (0000 خرم*)
croup (disease)	خرووزەك
clamour ,excitement	خرووش
excited adj.	بە 00000
become excited ,shout vi.	خرۆشان
raise a tumult ,stir up	خرۆشاندن
itching n.	خروو
small-pox	خرووكە

خرێ (خرێنه)	molar-tooth
خڕ (1)	dry and pebbly water course
خڕ (2)	round ,circular adj.
خڕكه	ankle-joint
خڕكه به‌رد	round stone
خڕكه‌له (خڕپلانه , خڕپله)	podgy ,plump ,rounded
خڕه	tubby adj.
خڕنووك	locust –beam ,carob n.
خڕه (000 خڕ) خڕو خه‌پان	rattling
خز	slippery ,steep n.
خزان (خزین)	slip ,slide ,creep vi.
تێ 0000	to slip into ,nestle close to
خزاندن	slip vt.
تێ 0000	to cram together ,slip into vt.
خزم	kin ,relative n.
خزمایه‌تی	relationship ,kinship n.
خزمه‌ت	service n.
0000 ك	to serve vt.
به 0000	hospitale adj.
خزمه‌تانه	tip (present)
خزمه‌تكار	serving – man ,servant n.
خزمه‌تكاری	service n.
خزمه‌تگوزار	ready to serve
خزن	a fence of stones
خزنده	creeping ,reptile n.

drop ,cause to fall ,fell vt,	خستن
compensate ,substitute	00000 ە جێ
reveal ,disclose vt.	00000 ە ڕوو
to add to ,put on	00000 ە سەر
to send	00000 ەڕێ
to open wide (door)	00000 ە سەرپشت
to take upon oneself ,undertake	00000 ە سەرمل
to put to work	00000 ە کار
to put in ,insert ,spread	0000 ە ناو
to insert	0000 تێ
to close ,shut ,spread out	0000 دا
to spread out	00000 ڕا
to show ,explain ,discover	0000 دەر
bring forth ,demonstrate	0000 لێ
to rub ,dismiss from	0000 لێ
to rub against	0000 لێك
to hang out ,spread out ,hang up washing on clothes – line to dry	0000 هەڵ
	خسوف = مانگیران
creep ,slide vi.	خشان
cause to rub against	خشاندن (خشانن)
touch or rub slightly ,graze	0000 لێ
rub one thing against another	خشت
brick ,regular	0000 بڕین
brick making ,to trim regularly	0000 بڕین
burnt brick	خشتی سوور

sun dried mud brick	خشتی کاڵ
brick-layer	خشت بڕ
brick-making	خشت بڕی
brick – work	خشتکاری
regular hole (for door socker)	خشته
to seduce ,mislead	له 0000 بردن
gusset n.	خشتەك
regular adj.	خشتەیی
regularity n.	خشتی
furtive sound of steps	خشپه
rustle ,rattle n.	خشكه
level ,horizon tally adv.	خشكەیی
jewellery ,ornamental	خشڵ
creeping ,insect	خشنده
	خشۆك = خزنده , خشنده
rolling n.	خل
to roll down	0000 ب وه
roll over ,roll down	0000 ك وه
cause to roll over	خلۆر
slippery	خلیسك
to slip vi.	خلیسكان (هەڵ)
be deceived ,be destracted	خلافاندن
decieve ,keep busy vt.	خلاخاندن
dregs ,sediment n.	خلته
mignon ,alittle darling ,dainty	خنجیلانه

be strangled, suffocated, drowned-choked	خنكان
strangle ,suffocate vt.	خنكاندن (خنكانن)
stuff,pad vt,	خنین (تیَ 0000)
struggle ,strife ,effort n.	خەبات
striver ,worker	خەباتكەر
news .information n.	خەبەر
to wake up vi.	بە 00000 ب وە
to inform vt.	0000 پیَ دان
to wake vt.	0000 ك وە
torceive information ,learn vt.	0000 وەرگرتن
to know about vi.	0000 هەبوون
aware ,awake adj.	بە 0000
unaware adj.	بیَ 00000
aware ,informed adj.	خەبەردار
	خەپان = خرِوخەپان
loaf of bread (generally made of corn or millet)	خەپلە
line stripe ,writing n.	خەت
fault ,sin ,mistake	خەتا
faulty ,sinful ,guilty adj.	خەتابار (خەتاكار)
calligraphy n.	خەت خۆشی
striped ,lined	خەتدار (خەت خەت)
fear ,danger n.	خەتەر (خەتەرە)
circumcision n.	خەتەنە
to circumcise vt.	0000 ك

circumcision party	خەتەنە سوران
stripes and spots	خەتو خاڵ
preacher ,orator n.	خەتیب
shame-stricken	خەجاڵەت
happy ,blessed adj.	خەجیستە
a ruined place	خەرابە
turner n.	خەڕات
tax ,tribute n.	خەڕاج
sack made of hair-cloth	خەرار
superstition ,table	خەرافات ((ع))
trunk (elephant) n.	خەرتوم ((ع))
eagle n.	خەرتەل
mustard	خەرتەلە
spending ,tax n.	خەرج
to spend money ,dispurse	00000 ك
money for spending ,pocket-money	خەرجی
cloak ,gown n.	خەرقە
scabies	خەرکانە
stack of sheaves ,threshing –floor	خەرمان
time of harvest and threshing	خەرمانان
halo round moon	خەرمانە
gad-fly ,horse-fly n.	خەرەنگەز
measure of weight	خەروار
busy ,occupied adj.	خەریك
to be busy	0000 ب

to make busy vt.	0000 ك
to be as at loss ,preoccupy vi	0000 مان
spool-winder	خەڕەك
vain ,proud ,conceited adj.	خەڕو
treasure n.	خەزنە ((ع))
treasurer n.	خەزنەدار
father-in-law	خەزوور
in laws	خەزووران
nose – stud	خەزێم
daisy	خەرێمۆك
	خەزێنە = خەزنە
reservior of turkish –bath	00000 ی حەمام
loss ,damage	خەسار (خەسارە)
to be damaged vi.	0000 ب
to waste ,lose vt.	0000 ك
geld , castrate vt.	خەساندن
castrated ,gelding adj.	خەساو
thick (liquid),coagulated ,strong (tea)	خەست
to thicken vi.	0000 ب
to thicken vt.	0000 ك
very thick	خەستوخۆڵ
sick adj.	خەستە
hospital n.	خەستەخانە
thickness n.	خەستی
a great king ,male proper name	خەسرەو

mother-in-law	خەسو
poppy n.	خەشخاش
be chocked ,throtle	خەفان
throtle ,stifle vt.	خەفاندن
hibernation n.	خەفتان
stifled ,suffocated adj.	خەفە , خەفتن , خەوتن
to stifle	0000 ك
grief ,sorrow n.	خەفەت
to grieve vi.	00000 خواردن
sorrow-stricken ,sad ,sorroful adj.	خەفەتبار
stifled adj.	خەفەخانە
spy n.	خەفیە
foreman n.	خەلفە ((ع))
corn n.	خەلە
caliph ,succesor n.	خەلیفە
reward vt.	خەڵات
freed ,finished adj.	خەڵاس
improper speech or deed	خەڵت
to commit an indiscretion , to make a great blunder	00000 ك
bloody adj.	خەڵتان (خەڵتانی خوێن)
shoot (plant)	خەڵف
people n.	خەڵق (خەڵك , خەڵكی)
to create vt.	00000 ك
be deceived vi.	خەڵەتان

deceive ,seduce , dupe	خەڵەتاندن (خەڵەتانن)
to deceive ,take some one in cheat	هەڵ 0000
privacy ,solitiude n.	خەڵوەت
charcoal n.	خەڵوز
coal	00000 ی بەرد
smut	خەڵوزە
	خەم = غەم
swelling n.	خەمبا
sorrowful adj.	خەمبار (خەمگین)
devoted , afflicted ,intimate friend	خەمخۆر
heron	خەمخۆرە
consoling	خەڕەوێن
bloom vi.	خەملان
estimate vt.	خەملاندن
dagger n.	خەنجەر
laughing ,gay	خەندان
laughing n.	خەندە
ditch ,moat n.	خەندەق
henna	خەنە (1
smile ,laughter n.	خەنە (2
laugh vi	خەنین
sleep ,dream n.	خەو (خەون)
to dream vi.	00000 بینین (0000 دینین)
to be unable to sleep	0000 لێ زڕان
to fall asleep ,go to sleep	0000 لێ کەوتن

to feel sleepy vi.	0000 هاوتن
sleepy adj.	خەوالّو
send to sleep ,lay down	خەواندن
deposit money	00000– پارە
sleep vi.	خەوتن
night fall ,bed-time	خەوتنان
narcotic ,sposific	خەولێنەر
defect	خەوش
tailor	خەیات
thread n.	خەیاتە
cucumber n.	خەیار
casia pistula	خەیار چەمەر
bubo ,tumour	خەیارە
image ,thought ,reflection ,fancy ,spectre n.	خەیاڵ
to imagine ,think vi.	0000 ك
imaginary ,fanciful	خەیاڵی
self ,relations ,it is also used with other words to mean of self ,itself or by self	خۆ
wolk proudly ,strut ,waving from side to side	00000 باران
self-slaughter ,suicide	0000 بڕین (کوشتن)
to avoid ,take care ,to be cautious	0000 پاراستن
to break in vi.	00000 پێدا
to cling vi.	00000 پێوەنووساندن
to restrain one self ,hold owt against ,eaves drop	0000 گرتن

to disguise one self ,change clothes	0000 گۆڕین
be tired	0000 ماندو ك
to show off one self ,ostetate pretend	0000 نواندن
to jump over vi.	0000 هەڵدان
to tuck one cloths	0000 هەڵکردن
to boast ,swagger vi	00000 هەڵکێشان
strong ,sturdy	بە 0000 وە
on one own accord	لە 0000 وە
on his own accord	لە 0000 یەوە
vanity n.	خۆبایی
selfish adj.	لە 00000
egoist ,arrogant self-conceited ,proud adj.	خۆبین
selfish ,boastful ,egotistical	خۆپەرست
self-approved ,self-satisfied	خۆپەسەند
self-possession ,colmness n.	خۆداری
consuming ,eater n.	خۆر (1)
suffix eating ,drinking :e.g:	خۆر (2)
man eater ,cannibal	پیاو خۆر
wine-bibber (tippler)	شەراب خۆر
sun ,sun shine	خۆر (3)
food ,eatables ,victual ,meal ,one dose of medicine	خۆراك
west	خۆرئاوا
soft dish served with rice ,food	خۆرشت

any thing that eats ,rodent ulcer ,corroding ulcer ,gangrene	خۆره
east	خۆرهەڵات
solar	خۆری
pleasant ,tasty ,cheerful ,good , fine adj.	خۆش
to enjoy ,get on well	00000 ڕابواردن
to poke fire ,till ground ,flavour	0000 ك
to dear up (weather) ,stop raining	0000 ك وه
to be pleased ,like ,be happy ,be glad	پێ 00000 ب
like it	پێم 000 ه
happily , luckily adv.	بەدڵی 00000
to forgive ,pardon	لێ 0000 ب
fruit in syrup	خۆشاو
pleasant place	خۆشایی
too ready to believe	خۆشباوەڕ
well-omened ,lucky adj.	خۆشبەخت
hare n.	خۆشبەز
optimistic adj.	خۆشبین
more pleasant adj.	خۆشتر
most pleasant adj.	خۆشترین
continously adv.	خۆش خۆش
glad ,happy adj.	خۆشحاڵ
calad ,happy adj.	خۆشنود
beloved ,lover ,dear adj.	خۆشەویست
loving ,love ,liking n.	خۆشەویستی

pleasure ,joy ,delight	خۆشی (خۆشیەتی)
friendly greeting	خۆشی و چۆنی
self-made	خۆ کرد
dust	خۆڵ
dusty ,dust-soiled adj.	خۆڵاوی
playing in (with) dust	خۆڵە پەتانێ
ashes n.	خۆڵە مێش
special adj.	خۆماڵی (خۆمانی)
false n.	خۆهەڵبەست
boaster n.	خۆهەڵکێشان
egotims ,self-conceit n.	خۆیەتی
god	خوا (1)
god knows ,probably	000000 ئەیزانێت
may god punish you	00000 بتگرێ (000 یێت)
replay to a beggar when refeusing alms	0000 بداتێ
if god wills	00000 بکا
lucky	0000 پێداو
fare well ,good by	0000 ت لەگەڵ (000 حافیز)
natural ,god-made	0000 کرد
the late ,deseased	00000 لێ خۆشبوو
god forbid	0000 نەخواستە (000 نەکا)
at random	0000 وڕاستان
o god	0000 یە

i swear by god	به 0000
for god`s sake	بۆ 00000
by god`s help	پشت به 00000
for god`s sake	توو 0000
god fearing	له 00000 ترس
who has no fear of god	له 0000 نەترس
wishing ,loving	خوا (2)
well-wisher	خێر خوا
peace-loving	ئاشتی خوا
master (title) ,a rich merchant	خواجه
seats (built on the out side of the gate-house)	خواجه نشین
granted by god	خواده
below ,down av.	خوار (1)
crooked ,,awry ,bent adj.	خوار (2)
past stem of	خواردن
to feed vt.	دەر 0000 دان
eat ,eating ,food n.	خواردن
drink ,drinking n.	خواردنەوه
liberal ,fresh handed ,spend thrift	خوارده
food ,fit to be eaten	خواردەمەنی
sister child ,nephew n.	خوارزا
below ,down stairs	خوارەوه
lower adj.	خواروو
gnarled ,slanting ,shapeless	خواروو خێچ

خوارووژوور	up and down
خواری (خواریەتی)	crookedness n.
خواز	willing adj.
خوازبێنی	proposal of marriage ,ask in marriage ,betrothal n.
خوازبێنیکەر	suiter
خوازتن (خواستن)	ask for ,borrow ,request wish ,umatrimonial suit n.
خواست (1)	will request ,desire ,begging ,petition n.
خواست (2)	past stem of
دەر 000	object
حواستە	desired adj.
خواکرد	natural ,god-made
خوان (1)	reading ,reader ,singer
خوان (2)	anything in or on which food is placed ,table ,a spacious tray
خواناس	god-knowing ,godly pious adj.
خواناس	piety ,theism
خوانچە (1)	tray ,salver asmall table
خوان	dim stem of
خوانکە	earthen ware lid (lid of a dize)
خواە = خوا (2)	
خوایی	godship ,divine n.
خوایشت (خواهێشت)	desire ,wish n.
خوایشتی	valuntary n.
خوت	empty

000000 و خۆڕایی	in vain
خوتبه ((ع))	speech
خوته (000 خوت)	grumble ,nagging n.
00000 ك	to nag ,find fault constanty
خودا = خوا	
خوداداد = خواده	
خوداوەند	god ,providence
خوران (خورین)	itch vi.
خوراندن	scrach ,chafe vt.
خورپان (دا 0000)	throb
خورپه	throb n.
خورت	robust ,powerful adj.
خورج	sadle-bags
خورد , وورده	
خورده = ورده	
خورشید	sun , a proper name
خورما	dates n.
خوری	wool ,woolen
خوریکه	small-pox
خورینی	empty stomach
خوڕ	fast running water, sound of a purling brook ,purl ,murmur
خوڕین	to scold vt.
لێ خوڕین	to drive , goad

slander behind one`s back	خوسپ
	خوست = پیّ خوست
sister	خوشك
nephew ,niece n.	خوشکەزا
foster sister	خوشکی شیری
indigo ,vat n.	خوم
dye-house	خومخانە
dyer n.	خومخانەچی
spin ,rotation n.	خول
spin ,revolve ,rotate vi.	خولانەوە
spin vt.	خولاندنەوە (خولاننەوە)
to invite	خولق (0000 ك)
idea ,day-dream	خولیا
slave ,servant n.	خولاّم
wine-head ache ,hang-over ,langwishing look of the eye	خومار
unpleasantness after excess drinking drunkenness n.	خوماری
dew n.	خوناو
bud n.	خونچە
habit ,disposition ,nature ,temper n.	خوو
contract a (bad)habit ,accustom to , habituate	00000 پیّوەگرتن
bad-tempered	خودار
power n.	خووز
spittle n.	خووزی

خووسان (خوسانەوە)	soak ,become sodden vi.
خوون=, خوێن	
خوێ (خێ)	salt n.
0000 ى چێشت	a pinch of salt to a meal
خوێدان	salt-cellar
خوێڕی	vagaband
خوێش	kin ,relative n.
خوێن (1)	blood
00000 ڕشتن (0000 ك)	to kill ,shed blood
000 گ	cupping
0000 لێ هاتن	to bleed vi.
0000 هەڵهێنان	to vomit blood
خوێن (2)	reader
خوێناو	bloody water ,mixture of blood and water torrent of blood
خوێناوى	bloody adj.
خوێنبایى	blood-money ,blood-fine
خوێنخۆر	blood –thirsty ,murderus adj.
خوێنكار	student n.
خوێندن	study ,read ,sing
پێ 00000	send to school ,cause to read
خوێندنەوە	read ,recite
خوێندەوار	literate ,educated adj.
نە 000000	illiterate adj.
خوێندەوارى	literacy ,education

blood sheeder ,blood thirsty ,murderous	خوێنرێژ
cold-blooded ,calm adj.	خوێنسارد
warm-blooded ,cantan kerous ,ardent	خوێنگەرم
blood-sucker	خوێنمژ
bloody ,blood-coloured adj.	خوێنین
brine ,salty	خوێاوك
	خێ (1) = خوێ
alms, goodness, charity, advantage.	خێر
to give alms vt	0000دان (0000ك)
to have a happy ending of	0000لێ بینین
pray it bring you good luck	خێری لێ بینی
quick ,quickly ,in a hurry	خێرا
be quick ,make haste	00000 ك
hurry up	00000 كە
speed ,quickness n.	خێرایی
well –wisher ,benevolent	خێرخوا (0000 خواز)
benefactor	خێركەر (خێرەومەند)
family	خێزان
family with many children	خێزاندار
twig	خێزەرە
angry side-glance ,futive glance	خێسە
cross- eyed ,squined-eyed	خێل
tribe ,clan n.	خێڵ

trible adj.	خێڵەکی
owner ,ghost n.	خێو
to raise ,support ,rear	به 00000 ك
tent n.	خێوەت
street ,avenue	خیابان
wheeze n.	خیزه
skin for preserving oil or cheese	خیگه

down generally used as a prefix to form compound verbs as:	دا (1)
to sit down	دانیشتن
to put down	دانان
mother	دا (2)
grand mother ,crone n.	داپیر
spider	داپیرۆشکە
grief ,sorrow n.	داخ (1)
alas , what a pity , with regret	داخم ناچێ (داخەکەم, داخی گرانم, بەداخەوە)
to be distressed ,be oppressed with sorrow	0000 خواردن
broken-hearted ,heart –sore	0000 لە دڵ
great sorrow ,heart-sore	00000 ی دڵ
brand ,hot ,boiling	داخ (2)
to brand	00000 ك
sorrowful,grieved ,broken-hearted	داخدار
inside ,interior n.	داخڵ
to enter ,be included vi.	00000 ب
to include vt,	00000 ك
internal, boarding -school	داخلی
	داخۆ = ئاخۆ
justice ,cry ,shout	داد
unjust ,inmeasureable	بێ 00000
injustice n.	بێ 00000 ی
just adj.	دادپەروەر

law-court n.	دادگا
judge n.	دادگەر
	دادمەند = دادپەروەر
nurse	دادە
comerce ,transaction	دادوستەد
possessing	دار (1)
having money	پارەدار
tree ,wood ,stick ,pole n.	دار (2)
rich ,having ,possessor ,darius n.	دارا
pomp ,state	دارات
faint ,swoon vi.	دارانەوە
richness ,wealth ,finance ,revenue	دارایی
frame work	داربەند
carpenter	دارتاش
carpenter`s shop	دارتاشخانە
carpentary n.	دارتاش
telegraph –pole	دارتەل
cigarette-holder	دارجگەرە
cinnamon n.	دارچین
walking stick ,cane n.	داردەست
forest ,wood n.	دارستان
crutch n.	دارشەق
dry tobacco stalk	دارك
thrashing n.	دارکاری
wood-pecker n.	دارکونکەرە

catapult (toy) n.	دارلاستیك
terebinth n.	دارەبەن
cross-rafter	دارە ڕا
elm	دارە ڕەش
bier n.	دارەمەیت
skilled tree climber	دارەوان
elm n.	دارەوەن
medicine ,drug ,depicatory n.	دارو
darnel	داروجان
scrub ,thicket ,bushes n.	دارودەوەن
over seer	دارونمە
wooden adj.	داری
sickle ,scyth n.	داس
story ,fable n.	داستان
awn n.	داسك
skin and bone	داسکودەرزی
dim of	داس
pruning knife	داسولکە
scattered adj.	داغان
mother	داك
the eight letter the arabic-kurdish alphabet	داڵ
eagle n.	داڵ
Vulture	داڵاش
gate-house, vestibule, passage, porch n.	داڵان

shelter ,asylum n.	داڵده
	دالك = داك
climing vine	دالیت
seedling n.	دالیه
seal ,brand n.	دامغه
draughts (game)	دامه , دامین
give ,grant	دان (1)
to give to ,pay for vt.	پێ 0000
cover ,seize by force ,kick thrash vt.	پێدا 0000
bite ,sting ,shut ,close ,bake bread in oven vt,	پێوه 00000
to add a piece to ,soil ,stain	تێوه 00000
to kick ,give athrashing vt.	تێ هەڵ 0000
to get thrashing	000000 خواردن
to cut ,sharpen (a pencil), leak, pour down	دا 00000
to clear out ,flush out ,empty out	دەر 0000
to drive away, sweep away vt.	ڕا 000000
to set a side ,avoid ,shun	لا 000000
to hit ,beat ,strick ,play (music) vt.	لێ 00000
to join together ,multiply vt.	لێك 000000
throw up vt.	هەڵ 000000
to stir vt.	دەر 00000
tooth	دان (2)
have teeth set on edge	00000 ئاڵ ب وه
tooth-ache	000000 ئێشان

to grite one’s teeth, endure	00000 بەخورا گ
control one self	0000000 پێدانا
to confess ,admit vi.	0000 پێدانان
to gnash the teeth vt.	00000 جیڕ ك وە
milk-tooth	000000 ی شیری
wisdom-tooth	00000 عاقڵ (0000 ئاقڵی 00000 ژیری)
grain n.	دان (3)
holder ,container	دان (4)
fire-place	ئاگردان
salt-cellar	خوێدان
wise ,learned adj.	دانا
granular ,grained adj.	دانار (0000 دانار)
tooth-ache	دان ئێشە
toothed	داندار
the best of any thing ,very rare	دانسقە
knowledge	دانش
unversity ,college	دانشگا
degree n.	دانگ
grain ,a single thing ,a piece	دانە
one by one	دانە دانە
founder ,establisher ,composer ,one who puts	دانەر
give back ,repay vt.	دانەوە
to close down	000000 دا

to ponder over ,thing of	لێك 00000
to uncover ,dig out	هەڵ 0000
cereals ,grain	دانەوێڵە , دانوو ,
boild wheat	دانولە
scare crow n.	داهۆڵ
trap ,share ,stake (game)	داو (1)
set net or trap	0000 نانەوە
a length of thread	داو (2)
demand ,request n.	داوا
to demand ,ask for	0000 ك
claimant ,plaintiff	داواکەر
judge	داوەر
hem ,skirt ,foot of a hill or mountain	داوێن
to beg humbly ,supplicate	00000 گ (000 ماچ ك)
to tuck up the skirt	000000 هڵکردن
chaste ,honest ,virtuous	داوێن پاك
lwed , dishonest , libertine , unchaste	داوێن پیس
office ,circle n.	دایرە
mother	دایك
to be born vi.	لە 0000 بوون
motherly n.	دایکانە
female (bird)	دایکە
parents	دایکو باوك
mother hood n.	دایکی (دایکێتی)
nurse ,mama	دایە

grand mother	دایە گەورە
dear mother	دایەلێ
wet-nurse ,foster-mother	دایەن
	ددان = دان
cog n.	ددانە
past of	دان
money ,pleasant smell (of new earthen ware vessels) ,company	دراو
neighbour	دراوسێ
crack ,cleft ,chink	درز
to be cracked	0000 بردن
coarse ,large adj.	درشت
divulge ,blurt out vt.	درکاندن
infectious ,disease	درم
demon n.	درنج (دێوودرنج)
twang .ring sharply vi.	درنگان
twang ,a sharp ringing sound n.	درنگە
tree n.	درەخت
shining ,flashing ,sparking ,fem proper name	درەخشان
reflect ,reflection n.	درەخشانەوە
a weight (drachma) ,a silver coin in value about one shilling	درەم
late adj.	درەنگ
to be late	000000 پێ چوون
to be behind time	00000 خایەندن

to delay vt.	00000 خستن
sooner or later	درەنگ و زوو
reaping n.	درەو
to reap vt.	00000 ك
cobbler `s awl ,flag ,banner	درەوش
shine ,glitter ,reflect vi.	درەوشانەوە
lie ,untrue ,false food n.	درۆ
to lie ,tell lies	00000 ك
to invent a lie	0000 هەڵبەستن
to prove to be lie ,deny	بە 00000 خستنەوە
lies ,deception n.	000000 ودەلەسە
habitual lier ,lier n.	درۆزن
false adj.	درۆزنە
begging ,beggary n.	درۆزە
beggar n.	درۆزەگەر
praise ,greeting ,prayer ,blussing	دروود
right ,correct ,sound ,whole	دروست
to be made vi.	00000 ب
to make ,build ,manufacture	00000 ك
rightness ,truth ,soundness n.	دروستی
motto ,mark ,badge ,sigh ,slogan ,coat of arms	دروشم
sewing ,generally used in compounds	درووو
tailor	بەرگدروو
shoe-maker	پێڵاودروو

sewing n.	دروومان
sewing-machine	مەكینەی 0000
sew vt.	دروون
sew down (on)	دا 000000
sew together	هەڵ 0000
stitch ,reap ,mow ,cut down	دروونەوە
reap (ing) ,harvest	دروێنە
long adj.	درێژ
to extend ,be prolonged ,lie down	00000 ب
to lengthen ,extend ,prolong ,stretch out vt.	00000 ك وە
length n.	درێژایی (درێژی)
longer adj.	درێژتر
longest adj.	درێژترین
detail ,prolongation	درێژە
to prolong vt.	000000 پێ دان
sparing ,refusal ,grudging ,inclination ,sorrow ,grief n.	درێغ
alas	درێغا
refused n.	درێغی
to refuse ,be grudge	00000 ك (0000 لێ ك)
fierce ,rough ,rent ,tear	دڕ
to get through	0000دان
tear vi.	دڕان
tear vt.	دڕاندن (دڕانن)

thorn n.	دڕك
thorny ,prickly	دڕكاوی
amild disease of children which causes a prickly rash on the skin	دڕكه
christ`s thorn	دڕكه‌زی
	دڕگه = ده‌ره
strait (channel) trench	دڕناڵ
what tears ,wild beast ,fierce	دڕنده
tear ,rent vt.	دڕین
to tear away (off) slip down ,to tear to pieces (to shreds) vt.	دا 000000
to tear open , rip open vt.	هه‌ڵ 00000
thief ,robber n.	دز
rogue ,raseal adj.	00000 و درۆزن
thief-like	دزانه
theft ,robbery n.	دزی (دزیه‌تی)
to steal	0000 ك
secretly adv.	به 00000
steal thily adv.	به 0000 یه‌وه
steal vt.	دزین
steal again	دزینه‌وه
abscond vi.	خۆ 00000
fortress ,strong holde ,castle n.	دژ (1)
evil, bad wicked, opponet, adversary,opposite	دژ (2)
difficult ,hard adj.	دژوار

sister-in-law (wife)	دش
brave adj.	دلێر
bravely adv.	دلێرانه
bravery n.	دلێری
heart ,mind ,affection feeling	دڵ
to hurt the feeling	000000 ئێشاندن
to have appetite ,long for ,desire eagerly	0000 بردن
to fall in love ,pay attention to	000000 پیّ دان
to feel sorry for ,pity	00000 پیّ سووتان
to feel sick , feel nausea	00000 پێکهاتن , 0000 تێك چوون
to startle ,throb	00000 داخورپان
to console ,soothe	00000 دانەوە
to conciliate ,appease	00000 ڕاگرتن
to vex ,annoy ,break one`s heart ,hurt the feelings ,afflict	00000 ڕەنجاندن
to be cheered up ,delighted	000000 کرانەوە
to approve	0000 گرتن
change one`s mind	00000 گۆڕین
throb ,beat ,pulsate vi.	0000 لیّ دان
willingly	به 00000
with all one`s heart	به 0000 و بەگیان
heartless ,dispirited	بیّ 000000
pleasing ,beloved	دڵ ئارا
heart-approved ,sweet heart	دڵارام

brave ,corougeous ,warlike adj.	دلاوەر
heart-ache ,grief ,vexation	دڵ ئێشە
heart-ravashing ,attractive	دڵ بەر
sincere adj.	دڵ پاك
pleasing ,admirable adj.	دڵ پەسەند
sentimetal adj.	دڵتەڕ
heavy-hearted ,cheerless	دڵتەنگ
desire ,wish	دڵخواز
annoyed ,afflicted adj.	دڵخورد
cheerful ,happy ,glad adj.	دڵخۆش
joy ,glee ,cheerfulness	دڵخۆشی
to console	00000 دانەوە
lover n.	دڵدار
love n.	دڵداری
to fall in love	00000 ك
attractive adj.	دڵ ڕفێن
ill-disposed adj.	دڵ ڕەش
blackness of the heart ,deprvity	دڵ ڕەشی
hard-hearted ,wicked adj.	دڵ ڕەق
lazy ,disliking work	دڵسارد
sincere adj.	دڵساف
faithful ,sympathetic adj.	دڵسۆز
afflicted ,grieved adj.	دڵسووتاو
	دڵشاد = دڵخۆش
heart-broken ,distressed adj.	دڵشکاو

seizing the heart ,soothing	دلگیر (1
grieved ,annoyed ,sad adj.	دلگیر (2
low-spirited ,listless	دلّ مردوو
compassionate adj.	دلّنەرم
compassion n.	دلّنەرمی
gracious ,kindly	دلّنەوا
consolation n.	دلّنەوایی
sure ,confident adj.	دلّنیا
trust ,confidence n.	دلّنیایی
throbbing of heart ,heart beating	دلّە خورپێ
heart burn	دلّەکزێ
heart throbbing ,heart beating	دلّەکوتکێ (0000 کوتێ)
wooden tub (for husking rice)	دنگ
world	دنیا
by chance	ئەمە 0000 یە
the other life	ئەوە 0000
economy n.	دنیاداری
experienced	دنیا دیە
now ! generally used before	دە (1
imperative verbs as:	دەبخۆ , دەبرۆ
present stem of ,	دان
giver (used in compounds)	دە (2
ten adj.	دە (3
chalk n.	دەباشیر
tanning n.	دەباغ

to tan vt.	ک 0000
tannery n.	دەباغخانە
pomp ,state n.	دەبدەبە
gorgeous ,showy adj.	بە 00000
school n.	دەبستان
a copper vessel or jar ,ruptured ,blistered (plaster)	دەبە
dull ,witless ,stupid adj.	دەبەنگ
clerk	دەبیر
gate ,door n.	دەر (1)
out site ,out ,also used to form comp verbs as:	دەر (2)
to appear	دەرکەوتن
to come out	دەرهاتن
giver , agent	دەر (3)
shutter (of shop)	دەڕابە
product	دەراوورد
income ,revenue n.	دەرامەد (دەرامەت)
court ,palace n.	دەربار
regarding ,respecting	دەربارە
escape ,run away	دەرباز (00000 ب)
cause to escape	ک 00000
vagabond ,wanderer ,homeless	دەربەدەر
bound ,constrained	دەربەست
to be bound vi	ب 0000
mountain pass, gorge, defile	دەربەند

under pants ,long wide drawers	دەرپێ
petition ,request	دەرخواست
lid	دەرخۆنە
pain ,sickness ,disease ,malady n.	دەرد
to suffer pain	0000 کێشان
to fall sick ,contract disease	00000 گ
invalid ,sick adj.	دەردەدار (دەردار)
in hand ,arrest	دەردەست
sorrow ,grivance	دەردی دڵ
distress	دەردی دەروون
anxiety ,trouble ,inconvenience	دەردی سەری
fatal disease n.	دەردی کاری
needle n.	دەرزی
needle work n.	00000 و درومان
pin-prick ,prick n.	دەرزی ئاژەڵ
prick with needle	000000 ك
needle-case	دەرزیدان
dim of	دەرزیلە (دەرزی)
stork`s bill	دەرزی لۆکە
lesson n.	دەرس (دەرز)
to give lesson to	0000 پێ دان
to give instructious	0000 دادان
to study	00000 خوێندن
class-room	دەرسخانە
opportunity ,way out	دەرفەت

asmall gate	دەرك
perceive ,understanding	دەرك ((ع))
to perceive vt.	دەرك كردن
marging note ,postseript	دەركەنار
gate ,door n.	دەرگا
door-keeper n.	دەرگاوان
medicine ,drug n.	دەرمان
to poison vt.	0000 خوارد ك
to take medicine	0000 خواردن
to cure	0000 ك
dispensary ,pharmacy ,druggest	دەرمانخانە
dispenser	دەرمانساز
valley ,stream ,dale n.	دەرە
feudal chieftain n.	دەرەبەگ
feudalism n.	دەرەبەگی
way of ascape ,way out	دەرەتان
helpless adj.	0000 بێ
cope with ,be match for	دەرەقەت (000 هاتن)
out side ,stranger n.	دەرەكی
trouser –leg	دەرلنگ
out side	دەرەوە
gate n.	دەروازە
locality n.	دەروبەر
gleaning ,reaping n.	دەرۆزان
way out	دەروو

the inside ,in ward ,with in ,bowels ,belly ; comscience	دەروون
consciencious adj.	00000 پاك
the inside ,internal	دەروونی
a religious mendicant ,dervish n.	دەروێش
sea n.	دەریا
lake n.	دەریاچە
hand (only used with compounds)	دەز
anvil ,apparatus ,loom ,work-house ,work-shop ,counter	دەزگا
establishment n.	00000 و بەرە
helper ,holder (pads of cloth)	دەزگیر
pedlar (pedler ,peddler)	دەزگێڕ
procured ,obtained adj.	دەزگیر
a boy or girl betrothed for mariage engaged ,fiance ,fiancee	دەزگیران
thread (cotton) n.	دەزوو
hand ,skill ,influence ,set ,suit ,kind ,sort n.	دەس (دەست)
to deceive ,swindle vt.	00000 بڕین
to ease nature	000000 بەئاو گەیاندن
to obstain ,give up	0000 بەردان
to touch vt.	00000 بۆ بڕین
to beg (for alms)	00000 پان ك وە
to start ,begin ,break out	00000 پیێ ك
to stroke ,pat ,caress	00000 پێدا هێنان
to fell with the hand ,handle	0000 تێوەدان

to ley hands upon	0000 خستنه سەر
to be suitable ,be acceptable	00000 دان
to take in one`s arms	00000 کردنه مل
to gain ,,obtain ,get	00000 کەوتن
to grope vi.	0000 کوتان
to help one ,to bring one assistance	0000 گرتن
palmistary n.	0000 گرتنەوە
to have time ,find leisure	000000 گەیشتن
to shak hand	00000 گوشین
to touch vt.	00000 لێدان
to obstain from ,abandon ,renounce	0000 لێ شتن
to give up ,abstain	00000 لێ کشانەوە
to be unacceptable vi,	0000 نە دان
from hand to hand	دەساو دەس
then ,now then	دەسا
hand-mill	دەستاڕ
tame adj.	دەستاژوو
agressor	دەستاوێژ
horse-play ,rude-play	دەستبازی (دەسبازی)
swindler	دەستبڕ (دەسبڕ)
open-handed ,genevous	دەستبڵاو
idle ,unemployed adj.	دەستبەتاڵ
immediately adv.	دەست بەجێ
interned adv.	دەست بەسەر
honest adv.	دەست پاك

masturbation n.	دەستپەڕ
thief n.	دەست پیس
thiefing n.	دەست پیسی
initaition ,be the one to start anticipation n.	دەست پێشکەری
bravo ,good for you	دەست خۆش
hand-writing	دەست خەت
disappointed adj.	دەستخەڕۆ
powerful adj.	دەستدار
authority ,power n.	دەستداری
hand-sewn adj.	دەسروو
aggressor	دەستدرێژ
aggression ,dishonesty n.	دەستدرێژی
cort for cradle	دەسترازە
kerchief	دەستروکە
volley (bullet) n.	دەستڕێژ
sleight-handed ,dexterous ,skilled ,skillful	دەست سووك
hand-washer ,wash-stand	دەست شۆر
tampering ,meddle n.	دەستکاری
open-handed adj.	دەستکراوە
hand-made	دەستکرد
income ,profit ,gaining n.	دەستکەوت
to gain ,obtain ,get vt	دەستکەوتن
poor ,needy adj.	دستکورت

دەستکێش	gloves n.
دەستنوس = دەستخەت	
دەستنوێژ	ritual ablution
00000 شتن	to perform such ablution
دەستنیشان	marked by the hand ,nominated
دەستە	group ,party ,package ,packet ,dozen
دەستەبەر	barrow ,stretcher
دەستەپاچە	unable to procure a livelihood ,ignorant adj.
دەستەجڵەو	halter
دەستە دەستە	in groups
دەستە دو	plough handle
دەستەسڕ	hand-kerchief
دەستەك	a short pole ,beam ,prop
دەستەڵات	authority ,power n.
دەستەڵە	pitcher ,flagon
دەستەنگ	indigent ,in want
دەستەمۆ	tamed adj.
دەستەوارە	any thing taken in the hand
دەستەوانە = دەستکێش	
دەستە و سار	halter n.
دەستەوسان	at a stand still
دەستەو یەخە	hand to hand ,at hand ,on hand
دەستوبرد	haste adj.
دەست و پێ	hand and food ,underling ,the lower classes , domestic staff ,servants

anaccostomed to labour	دەستوپێ سپی
law ,code ,format ,permission	دەستوور
by hand ,cash (money)	دەستی
assistant ,helper	دەستیار
lending ,a help	دەستیاو
hand to hand	دەستی دەستی
handle ,pestle ,haft	دەسك
having a handle	دەسكدار
mortar and pestle	دەسكەوان
mortar and pestle (stone)	دەسكودۆڵ
hand kerchief ,shaw	دەستماڵ
gift ,grant ,stint	دەسندە
desert ,plain ,wilds n.	دەشت
open space	دەشتایی
countryman ,rural n.	دەشتەكی
out doors	دەشتودەر
pastoral ,wild	دەشتی
monster ,beast n.	دەعبا
law suit n.	دەعوا
invitation n.	دەعوەت
confusion of mind ,mental distorbance n.	دەغدەغە
corn , crop	دەغڵ
corn , cereals n.	دەغڵودان
un healthy ,invalid	دەغەزدار (دەغەزار)

indolent ,lazy	دەغەڵ
cash-box	دەغیلە
tumbour ,drum n.	دەف
book ,record ,register n.	دەفتەر
container ,receptable n.	دەفر
fold ,bend ,pleat n.	دەق
to take precise shape ,be arranged in folds	0000 گ
bend ,sift again	دەقانەوە
minute n.	دەقیقە
minute-hand n.	دەقیقەژمێر
rare adj.	دەگمەن
rarely adv.	بە 00000
gap ,opening n.	دەلاقە
barber n.	دەلاك
barber`s shop	دەلاكخانە
the ten (in a suit of cards)	دەلۆ
foolish ,crazy	دەلوو
green pepper	دەلووبیبەر
lie ,deception n.	دەلەسە دەلیل = درۆودەلەسە
guide n.	دەلیل
female (dogs ,jackal and the like)	دەڵ
broker n.	دەڵاڵ
brokerage n.	دەڵاڵی
serap ,drip ,wobble baggy adj.	دەڵاندن (دەڵانن)

دەڵە	preffix meaning :female
دێو 0000	giantess n.
سەگ 00000	bitch n.
شێر 00000	lioness n.
دەڵەبەبا	a bitch wanting a male ,bitchon heat
دەڵەقە	junket ,jelly ,half boiled egg
دەم (1)	mouth ,orifice ,opening, edge (of a knife or razor)blade
بەستن 00000	to bribe ,silence vt.
داچەقاندن 0000	to gape vi.
ك وە 0000	to open the mouth ,start talking
لێ دان 00000	to taste ,eat
بۆنی 0000 ك	to try to discover one`s intention
پڕ بە 00000	at the top of one`s mouth
تەماشایی 0000 ك	tell the same tale ,imitate
دەم (2)	time ,moment ,epoch ,breath
ك 000000	stew over a slow fire (tea)
كێشان 00000	to be steeped
دەمار	nerve ,vein
دەمارە تووتن	tobacco stalk
دەمارە كۆڵ = دووپشك	
دەماغ	brain ,nose,spirit
هەڵدان 00000	cover one`s face with a kerchief (veil)
بە 0000	gay ,cheerful ,jolly
بێ 00000	out of spirit ,brainless adj.

to snub ,treat with contempt	له 00000 دان
stew ,brew vt.	دەماندن
brimful ,immediately ,frequently	دەماودەم
pistol n.	دەمانچە
foul-mouthed adj.	دەمپیس
mouthed	دەمدار
chatterer ,garrulous ,babbler	دەمدڕاو
abusing ,abusive adj.	دەمدرێژ
from time to time ,frequetly	دەمدەم
capricious ,frickle adj.	دەمدەمی
spokesman	دەمڕاست
calumnious adj.,	دەمڕەش
silencing ,hush-money	دەمکوت
familiar talk ,chatting n.	دەمەتەقێ
long wide trousers	دەمەرقوپان
whet ,sharpen (blade)	دەمەزەرد (000ك)
snap dragon	دەمەشێر
argument ,dispute ,brawl	دەمەقاڵ (دەمەقاڵێ)
mimic one`s speaking	دەمەلاسکی
stopper ,plug n.	دەمەوانە
inverted ,upside down	دەمەونخون
babbler ,loquacious	دەمەوەر
speaking gift	دەموپل
tongue-tied adj.	بێ 00000
readywitted adj.	به 00000

immediately ,urgently ,soon	دەموودەست
be havior ,monners ,bearing	دەمودوو
mistletoe	دەموکانە
the parts round the mouth	دەمووڵەوس
temporary adj.	دەمی
since long time	دەمێکە
if not ,other wise	دەنا
a single grain ,stone ,pip (of fruit)	دەنك
pipless ,stoneless adj.	بێ 00000
seeded adj.	دەنکدار
grain by grain	دەنك دەنك (دەنکە دەنکە)
voice ,sound ,vote ,news	دەنگ
to vote vt.	00000 دان
to echo vi.	0000 دانەوە
to speak ,utter	0000 ك
to shout at vt.	00000 لێ ك
noise ,brawl ,tumult n.	دەنگە دەنگ
news n.	دەنگوباس
break ,bill n.	دەنووك (دەندووك)
drum n.	دەهۆڵ
drummer n.	دەهۆڵژەن
running ,walking fast n.	دەو , دەوا , دەرمان
black tent	دەوار
persisting ,continuation	دەوام
to continue ,last ,attent	000000 ك

time ,period, age, cycle, turn, round, surrounding	دەوور
to surround vt.	0000 گ
around adv.	بە 0000
plate n.	دەوری
patrol ,round (police) n.	دەوریە
state ,government ,riches ,wealth	دەوڵەت
rich ,wealthy adj.	دەوڵەمەند
any wood plant ,shrub ,bush n.	دەوەن
pimp ,cuck old n.	دەویت
now then come ,go	دەی
one tenth ,tithe n.	دەیەك
of ten parts	دەیی
whey ,churned sour milk ,butter milk	دۆ
degree n.	دۆخ
liquid plaster ,fluid mortar	دۆخاو
	دۆخین = بەندەخوێن
loss (game)	دۆڕان
lose (at a game) vt.	دۆڕاندن (دۆڕانن)
soot n.	دۆڕنج
island n.	دۆرگە
hell n.	دۆزەخ
search vt.	دۆزین
find ,find out ,discover vt.	دۆزینەوە
	دۆژە = دۆزەخ

friend ,a lover n.	دۆست
friendly ,friend-like adv.	دۆستانه
friendship n.	دۆستایه‌تی
friend n.	دۆستدار
love ,friendship n.	دۆستداری
shoulder n.	دۆش
to be depressed ,be astonished ,be perplexed	0000 دامان
boild grape-juice	دۆشاو
fore finger n.	دۆشاومژه
mattress n.	دۆشه‌ك
milch ,fit to be milled	دۆشه‌نی
milk vt.	دۆشین
milk to the last drop	0000 دا
prayer ,blessing ,amulet n.	دۆعا
one who prays for another	دۆعاگۆ
dish prepared with curds and rice	دۆغه‌وا
cotton cloth	دۆق
valley ,dale ,morter	دۆڵ
cupboard ,wheel ,trick ,plot ,intrigue n.	دۆلاب
small bucket	دۆڵچه (دۆلکه)
a dish of vegetable stuffed with rice	دۆڵمه
pipe of a mill	دۆڵیان
gipsy n.	دۆم
truffle n.	دۆمه‌لان

fat (of tail)	دۆن
donum ,measure about 97 square yards	دۆنم
behind ,back ,after ,reverse av.	دوا
to cease vt.	00000 برِین
to delay vt.	0000 خستن
to be late ,lag after	0000 کەوتن
run after ,follow ,pursure ,in succession to immediately after adv.	000 بە 0000
after	لە 0000 ی
after wards	لە 0000 یی
subsequently	لەوەو 00000
one after the other	یەك لە 0000 ی یەك
the last adj.	دواترین
last time	دواجار
the future	دوا ڕۆژ
position behind ,hinder part	دواوە
to decline vi.	دانە 0000
end ,later av .	دوایی
to come to an end ,break up	00000 پێ هاتن
encounter ,subject to ,afflicted with	دوچار
to encounter ,contract a disease	00000 ب
to involve vt.	00000 ك
dregs n.	دورد
enamy	دوژمن (دوشمن)
enmity n.	دوژمنایەتی (دوشمنایەتی)

shop n.	دوكان
shopkeeper n.	دوكاندار
shop keeping n.	دوكانداری
charming ,beautiful adj.	دولبەر
	دوو (1) = دوا
two	دوو (2)
two at a time ,tow each	دوو 00000
two together	به دوو 0000
thong ,strap n.	دووا ڵ
two ,double	دووان (1)
discuss ,speak about n.	دووان (2)
to speak of vi.	لێ 00000
have a talk with	دوواندن
twelve adj.	دووانزه
twelfth adj.	دوانزەمین (دوانزەهەمین)
twins n.	دووانه
consisting of two	دووانی
again ,double ,double-distiled (liqour)	دووباره
schism n.	دووبەرەكی
repeated adj.	دووپات
having two wheels ,bicycle n.	دووچەرخه
twofold ,double	دووچەندان
hearth	دوودمان
double-minded, wavering, uncertain adj.	دوو دڵ

lamp-black ,soot	دووده
double-edged adj.	دووده‌م
far ,distant adj.	دوور
to banish vt.	00000 خستنه‌وه
to go far ,keep out of the way	00000 که‌وتنه‌وه
from a distant	له 0000 ه وه
telescope ,farsighted	دووربین
far sightedness ,prudence n.	دووربینی
farther adj.	دوورتر
farthest adj.	دوورترین
of mixed blood ,hybrid	دوو ڕه‌گ
double-faced ,hypocrite adj.	دوو ڕوو
double-tongued ,deceitful adj.	دوو زمان
pipe (music) ,oboe	دووزه‌له (دووزه‌نه)
day after tomorrow	دووسبه‌یی
mutual adj.	دووسه‌ره
two or three	دووسێ
forked adj.	دووفاق (دووخلیچکانه)
dual adj.	دووقۆڵی
fit for two	دووکه‌سی
smoke n.	دوو که‌ڵ
fat of sheep`s tail	دووگ
prayer-mat	دووگرد
button ,knob n.	دووگمه
two fold ,two-ply	دوولا

hinge n.	دوولای
cut in two halves	دوولەت
two (in asuit of cards)	دوولۆ
double-barrelled (gun) adj.	دوو لووله
boil ,abscess n.	دوو مەڵ
a small drum	دوومەڵەك
second	دووەم
	دووەمین = دووهەم
last adj.	دوێ
ink-pot n.	دوێت (1)
daughter ,girl	دوێت (2)
village	دێ
monastery ,abbey	دێر
slide ,tumble down	دێران (هەڵ 0000)
furrw	دێراو
ancient ,old	دێرین
antiquity ,tradetional	دێرینه
line	دێڕ
dark-grey ,ash-coloured	دێز
bitch ,female (dog)	دێڵ
dry farming	دێم
unirrigated land	دێمەكار
water by rain	دێمی
villages ,country	دێهات
rustic ,country man ,villager	دێهاتی

demon ,giant	دێو
demon-like ,foolish ,dervish	دێوانه
charm that binds demons	دێوبەند
game decoy ,colourful cloth	دێوجامه
sight ,past stem of visible adj.	دی (1)
find out ,see ,espy ,percieve vt.	به 0000 ك
come about ,come true ,achieve	هاتنه 00000
the other	دی (2)
visible ,apparent adj.	دیار
to be visible	00000 ب
to show	00000 ك
of cource ,certainly ,its obvious ,clear	00000 ه
present ,gift n.	دیاری
christian adj.	دیان
brocade n.	دیبا
preface	دیباچه
	دیبەگ = دنگ
to see ,observe vt.	دیتن , دین
meetings ,view ,countenance ,sight	دیدار
the eye	دیده
call ,visit	دیدەنی , دیەنی
guard ,sentined ,watchman	دیدەوان
pole ,post ,mast n.	دیدەك
rarthen ware pot ,casserole	دیزه
again ,once more ,also ,anew av.	دیسان , دیسانەوه

fatal grief or anguish ,hectic fever	دیق
to be exasperated vi.	0000 ك
attention ,care n.	دیقەت
prisoner of war	دیل
song n.	دیلان
swing n.	دیلانی
interview ,presence n.	دیمانە
face n.	دیمە
view ,scenery ,out look n.	دیمەن , دین (1) , دیتن
crazy ,foolish adj.	دین (2)
religion n.	دین (3)
religious ,pious adj.	بە 0000
impious ,without religion	بێ 0000
piety ,religious character or conduct	دینداری
	دینەوە = دۆزینەوە
side ,face	دیو
wall n.	دیوار
burglar`s pick	دیوار بڕ
court ,council ,acollection of poems by an auther, soft	دیوان
a reception room, guest room, guest hall	دیوەخان

away ,along ,it is generally used as apreverb to from compound verbs as:	ڕا (1)
to run away	ڕاکردن
to shake ,brandish	ڕاوەشاندن
opinion n.	ڕا (2)
to approve ,agree to	0000 لێ ب
road ,way n.	ڕا (3) , ڕان ((ف))
road-guide ,guide n.	ڕابەر
guidance ,leading n.	ڕابەری
past ,past days	ڕابردوو
report	ڕاپۆرت
allowance given to musque student	ڕاتوو
degree ,rank	ڕادە
secret n,	ڕاز
complaints ,reproaches	0000 وگلەیی
adorn ,decorate vt.	ڕازاندنەوە , ڕازاننەوە
be adorned	ڕازانەوە
adorned ,ducked out adj.	ڕازاوە
satisfied ,pleased ,contenced adj.	ڕازی
concent ,agree vi.	00000 ب
to satify ,convince ,bring ,over vt.	00000 ك
beam (timber)	ڕاژە
recommendation	ڕاسپاردە , ڕاسپێری
right ,straight ,true ,just ,proper	ڕاست
to be right ,true	00000 ب

to stand up ,sit up ,rise rebel	00000 ب وه
to come to true vi.	0000 دەرچوون
to tell the truth	00000 ك
to erect ,straight up ,adjust	00000 ك وه
in fact ,indeed	به 00000
really	به 00000
from all sides	به 00000 و چەپدا
trully adv.	به 0000 ى
dishonest ,crooked adj.	نا 00000
truthful adj.	ڕاستان
flat place	ڕاستایی
(foot)ruler ,direction	ڕاسته
real ,true adj.	ڕاستەقینه , ڕستینه
directly ,straightly av.	ڕاستەوخۆ
truth ,straightness n.	ڕاستی , ڕاستیەتی
held up	ڕاگیر
tame ,gentle ,obedient ,accustomed	ڕام
to become gentle ,tamed vi.	00000 ب
to tame ,subdue ,subjugate	–0000 ك
thigh n.	ڕان (1)
flock	ڕان (2)
home spun trousers	ڕانك
hunting ,shooting n.	ڕاو
to hunt ,shoot vt.	00000 ك
to chase out ,follow ,pursure	000000 نان

decoy egg ,nest-egg	ڕاوکە
hunter ,sportsman	ڕاوکەر
fishing n.	ڕاوەماسی
raid ,plundering n.	ڕاو و ڕووت
swindle ,dishonest trick	ڕاو و ڕێوی
surmise ,conjecture	ڕاوێژ
floor covering	ڕایەخ
legal power ,scope n.	ڕایە
line ,clothes-line	ڕایەڵ
to tie such a line horizontally	00000 ك
ready ,about to start	ڕاهی · ڕایی
to start on a journey vi.	0000 ب
to see off an a jorney ,to arrange	00000 ك
awieght of 1-10 hoqas	ڕبە
pomegranate syrup	ڕبەنار , ڕبەهەنار
request ,beg ,hope n.	ڕجا
to request	00000 ك
intercessor n.	ڕجاکار
	ڕوین = ڕیش
decay vi.	ڕزان , ڕزین
to rot ,decay ,decompose	0000 دا
cause to decay vt.	ڕزاندن
daily bread ,one`ssubstance	ڕزق
safe ,free adj.	ڕزگار
to be free ,to escape vi.	000000 ب

to save ,rescue vt.	0000 ك
safty ,freedom ,salvation n.	ڕزگاری
	ڕزین = ڕزان
poure ,spill vi.	ڕژان
to spill ,dispers	0000 دا
to pour out vt.	00000 هەڵ
pour vt.	ڕژاندن ، ڕژانن
to scatter out	00000 دا
mean ,miserly ,closefisted adj.	ڕژد
stupid ,droll ,fool	ڕژگاو
regime n.	ڕژێم
string ,leash n.	ڕسق
to hold in with a leash or string vt.	00000 ك
spin vt.	ڕستن
string ,sentence n.	ڕستە
rat n.	ڕست
disgraced ,infamous ,base adj.	ڕسوا
shame ,disgrace ,ignomity n.	ڕسوایی
sprinkle vt.	ڕشاندن
pour ,shed ,spill	ڕشتن
to flow in to ,pour in to	00000 تێ
to cast (metal)	000000 دا
to por out vt.	00000 هەڵ
string ,thread ,lace	ڕشتە
nits	ڕشك

nitty ,lousy adj.	ڕشکن
dizzle	ڕشێنە
scare (birds) ,snatch vt.	ڕخاندن ڕخانن
corruption of	ڕفین ، فڕین
spite ,hate ,bear (feel)	ڕق (ڕك)
ill will at ,bear grudge	00000 لێ ب
to be engry at vi.	00000 هەڵسان
rindictive ,bearing ,a grudge ,rancorous	ڕقاوی
stubborn n.	ڕق ئەستوور
rivalry n.	ڕقە بەری
lance ,spear n.	ڕم
collapse ,fall down vi.	ڕمان (ڕمین)
to pull down ,overthrow ,destroy	ڕماندن (ڕمانن)
mock combat with lances, joust	ڕمبازی
grumbling ,nagging n.	ڕنگە ڕنگ
curry-comb	ڕنەك
avalanche n.	ڕنی
scratch ,claw ,pick (fruit), prick with claws	ڕنین
pick (fruit) vt.	ڕنینەوە
coverd ,hiding place, shelter (for game)	ڕەبەت
complete ,perfect ,whole adj.	ڕەبەق
celibale ,pouper ,hermit n.	ڕەبەن
the third mouth of islamic lunar year	ڕەبیع ئەوەل

the fourth mouth of islamic lunar year	ڕەبیع سانی
eract ,up right ,stiff and straight	ڕەپ
to erect ,stiffen	00000 ك
beat vt.	ڕەپاندن
sway ,stagger vi.	ڕەت (00000 بردن)
to pass by vi.	000000 بوون
to pass over vt.	00000 ك
over work vt.	ڕەتاندن
poor ,pauper adj.	ڕەجان (ڕەجەن)
the seventh mouth of islamic lunar year	ڕەجەب
prescription ,recipe n.	ڕەچەتە
preserved fruit	ڕەچەڵ
root	ڕچەڵەك
marcy compassion ,womb n.	ڕەحم
to have mercy ,be kind to vi	0000 پێ ك
merciful	بە 00000
pitiless ,ruthless	بێ 00000
clement ,merciful (god)	ڕەحمان
mercy ,blessing	ڕەحمەت
the deceased	ڕەحمەتی
ease ,comfort ,rest ,quiet n.	ڕەحەت
uncomfortable ,naughty	نا 00000
to disturb	0000 ك
turkish delight	ڕەحەتە لوقوم

funnel	ڕەحەتی
harness (decorated) ,furniture ,goods and chattles ,apparatus	ڕەخت
concede ,vouch safe vt.	ڕەخساندن
breach ,fissure ,cricicism ,finding fault for	ڕخنە
to cricitise ,find fault for	00000 لێ گرتن
cracked ,breached adj.	ڕخنەدار
rejection n.	ڕەد
to return ,refuse ,reject	00000 ك وە
track	ڕەدوو
to elope	00000 کەوتن
to drive away	00000 نان
vine yard n.	ڕەز
concent n.	ڕەزا
to concent ,agree	00000 ب
dissatisfied adj.	نا 0000
ill-natured adj.	ڕەزاتاڵ
loveable adj.	ڕەزا سووك
loath some ,ugly adj.	ڕەزا قورس (0000 گران)
satis fied ,pleased adj.	ڕەزامەند
agreement ,approved n.	ڕەزامەنی
battle ,combat ,war	ڕەزم (ڕەژم)
niggardly ,misery adj.	ڕەزیل
coal ,charcoal n.	ڕەزوو
picture ,drawing ,photo ,tax	ڕەسم

photographer, painter, designer, tracer n.	ڕەسمگر
official ,formal adj.	ڕەسمی
officially av.	بە 00000
the prophet ,messenger	ڕەسووڵ
thorough bred ,pedigree n.	ڕسەن
base-born	نا 000000
breeding n.	ڕسەنی
black adj.	ڕەش
to become black vi.	000000 ب
to blacken vt.	00000 ك
to fill up	00000 ك وە
blackness n.	ڕەشایی (ڕەشی , ڕەشێتی)
blackish adj.	ڕەشباو
force men in to militany service ,commander	ڕەشبگیر
mixed dancing	ڕەشبەڵەك
dark (colour) adj.	ڕەشتاڵە
ablack meshy sack, negillaseed, net used for sacking	ڕەشكە
darkish adj.	ڕەشكەڵە
black tent n.	ڕەشماڵ
halter ,tethes n.	ڕەشمە
black wind ,strong dust laden wind ,gale n.	ڕەشەبا
typhus n.	ڕەشەگرانەتا (0000 گرانەتێ)
rutting of cats	ڕەشەمێ

cattle n.	ڕەشە وولاخ
thread bare ,shabby	ڕەشوو ڕووت
simple ,lower in quality	ڕەشۆکی
iris of eye	ڕەشێنەی (000 ی چاو)
subject or serft	ڕەعیەت
	ڕەفتار = ڕەوتار
hock (joint) n.	ڕەفیسك
shelf (on the uper part of the wall)	ڕەفە
comrade ,friend	ڕەفیق
friend ship	ڕەفیقایەتی
stiff ,hard	ڕەق
to become stiff ,be frozen	00000 ب وە
to make stiff vt.	0000 ك وە
very dry ,bare adj.	00000 و تەق
hard land ,stoney land	ڕەقان , ڕەقانی
temper (steel)	ڕەقاندنەوە
dancing n.	ڕەقس
turtle n.	ڕەقە
skinny adj.	ڕەقەڵە
ankle	–00000 ی پێ
	ڕەقەن = ڕەقان
hardness n.	ڕەقی (ڕەقێتی)
stiffness of the muscles ,lumbago	ڕەقیتە
root ,vein ,race n.	ڕەگ
to spread root vt.	00000 داکوتان

race ,lineage ,root n.	ڕەگەز
sigh ,token ,symbol	ڕەمز
ramadan ,the nineth mouth of moslem year rigidly observed as 30 days fast during hours of day light	ڕەمەزان
toil ,labour ,exertion	ڕەنج
to strive ,toil vi.	0000 دان
be vaxed ,offended ,sad	ڕەنجان (ڕەنجانن)
hurt ,vex ,annoy ,offend ,molest vt.	ڕەنجاندن
vexed ,hurt adj.	ڕەنجاو
labourer n.	ڕەنجبەر
vain effort ,unfortune	ڕەنجەڕۆ
gay ,sagacious ,humorous jolly adj.	ڕەند
plane (tool) n.	ڕەندە
colour ,paint ,hue ,kind	ڕەنگ
to fade ,lose colour vt.	00000 بەردان
to turn pale vi.	0000 تێکچوون
to work out a scheme	00000ڕشتن
to dye ,paint vt.	0000 ك
to lose one`s colours ,change colour	00000 هێنان و بردن
colourless ,pale adj.	بێ 00000
multicoloured ,various ,assorted adj.	ڕەنگاو ڕەنگ
pale adj.	ڕەنگ پەڕیو
colourful adj.	ڕەنگدار
probably ,may be adv.	ڕەنگە

health ,attractive quality	ڕەنگ و بۆ
in good health ,blooming	بە 00000
colourful ,florid ,pretty adj.	ڕەنگین , ڕەهبەر , ڕابەر
ambling (horse) adj.	ڕەهدان
rain (falling in torrents)	ڕەهێڵە (شەستە 00000)
march ,rain n.	ڕەو
to raid ,migrate	00000 ك
lawful ,just ,permissable adj.	ڕەوا
currency	ڕەواج
fluent ,flowing ,current ,running ,free (in the bowels) spirit ,soul	ڕەوان
to prepare lesson	00000 ك
fluently adv.	بە 00000 ی
despatching ,going ,passing n.	ڕەوانە
to send ,despatch ,see off	00000 ك
recede ,force apart	ڕەوانەوە (ڕەوێنەوە)
splendour ,brightness n.	ڕەونەق
chase ,drive away	ڕەواندنەوە (ڕەواننەوە)
gait n.	ڕەوت
habit ,behavior ,walking n.	ڕەوتار
one who is about to go ,about to depart ,traveller n.	ڕەوتەنی
habit ,custom ,moral qualities or habit	ڕەوشت
varnish ,greace n.	ڕوغەن
link ,volume	ڕەوق
flock ,troop n.	ڕەوە

nomad ,traveller	ڕەوەند
present stem of	ڕۆ (1)
suffix denoting river	ڕۆ (2)
down ad genarally used as a preverb to form compound verbs	ڕۆ (3)
pour down , sink down	ڕۆچوو
soul ,spirit n.	ڕۆح
spiritual ,holy adj.	ڕۆحانی
haughty ,boastful adj.	ڕۆحزل
living ,animated adj.	ڕۆحدار
bank ,verge ,edge n.	ڕۆخ
river n.	ڕۆخانە
lamentation n.	ڕۆڕۆ
to lament	00000 ك
sun ,day	ڕۆژ
day after day	00000 بە 00000
every other day	00000 ە نا 000000 ێ
sunset ,west n.	ڕۆژئاوا
western n.	ڕۆژئاوایی
formerly adv.	ڕۆژان
daily ,daily wage n.	ڕۆژانە
good day	ڕۆژباش
the day long ,time ,period ,weather ,era	ڕۆژگار
(sun)solar eclipse	ڕۆژگیران
calender ,new paper n.	ڕۆژنامە

sky light	ڕۆژنه (کلاو00000)
sun rise ,east	ڕۆژهەلات
far east	00000 ی دوور
near east	00000 ی نزیك
fasting n.	ڕۆژوو (ڕۆژی)
breakfast vi.	00000 شکاندن
to fast vi.	00000 گ (به 0000 ب)
fasting n.	0000 ا ن
dooms day n.	ڕۆژی حەشر
	ڕۆشتن = ڕۆیشتن
bright ,lighted adj.	ڕۆشن (ڕۆشنا)
light n.	ڕۆشنایی
enlightened adj.	ڕۆشنبیر
(dear) child n.	ڕۆڵە
rome ,turkey ,greece	ڕۆم
roman ,turkish adj.	ڕۆمی
turkish or greek fashion	ڕۆمیانه
clearified butter ,ghee ,oil n.	ڕۆن
almond-oil	ڕۆنبادەم
olive-oil	ڕۆنزەیت
castor-oil	ڕۆنگەرچەك
cod-liver-oil	ڕۆنماسی
madder n.	ڕۆنیاس
brier n.	ڕۆنشتی (گوڵە 0000)
go ,depart ,move vi.	ڕۆیشتن (ڕۆین)

go again vi.	ڕۆیشتنەوە
a kind of dancing	ڕۆینە
face ,surface ,right side ,top ,form ,front ,asperct ,cover n.	ڕوو
to embolden ,make one cheeky vt.	00000 پێ دان
to turn towards	00000 تێ ك
to happen ,take place	0000 دان
to disgrace	0000 شكاندن
to cover ,veil vt.	0000 تی
to turn away the face	000000 وەرگێڕان
to reproach any one with some thing	بە 00000 دادانەوە
shameless ,bold ,brazen-faced adj.	بێ 0000
insolent ,ungrateful	بێ چاوو 0000
boldness ,shamelessness ,effortery n.	بێ 00000 یی
to feel ashamed vi.	لە 0000 دادامان
to be insolent vi.	لە 00000 دەرچوون
on account of	لە ... ی
flattery ,hypocrisy n.	ڕووالّەت
obsiquious ,servile adj.	بە 00000
grow ,sprout vi.	ڕوودان
grow ,plant ,raise cultivate vt.	ڕوواندن
landscape ,view	ڕووانگە
vegetable	ڕووانی
river ,river in a valley n.	ڕووبار
face to face	ڕوو بەڕوو

to be confronted with each other	00000 ب وه
to face ,confront vt.	00000 ك وه
viel n.	ڕووبەند
shrimp	ڕۆبیان
cover ,viel n.	ڕوپۆش
naked ,plain ,clear	ڕووت
to take the clothes off ,strip ,undress	0000 ب وه
to rob ,loot ,plunder	0000 ك وه , ڕووتانەوە
go bald ,moult ,shed off the feathers	ڕووتانەوە
stern ,gloomy ,peevish	ڕووترش
in rage ,naked ,thread-bare adj.	ڕووتەڵ (ڕووتەڵە)
bare spot in field or copice	ڕووتەن
fall down ,collapse vi./	ڕووخان (دا0000)
pull down ,ruin ,destroy vt.	ڕووخاندن
face ,countenance n.	ڕووخسار
fresh-faced ,cheery ,smiling adj.	ڕووخۆش
occurrence ,happening ,event	ڕوداو
black in face or name ,disgraced	ڕوو ڕەش
disgrace ,dishonour n.	ڕوو ڕەشی
pale-faced ,disgranced	ڕوو زەرد
russia ,russian	ڕووس
the russian language	ڕووسی
honourable ,chaste adj.	ڕوو سپی
to clear one`s honour vt.	0000 ك

personal honour n.	ڕوسپێتی
	ڕوو سور = ڕوو سپی
russia	ڕوسیا
be scratched ,abraded vi	ڕوشان
scratch ,abrade vt.	ڕووشاندن
disgracing adj.	ڕووشکێن
front ,facet ,external part n.	ڕووکار
stern ,frowned ,sullen ,sad adj.	ڕووگرژ
merry ,cheerful ,jovial ,gay	ڕووگەش
clear ,pure ,bright adj.	ڕوون
to become clear	0000 ب (0000 ب وە)
to dilute ,illuminate ,explain	0000 ك (0000 ك وە)
light ,brightness n.	ڕووناکی
the nienth letter in the kurdish alphabet	ڕێ
road, way, path, track, roud, method, manner, rule, journey n.	ڕێ
to cover a distance vi.	000000 بڕین
to permit ,allow vt.	00000 پێ دان
to guide	00000 (پێ) نیشاندان
to know how to do ,know the way	00000 زانین
to make way ,let in vt.	00000 ك
to way lay ,intercept	0000 گ
agreement ,come to an agreement ,happen ,reconcile ,agree ,fall n.	00000 کەوتن
to lose one’s way, go astay, lose the tracks	00000 لێ تێك چوون

to disagree ,fall out	00000 نەکەوتن
to see off	بە 000000 خستن
to direct ,manage vt.	بە 0000 وە بردن
director ,manager n.	بە 00000 وەبەر
to set out on a journey	00000 کەوتنە
to lead wrong ,pervert vt.	لە 0000 دەرکردن
to mis lead	لە 000000 دەرهێنان
to go astray	لە 00000 لادان
for the sake of	لە 0000 ی
	ڕێدار = ڕێبوار
passenger ,way farer ,traveller n.	ڕێبوار
travelling n.	ڕێبواری
row ,file ,train n.	ڕێچکە
sweet basil n.	ڕیحانە
wild basil	000000 کێویلە
apparatus for casting metal	ڕێتمان
in lines ,striped adj.	ڕێ ڕێ
respect n.	ڕێز
respected adj.	بە 00000
chip ,fragment ,pieces n.	ڕێزاڵ
thin ,fragile adj.	ڕێزالۆك
scattering ,pouring adj.	ڕێزان
waterful n.	ڕێژاڵ
to spin vt.	ڕێستن
string ,cord ,rope	ڕێسمان

wound ,sore ,scar n.	ڕێش
regular ,orderly ,level ,smooth adj.	ڕێك
to be on good terms vi.	000000 ب
to organize ,arrange vt.	00000 خستن
in disorder ,being on bad terms with n.	نا 0000
disoreder ,disarrangment n.	نا 00000 ی
organizer n.	ڕێکخەر
chance ,possibility ,happening	ڕێکەوت
by chance	بە 00000
in good shape ,in order adj.	ڕێکوپێك
regularity ,agreement ,order n.	ڕێکی
road ,way n.	ڕێگا
open road ,high road	ڕێگاوبان
high way man ,bandit n.	ڕێگر
where abouts ,abode n.	ڕێو شوێن
hypocrisy n.	ریا
hypocritical adj.	ریاکار
dissimulate	ڕێکاری ك
ease nature ,void excrement	ڕێیان (ڕین)
matter (eye)	ڕیپۆق
bared (teeth)	ڕیچ
to bare (the teeth)	000000 ك وە
loose dung	ڕیخ
bowls ,intestines ,gut n.	ڕیخۆڵە

vermiform appendix ,appendicitis	000000 کوێره
row ,series	ڕیز
to be put in order ,be put in rows	00000 ب
to put in rows ,array vt.	00000 ك
string n.	ڕیس
	ڕیسوا = ڕسوا
beard n.	ڕیش
to shave vt.	00000 تاشین
an old man ,elder ,chief	ڕیش سپی
root ,nerve ,fibre	ڕیشه
fringe n.	ڕیشوو
skinny ,gaunt	ڕیوەڵە

present stem of	زان (3) (زانین)
son, son of, child of	زا
(in compounds) e.g.	برازا، ئامۆزا،.....، زاب=زێ
courage	زات (1)
courageous , brave adj.	به ......
person , individual	زات (2) ((ع))
vitriol n.	زاج
alum n.	زاخ
polish , barnish (sword or dagger)	زاخاو
over coat n.	زاخۆ (ساقۆ)
provisions , bread n.	زاد ((ع))
son of , child of , born , noble n.	زاده ((ع))
nobles n.	زادەگان
mouth , opening , language n.	زار (1)
die (plu. dice)	زار(2)
to throw dice vt.	.... هاوشین
to cheat in throwing the dice	..... گرتن
(in compounds) aplace of abounding e.g.	زار (3)
flower – garden	گوڵزار
terrified , a broken heart adj.	زارەترەك
child n.	زاروو (زارووله)
weeping , lamentation n.	زاری ((ف))
(in compounds) grandson of e.g.	زازا
great grand son	کوڕەزازا

great nephew	برزازا
continous noise , squeap , squeal n.	زاق و زووق (.... زیت)
old , strong , overbearing adj.	زاڵ
wound , ulcer	زام
wounded adj.	زامدار
safty – bolt (in a gun)	زامنه
	زان (1) = زایین
beach (tree) n.	زان (2)
knowing ,also used in copounds	زان (4)
to think	ك 0000
ignorant	نه 0000
learned ,scholar n.	زانا
learning ,knowledge	زانست , زانیاری ,
know ,consider ,guess ,learn vt.	زانین
to feel ,hear	پێ 00000
to have an idea about something	لێ 00000
bride groom ,son-in-law	زاوا
mercury (the planet)	زاوه
angle ,corner	زاویه
lost ,damaged adj.	زایه
to die ,be lost vi.	ب 0000
to give ,grant ,give away	ك 00000
weeping ,lametation n.	زایه‌گه
be born ,beget ,give birth vi.	زایین
	زبان = زمان

rough ,coarse adj.	زبر
tick (insect) n.	زج
bile ,gall	زراو
to frighten vt.	00000 بردن
to be frightened	00000 چوون
fixed look ,gleam of eyes	زرته (00000 ی چاو)
crazy ,loud ,bulky adj.	زرته بۆز
unripe (melon)	زرك
bang ,thud ,boom	زرمه
to bash ,to bang ,thrash vt.	00000 لێ هەڵسان
rough noisy play n.	زرمه زلێ
clever ,lively adj.	زرنگ (1
chink ,sound of ringing	زرنگ (2
tinkle ,jingle ,clink vi.	زرنگان
wall-eyed	زرەك
chain-mail ,armour n.	زرێ
armoured adj.	زرێدار
sea n.	زریا
blizzared ,gale	زریان
chain	زریزه
scream vi.	زریکان
cause to scream	زریکندن
scream ,shriek n.	زریکه
barren ,sterile ,any tree which does not bear fruit	زڕ

(in compound) step , e.g	زڕ
step-father	زڕ باب
step-brother	زڕ برا
step-sister	زڕ خوشك
	زڕ باوك , زڕباب
step-mother	زڕ داك (0000 دایك)
ringing sound ,clinking ,tinkling	زڕە
sterility ,barreness n.	زڕی
winter	زستان
suitable for the winter ,wintry adj.	زستانە (زستانی)
pitch	زنت
	زگ = سك
breeding ,begetting	زگوزا
big ,bulky ,burly	زل
to exaggerate vt.	زل ك
clumsy adj.	زكۆ
tress ,curl ,lock n.	زلف
slap (on the face)	زللە
tongue ,language	زمان
to silence vt.	00000 بەستن
to begin to speak (child)	0000 گ
to become tongue tied ,stumble ,stammer	00000 گران
to slip from the tongue	لە 000000 ترازان
to be on the tip of the tongue	لە سەر 00000 ب

to begin to speak	هاتنه
dumb ,tongue-tied adj.	زمان بڕاو
fluent ,eloquent adj.	زمانتەڕ
foal-mouthed ,abusive adj.	زمانپیس
having a tongue ,expresive adj.	زماندار
insolent ,abusive adj.	زماندرێژ
witty	زمانخۆش
linguist	زمانزان
sweet-spoken	زمانشیرین
one who has a smoth tongue to persuade or wheedle ,flatterer adj.	زمانلووس
tenon	زمانە
uvula	زمانە بچکۆلە
emerald n.	زمڕووت
cleaning-rod ,ramord ,leather-punsh	زمە
reed-fence ,hut ,arbour	زنج
chain ,fetter n.	زنجیر
to chain ,fasten with chain ,keep in prison ,make a slave of vt.	00000 ك
power ,force	زەبر
powerful adj.	زەبر بەدەست
sternness n.	زەبرووزەنگ
strick ,stern adj.	00000 بە
bulk ,burly adj.	زەبەر لاح
	زەبەنگ = زۆنگ
weak ,wile adj.	زەبوون

trouble ,difficulty	زەحمەت
cause trouble vt.	00000 پێ دان
to suffer trouble ,take trouble vt.	00000 كێشان
without trouble ,don`t trouble your self	بێ 000000
dysantry n.	زەحيرى
damaged ,hurt adj.	زەدەدار
dust ,power n.	زەرا
agriculture n.	زەراعەت
giraffe	زەڕافە
safflower	زەرتك
yellow ,pale ,haggard	زەرد (1
to cook slightly vt.	00000 ك
to turn pale vi.	00000 هەڵگەڕان
brass	زەرد (2
chasm ,cliff ,abyss n.	زەرد (3
apricot	زەردالۆو
bile ,puss or yellow matter	زەرداو
yellowness n.	زەردايى (زەردى)
yellowish adj.	زەردباو (زەردكار)
twilight n.	زەردە
sunset ,dusk	زەردەپەڕ
turmerc n.	زەردە چەوە
smile n.	زەردە خەنە
wasp n.	زەردە زيڕە
zoroaster	زەردەشت

yellowish adj.	زەردەڵە
hornet	زەردەواڵە
jandice ,amber	زەردووی
yolk n.	زەردێنە
envelope ,container	زەرف
gaudy ,colourful ,gay	زەرقی
pike n.	زەرگ
	زەرگەتە = زەردەزیڕە
leech	زەروو
	زەریا = زریا
gold n.	زەڕ
woven with gold ,bro cade n.	زەڕبافت
gold plated adj.	زەڕکەفت
gilt	زەڕکەشی
unfeldged nestling (sparrow)	زەڕنەقوتە
arsenic n.	زەڕنیخ
goldsmith	زەرەنگەر (زیرنگەر)
bray vi.	زەڕین
glaring (eyes),anything stuck out	زەق
alms prescribed by moslem (one fortieth of income)	زەکات
tush ,bulrush ,reed	زەل
swamp ,marsh n.	زەلکاو
slip of the tongue	زەللە
blame ,dispraise ,censure	زەم ((ع))

to blame ,dispraise	00000 ك
time n.	زەمان
the world ,times	زەمانە
party ,merry making	زەماوەند
spring (watches)	زەمبەلەك
basket (woven of rushed)	زەمیل (زەمیلە)
the earth ,world ,ground	زەمین
lily	زەنبەق
be terrified vi.	زەندەق (00000 چوون)
bell n.	زەنگ
ring vt.	000000 لێ دان
	زەنگە سوورە = زەردەواڵە
big bell	زەنگ و قۆڕ
little bell ,jingle ,sliegh-bell	زەنگۆڵە
small beads	زەنگیانە
poison n.	زەهر
mingled with poison ,poisonous adj.	زەهراوی , زەهری ,
siezure n.	زەوت
to siezure ,capture ,take by force	000000 ك
the earth ,land ,field ,ground	زەوی
olive n.	زەیتون
of olive colour	زەیتونی
woman in child-birth ,in child bed	زەیستان
mind ,memory ,intelligence	زەین
bright ,intelligent adj.	000000 ڕوون

dull ,stupit adj.	00000 کوێر
hood n.	زۆپ
much ,very ,many ,plenty ,too many	زۆر (1)
strength ,voilence ,compulsion n.	زۆر (2)
to force ,one self	00000 له خۆ ك
by force ,with difficulty	به 00000
abundant	00000 و زه‌به‌ند
wrestling n.	زۆران
to wrestle vt.	00000 گ
wrestling	زۆرانبازی
who used force ,bully adj.	زۆربا
talkative ,gread talker	زۆر بلێ
wrestling-houses ,plaestra	زۆرخانه
more adj.	زۆرتر
most adj.	زۆرترین
powerful ,strong adj.	زۆردار
abundance ,strength n.	زۆری
to fome fort vt.	زۆرینه‌وه
majority n.	زۆریه‌تی
bastard n.	زۆڵ
dim of ,the small defective replace of any thing	زۆڵه‌ك
swamp ,marsh n.	زۆنگ
maize	زۆرات
strong ,majority ,greatest part ,very prevalent	زۆربه

haut boy ,pipe n.	زورِنا
hautboy-player	زوورِنا ژەن
frost n.	زووقم
pure water	زوولاڵ (ئاوی 000000)
early ,soon ,quick ,quickly	زوو
to make haste vi.	00000 ك
very quickly	00000 بە 0000
soon ,shortly ,recently av.	بەم 0000 انە
charcoal n.	زووخاڵ (زووغا ڵ)
puss	زووخاو
whimper	زووکاندن
sad ,offended ,vexed adj.	زووير
the tenth letter of arabic-kurdish	زێ (ز)
present stem of	زێ (1) (زان)
river ,the river zab	زێ (2)
the lesser zab	000000 ی بچووك
the greater zab	00000 ی گەورە
beautiful adj.	زێبا
region	زێد و بووم
sewer ,drain	زێراب
goldsmith	زێڕنگەر
golden adj.	زێڕین
rain bow	زێڕینە و سمینە
adornment ,ornament	زێوەر
christ`s thorn	زی (دڕکە 00000)

more ,excessive ,surplus	زیاد
to increase vi	00000 ب
addition n.	زیاده
loss ,damage n.	زیان
to suffer loss	00000 پیّ گەیشتن
harmful , injourious	00000 دار
damage ,harm	0000 ی
pimple ,minow	زپیکه (زیکه)
gravel	زیخ
sand-piper	زیخ هەلّچن
gumin	زیره
intelligent ,clever ,bright ,smart adj.	زیرەك
intelligence ,cleverness n.	زیرەکی
scream ,shriek ,screech	زیره
offended ,bored	زیز
to be offended vi.	00000 ب
to offend vt.	0000 ك
darnel	زیزانه
squeal vi.	زیقاندن
person with screeching sound ,pewit ,sable martin	زیقاوڵه
squealing ,twittiring n.	زیقه (زیقه زیق)
squeak vi.	زیکاندن
squeaking ,shrill cry n.	زیکه
shrill note ,bell (table) ,cymbals	زیل

saddle	زین
prison ,dungeon	زیندان
saddler	زیندروو
alive adj.	زیندوو (زیندی)
to be revived vi.	00000 ب وه
to restore to life vt.	00000 ك وه
life, living n.	زیندوویەتی
be ware, take care	زینهار
silver n.	زیو
	زیوان

poison n.	ژار
liquid poison	ژاراو
poisonous adj.	ژاراوی
cane	ژاژ
kind of herb used to flavour cheese	ژاژی
be creased ,crumpled vi.	ژاکان
crease vt.	ژاکاندن (ژاکانن)
creased adj.	ژاکاو
oleander n.	ژاڵه
pain ,ache n.	ژان
to deaden pain vt.	000000 شکاندن
to pain ,hurt vi.	0000 ك
stomach ache	ژانەسك
head ache	ژانەسەر
commotion ,tedious woice	ژاوە ژاو
counting n.	ژمار
countless adj.	بێ 0000 (بێ شمار)
count vt.	ژماردن
number n.	ژمارە
woman ,wife n.	ژن
to marry ,taking a wife	00000 هێنان
women ,woman kind	ژنان
woman like ,womanish adj.	ژنانە
effeminnate	ژنانی
wife`s brother ,brother-in-law	ژن برا

wife`s sister ,sister-in-law	ژن خوشك
listen vi.	ژنەڤتن
woman hood ,womanliness n.	ژنیەتی
the first milk of woman after parturition ,colostrum	ژەك
meal ,repast n.	ژەم
present stem of	ژەن
in compounds	ژەنین
pipe player	بلوێر ژەن
churn ,play (music)	ژەنین
to prod	تێ 00000
to rock (craddle)	ڕا 00000
rust n.	ژەنگ
to become rusty vi.	00000 گ (0000 هەڵهێنان)
rusty adj.	0000 ا و ی (0000 دار)
	ژەنگە سورە = زەردەوا لە
rendezrous ,appointnemt	ژووان
room n.	ژوور (1)
top ,over adv.	ژوور (2)
above ,over adv.	لە 00000
over head	ژوورسەر
inside ,fartherin ,inner	ژوورەوە
upper adj.	ژووروو
the eleventh letter of the kurdish	ژێ (1)

catgut ,bow string	ژێ (2)
below ,down	ژێر
to over come ,subdue ,suppress	000000 خستن
to be defeated ,lose	000000 كەوتن
under ,beneath	له 00000
downwards	له 0000 دا (لەژێڵدا)
steathily ,secretly adv.	له 00000 ه وه
position below	ژێرەوە
under food ,foot stool	ژێر پێ
sauser	ژێر پیاڵە
jaw-bow	ژێرچەنە
basement ,ground floor	ژێرخان
threshold	ژێر دەرگا
under ground celler	ژێر زەمین
saddle-cloth	ژێر زین
under the head ,pillow n.	ژێرسەر
under-vest ,under wear	ژێركراس
those who have been allowed to live in basements	ژێر ماڵە
topsy-turvy ,upside down	ژێرو زەبەر
to turn upside down ,destroy	000000 ك
	ژێروو ژوور = ژێرو زەبەر
lowest adj.	ژێرین
life ,age	ژی
live ,living n.	ژیان (ژین)

cause to live ,support	ژیاندن
revive vi.	ژیانەوە
vital adj.	ژیانی
wise ,sensible ,prudent ,intelligent	ژیر
to quieten (child)	000000 ك وه
pretty ,sensible adj.	ژیرکەڵە
wisdom ,sagacity n.	ژیری ، ژیریەتی
hedgehog	ژیژك (ژووژی)
hot ashes ,cinder	ژیلەمۆ

arbour n.	
he-goad	سابرین
savojbulagh ,mehabad	سابلاخ
ceiling n.	ساپیته
hour ,time n.	سات
stumbling n.	ساتمه
slip ,stumble vi.	ك 000000
butcher`s larg knife	ساتۆر
teak-tree	ساج (1)
iron plate (for baking bread upon) girdle	ساج (2)
lead shot	ساچمه
magician n.	ساحر
establishment n.	ساختمان
made ,wrought ,false ,forged ,counterfeited adj.	ساخته
forger ,counterfeitor	ساختهکار (ساختهچی)
simple ,plain ,unmixed adj.	ساده
soft-hearted ,simpleton	ساده دڵ
pure (gold or ewborgris) ,sarah ,abraham`s wife ,fem proper name	سارا
cold ,not kind and cheerful	سارد
to get cold, turn cold, lose inerest, die vi.	00000 ب (0000 ب وه)
to make cold ,discourage ,disspirit	00000 ك (00000 ك وه)
it`s getting cold	00000 ی کرد
under ground-room ,cellar	سارداب (سارداو)

very cold adj.	ساردو سڕ
geranium	ساردۆنیا
coldness n.	ساردی (ساردێتی)
healing of wounds	سارێژ
to heal vi.	0000000 ب
(incompound) maker or performent,	ساز (1
gun smith	تفەنگ ساز
dentist	دانساز
musical instrument, proper, fitting, adoptation, in good condition	ساز (2
to agree with	00000 ب
to organise	00000 دان
to prepare ,persuade vt.	00000 ك
discordant ,inharmonious ,unhealthy	نا 00000
agree with	سازان
harmonize vt.	سازاندن
agreeble ,healthy ,wholesome adj.	سازگار
musician ,talkative n.	سازندە
watch ,hour	ساعەت
clock	ساعەتی دیوار
wrist-watch	ساعەتی قۆڵ (000 مەچەك)
watch	0000 ی گیرفان
at this time	لەم 00000 ە دا (لەم ساتەدا)
safe ,alive ,sound in body ,healthy ,trustworthy ,whole adj.	ساغ

to become well	00000 ب وه
to make safe ,secure	0000 ك وه
safe and sound	000000 و سه‌لیم
clear ,smooth adj.	ساف
simpleton ,fool adj.	سافیلکه (ساویلکه)
excrement (bird)	ساق
plain ,unadorned adj.	ساکار
leader ,commander	سالار
year	ساڵ
from year to year	0000 به 0000
every other year	00000 ه ناساڵێ
years ago	ساڵه‌هایی 0000
yearling ,a year old	0000 ه وه‌خت
next year ,the coming year	00000 ی ئاینده
this present year	00000 ی ئیمساڵ
last year	00000 ی پار
new year	0000 ی تازه 00000
	داهاتوو = ساڵی ئاینده
	ڕابردوو = ساڵی پار
next year	00000 ی تر
	0000 ی نوێ , ساڵی تازه
aged ,stricken in year	به 00000 داچوو
very rarely adv.	له 00000 ا ن و مانگانه
from many years ,years before	00000 ا ن
annual ,annually	000000 ا نه

calender ,almance n.	–00000 نامه
dread ,awe ,gread fear	سام
awful ,dreadful adj.	به 000000
clear (sky) ,cloudless adj.	سامالّ
wealth ,household	سامان
dreadful ,causing fear ,imposing	سامدار
semitic adj.	سامی
abbreviation of sultan ,rule ,custom ,fashion	سان
easy adj.	سانا
easiness	سانایی
centigrade	سانتیگراد
centigramme	سانتیگرام
centimeter	سانتیمەتر
	ساندن = سەندن
	ساو (1) = سامالّ
sharpness n.	ساو (2)
to stop vt.	00000 دان
very young ,very fresh ,sprout	ساوا
boiled crushed wheat	ساوەر
	ساویلکە = سافیلکە
shadow ,shade ,protection ,favour n.	سایە
shady ,protector n.	سایەدار
fair weather ,clear sky	سایەقە
a clear cloudless sky	00000 ی سامالّ

shade ,canopy ,umbrella ,protection	سایەوان
tomorrow	سبەی (سبەینێ)
tomorrow morning	00000 بەیانی
tomorrow evening	ئێوارێ
army ,troops	سپا (سپاه)
barracks	سپاخانە
commit ,entrust vt.	سپاردن
to recommend	پێ 00000 (ڕا 00000)
commited ,entrusted	سپاردە
entrusted	را 000000
commission ,order	سپارش
thanks	سپاس
to thank vt.	00000 ك
commander-in-chief	سپا سالار (سپاه سالار)
thankful	سپا سدار
thankfulness ,gratitude n.	سپاسداری
soldier ,military	سپایی
spleen	سپڵ
ungrateful ,ingrateful	سپڵە
rue (plant)	سپەند
shield ,trench	سپەڕ
white ,pale ,becom white	سپی
white face powder	سپیاو
whiteness	سپیایی (سپیەتی)
white poplar	سپیدار (سپێدار)

dawn	سپیده
whitish adj.	سپیکار (سپیکەلە)
whitewash ,distemper	سپیکاری
spinach n.	سپیناخ
the white	سپێنە
white of eye	00000 ی چاو
	سپیواش = سپیکار
white of egg ,albumin	0000 ی هێلکە
shelter ,refuge ,quietness	ستار
to retire ,retreat	00000 دان
type of jacket	ستارخانی
suffixed meaning :place ,abounding ,	ستان (1)
forest	دارستان
flower garden	گوڵستان
get up ,stand up ,rise up vi.	ستان (2) (سان) , (هەڵستان)
take ,secure ,receive	ستاندن (سەندن)
to take from vt.	000000 لێ
praise ,eulogy	ستایش (ستایشت)
injustice, tyranny, ill-treatment, oppression	ستەم
ill-treated ,oppressed	ستەمدیدە
crud ,oppressor ,tyrant n.	ستەمکار
pillar ,column ,prop	ستوون
tick ,mite n.	سج
sweetment (made of grape-juice and nuts)	سجووق

secret n.	سڕ ((ع))
numb ,frozen ,cleaner ,present stem of	سڕ (سڕین)
lead (metal)	سەب
whisper vi.	سەپاندن
whispering n.	سەپە
	سرشت = سروست
tear n.	سرشك
shy ,ticklish adj.	سرك
vinegar	سرکە (1)
whisper ,utterance n.	سرکە (2)
silk kerchief	سرکەیی
hit ,dart vt.	سرەواندن (تێ 00000)
rest ,quietness n.	سرەوت
be quiet vi.	سرەوتن
nature ,temperament ,disposition	سروشت
whisper ,utter ,a gentle breeze	سروە
song n.	سروود
angel ,inspiration n.	سرووش
paste ,glue n,	سرێش
wipe ,erase vt.	سڕین
wipe out ,erase vt.	سڕینەوە
sorrow ,punishment ,reward	سزا (سەزا)
to reward ,punish	0000 دان
undeserved , adj.	نا 00000
slow ,slack ,feeble ,weak adj.	سست

to be slow ,feeble ب 00000
soft land سستەك
slowness ,weakness ,languar سستی
thick ,compact ,dense ,stiff adj. سفەت
zero n. سفر
table ,dining table ,anything on which victuals are placed سفره
table-decker سفرەچی
quality ,fidelity ,adjective سفت
grateful adj. بە 00000
ungrateful adj. بێ 00000
stomach ,belly سك
to be pregnant پڕ ب 00000
impregnante vt. پڕ ك 00000
have diarrhoed چوون 00000
show signs of collapse (wall) دان 000000
to bear child ك 00000
complaint ,grievance سكاڵا
stomach-ache سك ئێشە
pregnant adj. سكدار
ember n. سكڵ
imborn ,nevus سكماك
looseness of bowls سكە شۆری
coin سكە
to strike coin n. لێدان 00000

oxymel	سکەنجەمین
neck	سکورد
shy ,timed adj.	سڵ
weapon	سڵاح
warrior	سڵاحشۆر
salutation ,greeting	سڵاو
to salute ,greet vi.	00000 ك
leaf beet ,spinach beet ,garden beet	سڵق
beet and meat broth	سڵقاو
cower vi.	سڵەمینەوە
hoof n.	سم
emery ,sand paper	سمارتە
buttock	سمت
knife for paring horse hoofs	سمتراش
hoofed (animal)	سمدار
scratching up the ground (animal)	سمکۆڵ
squirrel	سمۆرە0
moustaches	سمێڵ
having stiff and erect moustaches	00000 بابڕ
to curl the moustaches	00000 بادان
ring shaped roll of bread	سمیت
bore ,perforate ,pierce vt.	سمین
aphis	سن
pin	سنجاق
peg	سنجوق

zizyphus ,sorbus	سنجوو
anvil n.	سندان
breast ,chest n.	سنگ (1)
peg ,stake	سنگ (2)
excrecense	سنگان
leaping ,vausting	سنگەوباز
boundary ,frontier	سنوور
dung n.	سنێر
	سەبارەت = لەبەر
patience	سەبر
to be patient vi.	00000 ك (0000 گ)
to wait for	00000 لێ گرتن
patient adj.	بە 00000
impatient adj.	بێ 00000
basket	سەبەتە
simon	سەبوون
tobacco pipe	سەبیل
hired reaper	سەپان
cast blame on ,impose ,upon ,forst vt.	سەپاندن (سەپانن) بەسەر
bucket	سەتڵ
bowing , prostration	سەجدە
hard ,tough ,in accessible ,wild adj.	سەخت
to exasperate ,enrage	0000 ك
hardness ,difficulty n.	سەختی
soft leather ,goats leather	سەختیان

liberal ,generous ,noble-minded adj.	سەخی
hundred adj.	سەد
one per cent	00000 ی یەك
century	سەدە
mother of pearl	سەدەف
by hundreds	سەدەها (بەسەدان)
head ,top ,summit ,end ,chief n.	سەر
to annoy ,bother vt.	0000000 ئێشاندن
to behead ,slaughter vt.	00000 بڕین
to raise up one`s head ,rise in revolt	00000 بەرز
to shave (head)	000000 تاشین
to rise up ,life up	00000 خستن
to condole	0000 خۆشی لێ ك
to lower the head ,be shamed	00000 داخستن
to visit vt.	00000 دان (0000 لێدان)
to bow the head, lower the head ,submit, yield, obey	0000 دانەوە
to come the hair	00000 داهێنان
to understand ,cope with	000000 دەرچوون لە
to appear, break out, arise, grow (seed lings)	00000 دەرهێنان و سەردەر کردن
to miss ,fail to hit	00000 ك
to harass	– 00000 کردنە 0000
to go up ,succeed	00000 کەوتن
to confuse ,disconcert	لێ تێك دان

lose one`s head	00000 لىٚ تيٚك چوون
look up ,raise up the head	00000 هەلٚبرِين
to break out	00000 هەلٚدان
discover	00000 هەلٚدانەوە
over ,on , prep. ,headed adj.	بە 00000
to spend time	بە 000000 بردن
with great pleasure	بە 0000 سەر
to over see ,superintend ,manage ,supervise vt.	بە 00000 ك
inspect ,examine ,look at ,carefully vt.	بە 00000 ك وە
to take place ,happen	بە 00000 هاتن
headless ,peerless ,without a leader	بىٚ 00000
palace ,mansion ,government –house n.	سەرا
from head to food ,totally ,utterly av.	سەراپا
ceiling n.	سەراپيتە
extraordinary	سەراسا
from beginning to end ,entirely , all over	سەراسەر
astonished ,amazed ,stupified ,flustered ,confused entirely adj.	سەراسيمە
to layer ,from end to end	سەرانسەر
capitation tax ,poll-tax ,tribute	سەرانە
resevoir ,latrine	سەراو
to relieve nature	00000 ك
glorious ,eminent ,head-exaliting	سەرئەفراز
end ,result ,event ,conclusion n.	سەرئەنجام

head-ache ,nuisance n.	سەر ئێشە
bundle on the top of a load	سەربار
addition n.	سەربارە
in addition to	00000 ی ئەوە
balance	سەرباقی
roof	سەربان
bare-headed ,soldier ,brave	سەرباز
barracks	سەربازخانە
high-headed ,exaltation ,eminent ,glorious	سەربڵند
glory ,exaltation ,eminence n.	سەربڵندی
on his own accord ,free ,independent	سەربەخۆ
freedom ,independence	سەربەخۆیی
	سەر بەرز = سەر بڵند
to wards ,in the direction prep.	سەربەرەو
down wards ,upside down ,head first	سەربەرەوخوار
down hill adj.	سەربەرەوخوارە
up wards	سەربەرەوژوور
up hill	سەربەرەوژوورە
	سەربەرەوژێر = سەر بەرەوخوار
free ,independent ,frank adj.	سەربەست
freedom ,liberty ,independence	سەربەستی
freely ,frankly av.	بە 00000
equal ,equally	سەربەسەر

event n.	سەربورد
the whole lot	سەرپاك
foreman	سەرپاڵە
umpire ,arbiter ,referee	سەرپشك
bare-headed	سەرپەتی
manager ,director n.	سەرپەرشت
management n.	سەرپەرشتی
to manage ,direct vt.	00000 ك
picture n.	سەرپەرە
lid ,cover ,mantle ,kerchief ,scarf n.	سەرپۆش
on foot	سەرپێ
rebellious ,disobedient	سەرپێچ
light work , pedestrian	سەر پێ یی
	سەرتاپا = سەراپا
	سەرتاسەر = سەراسەر
shave (head)	سەرتاشین
head-dresser , barbar	سەرتاش (سەر تەراش)
bake-house	سەرتەنوور
cream n.	سەرتوێژ
group leader ,general	سەرتیپ
source ,spring n.	سەرچاوە
unrully adj.	سەرچڵ
the leader of the dancers	سەرچۆپی کێش
frontier n.	سەرحەد
head-lines to copy from	سەرخەت

nap ,a slight ,lumber	سەرخەو
to nap ,slumber	00000 کێشان
merry-headed ,drunk ,tipsy intoxicared	سەرخۆش
inxoxication ,condolence n.	سەرخۆشی
to condole vt.	00000 لێ ک
headed ,chief ,leaded ,commander	سەردار
under ground chamber ,subterranean dwelling	سەرداو (سارداو)
cuff ,wrist-band	سەردەست
leader ,leader of a gang	سەردەستە
moment	سەردەم
once upon a time	سەردەمێ (سەردەمێك)
trust worthy adj.	سەرڕاست
clue ,track n.	سەر ڕوشتە
over flowing adj.	سەر ڕێژ
apparent adj.	سەر زاری
apparently av.	بە 0000
the earth ,country	سەر زەمین
reproach ,chiding ,reprimand ,censure n.	سەرزنشت
census n.	سەرژمێری
amazed ,frenzied ,stunned ,stupified adj.	سەرسام
to be amamzed vi.	00000 ب
to stupify ,stun vt,	00000 ك
frenzy ,amazement	سەرسامی

hoary	سەرسپی
beggarly ,mean adj.	سەرسواڵکەر
head strong adj.	سەرسەخت
tramp ,vagabond	سەرسەری
malard ,wild duck	سەرسەوز
vertigo ,dizziness ,gidiness n.	سەر سوڕان
light-headed ,sober adj.	سەرسووك
bath atten dant n.	سەرشۆر
ashamed adj.	سەر شۆڕ
bath-room	سەر شۆڕ ك
nervous ,impetous ,ueting ,hastily adj.	سەر شێت
alms given at the end of the ramadan fasto	سەرفترە
having the head raised ,eminent exalted adj.	سەرفراز
exaltation ,eminence ,grandour	سەرفرازی
lip n.	سەر قاپ
distraught ,distracted ,violently ,agitated	سەر قا ڵ
fee for unlocking	سەر قفلانە
	سەرقۆتی , (0000 قۆتین) =
	سەرپەتی
cemetery ,grave yard	سەرقەبران
foreman ,agent ,chief	سەرکار
leader ,commander	سەرکردە
lock (door) vt.	سەرکلۆم (0000 ك)

meek adj.	سەرکەچ
foam ,froth n.	سەرکەف
head-stall ,bridle n.	سەرکەللە
president (of a republic)	سەرکۆمار
bewildered adj.	سەرکوێر
to be wilder ,confuse vt.	00000 ك
head strong ,obstinate ,urully ,rebellious adj.	سەرکێش
rebellion ,obstinacy n.	سەرکێشی
experience ,event ,adventure	سەرگوزەشتە
story ,anecdote n.	سەرگەر , سیارك
confused ,wandering ,staying	سەرگەردان
hot-headed ,touchy ,easily angered adj.	سەرگەرم
giddiness ,vertigo	سەرگێژی
towards evening ,early in the evening	سەرلەئێوارێ
towards morning ,early in the morning	سەرلەبەیانی
all over again ,afresh ,anew	سەرلەنوێ
cold ,coldness n.	سەرما
cold stricken	000000 بردەڵە
bitter cold	00000 و سۆڵە
capital ,principal sum	سەرمایە
capitalist ,rich ,moneyed man	سەرمایەدار
capitalism ,richness n.	سەرمایەداری
drunk adj.	سەرمەست
copy ,model slip	سەرمەشق

sealed adj.	سەرمۆر
table-cloth	سەرمێز
heading n.	سەرنامە
surname ,title n.	سەرناو
attention n.	سەرنج
look over ,examine closely ,inspect narrowly vt.	00000 بردن (000 دان)
inverted ,head down wards ,vanish	سەرنگون
occurance n.	سەرهات
elderly ,midle-aged ,of ripe years	سەرە
half burning log ,brand	سەرەبزووت
beginning ,preface	سەرەتا
peeping n.	سەرەتاتکێ
dizziness .giddiness n.	سەرەخولێ
in spite of	سەرەڕا (0000 ی)
death bed	سەرەمەرگ
astray n.	سەرەڕۆ
on the way ,high way n.	سەرەڕێ
to block the road vt.	سەرەڕێ گ
leader n.	سەرەك
sieve ,riddle n.	سەرەند
up side down adj.	سەرەنگری
midden ,dung-hill	سەرەنوێلك
chief ,general	سەرهەنگ
shopping ,down hill	سەرەوخوار

up side down ,down wards	سەرەوخوارە
up wards	سەرەو ژوور
up hill ,acclivity	سەرەوژوورە
	سەرەوژێر = سەرەوخوار ,
up wards ,up stairs n.	سەرەوە
order n.	سەرەوبەر
in great confusion	بێ 00000
well arranged	بە 00000
stew of sheeps head and trotters	سەروپێ
nonsense ,furile	بێ 00000
head dress ,head gear ,turban	سەروپێچ
face ,aspect	سەروچاو
wealth n.	سەروسامان
close acquaintance ,intimacy n.	سەروسەخت
omen n.	سەروسەنەمە
where abouts n.	سەروشوێن
unknown adj.	بێ 000000
leader ,headman n.	سەرۆك
affair ,concern n.	سەرۆكار
all one`s property ,wealth	سەرومالّ
persistent ,prostrate (sick) adj.	سەرومەڕ
leader ,lord n.	سەروەر
cypress n.	سەروو (1
high ,top ,upper n.	سەروو (2

mace n.	سەرباز
	سەزا = سزا
	سەعات = ساعەت
worried adj.	سەغڵەت
to be worried vi.	000000 ب
to annoy ,disturb vt.	00000 ك
journey ,travel ,voyage	سەفەر
to travel ,start on a journey	00000 ك
second mouth of moslem year	سەفەر
platform , bench	سەكۆ
dog n.	سەگ
dog beating	000000 بەحەسار
otter	سەگی ئاوی
a loafer n.	سەگی پێ سووتاو
a dog that bites people without barking	سەگی نهێنگر
a mad dog ,rabid	سەگی هار
beaver ,otter	سەگلاو
distemper (dog)	سەگەناز
barking of dogs	سەگوەڕ
doggishness n.	سەگی
respected (said to a woman)	سەلار
peace ,salutation ,greeting	سەلام
to great ,solute	00000 ك (000 لیّ ك)
lamp ,cake ,head ,bulb n.	سەلك

admit vt.	سەلماندن
solely	سەڵت
sovereignty, grand manner, graed happiness	سەڵتەنەت ((ع))
dance n.	سەما
samover ,teaurn	سەماوەر
dulcimar n.	سەمتوور (سەنتوور)
calamity ,anxiety ,worry ,story ,anectote	سەمەرە
jasamine ,fem proper name	سەمەن
salamander	سەمەندەر
stick to which doges are tied	سەمەندوك
name of dish of fresh wheet roots and flour	سەمەنی
french bread	سەموون
take ,obtain	سەندن
to take from ,get some thing out of some one	لێ 00000
restore ,take back ,recapture ,recover vt.	سەندنەوە
box n.	سەندووق
gum saudaracha	سەندەروس
stone ,weight n.	سەنگ
to press upon with	000000 وبەرد ك
search though ,comb vt.	–0000 و وژن دان
to weigh vt.	سەنگاندن (هەڵ 0000)
parapet n.	سەنگەر

heavy ,weighty	سەنگین
voucher n.	سەنەد
bargin ,trade marketing n.	سەودا (1)
to bargain vt.	000000 ك
mellancholy ,ambition ,love passion ,longing	سەودا (2)
tingle of head-ache	00000 ی سەر
green ,verdent ,fresh adj.	سەوز
grow (green),turn gree	000000 ب
greeness ,meadow	سەوزایی
greenish adj.	سەوزباو
purchase of farm production in advance	سەوزخڕ
	سەوزکار = سەوزباو
greens ,vegetable ,green plant ,of dark complexion	سەوزە
green-grocer	سەوزە فرۆش
grace-land	سەوزەڵان
feminne of	سەوزە
fem. proper name	سەوزێ
greeness ,greenery ,any esculent-vegetable	سەوزی
oar ,paddle n.	سەوڵ (1)
cockscomb n.	سەوڵ (2)
shady place	سەهەند
obstinate adj.	سەهەندە
ice n.	سەهۆڵ

freezing n.	سەهۆڵبەند
mistake n.	سەهو
to make a mistake	000000 ك
basket ,pannier	سەوی
strange, queer, unusual, amusing, interesting	سەیر
looking ,seeing n.	سەیر
to look at vt.	00000 ك
picnic ,recreation n.	سەیران
adescendant of the prophet, master, chief, mister	سەید ((ع))
canopy, field tent, umbrella	سەیوان
heater, stove	سۆبە
	سۆر = سوور
inquiry ,clue ,hole ,orifice	سۆراخ
to inquire	00000 ك
burning ,burner	سۆز
zealous adj.	بە 00000
harlot	سۆزانی
gentle breeze ,air n.	سۆزە
tomorrow adv.	سۆزی
a moslem mystic (of some what pantheistic sympathies)	سۆفی
slippers	سۆل
smart vi.	سۆلانەوە
bitter cold	سۆلە (سەرماو 0000)

sight ,brightness n.	سۆمایی
mounted ,horseman	سۆر
to ride ,mount vt.	000000 ب
cause to ride	00000 ك
dun vt.	00000 ی مل ب
agood horse man, skilled horseman	سوار چاك
cavalry man	سواره
riding n.	سواری
plaster n.	سواغ
to palster	000 دان (0000 ك)
begging ,beggary	سواڵ
to beg vt.	000000 ك
begger n.	سواڵكەر
potshert	سواڵەت
eaves n.	سوانده
rub vi.	سوان , سوانەوه
smear, spread	تێ 0000 (تێ سوون, تێ هەڵسوون)
be burned ,burn vi.	سووتان
burn vt.	سووتاندن
brand	سووتەمەڕۆ
fuel n.	سووتەنی (سووتەمەنی)
ash	سووتوو
cigarette ash	00000 ی جگەره

corner	سووچ (1)
fault ,guilt n.	سووچ (2)
vest-coat ,bodice	سووخمه
usefulness, advantage, intrest, profit, usury	سوود
useful adj.	به 00000
useless adj.	بێ 0000
wall ,rampart	سوور (1)
feast ,wedding ,celebration	سوور (2)
red ,crimson n.	سوور (3)
become red ,turnred ,become angry ,blush	00000 ب وه
to fry ,bake ,cause to blush	00000 ك وه
to turn red vi.	00000 هه‌لگه‌ڕانن
to be angry with	لێ 00000 ب وه
(red and white)fair	0000000 و سپی
bride price	سوورانه
red pains used for ladies ,rouge	سووراو
redness n.	سوورایی (سووری)
reddish	سووورباو
sorrel adj.	سووربۆر
red-head ,red coloured (person)	سوورفل
	سوورکار = سووورباو
fried	سوورکراوه
gild thread	سورمه

plane tree	سورەچنار
barbus	سوورەماسی
	سووری = سورایی
measles	سوورێژە
gullet ,esophagus n.	سورێنچك (سورێنە)
revolving ,turn n,	سوڕ
to spin ,rotate vi.	000000 خواردن
to revolve vt.	00000 دان
spin vi.	سووڕان
to transact vi.	هەڵ 00000
rotate ,spin vt.	سووڕاندن
administor	هەڵ 00000
spin ,rotate vi.	سوڕانەوە
packing-needle	سووژن
weevil n.	سووس
spying n.	سووسە (00000 ك)
lily	سووسەن
light ,not heavy adj.	سووك
lightness ,levity n.	سووکی (سوکێتی)
neck	سووگرد
water fall	سوولاڤ
rub ,consume	سوون (سوونەوە)
to smear ,rub vt.	هەڵ 000000
orthodox moslem	سوونی
grief ,anguish ,pain n.	سوێ

salty ,briny ,brakish adj.	سوێر
salty water	سوێراو
saltness	سوێرایی (سوێری ، سوێریەتی)
swearing ,oath	سوێند
to take an oath ,swear	000000 خواردن
to administer an oath	0000 دان
washing tub	سوێنە
three adj.	سێ (1)
shade	سێ (2)
shade ,shadow n.	سێبەر
tretain fever	سێبەرۆ
back ,lumber region	سێبەندە
ruffian n.	سێبەندی
clover ,tryfoil	سێپەڕە
three leged ,tripon ,eased	سێپا
trident ,three pronged adj.	سێتایی
gallows	سێدارە
a sitting room with french windows	سێدەری
age	سێرە
tuesday	سێشەممە
tripon	سێکوچکە
the three (in suit of cards)	سێلۆ
flood n.	سێلاو
third adj.	سێهەم (سێهەمین ، سێیەم)

apple n.	سێو
artichoke	000000 ی بن ئەرز
thirty adj.	سی (1)
lung n.	سی (2)
lights ,offal	00000 و جگەر
policy ,diplomacy	سیاسەت
political ,diplomatic	سیاسی
thirteen	سیانزە
thirteenth	سیانزەم (سیانزەمین, سیانزەهەم)
nigella seed	سیاوڵە
one portion of the thirty in to which the quran has been divided	سیپارە
rags n.	سیپاڵ
star-shaped gall	سیچکە
under sized ,feeble	سیخن
porcupine n.	سیخوڕ
punch ,proding n.	سیخورمە
gralic	سیر
leather stripe ,leather thong ,skinny thread-thin	سیرمە
squeaking (of new shoes), buzzing of (kettle)	سیڕە
withered ,wan adj.	سیس
to wither vi.	000000 ب

vulture	سیسارك (سیسارکه کەچەڵە)
cricket, cockroach	سیسرك
gizzard	سیقەتۆرە
machine	سیکەنە (چیکەنە)
knife ,cleaver	سیگارد
tuberculosis	سیل
consumptive adj.	سیلاوی
line ,row n.	سیلە
wire ,silver threed	سیم
face ,countenance ,aspect	سیما
a legondary bird ,griffen	سیمرخ
the thirdteenth letter of kurdish-arabic	سین
breast	سینە
club (cards)	سینەك
violin	سینەکەمانە
cinema n.	سینەما
senna	سینەمەکی
salver ,tray	سینی
littacy	سیووا
the star canopus	سیوەیل (ئەستێرەی سیوەیل)
thirteith	سیهەم (سیەم , سیەمین)

king ,sovereign	شا (شاه)
money strewn about at wedding, bravo	شاباش
royal faleon ,hero	شاباز
consul	شابەندەر
consulate	شابەندەرخانە
chestnut	شابەرو
kick	شاپ (شەپ)
torch	شاپڵیتە
the largest feather in awing quill	شاپەڕ
royalist adj.	شاپەرست
verbena (plant)	شاپەسەند
attack ,assault n.	شاتاڵ (شاتاوڵ)
to attack fiereely	00000 بردن
shrieck ,shouting	شاتە (0000 شات)
fumitory	شاتەڕە
black-berry	شاتوو
horn n.	شاخ (1)
mountain n.	شاخ (2)
branch n.	شاخ (3)
mountains	شاخان (1)
to scold vt.	شاخان (2) (پێدا هەڵ 0000)
mountainous adj.	شاخاوی
horned adj.	شاخدار

highlands	شاخستان
high lander	شاخستانی
mountaineer	شاخەوان
wild, high lander, mountaineer	شاخی
glad, happy, cheerful, joyful	شاد
to be glad vi.	00000 ب
to make happy vt.	000000 ك
merry, cheerful, happy, fem proper name	شادان
hemp	شادانە
captain of robbers	شاوز
joyful ,glad adj.	شادمان
joy ,happiness ,gladness n.	شادمانی
the great artery ,jugulor vein	شادەمار
death from joy	شادە مەرگ
princess n.	شادویت
joy ,happiness n.	شادی
large town ,city	شار
traveller ,tourist n.	شارانگەڕ (شارانگەشت)
hidden ,kept secret adj.	شاراوە
exiled adj.	شاربەدەر
to exile ,banish vt.	0000 ك
hide ,bury vt.	شاردنەوە
city ,town ,township , n.	شارستان
citizen ,civilized	شارستانی

civilization	شارستانیەتی
heaps of wheat sheaves	شارە
well-informed,expert	شارەزا
experience n.	شارەزایی
out-hill	شارە مێرووله
mayor	شارەوان
municipality	شارەوانی
gleaning n.	شارۆ
irregular ,exception	شاز
prince	شازادە
princess	شازادەخانم,
	شازادە,
	شانزە
queen	شاژن
fine horseman	شاسوار
sparse ,twinly ,separated adj.	شاش
enema ,clyster	شاف
master piece	شاکار
apprentice ,pupil ,shop-boy	شاگرد
tip given to a shop-boy	شاگردانە
shawl, sash, very fine sort of muslin	شاڵ
attack ,rashing upon vt.	شاڵاو
to attack ,dark upon vt.	000000 بردن
demascas	شام (1)

evening ,supper	شام (2
dragon	شامار
a native of demascus, water-mellon	شامی
brave adj.	شامێر
shoulder n.	شان
to obscond vi.	0000 پێدا ك
to relax ,lean vi.	000000 دادان
neck to neck, shoulder to shoulder	0000 به شان (شانه‌وه شان)
robust ,sturdy adj.	به 0000 و باهو
a clacking noise	شاق
vaunting ,boasting ,prides	شانازی
the book of kings, the gread epic poem composed by ferdousi	شانامه (شاهنامه)
sixteen adj.	شانزه
sixteenth adj.	شانزه‌م (شانزه‌مین, شانزه‌هه‌م*)
royal seat ,balcony	شانشین
comb n.	شانه
comb maker	شانه‌گه‌ر
honey-comb	شانه هه‌نگوین
stage (theatre)	شانۆ
whistle	شاور
plumb-line	شاوڵ (شاقول)
in a kingly manner	شاهانه (شایانه)

شاهید (شایەت)	witness n.
شاهەنشا	king of kings
شاهەنگ	queen of bees
شاهۆ	falcon
شاهی (شایی)	kingship ,royal
شاهیەتی (شایەتی)	monarechy n.
شایان	worthy ,deserving ,legal
شایستە	worthy ,honourable
شایەد	perhaps ,maybe ,perchance
شایەر	poet ,public singer
شایی	merry-making, wedding party, festivity n.
شپرزە	baffled, embarassed
0000 ك	to embarrass vt.
شپرزەیی	embarrassment
شت	thing ,object ,material
00000 و مەك	thing ,effects ,properties
شتن	wash vt.
شخارتە (شخاتە)	watch n.
شریت	tape ,ribbon ,cord
شریخاندن	brawl ,roar ,shriek vi.
شریخە	brawl ,clash n.
شرینقە	syringe
شڕ	ragged, shabby, thread bare
0000 ك	to tear

0000 و ووڕ	torn in pieces
شڕه	rag n.
ششتن = شتن	
شفته	rissole
شفتی = شووتی	
شفره (1)	tusk n.
شفره (2)	cipher ,code
شعر	poetry ,verse n.
شك	doubt n.
000000 بردن	to doubt ,possess ,have
0000 ك	to doubt vi.
شكات	complaining n.
00000 ك	to complain
00000 لێ ك	to complaint againest
شكار	hunting ,shooting n.
شكان	break ,be defected ,breach vi.
0000 دا	to cut off ,defeact
شكڵ	shape ,form
شكڵنووس	copy ,plagiarize
شكۆ	majesty n.
شكێن	breaker, also used (in compounds)
شل	loose, soft, slack, floppy, sloppy, liquid
00000 ك	to slacken ,loosen vt.
شلكه	soft part

شله	soft dish of vegetables
شلەپەتە	languid adj.
شلەتێن	lukewarm ,tepid adj.
شلۆق	out of order, broken, disturbed adj.
شلوكوت (شلوكوت ك)	thrash vt.
شلێر	kind of wild lily
سڵ	freckled adj.
شلاڵە ك	baste vt.
شڵپە	splash (sound), smacking (kiss)
شڵقە	churning noise
شڵەژان	be confused ,lose control ,be disconcerted
شڵەژاندن (شڵەژانن)	embarrass vt.
شڵەقان	jolt ,shake vi.
شڵەقاندن (شڵەقانن)	jolt ,ripple ,shake ,splash vt.
شڵێوە	storm ,tempest n.
شمار	number n.
بێ 00000	numerous adj.
شمشە	ruler n.
شمشێر	sword ,sabre ,scimitar
شمقاڕ	falcon
شملی	fenugreek
شنە	soft breeze ,female proper name
شە = شانە	
شەبەق (1)	breech, gap, slit, crack, cleft n.

dusk ,dawn ,day break	شەبەق (2
silken stuff of a mixed colour	شەبەندە بە ڕۆژ
surprised night attack	شەبە نیمون
	شەپ = شاپ
hat (european)	شەپقە
slovenly, careless of appearance	شەپ و شۆڕ
jacket	شەپیلیك
splash n.	شەتاو
chess n.	شەترەنج
nursery-plant ,seedling	شەتڵ
to transplant vt.	000000 ك
rope ,cord n.	شەتەك
to tie with a rope vt.	00000 ك
family-tree, pedigree n.	شەجەرە
	شەخاڵ = نەمام
sheet of ice	شەختە , شەفرە
person, shrine, the tomb of a saint	شەخس
forest ,jungle	شەخەڵ
head-dress	شەدە
hot wind	شەرا
wine	شەراب
earthen ware decanter	شەربە
sherbet ,beverage of water and fruit juices sweetened	شەربەت
condition ,terms	شەرت

religious law	شەرع
legal ,religiously lawful adj.	شەرعی
modesty, shame, pudency, bashfulness	شەرم
to be bashful, be ashamed, be diffident	00000 ك
privy parts	شەرمگا
shy ,bashful	شەرمن
ashamed adj.	شەرمەزار (شەرمەسار)
bashfulness, shame, mordification	شەرمەزاری
timid ,shy adj.	شەرمۆك
honour n.	شەرەف
noble ,honourable adj.	شەریف
partner	شەریك
partner ship n.	شەریكایەتی
fight ,quarrel ,battle ,war ,evil ,wickness	شەڕ
to see a pretext to fight	0000 فرۆشتن
to fight ,quarrel	000000 ك
fond of fighting ,quarrelsome ,compative ,wicked adj.	شەڕانی
fighter	شەڕكەر
dog fight	شەڕە سەگ
rough noise play, brawl, trouble, life of constant discord	شەڕە شەق
noisy quarrel ,dispute	شەڕە قسە
fighting with sticks	شەڕەكوتەك

brawling n.	شەڕو شۆڕ
sixty adj.	شەست
any flower with many petals, marigold, doubt flower	شەست پەڕ
machine-gun	شەستیر
pouring rain ,heavy rain	شەستە باران
rain-storm	شەستە ڕەهێڵ
sixtieth adj. , n.	شەستەم (شەستەمین)
six adj. , n.	شەش
six-shooter ,pistol ,carbine	شەش ئاگر
arquebuss ,rifle	شەشخانە
six-fingered ,six-toed	شەشە
six days of the month of shauwal at the close of ramadan on which moslems fast	شەشەلان
prune ,plum ,peach	شەفتالوو
slanting adj.	شەفتوول
kick n.	شەق (1)
to kick v.	000000 تێ هەڵدان
crack ,cleft n.	شەق (2)
to crack ,split ,bust with rage	000000 بردن
to cleave vt.	000000 ك
slap n.	شەقازلە
highway ,street ,boulevard	شەقام
step ,pace n.	شەقاو

all in pieces, full of rents, cracked adj.	شەقدار (شەقار شەقار)
rattle (toy)	شەقشەقە
stamp ,mark n.	شەقڵ
clacking (noise), rattling, clatter, clap n.	شەقە (شەقە شەق)
caprison n.	شەقەبەند
hockey	شەقێن
yearling lamb	شەك
shake ,wave ,sway vi.	شەكان (شەكانەوە)
shake vt.	شەكاندن
to suagger	خۆ 00000
sugar	شەکر
to commit on indiscretion	000000 شكاندن
cooling drink of fruit juice sweetend, sherbet	شەکراو
to clebrate betrothal	000000 خواردنەوە
kind of sweetmeant	شەکر پەنیر
confectioner	شەکرچی
suger-basin	شەکردان
hammer for suger cones	شەکرشکێن
suger merchant	شەکرفرۆش
dancing boy or girl	شەکرۆکە
sugary ,sacharine	شەکری
hat n.	شەکە
lame ,limbing adj.	شەل

quail	شەلاقە
limp vi.	شەلین
saddle-bag ,thin mattress	شەڵتە
baggy trousers ,wide trousers	شەڵوار (شەرواڵ)
northery (wind)	شەماڵ
musky melon	شەمامە
match	شەمچە
saturday	شەممە (شەمو)
bat n.	شەمشەمە کوێرە
winnowing-fork ,corn-fork	شەن (1)
gay ,jovial ,cheerful	شەن (2) (شەنگ)
sprightly adj.	شەنو شۆخ
night	شەو
to pass the night awake	00000 نخون
to remain awake all night, rest any where at night	000000 ك وە
night and day ,always	000000 و ڕۆژ
night watch, vigil, entertain for the night	شەوارە
by night, nocturnal, night clothes	شەوانە
good night	شەوباش
stock ,wall flower	شەوبۆ
a brilliant gem	شەوچراخ (گەوهەری 00000)
dried fruits eaten at night	شەوچەرە
burglar	شەو دز

horse of dark colour	شەو ڕێژ
night coloured	شەوڕەنگ
brightness ,enthusiasm	شەوق
enthusiastic adj.	بە 000000
dull ,dim adj.	بێ 00000
bright ,brilliant	شەوقدار
night-work	شەوکار
purblind at night	شەوکوێر
the night long	شەوگار
night prowler ,apoisonous spider noctiluca	شەوگەرد
pass the night awake, keeping awake insomoia	شەونخون
dew ,fem proper name	شەونم
jet (stone)	شەوە (1)
night demon	شەوە (2)
pitch dark ,moonless night	شەوەزەنگ
nightly, by night, nocturenal, over night	شەوەکی
Tonight	شەوێ
nightly adv.	شەوی
jaw n.	شەویلگە (شەویلاگە)
witness, testimony, certificate, diploma	شەهادەت
certification ,deploma	شەهادەتنامە
martyr	شەهید

white falcon	شەهێن
devil ,satan	شەیتان
devil worshipper	شەیتانپەرست
devilish ,satanic ,have nocturnal pollution ,wet dream	شەیتانی
frantic ,mad ,in love	شەیدا
a washing ,wash n.	شۆ
cheerful ,spritely ,lively jovial	شۆخ
jollity ,mirth ,vivacity	شۆخی
washer	شۆر (1)
brackish ,salty	شۆر (2)
soup	شۆربا
nitrous earth ,salt march	شۆرە
salty-land	شۆرەکات
wash vt.	شۆرین
drooping ,hanging	شۆڕ
to droop vi.	00000 ب وە
to hang dawn vt.	00000 ك وە
revolution ,tumult n.	شۆڕش
weeping willow	شۆڕەبی
macadamized road, pavement, causway	شۆسە
spy	شۆفار
kind of manna (blight)	شۆکە
sack	شۆلەکە

february	شوبات
thanks	شوکر
to thank	000000 ك
thanks giving ,gratitude n.	شوكرانه
husband ,marriage (woman) n.	شوو
marry vt.	00000 ك
having a husband	به 00000
shephered	شووان
shepher ship ,pastoral n.	شووانی
husband`s brother ,brother-in-law	شووبرا
surrounding walt ,parapet	شووره
shame ,disgrace	شووره‌یی
water-mellon	شووتی
thin ,slim ,graceful adj.	شووش
glass	شووشه
tough flexible twig	شووڵ
dim of	شووڵك (شول)
common dill	شوون , شوێن
place ,trace ,track ,abode	شوێن
to follow, go in persuit, run after one	0000000 كه‌وتن
foot print ,track	شوێنی
damp ,moisture	شێ (1)
chestnut (horse)	شێ (2)
mad ,crazy	شێت

to be crazy ,go mad vi.	0000000 ب
to madder ,drive mad vt.	00000 ك
daft adj.	شێتۆلکه
madness ,folly ,luracy	شێتی
sheik, chief tain, venerable old man	شێخ
partaining to sheik, a fast step dancing	شێخانی
damp ,moist adj.	شێداری
lion	شێر
snow-man	000000 ه بەفرینە
like a lion	شێرانە
carbuncle ,anthrax	شێرپەنجە
lion-hearted	شێر دڵ
swollen headed	شێرگیر
lion-keeper (lion-tamer)	شێرەوان
lion-like	شێری
the shiite set of moslems	شیعە
mad ,enamoured	شێفتە
caper (plant)	شێفەلەتە
treat ,knead ,massage vt.	شێلان
apricot	شێلانە
volley, fusillade, discharge of many fire arms	شێلگ
fine fabric of sillk and wool	شێلە
turbid ,muddy adj.	شێلو

calmness ,quietness n.	شێنەیی
evening time ,supper n.	شێو
without having an evening meal	بێ 00000
method ,style n.	شێواز
plu of ,sun-set ,evening time	شێوان (1)
be confused ,perplexed vi.	شێوان (2)
confuse ,mismanage ,mix	شێواندن (شیوانن)
confused ,mixed adj.	شێواو
manner, style, fashion, accent, dialect, apperance n.	شێوە
to guess	000000 ك
card vt.	شی (00000 ك وە)
woollen cloth ,serge	شیاق
cow-dung	شیاکە
be worhty ,be suitable vi.	شیان
appropriate ,worthty adj.	شیاو
unsuitable	نە 00000
worthiness n.	شیاوی
trumpet ,bugle	شیپوور
strip of anything torn off	شیتاڵ
milk n.	شیر (1)
to give milk vt.	000000 دان
to wean	لە 00000 برینەوە
sword	شیر (2)
sewing ,binding of a book	شیرازە

gift to a bride`s family	شیربایی
rice-milk ,rice dressed with milk	شیربرنج
dairy	شیرخانە
milch	شیردار
a king of silk cloth	شیرداغ
milk-pan ,ventricle of sheep	شیردان
milk main ,milker	شیردۆش
milkman	شیرفرۆش
juice ,syrup	شیرە
infant ,suckling	شیرە خۆر
milky ,like milk	شیری
milky, sweet, pleasant, charming, agreeable, fem proper name	شیرین
somewhat sweet ,sweetish adj.	شیرینچك
sweetness ,sweets ,comfit n.	شیرینی
shout loudly ,scold	شیڕاندن (شیڕانن)
loud shouting ,scream n.	شیڕە (0000 شڕ)
skewer ,spit ,metal bar	شیش
window bar	000000 ی پەنجەرە
knitting needle	000000 ی گۆرەوی
to skewer	لە 00000 دان
bottle ,flax ,glass	شیشە
shiite	شیعە
yearling pig	شیکە
wild rose ,coral	شیلان

pancraes	شیلاوك
	شیله = شیره
the fourteenth letter in arabic-kurdish	شین
blue adj.	شین (1
to turn blue vi.	00000 ب
to become bruised	00000 ب وه (000 هه‌لگه‌ڕان)
lament ,wailing	شین (2
blueness ,meadow ,vegetation	شینایی
bluish adj.	شینباو (شینكار)
dry water course ,dale ,sewer	شیو (1
wailing ,lamentation	شیوه‌ن
to lament vi.	000000 ك

عاجز	vexed ,annoyed, disabled, helpless, crippled
عاجزی	annoyance ,umbrage n.
عادەت	habit n.
عار	shame n.
عازەب	celibrate ,unmarried ,bachelor
عاست	direction ,presence
عاستەم	of little value
بە 00000	slowly adv.
عاسی	rebellious ,sinful adj.
عاشق	lover ,amours adj.
عاشقێنی	love ,love-making ,court ship
عافیەت	good health
000000 ت بێ	bon appetite
عاقڵ	wise, rational, reasonable, sensible
عا ل	pretty ,excellent
عالم	a man of learning,well-informed, learned
عالەم	the world
عایله	family ,wife and children
عراق	iraq ,mesopotomia
عراقی	iraqi ,belonging to a native of iraq
عەبد	slave
عەبدایەتی	slavery ,bondage
عەتر	perfume ,scent
عەجایب	strange ,wonderful adj.

persian ,iranian adj.	عەجەم
persia n.	عەجەمستان
novice ,recruit ,inexperienced	عەجەمی
throne	عەرش
arab	عەرەب
a light carriage	عەرەبانە
a driver of a carriage	000000 چی
arabia n.	عەرەبستان
arabic adj.	عەرەبی
say ,offer an opinion	عەرز ك
juniper	عەر عەر
sweat	عەرەق , ئارەق
suffering ,torture	عەزاب
mid-after noon ,time ,century	عەسر
soldier	عەسکەر
a crowed ,mob	عەشامات
tribe ,clan	عەشیرەت
(child`s word) for excrement	عەعە
forgiveness ,pardon	عەفو
to pardon vt.	00000 ك
hand ,pointer ,scorpion	عەقرەب
mind ,intellect ,sagacity	عەقڵ
to decide	000000 بڕین
to advise	000000 پیشاندان
to come to one’s mind	00000 پێشکان

not to be clear about a matter	000000 نەبڕین
stupid ,insane	00000 بێ
wise ,sane ,prudent ,reasonable	عەقڵدار
picture ,contrary	عەکس
head band	عەگال
store	عەمار
reservoir ,water storage	عەماراو
turban	عەمامە
ambergris	عەمبەر
age ,life n.	عەمر (عومر)
work ,action ,diarrhoea	عەمەل
to have a diarthoea	00000 ك
incapable to work ,past work ,invalid	عەمەلمەندە
pillar ,post ,perpendicular	عەموود
promise ,time ,epoch	عەهد
shame ,defect ,fault	عەیب
blameless	000000 بێ
defective fault adj.	عەیبدار
life ,living	عەیش
the fifteenth letter of the arabic-kurdish alphabet	عەین
a species of starling (rose-coloured)	عەینەمەل
lute ,aloes-wood	عوود

gallop n.	غار
to go at a gallop	0000 دان
cave	غار
ride at a gallop	غارغارێن
gas	غاز (گاز)
unaware, necligent, imprudent adj.	غافڵ
to be unaware vi.	0000000 بردن
to neglect	00000 ك
prevailing, victorious, over powring	غالب
to overcome ,prevail over	00000 ب
absent adj.	غایب
disturbance n.	غایله
end ,object ,goal	غایه
perfidious, traitor, treacherous adj.	غایەن (خاین)
perfidy	غایەنی
sunset	غروب
compensation ,mulet ,fine	غەرامەت
west	غەرب
western	غەربی
gargle ,death-rattle	غەرغەرە
drowning ,sinking	غەرق
to be drowned vi.	000000 ب
to drowned ,sink vt.	00000 ك

purpose ,motive, grudge	غەرەز
fair	بێ 000000
to have grudge against	000000 هەبوون
strange ,queer ,stranger	غەریب
absense from one`s own country	غەریبایەتی
religious war ,holy war	غەزا
anger ,wrath	غەزەب
lyric poem ,kind of fabric	غەزەل
commotion, confused medlling of people	غەڵبە (غەڵبە غەڵب)
mistake ,error	غەڵەت
to be mistaken	00000 ب
to make a mistake	00000 ك
grief ,sadness ,sorrow	غەم
sad ,sorrowful ,having worries	غەمبار
sympathetic, afflicted, pitying, devoted	غەمخۆر
removing grief ,consoling	غەمڕەوێن
armorous glance	غەمزە
full of grief	غەمگین
being invisible	غەیب
invisible ,heavenly adj.	غەیبی
back biting ,slander behind one`s back	غەیبەت
the sixteenth letter of arabic-kurdish	غەین

ritual ablution	غوسڵ
slave ,page ,boy	غوڵام, غوڵامپاره = هەتیوباز
bud (flower)	غونچه (خونچه)
ghoul ,ogre ,demon	غوون

plate , dish ; receptacle ; bottle	قاپ (1)
ankle ; knuckle-bone	قاپ (2)
wooden shoes ; clog	قاپقاپ
pots and pans	قاپوقاجاغ
long overcoat	قاپووت
door , gate	قاپی
door –keeper , porter	قاپیەوان
fold , layer ; story ; suit (clothes)	قات
famine , scarcity , dearth	قات
killer , murderer	قاتڵ
leg	قاچ
cross the legs	--- خستنە سەر
to implore for mercy	بەسەر – داکەوتن
contraband , smuggling	قاچاغ " ت "
smuggler	قاچاخچی
powerful , able	قادر
caw vi.	قاراندن
mushroom n.	قارچك
displaced adj.	قارس
to be displaced	-- ب
to vex, offend, displease ; cut off, shorten (clothes) vt.	-- ك
stingy, miserly, niggardly adj.	قارنان
caw n.	قارە
avaliant, warrior , hero ; champion n.	قارەمان (قەهرەمان)

gosse n.	قاز
cauldron n.	قازان
profit , advantage , earnings n.	قازانج (قازاج)
to profit , varn ,gain , win vt.	ـ ک
gooseherd , goose – boy	قازەوان
crane (bird)	قازو قولنگ
judge , cadi	قازی
crow ,rook	قاژ
hank , caw n.	قاژە
chough	قاژوو
clucking of partridge	قاسپە
slice , cut , strip	قاش
in slices	قاشقاش
the eighteenth letter of arabic-kurdish alphabet	قاف (ق)
a fabulous mountain emagined to surround the world	قاف (کیوی ــ)
caravan , convoy	قافڵە
rhyme n.	قافیە
loud laughter , boisterous laughter , guffaw n.	قاقا
to roar with laughter , guffaw vi.	دانە ـ(بە ــ پێکەنین)
paper	قاغەز (کاغەز)
smelting , skilled , pure adj.	قاڵ
to be skilled vi.	ــ ب
to smelt , refine vt.	ــ ک

mould ; model , the body n.	قاڵب
large-footed (person)	قاڵب بەتاڵ
aspate of words	قاڵە (--ی دەم)
carpet	قاڵی
small wall carpet , rug	قالیچە
thumb ,finger	قامك
the main ocean , dictionary	قاموس
reed , cane	قامیش
reed tract , reed marsh	قامیشە لان
sugar-cane	قامیشی شەکر
law , code of laws : harp , a species of dulcimer	قانوون
bark , shell ,rinder ,touch wood	قاو(1)
shouting n.	قاو (2) (قاوە قاو)
throw out , drive away	قاو (-- دان)
coffee	قاوە
coffee –shop keeper	قاوەچی
coffee-shop	قاوەخانە
break fast ,lunch , a light meal	قاوەڵتی
coffee colored	قاوەیی
ground roasted wheat	قاووت
preserved fried meat	قاوورمە " ت "
cairo	قاهرە
strap , belt , strop	قایکی " ت "
boat ,caique	قایغ

convinced , agreed	قایل
standing ; firm ;strong	قایم
to fasten ; hide ,keep in a safe place	--ك
prayer niche , alter ; that direction to which a moslem turus when praying	قیبله
compass	قیبلەنما
receiving favorably , acceptance , reception .	قبوڵ
to be accepted vi.	-- ب
to accept , receive	-- ك
a dish of rice	قبوڵی
bring about , manage	قچاندن
clip , grow ; cluck	قرتاندن (قرتانن)
clucking n.	قرته
shrivel vi.	قرچاندن
to scorch , shrivel	هەڵ ---
render (fat) : shrivel vt.	قرچاندن (هەڵ)----
crack, crackle n.	قرچه
worn out , frayed	قرچۆك
rasping sound , snoring	قرخه
crab	قرژاڵ
scream , cry out vi.	قریواندن
cry , screaming ,shriek	قریوه
annihilate n.	قڕ
to annihilate , perish	-- تێ خستن

to be perished , destroyed	-- تێ .ب (-- تێ کەوتن)
to destroy , perish	بە – دان
a silver persian coin	قڕان
call down misfortune	قڕاندن
scab , scum	قڕتماغە
pulley	قڕەقڕە
belch n.	قڕقێنە
to belch n.	-- دان
at the end of raw, pupil at bottom of his class	قڕە (1)
brawl , fuss , fray , talking with a loud voice	قڕە (قڕە قڕە) (2)
hair	قژ
hairy adj.	قژن
lime (earth)	قسڵ
fence of stones , shrine	قسن
talk , speech ,saying ,gossip , word	قسە
to chide vt.	--- پێ ووتن
to make insulting remarks	--- تێ . گ
to promise , give word	-- دان
to speak , talk vi.	–ك
to agree together	-- كردن بەیەك
to chat	-- لەگەڵ. ك
try to incite to make one to speak	--- لێ دەرهێنان

-- قسە ئەهێنێ	one word suggests another , one topic leads to another
--- م یەکە	i’m a man of my word
--- ی تۆیە	what you say is right
--- ی خۆمان بێ	between ourselves
بە ----	so called , supposing that
بە – ە	to take the advice of
قسە خۆش	witty adj.
قسە زان	eloquent adj.
قسە زل	talk big
قسەو باس	gossip n.
قسەی بێ مانا	empty talk , unmeaning words (speaking)
قسەی پێشینان	proverb
قسەی شیرین	pleasant talk
قسەی ڕەق	harsh , unkind language ,
قشقەرە = قەلەباچکە	
قفڵ	lock , pad-lock
قل	piece
قلیان	tobacco-pipe
قلینچکە = کلینچکە	
قلْپ	over turning
-- ب وە	to be upset ,be over ruined
-- ك وە	to overturn , upset
قلْیش	crack n.
-- بردن	to crack , spilt vi.

crack vi.	قڵیشان
cause to crack vt.	قڵیشاندن
cracked , spilt adj.	قڵیشاو
anus , rump n.	قن (قنگ)
droop , grow worse , move back words	قنان (–—دان)
erect , up right adj.	قنج
small stalk	قنجك
cigarette end	قنجکه جگەرە
catamite	قندەر
asceticism , austerity	قنیات
size , volume	قەبارە
grave , tomb n.	قەبر
grave – yard	قەبرستان (قەبرسان)
rib	قەبرغە
large but light, vulgar, coarse adj.	قەبە
constipation , depressing	قەبز
moss n.	قەبزە
bite n.	قەپ
snap , bite n.	قەپاڵ
to bite , seizing with the teeth	–— ل.گ
steel-yard	قەپان
caravan , train ,file	قەتار
muleteer	قەتارچی
tar	قەتران
	قەتماغە == قرتماغە

pent up , impassioned adj.	قەتیس
sand – grouse	قەتێ (قەتیە)
prostitute , whore , harlot	قەحپە
brothel	قەحپەخانە
steam ; stature ; waist ; fold	قەد (1)
to fold	– ك
never adv.	قەد(2)
personal value , diginty	قەدەر
worthy adj.	بە –––
fate ,density	قەدەر
prohibition n.	قەدەغە
to forbid , prohibit	––ك
stature n.	قەدەو بالا
velvet	قەدیفە
ancient , old adj.	قەدیم
decision , agreement , stability	قەرار
to settle , fix , decide	––– دان
to settle	––گ
pommel (saddle)	قەرپۆز
debt ,loan vt.	قەرز
to lend vt.	بە––دان
to barrow vt.	–– ك
to buy on credit	بە––هێنان (––كرین)
debtor , indebted , under obligation	قەرزدار
green barley	قەرسیل

century	قەرن
vicinage , nearness in place	قەرە
to approach , touch	– کەوتن
scorched wheat	قەرەخەرمان
sesbania	قەرەقاج
carnation , clover ,pink	قەرەنفل
bad stead	قەریولە
fate , district n.	قەزا
silk – merchant	قەزاز
tere binth nut	قەزوان
butcher	قەساب
intention , purpose n.	قەست
purposely , deliberately adv.	بە—ی
thick woolen cloth	قەستوور
galbanum	قەسنی
a mark on the fore head ; wretched, very unfortunate	قەشقە
buffoon , clown	قەشمەر
joke ,fun , tomfoolary	قەشمەری
monk , bishop , priest	قەشە
pretty , clegant	قەشەنگ
trunk, stem, circumference	قەف
cage	قەفەز
auything charreed or scorched	قەنقەر
crow, rook	قەل

قەلان (ــــك)	bend over vi.
قەلمراو	coot , a small water fowl
قەله باچکه	magpie
قەله ڕەشکه	crow
قەلەموون == بۆقلەموون	
قەلا (قەلاّت)	fort , castle
قەلابەند	interned adj.
-- ك	to intern vt.
قەلاپەچن	brim- full , crane – full
قەلاتە	dog-coller
قەلاچۆ	massacre n.
قەلافەت	stature n.
قەلاس	awn n.
قەلاشتن	split vt.
قەلاشکای (داری --)	timber
قەلایی	alkali
قەڵب	flase coin , fake
قەڵبە	stuck out branch or spike , jag
قەڵبەز	steep rock-face , rapid (river)
قەڵتاخ	saddle-tree
قەڵغان	shield
قەڵمانگ = قۆچەقانی	
قەڵەباڵغ	crowed , throng n.
قەڵەم	pen , chisel , graft , item
قەڵەمباز (-- دان)	jump over vi.

قەڵەمبڕ	pen-kinife
قەڵەم پاندان	fountain pen
قەڵەم تەراش == قەڵمبیر	
قەڵەمفەرەنگی	pencil
قەڵەمی پێ	shin
قەلەندەر	wanderer dervish
قەمچی " ت "	whip
قەمە	poniard
قەنارە	gallows ; shambles
قەند	sugar – candy
قەندیل	candle
قەنەپە (قەنەفە)	sofa
قەوارە = قەبارە	
قەوان	empty cerridge-case, gramophone record
قەوزە = قەبزە	
قەول	word , promise
000000 پێ دان	to promise
بێ 0000	faithless
قەوم	nation n.
قەومان	happen , take place
لێ 00000	to befall , happen to
قەوماندن (قەومانن)	rouse panic
قەیتان	lace , cord ; braid
قەیچی	shears
قەید	restriction n.

no matter	-- ناکا
middle aged	قەیرە
enclosed market place , covered bazaar	قەیسەری
apricot	قەیسی
cream	قەیماغ
button	قۆپچە
bare adj.	قوتین
horn ; horned ram	قۆچ
to butt	-- دان (-- هاویشتن)
bonnet , head-dress	قۆچکە
sling n.	قۆچەقانی
peach	قۆخ
tea-pot	قۆری (قوریە)
hernid	قۆڕ(1)
absurd , nonsensical adj.	قۆڕ(2)
obstacle ; difficulty	قۆرت
reserved adj.	قۆرخ " ت "
low , boom , ramble	قۆڕە
rattling of the belly (from hunger)	- ی زگ
lizard	قۆری
lout n.	قۆریتان
elegant , foppish ; trump (cards)	قۆز
cocoon	قۆزاغە
grasp , catch in air , grab at	قۆستنەوە
buffoon , jester	قۆشمە

convex adj.	قۆقز
arm , slave , direction	قۆڵ
pinion , bind the arms off	-- بەستن
stumble , trip up	قۆڵت (-- دان)
stopping place , stage	قۆناغ " ت "
swaddle n.	قۆناغە
butt (rifle)	قۆناغەی تفەنگ
kind of a thorny shurb ; name of ancient king of persia	قوباد (قبار)
dome , vault , boss	قوبە
be dented	قووپان
dent vt.	قوپاندن (قوپانن)
up right adj.	قووت
school	قوتابخانە
pupil , student	قوتابی
interference , intrude	قووتان (تێ هەڵ ---)
box , can , casket	قوتو
jerusalem	قوودس
clench vi.	قوچاندن (قوچانن)
mud	قوڕ
the koran	قورئان
guzzle , quatt	قوڕان (هەڵ)
puddle	قوڕاو
muddy	قوڕاوی
sacrifice , victim	قوربان

scarified , animal (sheep or oxen) destined for sacrifice	قوربانی
throat	قورتم
to throat vt.	--گ
to cut the throat of	---هەڵهێنانەوە
heavy , difficult	قوورس
heaviness , weight	قورسایی
awkward in moving , clumsy adj.	قورسە هێلانە
lead (metal)	قورقوشم
wind- pipe	قورقوڕاکە
throat , gorge n.	قوڕک
newt	قورناویلکە
quarantine	قورنتێنە
vulva	قوز
corner , nook	قوژبن
crupper	قوشقون
easily provoked , touchy adj.	قوشقی
negro , slave	قول
hook	قولاپ
spring (river from source) well up (out) ; boil up vi.	قوڵان (هەڵ---)
span between thumb and forfinger	قولانج
thrust in ,come . unwanted	قوڵتان هەڵ ---
	(تێ هەڵ ___)
intrude bulbs	قوڵپ
handle ,loop ,haft	قوڵف

pick-axe, crane (bird)	قوڵنگ
tower ,turret	قوله
amkle	قولەپێ
draught ,gulp,sip	قوم
to gulp down , swallow	----- لێ دان
cloth	قوماش
gambling	قومار
to gamble	-- ك
gambler ; swindler ;knave , rogue	قومار باز
jumbling - house	قومار خانه
gambler	قومار چی (قومار کەر)
turtle dove	قومری
flask , jug (narrow naked)	قومقومه
to hop vi.	قونان (قونین) ، هەڵ ____
hopping on the both feet	قونه (قونه قون)
conceit	قونەت
boil (tumour)	قونێر
swan	قوو
food ,livelihood	قووت
swallow vt.	قووت دان
thread bare	قووتەڵه
towering , lofty ; very tall adj.	قووچ
howl vi.	قووڕاندن (قولاندن)
crowing n.	قووقه
deep adj.	قووڵ

deepness n.	قولآیی
deeper adj.	قوولّتر
deepest adj.	قولّترین
	قولاندن = قوڕاندن
howling	قووله
basket	قولّێنه
	قوون — قن
power , strength n.	قووەت
strong adj.	به--
week , feeble adj.	بێ---
disliking , disjust , nausea	قێز
to dislike , loath , nauseate	-- ك (--- لێ:ك)
the resurrection ,the last day ; tumult	قیامەت
erect , up right adj.	قیت
clitoris	قیتکه
having screwed up eye	قیپچ
bitumen , tar	قیر
paved with bitumen	قیرتاو
tarry adj.	قیری
croak , cry , squawk	قیڕاندن
croaking , piping n.	قیڕه
scream , shriek vi.	قیژان (قیژاندن)
scream , shriek vi.	قیژه
minced meat	قیمه
to mince	-ك

minced , hashed adj.	قیمه قیمه
board for mincing meat	قیمه کێش
spite , rancour , horred adj.	قین
to be chafed , be hot vi.	---گ
to bear spite against, dearest bear grudge , bear ill with (at) , abhor	--- لێ.ب
to become angry vi.	--هەڵسان
spiteful , vindictive	قیناوی
spitefulness n.	قینەبەری

suffix forms dim. as . in:	كتك،مشك.
straw, chaff	كا
house wife, house keeper	كابان
fellow.	كابرا
time.	كات
clerk, writer	كاتب
watch, clock n.	كات ژمێر
alternately adv.	كاتەن كاتێ
	كاخلی= شملّی
straw-rick,straw-store	كادان
suffix. meaning doer of as in	كار (1)
servant	خزمەتكار
labour	كرێكار
baby-kid	كار(2)
work,act , business, occupation, affair; profit ; effect n.	كار(3)
to react	—— دانەوە
to work, run; effect upon	———ك
influence, have effect upon	———تێ.ك
affect upon.	———لێ.ك
active adj.	بە———
to use, employ	بە—هێنان
to be useful.	بە—ب
unmarried ,unemployed.	بێ——
idle, impotent ,in capable	بێ——ە , كارئاشنا=كارزان

seviceable , skilled ,expert	کارامه
responsible, official	کاربەدەست
file.	کارتیغ
factory, work shop, brothel.	کارخانه
brothel keeper, imp.	کارخانه چی
busy, occupied.	کاردار
dock (weed).	کاردو
battle, engagment n.	کارزار
expert ,skilful adj.	کارزان
skill, experience n.	کارزانی
baby kid	کارژۆڵە
the diety ,skilful, clever.	کارساز
mushroom.	کارگ
workshop.	کارگا (کارگە)
workman.	کارگەر
skilful	کارگوزار
plan,design.	کارنامه
yellow amber; electrisity.	کارەبا
battle , calamity	کارەسات
caravan.	کاروان
leader of a caravan.	کاروان چی
place where travellers rest at night,caravanserai	کاروانسەرا
transection, affairs n.	کاروبار
effective ,making	کاری (1)

curry-power	کاری (2
beam	کاریته
subterranean canal ,sewer	کارێز
wild pine-tree	کاژ (1
slought skin	کاژ (2
skull n.	کاژەڵە(کاسەڵە) ی سەر
giddy ,stunned	کاس
to be giddy vi.	_ب
to make stumed vt.	_ك
bussiness man ,gainer ,one who toils for his daily bread	کاسب
bowl ,goblet	کاسە
skull ,craniam	_ی سەر
sponger ,parasite	کاسە لێس
lodging ,building ,mansion	کاشانە
would that ,may it happen	کاشکا (کاشکێ)
assafaetida	کاشمە
glazed-tile ,glazed-pottery ,bowl	کاشی
paper ,letter	کاغەز
paper-mill	کاغەز خانە
the nineteenth letter of arabic-kurdish alphabet	کاف (ک)
infidle ,unbeliver ,one denying god	کافر
infidle-like ,impiously av.	کافرانە
country inhabited by infidels	کافرستان
infidlelity ,impiety n.	کافری

camphor	كافور
big brother ,elder brother ,mister	كاك(كاكه،كاكا)
cocoa ,cacao	كاكاو (أ)
kernel	كاكڵ (كاكڵه)
milk way	كاكه شان (كاكێشان)
forelock ,curl	كاكۆڵ
molar tooth ,lower jaw	كاكڵه
austere desert	كاكی به كاكی (دەشتی 0000)
sheath ,scabbard	كالان
eye-socket	كالانەی چاو
akind of large cucumber	كاليار
unripe ,green ,light (colour) ,faded pale	كاڵ
cloth n.	كاڵا
scold vt.	كاڵان (پێدا هەڵ 0000)
shoe (consisting of a piece of hide and a few straps)	كاڵه (00000 و پێناو)
melon	كاڵەك
	كاليت = كۆڵيت
which pro	كام (1)
wish ,desire ,intention	كام(2)
unsuccessful ,disappointed	نا 0000
successful ,happy ,blest	كامران(كامەران)
which of them	كاميان

mine ,quarry	کان
miner	کانکەند
spring ,source	کانگا (کانگە)
december	کانونی یەکەم
spring	کانی (کانیاو)
january n.	کانونی دووەم
	کانێ = کوانێ
quielty ,calmly	کاوخۆ (بە00000)
the famous smith who defeated the tyrant azhdahak (zahak)	کاوە
elegant, gracful, name of persian king	کاووس
ruined adj.	کاوول
to be ruined	0000ب
to destroy ,devastate	0000ك
gipsy	کاوولی
ruminant	کاوێژ کەر
lettuce	کاهو
kind of pastry puff, light pastry	کاهی
game ,open space	کایە
	کایەن, کادان
straw-coloured	کایی
sulpher ,match n.	کبریت
silent adj.	کپ
cat	کتك
kettle	کتلی (کتری)

book	کتێب
looking in any favorite book for a good augury ,bibliomancy	کتێب گرتنەوە
library ,book case	کتێب خانە
girl ,daughter	کچ
intermarry	000بە000
girlish adj.	کچانە
shy little girl	کچۆڵە
virginity ,maidenhood	کچێنی
girl hood	کچێتی
(child`s word for) dirty	کخ (کخە)
goard	کدوو
fabric, cloth, texture	کڕ
shirt	کراس
past stem of	کران (کردن)
to be able to do	0000پێ
be opened, become more spacious, be amused	کرانەوە
to quarrel	0000 لەیەك
opened	کراوە
clip, gnaw vt.	کرتاندن (کرتانن)
click n.	کرتە (کرتە کرت)
tough adj.	کرچ
past stem of	کرد (کردن)
action, manner, deed,verb	کردار
the creator, god the omnipotent	کرد گار

make, do, perform	کردن
to adapt ,censure vt	پێ00000
to entrap ,ensnare ,insert in to	پێوه0000
to fill,pour in	تێ0000
to put down ,settle ,pour down	دا0000
to drive away, expel, discharch, turndut issue, take out	دەر0000
to run (away),flee ,escape	ڕا 00000
to pour in ,pour down	ڕۆ 0000
to load upon ,go with ,match	لێ 0000
to look alike ,drift apart	لێك 0000
to blow (wind), get on with,wind up	هەڵ 0000
open ,undo ,do again	کردنەوه
to pluck ,pull off ,break off	لێ 00000
distingush ,cause to break apart	لێك 00000
action,work, made, what is done	کرده
behavior ,doings	کردەوه
effort ,attempt	کردوکۆش
shrivelled	کرژ
unthreshed corn	کرشه
level ground ,plain	کرك
utterance	کرکه
worm ,maggot	کرم
grind or crush with the teeth	کرماندن (کرمانن)
crush also	دا 00000

wormy, worm-eaten, infested with worms	کرماوی
wormy,vermicular ,rotten adj.	کرمن
crushing noise	کرمەکرم
chinstrap for women	کرمەك
	کرێ =کرماوی
	کرۆژتن=کرۆشتن
wild pear	کروسك
nibble ,crush ,also	کرۆشتن
hire ,rent ,wage ,lease	کرێ
rented ,lent	بە 000000
to let out on hire	بە 00000 دان
to hire ,rent	بە 0000 گرتن
cotton print	کرێشە
workman ,hireling	کرێکار
tenant ,hired	کرێگرتە
buyer ,also present stem of	کڕ (1) (کڕین)
silent adj.	کڕ (2)
broody (hen)	کڕ (3)
incubate ,sit upon eggs	00000 کەوتن
rub ,scrape	کڕاندن
to rub ,get a rough idea	هەڵ 00000
gnaw vt.	کڕاندنەوە
cartilage ,gristle	کڕکڕاگە
grind ,unhusking (rice)	کڕە

sound of grinding or scraping	کڕه (00000 کڕ)
whine ,complain continually	کڕوزانەوه
cankered adj.	کڕوێ
custumer ,purchaser	کڕیار
dandruff ,scurf ,scaly matter ,dirt of the body	کڕێش
buy vt.	کڕین
trade ,business	کڕین و فرۆشتن
hard ground	کڕینه
blizzard	کڕێوه
dull, dim, feeble, cheerless, low, weak adj.	کز
to be dull ,dim vi.	00000 ب
to weaken ,dim vt.	00000 ك
shrivel ,scorch	کزاندن (هەڵ 00000)
smart ,itch ,feel sharp pain vi.	کزانەوه
almost dry ,wet	کزر
dry wood	کزره
millet	کزن
itch ,a biting wind	کزه
cheerless ,spiritless forlorn	کزەڵه (کزۆڵه)
burning ,twinge ,stinging adj.	کسپه
shoo (for driving away fowls)	کش (کشه)
silent	کش (کشومات)
glide ,creep ,shoot (star) vi.	کشان
glide down	00000 دا

lie down, relax vi.	ڕا 0000
relaxed	ڕاكشاو
with drawn ,retread vi.	كشانەوە
withdraw ,retreat vi.	كشانەوە
cultivation ,agriculture ,farming n.	كشت (كشتوكاڵ)
cultivated field	كشتان
twine ,cord of twisted threads	كشتەك
worn out ,tired out ,pounded adj.	كفت
rolls of meat and rice (boiled or fried)	كفتە
tamarisk	كفر
plasphemy n.	كفر
shroud ,cerements	كفن
despoiler of the dead	كفندز
colly rium	كل
bag to hold collyrium	كلتوور
colly rium style	كل چیوك
tail ,finger	كلك
wag-tail	كلك هەڵەنگێن
tease n.	كلكە ڤێ
hollow (tooth) ,cavity ,crore	كلۆر
cotton ball	كلوو
treasure	كلوور
blossom	كلووك (كرووك)
key	كلیل
to lock	00000 دان

one entrusted with the keys	کلیلدار
thin carpet	کلیم
pottery baking ,kiln	کڵ
skull-cup	کڵاو
hole in roof (for smoke), sky light	کڵاوڕۆژنە
lark	کڵاوکوڕە
top part ,capiral (column)	کڵاوە
knee-cup	کڵاو ئەژنۆ
woman`s head gear adorned with coins	کڵاوە سەر
flame ,blaze	کڵپە
lump ,clot	کڵۆ
hipbone	کڵۆت
good for cooking	کڵۆک
bad for cooking	نە 0000
wretched, destitute, object	کڵۆڵ
bolt-socket	کڵۆم
waistcoat	کڵۆنجە (کڵۆندە)
coccyx	کلێنچکە (قلێنچکە)
church	کڵێشە
arm-pit	کڵێشە
to seduce, lead stray	چوونە بن 00000 وە
vicinity ,nearness n.	کن
with ,beside	لە 00000
girl	کناچە

fail to grow	كنانەوە
thread for sewing ,hemp	كندر
a kind of artichoke	كنگر
digging n.	كنە
to study carefully	00000 تێدا ك
melilot	كنێر (كنێرە)
dim . suffix as in :	كە (1)
bag	توورەكە
other ,another	كە (2)
when ,if ,since ,in order conj .	كە (3)
that ,which ,who ,whom	كە (4)
minced meat and onion roasted on skewers	كەباب
roast-meat-shop	كەبابخانە
cubeb	كەبابە
a variety of large bitter orange	كەبات
nose n.	كەپ (كەپوو)
ladle	كەپیە
bower ,arbour ,booth	كەپر
dim. of	كەپرۆكە (كەپر)
bran	كەپەك
coarse felt cloak	كەپەنەك
linnen ,flax	كەتان
scandal ,disgrace	كەتن
to disgrace	00000 پێ ك

bulk ,heavily built	کەتە
tragacanth gum	کەتیرە
crooked ,bent ,awry	کەچ
one who has no hair, scalp-headed, bald	کەچەڵ
scalp disease	کەچەڵی
suffix meaning doer of …as in :	کەر (1)
begger	سواڵکەر
baker	نانکەر
ass ,donkey	کەر (2)
chalk and cheese	000000 وخۆڵەمێش
asinine ,of asses	کەرانە
chameleon	کەرپەسە
cut ,slice ,portion	کەرت
jaded-horse	کەرتەلەو
thistle	کەرتەشی
donkey driver	کەردار
millet	کەردڕ
	کەرسەك = کەسەك (کەستەك)
peninsula	کەرکە
unicorn	کەرگەدەن
vulture	کەرگەز
butter	کەرە
tool ,material ,building-matter	کەرەستە (کەرەسە)
genorosity n.	کەرەم

it`s no longer useful	به 0000 نی یه (به 0000 نه‌ماوه)
pertaining to ass	که‌ره‌کی
celery	که‌ره‌وز
hare ,rabbit	که‌روێشك
shimmering, rippling (of grass)	که‌روێشکه
nap n.	که‌روێشکه‌خه‌و
asininity ,silliness n.	که‌ری (که‌ریه‌تی)
deaf adj.	که‌ڕ
a time	که‌ڕه‌ت
trumpet	که‌ره‌نا
quail	که‌ڕه‌واڵه
mildew ,mould n.	که‌ڕو
to turn mouldy vi.	00000 هه‌ڵهێنان
mouldy adj.	که‌ڕواوی
hair	که‌زی
hill ,mountain	که‌ژ (1)
raw silk	که‌ژ (2)
black eye	که‌ژاڵ
mule-litter	که‌ژاوه
sciatica	که‌ژۆك
girth (woolen)	که‌ژوو
person, relative, individual, someone	که‌س
mean ,ignoble adj.	نا 0000
friendless ,having no relatives	بێ 0000

poor ,wretched adj.	کەساس
clod (earth) ,a lump of earth	کەستەك
broken brick	کەسەك
kin and kith ,house hold	کەسوکار
personality	کەسی
fine weather ,climate	کەش
by dragging along	کەشانکەشان
boat ,ship	کەشتی
boatman	کەشتیوان
dried whey	کەشك
knee-cup	کەشك ئەژنۆ
dish of ground wheat stewed with meat	کەشکەك
dervish`s bowl ,beggar`s cup	کەشکۆڵ
exhausted adj.	کەشەنگ
priest ,monk	کەشیش
turban	کەشیە
foam ,lather	کەف
to gather foam ,be in a rage	00000 چەندن
sponge	کەفی دەریا
buttock ,rump	کەفەڵ
guarantor	کەفیل
cut ,slice ,chipped ,piece ,peak	کەل (1)
to chip ,cut vt.	0000 ك
bald adj.	کەل (2)

corpse	کەلاك
disfigured ,mutilated adj.	کەلەلا
ruins ,shell	کەلاوە
head ,skull	کەللە
breach in a wall, crack, gap	کەلەبەر
sheep`s totters	کەلەپاچە
cheap ,folk-lore	کەلەپوور
head stron	کەلە ڕەق (کەلە شەق)
cabbage	کەلەرم (کەلەم)
waist ,loin	کەلەکە
sitting room with sash windows	کەلەگی
baggage ,effects ,chattles	کەلوپەل
ruious adj.	کەلو کۆم
cleft ,crash ,rift	کەلین
bull ,male	کەڵ
on head	بە 0000
shoes with soles of compressed rags and upper of woven cotton	کەڵاش
hank, skein	کەڵا فە
chief, headman	کەڵا فتەر
canine ,fang	کەڵبە
use, utility, service, usefulness	کەڵك
to be useful vi.	00000 گ
utilize vt.	بە 00000 هێنان
useful adj.	بە 0000

useless adj.	بێ 000
anxiety	کەڵکەڵە
cock, rooster	کەڵەباب
horn (for cupping)	کەڵەشاخ
cock n.	کەڵشێر
raft ,stone wall ,trick n.	کەڵەك
to play atrick, decieve	000000 ك
heap ,pile n.	کەڵەکە
to pile up ,heap vt.	0000000 ك
rogue ,trickster n.	کەڵەکەباز
bull	کەڵەگا
tall (person)	کەڵەگەت
part of plough (collar)	کەڵەمە
few ,little ,seldom	کەم
to decrease ,diminish	0000 ب وە
to wane ,decline ,decrease	0000 ك
to reduce, abate, decrease	00000 ك وە
more or less	00000 و زۆر
at least	بەلای 00000 ەوە
kind of fodder	کەما
bow ,violin	کەمان
violin	کەمانچە (کەمانە)
fewness ,minority n.	کەمایەتی
less ,fewer adj.	کەمتر
least ,fewest adj.	کەمترین

indiffirent ,off hand adj.	کەمتەرخەم
heyena	کەمتیار
short-tempered adj.	کەم حەوسەڵە
moderate eater	کەمخۆر
taciturn	کەمڕوو
needy adj.	کەمدەست
poverty	کەمدەستی
faint coloured ,pale adj.	کەمڕەنگ
paleness n.	کەمڕەنگی
shy ,bashfull	کەمڕوو
evil doer (when having chance)	کەمفرسەت
little by little ,seldom	کەم کەم
waist ,loin ,zone	کەمەر
wearing a waist band, prepared for service	کەمەربەستە
waist band ,sash	کەمەربەند
old fashioned jacket (decorated)	کەمەرچین
arc (h)	کەمەرە
little by little	کەمە کەمە
lasso ,noose	کەمەند
earthen ware bowl ,cask	کەمۆڵە
hort comings ,shortage	کەموو کووڕی
fewness ,lack n.	کەمی (کەمیەتی)
side, brink, shore, edge, bank border	کەنار
	کەناچە = کناچە

past sten of	كەند (1) (كەندن)
ditch ,ravine	كەند (2)
dig ,pluck	كەندن
to take off (clothes)	دا 0000000
to dig up	هەڵ 0000
bee-eater	كەندە سمە
trench ,ditch ,moat	كەندەك
ravine ,eliff ,chasm ,abyss	كەندەلان
deep cotainer made of earthen ware, with a wide mouth in which grain is kept	كەندوو
uneven ground ,ups and downs	كەندوو كۆسپ
cast off ,disgraced	كەننت
	كەنگى = كەى
girl ,kept mistress	كەنيزەك
	كەنيسە = كڵێسە
synagogue	كەنيشتە
girl	كەى (كەنيشك)
laugh vi.	كەنين
to laugh vi.	بێ 000000
to laugh at	پێ پێ 00000
to laugh in one`s sleeve	بەژێرلێوەوە 0000
partridge	كەو (1)
sieve ,riddle	كەو (2)
long gown	كەوا

thus ,such	كەوا (كەوەها)
therefore	كەوابو
bow	كەوان
arc (h) bracket	كەوانە
fall vi.	كەوتن
to agree with (food or medicine)	پێ 00000
to fall in to ,lose (game),bathe	تێ 000000
to fall down ,break out	دا 0000
to appear ,happen ,bevisible ,emerge	دەر 0000
to go aside	لا 0000
to touch ,lose	لێ 0000
to happen ,come about (by chance)	هەڵ 00000
to lie down	دەر 0000
to depart ,set out	كەوتنە رێ
spoon	كەوچك
dull ,stupid ,brainless	كەودەن
shoe (without hill)	كەوش , كەوشەك
skimmer	كەوگیر
sheep skin ,flay vt.	كەوڵ
to skin , floq	كەوڵ كردن
blue adj.	كەوە
over clouded dull waether	كەوە ڕۆژ
leek	كەوەر
maple tree	كەووت

tamed adj.	کەوی
when (interrog)	کەی
good wife	کەیبانوو
a musement ,pleasure	کەیف
to enjoy oneself	000000 ك
merry ,happy adj.	00000 بە
cheerless ,gloomy ,glum	0000 بێ
bewitched ,senseless ,drunk adj.	کەیل
the planet saturn	کەیوان
pleiades	کۆ (1)
mass ,heap ,pile	کۆ (2)
to assemble ,gather vi.	000000 ب وە
to collect gather ,amass	0000 ك وە
hump	کۆپارە
high pack-saddle maker	کۆپان
the stocks	کۆت
short ,ended adj.	کۆتا
end ,ending n.	کۆتایی
dove ,pigoen	کۆتر
pigoen flier, gaming with pigoen, pigoen fancier	کۆترباز
wood-pigoen	کۆترەباریکە
wild-pigoen	کۆترە کێوی
pigoen with feather about the feet	کۆتری پەڕ لەپێ
tumbler-pigoen	کۆتری تەقلە باز

homing-pigoen ,carrier-pigoen	کۆتری نامه به‌ر
pouter-pigoen	کۆتری هاقوو
stump ,lump of wood	کۆته (ره)
led-horse	کۆته‌ڵ
wooden-cup	کۆجه‌ڵه
migration ,decamping ,marching	کۆچ
to march ,move vi.	000000 ك
nomad	کۆچه‌ری
hut	کۆخ (کۆخنه)
	کۆخه = کۆکه
tax (animal)	کۆده
tender ,fresh ,very young (baby)	کۆرپه
field ,erd ,party ,circle ,gathering	کۆڕ
pen (for sheep)	کۆز
residue or chaff left in sieve	کۆزه‌ره
drum	کۆس
means of life ,fortune	کۆست
to be unfortunate	0000 که‌وتن
beardless ,trickster	کۆسته (کۆسه)
obstacle ,uneven ground	کۆسپ (کۆسپیی)
clown	کۆسه‌به‌به
shark	کۆسه (کۆسه‌ج)
lap	کۆش
	کۆشان = کۆشین

attempt ,strife, endevour ,effort n.	كۆشش
to attempt, try	000000 ك
koisk, palace, villa	كۆشك
corner, nook	گۆشه
hermit	گۆشەنشین
endevour ,try vi	كۆشین
to strive ,work hard	00000 تێ
wearied ,worn out (body) ,asorry codition	كۆفت
tacking ,in agreement	كۆك
to astitch ,baste ,wind up	000000 ك
on bad terms	000000 نا
cough n.	كۆكه
whooping cough	كۆكه ڕەشه
cough vi.	كۆكین
shop ,magazine ,	كۆگا
kite n.	كۆلاره
target	كۆلك
lump of wood	كۆلكه (0000 دار)
dull ,slow ,clumcy adj.	كۆڵ (1)
back ,shoulder ,load (human)	كۆڵ (2)
to defeat vt.	000000 پێ دان
to give in ,give up ,be defeated vi.	00000 دان
lane ,alley	كۆڵا ن
porter	كۆڵكێش

stiff (shoulder or neck) ,colie	کۆڵنج (1
unripe mulberry ,berry	کۆڵنج (2
column ,pillar	کۆڵەکە
dull ,stupid ,deformed adj.	کۆڵەوار
poker n.	کۆڵەووژ
shawl (for shoulder)	کۆڵوانکە (کۆڵوانە)
hut ,shelter	کۆڵێت
dig ,engrave vt.	کۆڵین
to dig out	هەڵ 00000
dig up vt.	کۆڵینەوە
to investigate	لێ 0000
anus ,rump	کۆم (1
bending ,hunk-backet	کۆم (2
sponge cake	کۆماج
the society ,people n.	کۆمار
stoop ,bend down vi.	کۆمانەوە
heap ,pile n.	کۆمە
help n.	کۆمەک
group ,meeting ,mass	کۆمەڵ
to gather vi.	ب 00000
to collect ,gather ,heap ,pile up	ک 0000
society n.	کۆمەڵایەتی
old ,ancient ,stale ,cronic	کۆن
to become old vi.	ب 00000
to make old ,wear out vt.	ک 00000

cogress	كۆنگره
worn out ,used adj.	كۆنه
old-fashioned adj.	كۆنه‌په‌رست
fripper ,dealer in second hand goods	كۆنه رۆش
ragman ,one who buys old things	كۆنه‌كڕ
slave	كۆیله
where is?	كوا (كوانێ)؟
	كوارگ =كارگ
boil (swelling) n.	كوان
slice ,cut n.	كوت
to cut vt.	00000 ك
hit ,beat ,pound ,threash ,crush ,inoculate vt.	كوتان
to insert in to	00000 تێ
to drive in ,hammer in	0000 دا
beating-clup (with a knob on the head)	كوته‌ك
sudden ,ubrupt ,suddenly adj.	كوتوپڕ
bleary-eyed adj.	كوتو كوێر
exactly ,really (resembling)	كوتومت
stone	كوچك
small stone ,cheveron	كوچكه
poisoned wheat (for birds)	كوچووله
gourd	كودو
short	كورت

to shrink ,become short vi.	000000 ب وه
to shorten ,abbreviate vt.	000000 ك وه
shortness n.	كورتایی (كورتی)
shorter adj.	كورتر
shortest adj.	كورترین
brief ,short in time	كورته
dwarf ,squat n.	كورته بالآ
short and tubby ,squat n.	كورته بنه
quilted waist coat ,ashort tonic	كورتەك
shortness n.	كورتی (كورتیەتی)
flat pack-saddle	كورتان
kurd	كورد
kurdish national movement	كوردایەتی
kurdistan	كوردستان
the kurdish world	كوردەواری
kurdish (man and language)	كوردی
chair	كورسی
joy-wheel	كورسی كورسی
soft wool ,fur	كورك
whine vi,	كوركاندن (كوركانن)
whine n.	كوركه
boy ,lad ,son	كوڕ
boyish-tom-boy	كوڕانی
quail	كوڕ كوڕ
killer ,present stem of	كوژ

put out ,extinguish ,erase vt.	کوژاندنەوە (کوژاننەوە)
put out ,go out die vi.	کوژانەوە
bead (blue)	کوژەکە
past stem of	کوشت (کوشتن)
slaughter ,killing ,massacre	کوشتار
kill vt.	کوشتن
slaughter ,kill animal for food	کوشتنەوە
fatal ,lethal	کوشندە
blunt adj.	کول
opening	کولانکە
nest ,roost ,chicken coop	کولانە
smart irritate (wound) vi.	کولانەوە
locust ,grasshopper	کوللە (1
mosquito-net	کوللە (2
half-dead ,drudgery	کولە مەرگی
round bread ,thick flap of bread	کولێرە
such bread baked with butter	00000 بە ڕۆن
boiling ,present stem of	کوڵ (1) (کوڵان)
bobtail	کوڵ (2
boil vi.	کوڵان (کوڵێن)
to boil up	00000 هەڵ
boil ,stew vt.	کوڵاندن (کوڵانن)
matted	کوڵك
squat ,short in stature	کوڵە بنە
wizard ,witch ,sorcerer	کوڵە نانی

good for cooking (boiling)	كولّۆك
bad for boiling	نه 0000
cheek	كولّم
quilted short jacket	كولّونجه
hole	كون
to bore ,pierce	000000 تیّ ك
nook and cranny	00000 و قوژبن
the eye of a needle	00000 ی دەرزی
botton hole	00000 ه قۆپچه
bored ,having ahole or holes	كوناودەر
having holes ,full of holes	كوناوی
corner ,nook	كونج (1)
pock-marked	كونج (2)
puss in the corner (game)	كونج كونجیه
sesame	كونجی
water skin	كونده
owl	كونده بەبو
	كون كون = كوناوی
nostril	كونه لووت
bottlement, notched parapet, congreoo	كونگر
how ?	كوو
boil n.	كووان
goods ,merchandise	كووتالّ
large earthen ware jor cask, vat,	كووپه
heart (cards)	0000 ی شین = بەستوو

dim of	کۆرپەلە (کۆرپە)
interj. call to adog	کووچ کووچ
lone, narrow street, slum	کووچە
manure	کوود
furnace, fire-place, grate	کوورە
bee-hive	کوورە هەنگ
sloping ,abrupt adj.	کووڕ
slice	کووز
water cress	کووزەڵە
pumpkin ,gourd ,marrow	کوولەکە
catamite	کوونی
where	کوێ
chestnut ,bay horse	کوێت
village headman	کوێخا
blind adj.	کوێر
to be or go blind vi.	00000 ب
to blind vt.	00000 ك
to obliterate vt.	00000 ك وه
blindness n.	کوێرایی
to go blind vi.	0000 داهاتن
mole ,bleary-eyed	کوێرە مووش (00000 مووشە)
blidness, misery, worry, dradgery n.	کوێرەوەری
blindness	کوێری (کوێریەتی)

how soon! so quickly !	کوێڕا
cold country, highlands	کوێستان
highlander	کوێستانی
	کوێشکە = چۆلەکە
who	کێ
flea	کێچ
penis	کێر
knife ,cleaver	کێرد
drawing, wieght, attraction, present stem of	کێش
past stem of	کێشا (کێشان)
draw ,pull ,wiegh	کێشان
to pull down vt.	دا 00000
to drag along ,pull ,atract	را 00000
to draw out ,extract vt.	دەر 0000
to pull up ,draw up vt.	هەڵ 00000
to boast	خۆ هەڵ 00000
wiegh again	کێشانەوە
	کێشک = ئێشک
extention n.	کیشمان
struglle ,conflict	کێشمە کێش
carring ,weigh	کێشە
grave-stone	کێل
sheath ,scabbard	کێلان
arable field ,farm n.	کێڵگە

puss n.	کێم
mountain	کێو
measure ,bushel	کێوژ
wilderness	کێوستان
wild ,untamed adj.	کێوی
wild (plant ,weed)	کێویله (کێویلکه)
small earthen ware pot	کیتەڵ
girl ,lass , daughter n.	کیژ
swelling , inflammation n.	کیس
to swell ,inflame	ك 00000
bag ,purse ,case	کیسه
purse	کیسه باخەڵ
to bacco pouch	کیسه تووتن
country ,continent n.	کیشوەر
kilo	کیلۆ
kilogramme	کیلۆ گرام (کیلۆغرام)
kilomatre	کیلۆ مەتر
chemistry	کیما
alchemist	کیمیا گەری
chemical	کیمیاوی
grudge ,spite ,hatred n.	کین
malicious ,vindictive adj.	کیناوی
rancour ,spite n.	کینه
mallicious ,revengeful adj.	کینه دار

suffix meaning place of as in :	گا (1)
store ,shop	کۆگا
place	جێگا
ox ,bullock	گا (2)
hard and massive stone ,rock ,boulder	گا بەرد
plough-ox	گاجووت
vetch	گادانە
suffix meaning doer or maker as in	گار
the creator	کردگار
cluck vi.	گاراندن (گارانن)
	گاریس = گاڵ
clucking n.	گارە (گارەگار)
card ,carriage	گاریە
herd of oxen	گاڕان
bite ,pincers	گاز (1)
to bite vt.	گ 00000
gas	گاز (2)
calling n.	گاز (3)
to call vt.	ك 0000
complaint n.	گازاندە
bleaching n.	گازر
to bleach vt.	ك 0000
plough-share	گاسن
gravel	گاشە

گاڤ	time n.
گاف (گ)	the twentieth letter of arabic-kurdish alphabet
گاکێوی	stag
گاکەڵ	cattle ,herd of oxen
گاگۆلکێ	crowling n.
گالیسکە	coach .,carriage
گاڵ (1)	shouting ,noise
0000 دان	to shout
گاڵ (2)	kind of millet
گاڵتە	joke , jest n.
000000 پێ ك	to scoff at ,make fun of
000000 ك	to joke vi.
000000 لەگەڵ ك	to chaff ,joke
00000 و گەپ	joke ,idle talk
گاڵگاڵی	kind of bun
گاڵە (0000 گاڵ)	noise ,chattering n.
گالۆك = گۆچان	
گالۆن	gallon
گامێش	buffalo
گان	coition ,copulation
گاھ = گا	
گاو (0000 ك)	to rivet vt.
گاوان	cow herd
گاوانی	starling

infidal ,one who is not moslem	گاور
bed-bug	گاوك
copulate, lie with (by force), rape vt.	گایین
very little	گچکه
suffix meaning taking as in ;	گر
tax collector	باجگر
also ,present stem of	گرتن
heavy, dear, expensive, weighty, grave, serious adj.	گران
very valuable ,priceless	گرانبەها
one who sells dearly, over charcher	گرانجان
tyfoid	گرانەتا (گرانەتێ)
weight, heaviness, dearth, famine	گرانی , گرپە = گڵپە
piece, slice (of meat)	گرتك
hold, sieze, catch, take, cluch, grasp, arrest, capture vt.	گرتن
cause to carry	پێ هەڵ 00000
to screen	پێوە 00000
to throw at	تێ 00000
to take down, fill, enclose, envelope	دا00000
to hold back, keep upon, employ, take in to one`s service	ڕا 000000
employee n.	ڕاگیراو (ڕاگرتە)
to take from, reproach, blame	لێ 00000
to take from	لێ وەر 0000

to accept ,receive from ,take from	وەر 00000
to carry ,bear ,raise ,abduct ,lift on ,pick up ,keep ,store vt.	هەڵ 00000
embarace	گرتنە باوەش
under take	گرتنە خۆ
be displeased	گرتنە دڵ
catch ,catch up (with hand), mix ,compound vt.	گرتنەوە
to refill	دا 00000
to pick up	هەڵ 00000
hill ,hillock ,mound ,round circular	گرد
to assemble ,gather together ,meet	00000 ب وە
to collect ,accumulate	000000 ك وە
shorty ,tubby (man)	گردە (گردەڵە)
section (cut)	گردەبڕ
rotation ,whiring n.	گردو خۆڵ
roundness n.	گردی (گردێتی)
scowling, frowning, sullen, soar-faced	گرژ
to scowl ,frown vi.	0000000 ب
frown n.	گرژی (گرژێتی)
complecated ,constipation n.	گرفت
captive ,involved (in trubles)	گرفتار
peal (thunder), boom ,crack vi.	گرماندن
heat-rash	گرمژنە
boom ,rumble	گرمە

ball ,any thing that is coiled ,coil n.	گرمۆڵە
having a rugged or unequal surface pitted	گرنج گرنج (گرنجاوی)
important adj.	گرنگ
bet ,wager ,pledge	گرەو
to bet	000000 ك
group ,band ,troop	گرۆە
flay vt.	گرووت
knot, gnarl, joint (finger or tree), three finger-braedth ,difficulty n.	گرێ
to lie ,knot vt.	00000 دان
knotted, gnarled adj.	گرێدار (گرێ گرێ)
aknot which cannot be unloosened, avery hard knot	گرێ کوێرە
weep ,cry vi.	گریان
cause to weep ,move to tears	00000 هێنانە
	گریاندن = هێنانە گریان
an amorous glance	گریشمە
let us suppose	گریمان
cry-baby ,whinner	گرینۆك
blaze ,flame ,flare n.	گڕ (1)
to get hot ,become hot ,catch fire	000000 تێ بەر
to set on fire	00000 تێ بەردان
flare up ,catch fire	000000 گ
round motion	گڕ (2)
to spin ,revolve ,wander	0000000 خواردن

to surround	000000 دان
bared (teeth), harsh and senorous, voice hoarse (voice), rancous	گڕ (3)
worm wood	گڕاڵك
wound ,coiled ,round adj.	گڕمۆڵە
whiner n.	گرۆز
clew or thread or hair	گرۆڵە
prattling ,babbling	گڕوگاڵ
unfair ,cheat n.	گز
almost dry ,hay	گزر
gall-nut ,oak-gulls	گزگل
first rays of rising sun	گزنگ
cheating n.	گزی
to cheat ,play unfair	0000 ك
headman ,collector of revenue ,minister	گزیر
dishevelled (hair)	گژ
against	به 00000
to attack	به 0000 داچوون
to quarr voilently, fly at one another`s throats	به 00000 یەكداچوون
weeds	گژوگیا
coriander	گژنیژ
all	گشت
genaral ,public	گشتی
word ,promise	گفت

to promise vt	00000 دان
saying ,speech	گفتار
parely ,conversation ,speaking ,challing	گفتو گۆ
whiz (whize), rustle, whistle (bullet)	گڤه
continous rastling	گڤه گڤ
pain ,eye-ache	گل
to pain ,ache (of eye) ,smart	00000 ك
rolling ,present stem of	گلان
to roll over ,roll down	00000 ب وه
to stay vi.	00000 خواردنەوە
to keep ,accept vt.	00000 دانەوە
grapes fallen from the bunch	گلار
fall from horse ,fall off , cumble	گلان
to entangle ,be mixed up in an affair	00000 تێوە
complain	گله (گلەیی)
to blame kindly (for) ,complain	000000 ك
eye-ball	گلێنە (00000 ی چاو)
	گلۆر (گلێر ب وه) =گل بردنەوە
clay ,earth ,mud	گڵ
unclean	گڵاو
blaze ,flame n.	گڵپە
mud-plastering	گڵکاری
tomb ,grave n.	گڵکۆ

clod of earth	گلّمتك
bole armoniac	گلّه ئەرمەنی
chalk	گلّه سپی
fine day with which women wash their hair	گلّه سەر
rub (the eye)	گلۆفتن
ball, clew, clue (wool or cotton)	گلۆلّه
earthen ware mug	گلّێنه
earthen ware, crockery, made of clay	گلّی (گلّێن)
arine	گمێز
melon	گندۆره
coil	گنگلّه
suffix meaning place as in :	گه
road	ڕێگه
one of the magi ,pagan	گەبر
a big drum	گەبرگه
gossip ,chit-chat	گەپ
plaster,gypsum	گەچ (گێچ)
plaster-work ,whire wash	گەچكاری
poor ,beggar	گەدا
stomach n.	گەده
suffix meaning maker or worker of as :	گەر (1)
black simth	ئاسنگەر
	گەر (2) = ئەگەر

umaid eggs, minute eggs, spawn n.	گەرا
(flying) dust ,stain	گەرد (1)
turn ,walk	گەرد (2)
neck lace, neck-band	گەردانە
whirl pool	گەرداو
walk ,travel n.	گەردش
neck ,front of the neck	گەردن
to be head vt.	لە 00000 دان
submissive adj.	گەردنکەچ
defiant ,refractory	گەردنکەش
mountain pass ,neck of a mountain	گەردنە
raw silk	گەردە
joint of meat (neck)	گەردەمل
whirl wind n.	گەردەلوول
sky ,the heavens ,firmament	گەردوون
travelling ,wandering	گەردی
hot ,worm ,ardent ,active	گەرم
to grow hot ,get excited vi.	00000 ب
to head again ,warm again	00000 ك وە
heat ,warmth n.	گەرما
smilten with heat	گەرما بردوو
hot fresh ,spotaneous adj.	گەرماو گەرم
a hot bath	گەرماوە
heat n.	گەرمایی
warmish ,an early rice	گەرمك

kind of silk stuff	گەرمە سووت
heat n.	گەرمی
low-hot country	گەرمیان
necessary adj.	گەرەك
packet n,	گەروانکە
gullet, throat, gorge, defilo, mountain pass, strait	گەروو
mongy adj.	گە ڕ (1)
trouble ,molestration ,false claim	گەڕ (2)
to molest ,make trouble vt.	0000 پێ ك
to seek pretext to quarrel vt.	0000 ك
turn ,moving	گەڕ (3)
walk, wander, ramble, be in action	گەڕان
to search for	00000 بۆ
to climb up	00000 لێ
take about ,run ,work vt.	گەڕاندن (گەڕانن)
cause to return	گەڕاندنەوە
return vi.	گەڕانەوە
to turn over	00000 هەڵ
mineral-water	گەڕاو
discord, disharmony, clashing sounds	گەڕەلاوژی
travelling ,wanderer	گەڕۆك
mange	گەڕی
ell, local measure of length about 12 centimetres	گەز (1)
the tamarisk tree	گەز (2)

past and present stem of	گەز (3) (گەستن)
boasting ,bragging	گەزان
bite vt.	گەزتن (گەستن)
bitting adj.	گەزندە
neetle	گەزنە
manna, sweet meat made from manna	گەزۆ
	گەزین = گەزتن
	گەستن = گەزتن
broom	گەسك
to sweep vt.	00000 دان
to sweep away vt.	00000 لێ دان
blooming ,shining adj.	گەش
shine ,bloom vi.	گەشان
fan ,kindle (fire) vt.	گەشاندنەوە
beam ,flourish ,bloom vi.	گەشانەوە
travel ,walking ,tour n.	گەشت
to travel	00000 ك
walk ,excursion n.	گەشتو گوزار
frenzy	گەشکە
pleasure ,delight	گەشە
bloom ,flourish v.	گەشین (گەشینەوە)
bark ,barking n.	گەفین
suffix ,used as a plural ending as:	گەل (1) , گاگەل , بزنەگەل
people, nation, crowed, the public, assemlage	گەل (2)

syrius	گەلاوێژ
silly ,stupid	گەلحۆ
herd ,flocking ,a lot ,large	گەلە
combine for a purpose against some one else	گەلە کۆمەکی
silly adj.	گەلۆر
a large number, agread many, a lot	گەلێ (گەلێك)
cannyon ,gulley	گەلی
fork (that of human legs)	گەڵ
to walk with legs opened	گەڵاوگەڵ ڕۆشتن
leaf	گەڵا
fall (of the leaf)	گەڵاڕێزان
wooden bat	گەڵا کوتك
stream bed (covered with gravel)	گەڵاڵ
work left unfinished	گەڵاڵە
	گەلوو = گەلی
beset, being beset by hostile dogs, siegehe	گەمارۆ
dog male of dog	گەماڵ
crust n.	گەمرە
game n.	گەمە
to play ,joke vi.	000000 ك
stink ,fetid	گەن (گەند)
young adj.	گەنج (1)
treasure n.	گەنج (2)
youth n.	گەنجایەتی

joking ,jesting	گەنجەفە
youth n.	گەنجی (گەنجیەتی)
a narrow closet behind any room, celler	گەنجینە
rotten ,stink ,sham	گەند
stagnant water	گەنداو
one who eats any thing vile or unclean	گەندەخۆر
pilferer	گەندە دز
down (hair)	گەندە موو
wheat	گەنم
light skinned, pale, tawny adj.n.	گەنمڕەنگ
maize ,(indian) corn	گەنمەشامی
soft tick	گەنە
castor-oil	گەنە گەرچەکە
rotten ,decayed adj.	گەنیو
rot ,spoil ,decay vi.	گەنین
pimp ,procurer	گەواد
whole some ,healthy adj.	گەوار
witness n.	گواه
eridence ,testimony	گەواهی
fool ,idiot ,crazy adj.	گەوج
big ,large adj.	گەورە
to grow up ,become big vi.	ب 0000
to enlarge, magnify, exagger, bring up, grow	ك 00000

grandees ,wisemen ,nobles	گەورە پیاوان
bigger ,larger adj.	گەورەتر
biggest ,largest adj.	گەورەترین
bigness ,size n.	گەورەیی
wallow ,roll about (animal)	گەوزان (گەوزین)
cause to wallow vt.	گەوزاندن (گەوزانن)
gum tree ,tragacanth tree	گەوەن
jewel ,jem ,essence n.	گەوهەر
pen ,stable	گەوڕ
deliver ,cause to reach vt.	گەیاندن (گەیانن)
to grow ,brin up vt.	پێ 000000
cause to meet	پێك 00000
to explain ,make understand, make known	تێ 00000
to inform vt.	ڕا 00000
reach, arrive ,ripen	گەیشتن
to meet	پێك 0000
understanding, agreement, to understand	تێ 0000
to reach, receive, attain maturety, ripen vi,	پێ 00000
reach , attain	0000000 بە
ripe	گەیشتوو
learned ,intelligent adj.	تێ 00000
ripe	گەیوو

mature	پێ 00000
	گەیین = گەیشتن
ball	گۆ
nipple	گۆی مەمك
uprize ,tumult n.	گۆی هونەر
stick with one end bent,cane staff, crook	گۆپاڵ
bud (branch)	گۆپكە (گۆپیتە)
to begin to sprout	000000 ك
numb (ed) adj.	گۆت
flock	گۆتاڵ
bulk ,as a fixed sum	گۆترە
maimed adj.	گۆج
rice-reaper	گۆخل
stick ,can ,crook	گۆچان
name of kurdish tribe	گۆران
song	گۆرانی
to sing vi.	000000 ووتن
singer	گۆرانی بێژ
socks	گۆرەوی
stockings	گۆرەوی لاسك درێژ
tomb ,grave	گۆر
change vi.	گۆڕان (گۆڕین)
to make mistake	لێ 00000
cemetery ,grave-yard	گۆڕستان

drain (covered with stone), runned	گۆڕیچه
well-known	گۆڕین (1)
change vi.	گۆڕین (2)
cause to make a mistake ,mislead	00000 ێ
exchange ,barter	گۆڕینه‌وه
clay pot ,crock	گۆزه
	گۆساڵه = گوێره‌که
ear n.	گۆش
to nurse a new born child (at the breast)	000000 ك
meat ,flesh n.	گۆشت
broth ,gravy	گۆشتاو
bit of meat ,callus	گۆشتپاره
carnivorous	گۆشتخۆر
fleshy adj.	گۆشتدار
butcher	گۆشتفرۆش
fleshy ,corpulent ,fat adj.	گۆشتن
heal (wound) ,scab	گۆشته‌و زوون
angle ,corner ,nook n.	گۆشه
angular	گۆشه‌دار
secluded ,hermit	گۆشه‌گر (گۆشه‌نشین)
sulfur	گۆگرد
pond ,lake ,pool	گۆل (گۆلاو)
calf	گولك
goal	گۆڵ

male of dog	گۆڵ
lake ,pool	گۆم (گۆماو)
cheek ,kind ,form n.	گۆنە
set-square	گۆنیا (گونیە)
in this manner, thus, as you would say	گۆیا
singer ,speaker	گۆیندە
haw-thorn	گۆیژ
witness	گوا
remove ,transfer vt.	گواستنەوە
ear-ring	گوارە
it seems	گوایە
say vi.	گوتن
to tell ,inform vt.	پێ 00000
to discuss n.,v.	لێ 00000
forelock	گودلە
speed ,emergy n.	گوڕ
energetic	بە 00000
brave ,strong adj.	گوربز
nimble, agile, quick, brisk, active lively	گورج
lively adj.	گورج و گۆڵ
kidney	گورچك (گورچیلە)
hero	گورد
mace, clup, bundle	گورز
wolf	گورگ

nursery rhyme	گورگانه شەوێ
coping twigs	گورگە
fall to rain and sunshine by turns	گورگەزێ
trot (like that of a wolf)	گورگە لۆقە
rope ,cord	گوریس
tug-of-war	گوریس پچڕکێنە
flight ,avoidance n.	گورێز
	گوزار = گوزەر
buglos	گوزروان (بن 0000)
passage ,lane ,highway	گوزەر
livelihood ,passing by	گوزەران
to manage to live ,subsist	ك 000000
colocynth	گوژاڵك
energy	گوژم
energotic ,voilent adj.	بە 00000
tash ,bold ,insolent	گوستاخ
flax ,hemp n.	گوش
opening n.	گوشاد
sqeeze ,press ,crush vt.	گوشین
to sop piece of breed	تێ 00000
to squeeze	هەڵ 00000
tassel	گوڤگە
dung-hill	گوفەك
magazine	گۆڤار (گووار)
leperous	گول

bullet ,shell	گولله
amulet	گولله‌به‌ند
stray bullet	گولله‌ی وێڵ
leper	گولی
flower ,rose	گوڵ
wild flower ,tulip ,anemone	گوڵاڵه
the red poppy	گوڵاڵه سوره
rose-water	گوڵاو
slender ,slim ,of delicate body	گوڵاندام
bottle for sprikling rose-water	گوڵا وێژێن
flower-fancier	گوڵباز
garland	گوڵبه‌ند
smoke duct in oven ,flue	گوڵبێنه
flowered ,decorated with roses	گوڵدار
rose-garden ,flower-garden	گوڵندار
rose-garden ,the most famous sadi's works in prose and verse	گوڵستان (گولستان)
flower-garden	گوڵشه‌ن
wild flower	گوڵك
flower-work ,figured-work	گوڵکاری
flowered	گوڵگڵ
rosy ,rose-coloured ,vermilian colour	گوڵگون
alarge pin or stake, tent-nail, alarge headed nail	گوڵمێنخ
pomegranate flowers	گوڵنار
vagina	گوڵنگ

sprinkle n.	گوڵنم
kaleido scope	گوڵنما
wildered rose ,bier	گوڵە ئاتەشی
	گوڵە ئەستەموڵی = گوڵە پایز
glow-worm	گوڵە ئەستێرە
zinia	گوڵە ئەستە موڵی
rose	گوڵە باخ
sun-flower	گوڵە بەڕۆژە
butter cup	گوڵە بەهار
zinnia	گوڵەپایزە
ear of barely	گوڵەجۆ
sweet yellow rose	گوڵەزەردە
hand– winder, large spindle	گوڵەژەنە
ear of wheat	گوڵەگەنم
anemone	گوڵەنیسان
gleaning	گوڵەوەچنی
lost , missing n.	گوم
to bo lost vi.	....ب
to lose vt.	..... ك
wicked, unprincipled, stray, deviating, depraved adj.	گومڕا
doubt n.	گومان
custom – house	گومرگ
a tumble head over heels, prance leap n.	گومەتە

dome , vault	گومەز
	گومەڵ خێزان = گۆبەند
testacle	گون
village	گوند
sin , fault , crime n.	گوناه
without sin , innocent	بێ ....
sinful, criminal, culprit, culable adj.	گوناهبار (گوناهکار)
a habit of vice , sinfulness	گوناهباری (گوناهکاری)
earthenware pipe , sewer	گونج
be fit, be suitable, be possible vi. hold exactly	گونجان
capacity , holding n.	گونجایشت
hernia	گونك (1)
ball of dough	گونك (2)
human excrement	گو
to be foul , besmirch	.... تێ . ك
to commit an indiscretion	..... خواردن
to ease nature , stoot vi.	..... ك
hurt by pressure , bruise vi.	گووان (1)
udder n.	گووان (2)
inside of the cheek	گووپ
chubby	گووپن
sack , bag	گونیە
ear , edge , bank	گوێ
	.... باران = گوێ گرتن

heed, lend or giren an ear, listen to, take notise	.... پیّ دان (..... دان)
to listen, earesdrop, twisting ears (for punishment)	.... گ
obedient	.... له مست (به ......)
pay no heed ! , forget it	.... مەدەریّ
to obey , heed	به .... ك
heedless , disobedient	بیّ .....
crop – eared	گویّلڕاو
dim. of (گویّ)	گویّچکه
shell - fish , nacre , conch	گویّچکەماسی
donkey	گویّدریّژ
listner	گویّدەڕ
falp – eared	گویّڕەپ
hard of hearing	گویّ قورس (.... گران)
ready , alert	گویّ قولاّغ
prick up the ears and listen , give sudden attention	... ب
attentive , obedient	گویّگر
side of head	گویّلاك
walnut	گویّز
razor	گویّزان
remove , transfer	گویّزانەوه
sweetmeats given of a childbirth party	گویّزەبانه
	گیّ = گویّ
grass , herbage n.	گیا

soul , life n.	گیان
to die , give one’s life	...... دان
living , animal , creature	گیاندار (گیانلەبەر)
death – pangs	گیانەلاّ
nape	گێپەڕە (.... ی مل)
bread coarsely baked	گێتکە
world	گێتی
	گێج = گەچ
	گێچەڵ = گەڕ
quarrelsome	سەر بە ......
threshing n.	گێرە
trouble – maker , mischief	گێرە شێوێن
troubles	گێرمەکێش
limp , crooked adj.	گێڕ (1)
turn n.	گێڕ (2)
roll (roof), turn, run, administer, take about, organize vt.	گێڕان
to turn over , transalate	وەر .....
relate, turn back, give back	گێڕانەوە
to turn over	هەڵ ....
carrot	گێزەر
giddy adj.	گێژ
whirl pool	گێژاو
whirlwind , cyclone	گێژەلۆوکە
curl of hair , lock	گێسوو

stupid , idiol	گێل
sllep dick , star flower	گێلافه
cherry	گێلاس
big belly	گیپاڵ
pufted up (person) , obese	گیپن
sheep , tripe stupped with rice and minced meat , kind of haggis	گیپه
a row of pillars , colonnade	گیته
grip , obstacle , seizing , grasp , parsimonious , stingy	گیر
to stay , be fixed , be stuck vi.	.... ب
to be hold back , encounter	..... خواردن
to grasp , fix , adhere vt.	.... ك
be held up , be at a loss	.....مان
to bring to one's grasp	به ... هێنان
to occupy , invade	دا .... ك
to delay , retard , hold up	ڕا .... ك
to be at loss	.... مان
be caught , be stopped , be eclipsed	گیران
to involve	تێ ....
be stopped , be caught up	گیرسان (گیرسانه‌وه)
to take fire , be lit	دا ....
to kindle , light	دا .... ندن
kindle , a light , flate up	هه‌ڵ ....
pocket	گیرفان
pick – pocket	گیرفانبڕ

clamp , vice	گیره
fault finding , noggin n.	گیرەگیڕ
dominion n.	گیرودار
involved in difficulty	گیرۆده
difficulty , hold – ups	گیروگرفت
whistle vi.	گیزاندن
whistling, whizzing (sound)	گیزه
kind	گیسك
stack of corn	گیشه
swollen, puffed up	گیف
humming sound	گیفه (.... گیف)
curling , coil n.	گێگڵە
cotton - shoe	گیوه

side ,part ,fold , n.,adj.,av.	لا
to take away ,remove vt.	0000 بردن
to pass from sight, go away, disappear vi.	000 چوون
set aside ,avoid ,shun vt.	0000 دان
to miss vt.	0000 ك
to go aside vi.	00000 كەوتن
slanting	لابەلا
side of hill or mountain ,flank	لاپاڵ
boot (lace of the side)	لاپچین
uninvited guest	لاپلارسەنگ
page	لاپەڕە
penniless ,pauper ,woak ,lean adj.	لات
side long glance	لاتریسكە
shy ,modest ,different	لاتەریك
tramp ,distitute	لاتوو لووت
latin	لاتین
latin language	لاتینی
side of face ,temple	لاجانگ
name of an invincible gambler	لاجلاج
lapis lazuli	لاجیوەرد
cobalt-blue	لاجیوەردی

country side ,small village	لادێ
villager ,rural ,rustic	لادێی
bending ,inclined ,slanting ,leaning	لار
to careen ,lean to one side ,die	0000 ب وه
cause to lead over	0000 ك وه
shambling walk, swaggering along	لاره‌لاره
swaying gait	لارو له‌نج
side-road	لاڕێ
crookedness n.	لاری
necessary	لازم
fraud ,flirt n.	لاس
to persuade ,seduce ,cajole coax vt	0000 دان
impudent ,headless adj.	لاسار
impudence	لاساری
imitation ,mimicking	لاسایی
to imitate ,mimic	00000 ك وه
imitator	لاسایی كه‌ره‌وه
rubber	لاستیك
stalk ,stem n.	لاسك
ill-balance	لاسه‌نگ
dead body ,carcass ,corpse	لاشه

lower jaw	لاشەویلگە
door-post	لاشیپان
boasting ,braging ,self-praise	لاف
to boast ,brag vi.	00000 لێدان
flood ,spate	لافاو
boaster ,braggrat	لافزەن (لاف لێدەر)
leg	لاق
flank	لاقەد
carcass	لاك
side-street	لاكۆڵان
side-carpet	لاکێش
ornamental clasp for side-head	لاگیرە
side of mouth	لالغاوە
candle stick ,chandelier	لاله (1)
lily ,tulip	لاله (2)
tulip garder	لاله زار
four o`clock (flower)	لاله عەباسی
kind of pancake ,tangerine	لالەنگی
uncle (maternal)	لالۆ
dumb ,mute	لاڵ
stammerer	لاڵە پەتە

the twenty first letter of arabic-kurdish alphabet	لام
suffix ,meaning tract of as in :	لان (1)
stoney tract	بەردەڵان
lair ,nest	لان (2) (لانە)
cradle	لانك
lad ,boy ,youth lady	لاو
thin ,lean ,weak adj.	لاواز
hold dear ,caress ,coddle ,lament	لاواندن (لاواندنەوە)
convolvulus ,bind weed	لاولاو
kind of song	لاوك
request	لاوە
lullaby	لایلایە
side n.	لایەن
neutral	بێ 00000
partisan	لایەنگیر
felt	لباد
quilted long coat	لبادە
snorting	لرفە
lick off	لستن (لستنەوە)
trembling ,rustle	لرف (لرفە)

gulp, devour, eat greedingly, get something without trouble, guzzle	00000 دان (00000 لێدان)
bridle	لفاو
flesh-brush ,loofah	لفكه
branch ,bough	لق
branches ,foliage	لقو پۆپ
to clip branches	00000 ك
branch	لك
stick ,adhore vi.	لكان
to stick together	0000 پێدا
stick vi.	لكاندن (لكانن)
sand	لم
sandy	لماوی
muzzle	لمۆز
leg ,mate ,one of a pair	لنگ
put to gallop	لنگاندن (لنگانن)
a bale	لنگه
at ,from ,on prep.	له
suffix ,used as dim .ending as in :	له
very small	پچكۆله
concerning	لەبابەت

instaed of	لەباتی
trust worthy ,agreed ,convenient	لەبار
to be able	00000 دا ب
upon ,on prep.	لەبان
consisting of ,instead of	لەبریتی
marzipan	لەبزینە
roasted chick-peas	لەبلەبی
below prep.	لەبن
fat ,suet	لەبە
for, because of, for the purpose, infront of	لەبەر
therefore	لەبەر ئەمە (000 ئەوە)
palm of hand	لەپ
to grope vi.	0000 کوتان
behind, after prep., adv., conj.	لە پاش
afterwards ,after adv.	لەپاشدا (لەپاشان)
beside ,near prep.	لەپاڵ
suddenly adv.	لە پڕ (0000 ێکا)
behind av.,perp.	لەپشت
a soft dish, soft mixture, pap n.	لەپە
before ,infront of	لەپێش
first, at first	لەپێشدا

half, piece, part	لەت
to cut vt.	0000 ك
in pieces	0000 لەت
under effect of	لەتاو
split ,cleft n.	لەتكە
split chick peas	لەتكە نۆك
beside	لەتەنیشت
instead of	لەجیاتی
compared with	لەچاو
fichu	لەچك
mean ,sordid	لەچەر
soldering n.	لەpdl
to solder vt.	000000 ك
below prep.	لە خوار
down stairs	لەخوارەوە
in the hand of	لەدەست
to be able	00000 هاتن
ocillation, vibrate, quiver, shake vi	لەران , لەرین (لەرینەوە)
shake vt.	لەراندن (لەراندنەوە)
trembling ,tremour ,ague n.	لەرز
shudder ,trembling ,spasm n.	لەرزان

لەرزین (لەرزینەوە)	tremble ,shudder ,quiver vi.
لەرزاندن (لەرزانن)	shake vt.
لەرزە	shivering ,quake ,tremble n.
لەرزو تا	chills and fever ,ague ,malaria
لەرزۆك	trembling adj.
لەرە	shaking,vibarating, oscillation n.
لەڕ	lean ,weak ,meage adj.
لەز	speed n.
لەزەت	delight ,taste ,enjoyment
بە 00000	tasty ,delicious adj.
بێ 00000	tasteless ,inspid adj.
لەژوور	above , adv. , perp.
لەژوورەوە	inside adv. , prep.
لەژێر	under ,below prep.
لەژێرەوە	from below ,stealthly adv.
لەسەر	on ,upon ,on top of
لەسەرخۆ	calm
لەسەرەوە	up stairs
لەسەروو = لەژوور	
لەش	body ,corpse
لەش سووك	active ,lively adj.

لەش قورس (000 گران)	lazy adj.
لەشکر	army ,troops ,military force
لەشولار	good figure
لەعنەت	curse
لەغەم	under ground tunned ,mine
لەق	loose ,slack adj.
لەقان (لەقین , لەقینەوە)	shake ,wobble ,wag vi.
لەقاندن (لەقانن)	shake vt.
لەقە	kick
لەقەب	title ,family name ,nick name
لەك	a hundred thousand ,lakh
لەكن	with ,by ,near ,beside prep.
لەكە	spot of dirt ,stain ,blemish n.
لەكەدار	stained adj.
0000 ك	to stain ,dishonour vt.
لەگەڵ	with prep .
لەگەڵ ئەمە (0000 ئەودا)	in spite of this ,nevertheless
لەگەن	basin ,pan
لەلاوە	aside ,beside ,indirectly

لەلا (0000 ی)	by the side, with, near, in the opinion of
لەلایەن	by ,through
لەلە (1)	tutor n.
لەلە (2)	notch n.
0000 ك	to make a notch vt.
لەم	from this
لەمەڕ	pertaining ,concerning
لەمەو بەر	before this
لەمە پاش	after this ,from now on
لەمەو پێش	before ,ago
لەمەودوا = لەمەو پاش	
لەمەولا = لەمەوپێش	
لەناو	in ,inside ,among ,between
00000 بردن	to annihilate ,waste vt.
00000 چوون	to perish, be lost, be annihilated vi.
لەناودا	within
لەناوەوە	from within
لەنجە	swaying ,waddling gait
لەنجەولار	swaying gait
لەنجین	sway ,swagger ,wave from side to side in walking vi.

near ,near by	لەنزیك (لەنزیکەوە)
lame ,unbalanced adj.	لەنگ
balance ,anchor	لەنگەر
to hover vi.	0000 گ
wooden tray	لەنگەری
	لەنگیزە = لێزمە
limp vi.	لەنگین
poland	لەهستان
barnacles	لەواشە (1
thin flop of bread	لەواشە (2
kind of reed ,rush	لەوان
lavender-water ,perfume	لەوانتە
loquacios ,garrulous adj.	لەوچە
lip (lower)	لەوس
resturant	لۆقەنتە
pasture ,grass ,grazing ground	لەوەڕ
graze vi.	لەوەڕان (لەوەڕین)
graze ,tend vt.	لەوەڕاندن (لەوەڕانن)
there	لەوی (لەوێ)
there ,over there	لەویندەرێ
why	لۆ (1
fold ,ply ,strand	لۆ (2

buffoon, jester, gipsy, lout	لۆتی
crease, fold, wrinkle	لۆچ (1)
	لۆچ (2) = بۆچ
abode ,residence	لۆر
lord ,very rich	لۆرت (لۆرد)
sturdy ,tall and stout	لۆزەندەر
milk mixed with sour whey	لۆرك
saunter vi.	لۆژ (لۆش) لۆژ لۆژ ڕۆیشتن
leg ,step	لۆق
trot n.	لۆقە
to trot vi.	0000 ك
cotton	لۆکە
blame ,reproach	لۆمە
morsel	لوقمە
turkish delight	لوقوم
wen ,glandular swelling	لوو
agree ,fit ,match vi.	لووان
nose	لووت
supercilious ,arrogant adj.	لووتبەرز
salkiness n.	لووتوپووت

peak ,crest of the hill	لووتکه
nose-stud	لووتەوانه
howl vi.	لووراندن (لووران)
howling n.	لووره
smooth ,hairless	لووس
to smooth ,planish	00000 ك
beardless ,youth	لووسکه
emaciated	لووس‌وباريك
brushed up	لووسو پووس
gulp down	لووشين (هەڵ 0000)
whinning	لووشکه
rolled ,curled adj.	لوول
to roll up	0000 ك
shin	لوو لاق
pipe ,tube ,barrel	لووله
earthen ware ewer with a spout	لوولينه
handful	لوێچ
from prep.,also used as a preverb to from compound verbs as in:	لێ
to cook	لێ نان
murky ,turbid ,muddy adj.	لێخن (ليخن)

wood ,forest	لێر
here ,at this place	لێرانه
here	لێره
flood ,spate	لێزماو
pouring rain ,heavy rain	لێزمه
sloping ,down hill	لێژ
slope n.	لێژی
present stem of	لێس (لیستن)
lick vt.	لێستنه‌وه
abundant ,flood	لێشاو
in abundance ,generously adv.	به 0000
reffix, meaning to gether used to from compound verbs as in :	لێك
join to gether	لێكدان
turbid ,cloudy ,flimy	لێڵ
to render turbid	00000 ك
dirty water ,puddle	لێڵاو
upper lip	لێو
lip to lip ,brimful	لێواو لێو
edge ,brim ,brink	لێوار
mud ,slime	لیت
bog ,sof ground	لیته

sticky adj.	لیق
	لیقن = لێخن
rash n.	لیر
lira ,pound	لیره
wood-pile ,commitce	لیژنه
stick	لیس
raw silk put in to an ink pot	لیقه
saliva ,spittle	لیك
slimy adj.	لیكن
diarrboea	لیمان
stip ,cut n.	لیمه
to cut in picees ,in tatters	00000 لیمه ك
lemon	لیمۆ
lemonade	لیمۆناته
pale yellow	لیمۆیی
sticky .viscid ,adhesive	لینج
province	لیوا

female, generally used as a preffix as in:	ما
hen	مامر
she ass	ماکەر
silent ,depressed ,pensive adj.	مات
to be silent vi.	0000 ب
to quiet ,silence vt.	00000 ك
silence, pensiveness n.	ماتەمینی
	ماتی = ماتەمینی
kiss n.	ماچ
to kiss vt.	00000 ك
female (animal) ,spade (cards)	ماچە
mutual kissing n.	ماچو مووچ
mede	ماد
material ,matter ,substance ,basis	مادە
mother	مادەر
maternal	مادەرانە
innate ,birth mark	مادەرزا (0000 د)
median	مادی
snake ,serpent ,register	مار
the flexible tube of water-pipe (hookah)	مار پێچ
snake-bitten	مارانگەزتە
snake-charmer	مارگر
adder	مار گیسك
eel	مارماسی

lizard	مارمێلکه
marriage n.	ماره
marriage arrangement, marriage contract	ماره بڕیی
dower ,bridle-price	مارەیی
backbone	مازه
a gall-nut	مازوو (مازی)
curds (fermented)	ماست
curds mixed in water	ماستاو
muscle	ماسولکه
mascular	ماسوولکه دار
whistle ,spool n.	ماسووله
fish	ماسی
fish-eater ,picsivorous	ماسیخۆر
fishmonger	ماسی فرۆش
fisherman	ماسیگر
indian pulse	ماش
triggers ,pincers	ماشه
swelling ,bloody	ماشەرا
indian pulse soup	ماشێنه
consump ,devour vt.	ماشینەوه
right n.	ماف
carpet	مافوور
elder	ماقوڵ (پیاو 000)
origin ,source	ماك

ماکینه	machine
ماکینەچی	mechanic
ماکینەی دروومان	sewing-machine
ماکەر	she-ass
ماکەو	hen-partridge
مالۆس	sow n.
مالووم	rabbi
ماڵ (1)	sweeping, sweeper, also present stem of
ماڵ (2)	house, home, wealth, riches, property, goods, effects, flocks
000 بڕین	to burgle
ماڵاوە (ماڵ ئاوا)	fare well ! good by !
ماڵات	live-stock ,farm animals ,flocks
ماڵدار	wealthy ,rich ,moneyed adj.
ماڵداری	economics n.
0000 ك	practise economy ,use soaringly
ماڵ بڕ	burglar
ماڵخ = ماڵە	
ماڵشت	rubbing n.
ماڵە	trowel
ماڵەوە	home ,wife
ماڵەو مینچە	kind of bind weed
ماڵ و مناڵ	family
ماڵوو	harrow
ماڵین , پێدا 0000	sweep vt.to strike ,smack vt.

to strip off, wash down, wipe down	دا 00000
to sweep away	ڕا 0000
tuck off (up)	هەڵ 000000
red-pigment	مالینوس
uncle (paternal)	مام
mid wife	مامان
hen	مامر
deer ,gazelle	مامز
spur	مامزە
treatment ,dealing	مامەڵە
mediator	مامناوگی
teacher ,master	مامۆستا
teacher`s wife	مامۆستا ژن
stay ,remain	مان (1)
to be at loss ,perplex ,think	تێدا (تێ) 0000
to be in need	دا 0000
to ponder ,think	ڕا 0000
extinction ,brought or come to on end	نە 00000
obstinacy ,grief ,strike	مان (2)
to be obstinate ,strike	0000 گ
family ,farniture ,house hold	مان (3)
for ,we ,us ,our prop.	مان (4)
obstinate adj.	مانگر
remain ,stay ,stop	مانەوە
meaning	مانا

meaningless	بێ 0000
tired ,weary	ماندوو (ماندی)
to be tired ,exhausted vi.	00000 ب
to tire vt.	00000 ك
fartigue ,weariness	ماندوێتی
moon ,month	مانگ
month by month	000 به 000
full moon	000 ی چوارده‌شه‌و
new moon	000 ی نوێ
cow	مانگا
cow on heat	مانگا به‌که‌ڵ
monthly, per month, monthly pay or wages	مانگانه
moon eclipse	مانگیران
elighted ,moon	مانگه شه‌و
monthly ,lunar adj.	مانگی
like	مانه‌ند
remainder ,remaining	ماو
needy	00000 دا
distance, remainder, opportunity	ماوه
ivory	ماهی
mountain peak ,crag n.	ماهیزه‌رد
may n.	مایس
mare n.	ماین
muscle (calf)	ماینچه (مایچه)

merry-go-round	ماینچەقەڵ
leaven ,essence ,matter ,origin ,capital	مایە
poor ,miserable	بێ 0000
penniless ,unable to pay debls	مایە پووت (000 پووچ)
haemorrhoids	مایە سیری
confidence n.	متمانە
to trust ,relyon	000 پێ ك
sheet ,bed-sheet ,bed-clothes	متیل
blind ,crippled ,maimed adj.	مجرۆ
the first month of arabic lunar year	محەرەم
alas ,what a pity	مخابن (حەیفو0000)
	مربەخ
kitchen	مدبەخ (متبەخ)
bird ,fowl	مر
desire ,wish n.	مراد
dis appointed	نا 000
type of jacket	مرادخانی
	مراز = مراد
deaden ,kill ,cause to die vt.	مراندن (مرانن)
duck	مراوی
lust ,covet ,desire n.	مرخ
to lust ,covet	00000 لێ خۆش ك
dead corps ,carlion ,dirty	مردار
to die (birds only)	0000 بوە
to kill vt.	0000 ك وە

dross of lead ,litharge	مردار سەنگ
die vi.,death n.	مردن
to die down (fire)	دا 000 وە
dead n.	مردوو
grunt vi.	مرقاندن (مرقانن)
grunting n.	مرقە
be quiet	مركان (دا 000)
put out ,quell vt.	مركاندن (دامركاندن)
jam	مرەبا
pearl	مرواری
darnel ,rye-grass	مرۆر
man ,human being	مرۆ (مرۆڤ)
wood cock	مره لارخ (مرەباخی)
hen	مریشك
brooding-hen	مریشكە بەكڕ
growling ,muttering	مڕە (مڕە مڕ)
fee ,wages	مز
top (toy)	مزراح
lance	مزراق
slightly acid ,tart adj.	مزر
broth to which poached eggs are added	مزرۆكە
	مزگەر = مسگەر
mosque	مزگەوت (مزگەفت)
good news ,reward	مزگێنی
hesitant ,nagging n.	مزمز

grumble ,murmur n.	مزەمز
nagging	مزە مزكەر
mist ,fog	مژ (1)
sucking ,act of sucking ,present	مژ (2)
stem of	(مژین)
plough beam	مژانە
gift to the bearer of good news	مژدانە
good news ,glad news	مژدە
he sucked ,past stem of	مژی (مژین)
suck ,obsorb vt.	مژین
to suck up	هەڵ 0000
copper	مس
copper smith	مسگەر
fist ,handfal	مست
a handful	پڕ 000 یێك
clenched fist	مستە كۆڵە
unit of weight nearly equal to 5 gramms	مسقاڵ
calico	مسقاڵی
musk	مسك
surf	مسكێن
saw n.	مشار
	شت = ست
shoe maker`s hammer ,punch	مشتە
customer ,jupiter	مشتەری

massage n.	مشتو ماڵ
argument ,dispute	مشتو مڕ
mouse	مشك
mole	مشكه كوێره
black stripped silk square, kerchief, ash	مشكی
sound of breathing	مشه (مشه مش) (1)
free ,without charge	مشه (2)
minaret	مناره
store ,shop ,magazine	مغازه
without price ,gratis adj. , adv.	مفت
parasite ,sponger ,hanger-on	مفتخۆر
mufti ,expounder of law	مفتی
tongs	مقاش (مەقاش)
glanders	مقاو
gossip	مقۆمقۆ
neck	مل
to give in	0000 دان
to be ashamed ,humilated ,lower the neck (head)	000 شۆڕ ك
to set out	000 نان
to take upon oneself ,undertake	خستنه سەر 00000
to dun	سواری 0000 ب
to be head	له 00000 دان
scarf	ملبەند (ملپێچ)
submissive ,yeilding adj.	ملكەچ

ک 0000	to bow the neck ,submit
ملوانکه (ملەوانه , مليوانه)	neck lace
مله خڕێ	mumps
مله وان	collar
ملهوڕ	headstrong ,obstinate adj.
ملّته	impure layer ,dirty scum
ملّچاندن	munch vi.
ملّچه (ملّچه ملّچ)	munching n.
ملّۆزم	bore ,annoying (person)
ملّه	mole-cricket
مليار	milliard
مليون	million
منجاندن	murmur ,mutter for one`s self
منجلّ (منجلّه)	freckle
مندالّ (منالّ)	child ,infant
ب 000	to give birth to ,bring forth vt.
ب به 000	to become childish vi.
مندالّانه	childish adj.
مندالّدان	womb
مندالّی (مندالّیّتی)	childhood
منگن	who makes twanging sound, drawling adj.
منگه (منگه منگ)	twanging sound
منه	wish ,desire
منەت	obligation n.

obliged ,grateful adj.	منەتدار
do not as in :	مە
do not go	مەچۆ
object ,intention ,aim	مەبەست (مەبەس)
water-bottle	مەتارە
praise n.	مەتح (مەدح)
fear ,danger n.	مەترسی
metre	مەتر (مەترە)
text ,main part	مەتن
trench n.	مەتەڕێز
riddle ,puzzle ,proverb ,enigma	مەتەڵ
assembly n.	مەجلیس
magian	مەجووسی
wrist	مەچەك
intimate	مەحرەم
deprived adj.	مەحروم
law-court ,courtof jushies	مەحكەمە
touch stone	مەحەك (بەردی0000)
cone	مەخروت
medal	مەدالیا
civilized ,civil adj.	مەدەنی
civilization n.	مەدەنیەت
medina	مەدینە
curiosity ,anxiety ,whim n.	مەراق
doe ,roo ,fem preper name	مەراڵ

object ,intention	مەرام
flattery ,cringe ,fawn n.	مەرایی
to flatter ,coax ,wheedle	000 ك
bet ,wager ,condition	مەرج
coral	مەرجان
brave ,manlty adj.	مەرد
in a manly way ,manly av.	مەردانە
unmanly av.	نا 0000
bravery ,humanity n.	مەردایەتی (مەردی)
mankind ,people	مەردووم
	مەردی = مەردایەتی
double score ,grand slam (at back gammon)	مەرز
earthenware jar ,vat	مەرکانە
death	مەرگ
rat`s bane	مەرگەمووشی
mohair	مەرز
rice-field	مەرەزە
ink	مەرەکەب
inkstand ,inkpot	مەرەکەبدان
ointment ,salve	مەرهەم
mars	مەریخ
sheep	مەڕ
marble	مەڕمەڕ
shepherd	مەڕەوان

auction	مەزات (مەزاد)
to sell by auction	خستنە 0000 ە وە
same as above	0000 ك
action-place	مەزادخانە
be fixed vi.	مەزران
fix vt.	مەزراندن
to establish ,organize ,set up	0000 دا
big ,large	مەزن
snacks ,appetizer	مەزە
opinion n.	مەزەندە
nearly ,about	00000 بە
drunk adj.	مەست
in a drunken manner	مەستانە
mastic n.	مەستەكی
intoxication n.	مەستی
expense	مەسرەف
ewer ,water-pot	مەسینە
drill, exercise, practice, model for writing	مەشق
skin (churn)	مەشكە
unjustly treated	مەغدور
kernel ,pulp ,marrow ,brain n.	مەغز
bronze	مەفرەق
scissors	مەقەست
macaroni	مەقارەنە (مەكەرۆونی)

brazier	مەقەڵی
pack animal let out on hire	مەکارە
mecca	مەککە
	مەکەرە = بەکەرە
ambush ,wayly n.	مەکۆ
weaver`s shuttle	مەکووك
unless ,least ,homever ,but	مەگەر
fly ,gnat	مەگەز
yearning ,craving n.	مەگیران
bird	مەل
theological teacher, mulla, muslem priest	مەلا
the call of the morning prayer, dawn	مەلا بانگان
very cheap	مەلا خۆر
mulla`s wife	مەلا ژن
accursed adj.	مەلعون
muslin	مەلمەل
swaddled new born baby	مەلۆتکە
swimming n.	مەلە
to swim	000 ك
swimmer	مەلەوان
sparrow ,little bird dim of	مەلیچك (مەل)
lurking ,sulking ,crouching adj.	مەلاس
to lurk ,hide oneself	خۆ 000 دان
palate	مەڵا شوو

stage	مەڵبەند
ointment	مەڵحەم
stook	مەڵۆ
breast ,teat	مەم
dim of ,breast	مەمك
unit of weight equal to ,pounds	مەن
cooking-pot ,cauldron ,boiler	مەنجەڵ
suffix meaning possissing as in :	مەند
rich	دەوڵەمەند
thin calico	مەندیل
silent ,still taciturn ,grave	مەنگ (مەند)
stagnant water	مەنگاو
press ,vice	مەنگەنە
sperm ,semen	مەن
blade ,temper (steel)	مەوا (مەودا)
hand woven blanket ,wave	مەوج
birth of mohemmad the prophet	مەولوود
wine	مەی
wine-shop	مەیخانە
wine-shop keeper	مەیخانەچی
middle	مەیان
between ,relations ,middle ,moderate	مەیانە
groom	مەیتەر
field ,square ,open space ,opportunity	مەیدان (مەیان)
to come forth	هاتنە 0000

to bring in to view	خستنە 0000
bottle-field	مەیدانی جەنگ
monkey	مەیموون
inclination ,liking	مەیل
to have a liking for a thing	0000 ك
hard work, affiaction, trouble n.	مەینەت
clot ,conged vi.	مەیین
night mare	مۆتەکە
fashion	مۆدە
cigarette holder	مۆدینە
violet ,mauve ,purpule	مۆر (1
seal n.	مۆر (2
to stamp a sean ,seal vi.	00000 ك
seal angraver	مۆر هەڵکەندن
moth (clothes)	مۆرانە
myrtle	مۆرد
vermin , termite , lice	مۆریان
vermin ,termite ,sullen adj.	مۆڕ
to scowl ,frown vi.	0000 ب وە
banana	مۆز (1
cattle fly	مۆز (2
music	مۆزیقە
gathered, piled, heaped, collected	مۆڵ
to banch together	00000 ب

meeting place, resting place, sheep-pen	مۆلگه
rest ,pause	مۆڵه
delay ,respite	مۆڵەت
to grant a delay	00000 دان
danger,dangerous place of situation	مۆڵەکه
candle ,wax	مۆم
candle stick	مۆمدان
ozocerite	مۆمنایی
mumy	مۆمیا
glum ,scowling adj.	مۆن
blessed adj.	موبارەك
congratulation n.	موبارەکبایی
grafting	موتربه
belle	موترفه
headman of a village ,dected	موختار
harmful ,causing damage or loss	موزیر
moslem	موسڵمان
fire-place	موغەیری
hair ,felon (inflammation)	موو
hair of the pubes	0000 ی بەر
hairy	مووا‌وی
furniture	موبیلیه
sock and rope maker	مووتاپچی
tweezers (hair)	مووکێش

مووچ	wrist ,fetlock
مووچڕك	shudder ,shiver ,spasm
مووچه	wage ,portion
مووچه خۆر	wage-earner
موور (1)	log ,chunk
موور (2)	insect ,ant
موورو	beads ,glass beads
مووڕەکە (0000 ی پشت)	back-bone
مووشەدەمە	bellows
مووشێن	marble game
مێ	female
مێباز	womanizer, licentious, adulterer, lover of woman
مێتولکە	nit , a small louse
مێچکە	female (animal)
مێخ	peg ,nail
مێخ زنجیر	large peg with a ring on the thick end
مێخەك	clove ,carnation
مێخەکە	corn (of foot)
مێخۆش	tart ,subacid ,slightly sour
مێر	man ,brave
مێرد	husband
بە 0000	having a husband ,married
مێردار= بە مێرد	

state of being a husband	مێردایەتی
	مێردەزمە = مۆتەکە
meadow	مێرگ
insect	مێروو
ant	مێرووله
to feel benumbed, have pins and needles	0000 ك
table	مێز
turban	مێزەر
past time	مێژ
long ago	له 0000 ه وه
brain	مێژەلاك
the past ,history	مێژوو
	مێژی = مێژەلاك
fly	مێش
infested with flies	مێشاوی
brain	مێشك
roughly tanned sheep`s skin	مێشن
gadfly	مێشه کەرانه
mosquite ,bug	مێشووله
mallet	مێکوت
chicken pox	مێکوته (1)
tad-pole	مێکوته (2)
flock of sheep	مێگەل
	مێمل = ملۆزم

vine	مێو (1)
wax	مێو (2)
raisin	مێوژ
clipped branches of vine	مێوەلاك
female nature	مێی
female-sex	مێینه
mewing ,mew vi.	میاواندن
clitoris	مینكه
knuckle-bone	میچ
prince ,title to certain prominat chief ,sun ,ruler	میر
water distributer, who disributes water for irrigation	میراو
title ,esquire ,clerk	میرزا
state ,government ,belonging to the state	میری
inheritance	میرات
urine	میز
to pass urine	000 ك
soiled with urine	میزاوی
incontinent	میزكەر (میزن)
urinary bladder	میزڵدان
microbe	میكروت (میكرۆب)
mile	میل (1)
shaft ,rod ,bar ,line ,bodkin ,probe	میل (2)
birth of christ ,ad. anno domin	میلادی

the twenty second letter of arabic-kurdish alphabet	میم
verbena (flower)	مینا (1)
enamel ,diol	مینا (2)
small mattress	میندەر
kindness ,love ,peace	میهر (میر)
kind ,affectionate	میهرەبان
home ,one`s native soil ,wife and children	میهەن
guest	میوان
guest-house	میوانخانە
host	میواندار
hospitality n.	میوانداری
fruit	میوە

ending as sign of infinitive as in to take	ن (1) ، بردن
todo	كردن
suffix, forms adjectives and adverbs as in	ن (2)
fleshy	گۆشتن
dirty	چلّكن
negative prefix meaning ,donot ,will not and shall not as in	نا (1)
he does not eat	ناخوات
i do not go	ناڕۆم
preffix freely used with nouns and adjectives to express negative, it is equivalent to the english, im, un, in, an...etc	نا (2)
hopeless ,disperate adj.	نائومێد
insecure ,unsafe ,dishonest adj.	نائەمین
disorder ,insecurity ,dishonesty n.	نائەمینی
unwilling	نابەدڵ
inopportune	نابەرجا
useless ,good-for-nothing	نابەكار
unripe ,young ,premature	نابەكام
stranger	نابەدڵ
lacking ,destitute ,bankrupt	نابووت (نابوود)
unclean ,impure adj.	ناپاك
impurity ,unchastity n.	ناپاكی
unacceptable ,unagreeable adj.	ناپەسەند
mean adj.	ناپیاو
meanness	ناپیاوی

a washer-man ,a washer-woman	ناتر
weak ,feeble	ناتەوان
imperfect ,incomplete adj.	ناتەواو
compelled ,constrained ,helpless	ناچار
insignificant adj.	ناچیز
unjust .unlawful ,false	ناحەق
district	ناحیە
depth	ناخ
unpleasant ,disagreeable	ناخۆشی
displeasure ,difficulties	ناخۆشی
finger-nail	ناخون
pilfery, whittling away, to snatch bits of food with two fingers when passing, shop	ناخونەك
ignorant	نادان
rare	نادیدە
send vt.	ناردن
send back vt.	ناردنەوە
bitter orange	نارنج
grenade	نارنجۆك
orange colour	نارنجی
uneasy ,naughty	نارەحەت
uneasiness	ناڕەحەتی
unjust ,undeserved	ناڕەوا
elm	ناڕەوەن

irregular adj.	ناڕێك
disagreement	ناڕێكی
coquetry ,coyness ,mincing air ,qracefullness	ناز
to show coyness vi.	00000 ك
coquettish ,spoiled child	نازدار
delicate ,tender	نازك
humble plant	ناز ناز
gracefull ,lovely ,amiable	نازەنین
be proud of ,boast of	نازین
knowing ,also present stem of	ناس (ناسین)
discordent, out of tune, harsh (voice),unhealthy	ناساز
sick adj.	ناساغ
sickness n.	ناساغی
well-known ,famous	ناسراو
unknown	نە 00000
acquaintance	ناسیار (ناسیاو)
stranger	نە 0000
unsweemly adj.	ناسزا
	ناسك = نازك
fistula	ناسوور
know vt.	ناسین
recognize vt.	ناسینەوە
fasting ,empty stomach	ناشتا
breakfast on an empty stomach	ناشتایی (بە 0000)

plant ,bury vt.	ناشتن
ungratekul adj.	ناشکور
unskilful ,tyros begnner	ناشی
ugly adj.	ناشیرین
gusset at fork of drawers or pants	نافەك
abnormal	ناقۆڵا
unsuccessful ,disappointed	ناکام
failure	ناکامی
sudden	ناکاو
suddenly av.	له 00000
ignoble ,mean	ناکەس
on bad terms	ناکۆك
disagreement n.	ناکۆکی
suddenly ,unexpectedly	ناگەهان (ناگاهان)
horse shoe	ناڵ
groan ,moan	ناڵاندن
farrier	ناڵبەند
dim of	ناڵ
iron heel	ناڵچە
groan	ناڵە
name	نام
	نام = یان
nominated ,betrothed	نافرەد
letter ,book	نامە
stranger ,not confidentail	نامەحرەم

book-shop ,library	نامەخانە
coward (ly)	نامەرد
unmanly, cowardly	نامەردایەتی (نامەردی)
honesty, honour, good name, honourable, upright adj.	ناموس
dishonest, shameless adj.	بێ 00000
booklet, pamphlet	نامیلکە
bread, meal, food	نان (1)
cause anyone to lose his job	0000 بردن
to earn one`s bread, get one`s living	00000 پەیدا ک
to partake meal	–0000 خواردن
to support ,be hospitable	00000 دان
prepare meal, makebread, bake bread	00000 دروست ک (0000 ک)
bounty	بە 00000
place ,put vt.	نان (2)
fire a gun	پێوە 0000
to put in to ,insert	تێ 0000
to put down ,lay down	دا 0000
to cook ,stew ,load upon	لێ 00000
to shut up	تێك 0000
to place against ,lean ,set	هەڵ 000
dependent, mouth to feed	نانخۆر
ungrateful	نانکوێر

baker	نانەوا
bakery	نانەواخانە
set (atrap) ,place again	نانەوە
supper	نانی ئێوارێ
breakfast	نانی بەیانی
oven baked wafer	نانی تیری
bread baked on gridle	نانی ساجی
selfish	نانی نانی
bread and nothing else ,dry bread	نانی ووشکی
large basket for bread, a wicker bread basket	نانێن
name ,reputation	ناو (1)
to name ,mention	0000 بردن
to make aname ,be famous	0000 دەر ك
to lose good name	0000 زڕان
to defame vt.	0000 زڕاندن
to call name	000 نان
to give name to	0000 لێ نان
to mention	00000 هێنان
well-known	بە 0000
under the name of, in the name of	بە 0000 ی
nameless	بێ 00000
without name or trace, unknown	بێ 00000 ونیشان
to become an important person	چوونە ناو 0000 ا ن
in, inside, prep	ناو (2)

inside	به 00000
now and them , interval	0000 بەناو
stuffed ,any thing stuffed	ناوئەخن
district	ناوان
fame ,repatation	ناوبانگ
famous ,well-known	به 00000
mediation n.	ناوبژی
mediator	ناوبژیکەر
	اوتیلانه = جیازی
diaphram	ناوپنچك
region ,centre	ناوچه
fore head	ناوچەوان
to frown	0000 گرژ ك
local ,internal	ناوخۆ
famous ,named adj.	ناودار (1)
filled ,stuffed adj.	ناودار (2)
defamed ,disreputable	ناوزڕاو
the contents of the belly, guts, intestines, giblet	ناوزگ (ناوسك)
fried bread (fried in girdle)	ناوساجی
puff-pastery	ناوشكێنه
floor	ناوفەرش
waist	ناو قەد
	ناوکۆ = ناوفەرەش
crutch ,fork of the body	ناوگەڵ (ناولنگ)

the palm of the band	ناولەپ
house hold	ناوماڵ
middle	ناوەنجی (ناونجی)
mentioned, nominated, above said	ناوبراو
middling n.	ناوە (1)
boat	ناوە (2)
untimely	ناوەخت
middle ,centre	ناوەڕاست
contents	ناوەڕۆك
	ناوەند = ناوەڕاست
mediation, intermediat, means	ناوەندی
naval	ناووك (1)
to cut the naval string	00000 بردن
rupture of the naval	000 كەوتن
care thus rupture	00000 گ وە
stone (of fruit) ,seed	ناووك (2)
nick name	ناووناتۆرە
mark ,address	ناوونیشان
flute	نای
flute plyer	نایژەن
rare ,unobtainable ,exquisite	نایاب
upside-down	نخوون
to over turn ,upset	0000 ك وە
price ,cost ,value n.	نرخ
costly ,valuable	بە 00000

moan vi.	نرکاندن
moaning n.	نرکه
prayer	نزا
grove ,shady place	نزار
low adj.	نزم
to descent vi.	00000 ب وه
to lower vt.	0000 ك وه
lowness n.	نزمایی (نزمی)
lower adj.	نزمتر
lowest adj.	نزمترین
hiccough	نزگەره
near adj.	نزیك
come near ,approach	00000 ب وه
to bring near	0000 خستنەوه
cause to approach	000 ك وه
to approach vi.	00000 کەوتنەوه
nearness	نزیکایەتی
nearer adj.	نزیکتر
nearest adj.	نزیکترین
	نزیکی = نزیکایەتی
shady plce, place where the sun shines not	نسار
shady place	نسرم
	نسی = نسرم
failure ,fall	نشستی

dwelling-place	نشیمەن
sitting ,dweller	نشین
declivity ,descent	نشیو
over whelmed	نغرۆ
to over whelm vt.	000000 ك
inhabitants ,souls	نفوس
	نقاندن = نکاندن
	نقە (0000 نق) = نکە
to moan ,utter	00000 ك
act of diving, sinking, go to the bottom	نقووم
to dive ,sink vi.	000000 ب
to sink vt.	000000 ك
collet (of ring)	نقیەم
moan ,groan vi.	نکاندن
moaning n.	نکە
inverted ,turned over	نگون (سەر 00000)
dampness ,moisture	نم
demonstration, show, exhibition	نمایش
damp, wet adj.	نمدان
	نسار — نمدار
fine drizzle	نمە باران
salt	نمەك
aspect ,appearance	نموو (نموود)
sample, example, model, specimen, instance	نموونە

not ,on av.	نه (1)
prefix, used with nouns and adjective to express negative as in:	نه (2)
ignorant	نەزان
no ,not	نەء
a certain musical tone	نهاوەند
crystal suger	نەبات
pulse	نەبز
valiant, brave, fighter combatant	نەبەرد
invincible ,unconquerable	نەبەز
non-existance	نەبوون
want ,shortage ,poverty	نەبوونی
nationalism	نەتەوایەتی
posterity, progeny, nation, offspring, stock, linage	نەتەوە
nationalist	نەتەوە پەرست
unlucky ,perverse	نەحس
little ,few ,whit	نەخت
alittle ,awhit	نەختێك
a little more, soon, in a moment	نەختێکی تر
little by little	نەختە نەختە
cash	نەختینە
design	نەخش
to draw	ك 000000
decorate vt.	نەخشاندن
map ,plan n.	نەخشە

نەخشین	coloured, colourful, pretty
نەخوازەڵە	especially
نەخۆشی	sick adj.
نەخۆشخانە	hospital
نەخۆشی	sickness ,diseas n,
نەخوێندەوار	illitrerate adj.
نەخوێندەواری	illitracy n.
نەخێر	not at all ,no sir
نەدیە	unseen
نەدیو — نەدیە	
00000 بدیو	upstart ,parvenu
00000 ونەناسیاو	stranger
نەرد	back gammon ,dice
نەردەبان (نەردەوان)	ladder
نەرم	soft ,mild ,gentle
00000 ب	to become soft ,grow mild
00000 ك	to soften ,persuade to agree
نەرمان	soft land
نەرمایی	softness
نەرم نەرم (بەنەرمی)	softly ,gently
نەرمە	soft part ,leanmeat ,bonedmeat
نەرمەزین	saddle-cloth
نەرمەغار	amble ,canter
نەرمەلان	soft land
نەرمی = نەرمایی	

نەرمین	mild, gently, fem proper name
نەریت	order ,custom ,habit
نەڕاندن	roar vi.
نەڕە	roar n.
نەزان	ignorant adj.
0000 پێ	ungrateful
نەزر	vow n.
0000 ك	to vow
نەزۆك	barren (animal)
نەژاد	race ,stock
نەستەق	frank
نەسرین	wild-rose
نەشتەر	lancet
نەعنا	mint
نەغمە	tune ,lilt
نەفرین	curse ,disgust
نەفەر	person ,individual
نەفەقە	alimony
نەفەل	clover
نەقش	painting ,craving ,embroidery
نەقشبەند	painter ,one who adorns
نەقشبەندی	art of painting, certain rites of neqisbendi sufis, dervish of neqisbendi order
نەقشە	map ,chart

goad	نەقیزە
lest	نەك
useless	نەكارە
adversity, misfortune, unlucky adj.	نەگبەت
mean ,bad base	نەگریس
sapling	نەمام
immortal	نەمر
grandmother	نەنك
disgrace ,shame ,infamy n.	نەنگ
granny	نەنە
no	نەو
new	نەو ((ف))
song ,tune ,melody ,acertain musical tone ,riches ,wealth	نەوا
distitude	بێ 00000
kinness ,caresses soothing n.	نەوازش (نەوازشت)
oil ,petroleum	نەوت
young man	نەوجەوان
21 st of march ,new year`s day	نەورۆز
newly-born	نەوزاد
greed ,desire	نەوس
greedy ,glutton	نەوسن
beginner ,tyro ,novice	نەوكار
misadvantage	نەهات
now adv.	نهۆ

storey n.	نهۆم
grand child	نەوە
ninety adj.	نەوەد
ninetieth	نەوەدەم (نەوەدەمین)
low adj.	نەوی
happy news	نەوید
bend ,stoop ,bend over ,bow	نەوین (نەوینەوە)
	نەی = نای
mirror	نەینۆك
secreet ,hidden	نهێن
treacherous adj.	نهێنگر
secrecy	نهێنی
nine adj.	نۆ (1)
new	نۆ (2)
	نۆبە (نۆبەت) = نۆرە
first-fruit ,first-born	نۆبەرە
note ,memorundum	نۆتە
to save ,store vt.	نۆتە (0000ك)
previsions for journey ,bred (food) taken on a journey ,bread kept in a bundle for travelling provision	نۆردو
turn ,time	نۆرە
go out of turn	نۆرەبڕی
nineteen	نۆزدە
nineteenth	نۆزدەمین (نۆزدەهەم)

drinking	نۆش
to drink	0000 ك
amonia	نۆشادر
drink ,digest	نۆشین
chick-pea	نۆك
pea-soup	نۆکاو
servant	نۆکەر
service	نۆکەری
filly	نۆما
point ,spot ,dot	نوقتە
sweatmeats	نوقڵ
goodomen	نوقڵانە
pinch (ing) n.	نوقورچ
a witty remark or saying	نوکتە
witty ,humorous	نوکتەباز
show, pretend, put to sleep, cause to sleep, make (one)sleep, put to	نواندن (نووانن) , نووارین = ڕوانین
tip ,top n.	نووچ
to stumble and fall	=000 دان
light	نوور
benevolent looking	نوورانی
whine n.	نووڕە
whine vi.	نووزاندن
whining n.	نووزە

نووس (نووسین)	writter ,also present stem of
نووسان	cling ,stick ,adhere
0000 پێدا	to bite
0000 پێوه	to stick to
نووساندن (نووسانن)	adhere ,affix cling vt.
نووستن	sleep vi.
نووستوو	sleepy adj.
نووسکاندن = نووزاندن	
نووسکه = نووزه	
نووسه‌ر	writer
نووسی (نووسین)	he writer ,past stem of
نوسیار	writer
نووسین	write vt.
0000 لێ	to report against
نووسینه‌وه	write down ,rewrite vt,
نووشتانه‌وه	bend ,fold vi.
نووشتاندنه‌وه (نووشتاننه‌وه)	bend ,fold vt.
نووشتاوه	bent adj.
نووشته	charm ,armlet
نووك	tip ,point ,pointed end
له 000 ه وه	from the beginning
نووكان (نووكاندن)	whine vi.
نووكدار	pointed adj.
نووكه	whining n.

the twenty third letter of arabic-kurdish alphabet	نوون
new ,recent	نوێ
prayer	نوێژ
to prayer vi.	00000 ك
amonstrous woman, one precluded from prayer	بێ 00000
performer of the ridual prayers, stricket moslem	نوێژکەر
public prayers for rain	نوێژە بارانە
butter ,gist ,essential part ,real point	نوێشك
lever ,winch	نوێڵ
bedding n.	نوێن
representative,	نوێنەر
heifer	نوێنگین
present stem of	نان
game ,prey ,quarry	نێچیر
male ,masculine	نێر
narcissus	نێرگز
hookah ,water-pipe	نێرگەلە
male ,bull ,small canal	نیرە
male donkey ,jack ass	نێرەکەر
hermaphrodite	نێرەموك
power ,strength n.	نێروو
dowel	نێرو مێ
virilty ,masculineness ,he-goat ,billy	نێری

spear ,spike ,lance	نێزه
theme ,subject ,matter	نیارا
request ,supplication ,intention ,wish ,desire	نیاز
to sublicatc ,desire	00000 ك
contented	0000000 بێ
beam ,rafter	نێرگه
april	نیسان
blaze n.	نیڵه (نێڵه نێڵ)
ratio ,relation n.	نیسبه‌ت
lentils	نیسك
lentils-soup	نیسكێنه
starch	نیشاسته
mark, sign, trace, ear, targrt, modd, taken given to a betrothen	نیشان
to show ,point out ,indicate vt.	.... دان
to engage (bride)	.... ك
to aim at	.... لێ گ
to show	پێ .... دان
to shoot at a target	له .... دان (...... شكاندن)
engaged	نیشانكراو
target ,goal	نیشانگاه
mark ,sign ,scar	نیشانه
home ,country ,dwelling	نیشتمان
patriot ,patriotic n.,adj.	نیشتمان په‌رست

patriotism	نیشتمان پەرستی
sit ,sink ,settle (liquid)	نیشتن
to set in	تێ ....
to set down ,sitting ,assembly ,council	دا 00000
to sink ,sit down	.......لێ ...... = تێ
	......
to caddle down ,rost ,alight ,perch	هەڵ ....
alight ,perch vi.	نیشتنەوە
abode ,residence	نیشتەجێ
settled ,sunk	نیشتوو
inhabitant ,resident	دا ....
look n.	نیگا (نیگاه)
observer ,painting	نیگار
painter	نیگارکەر
nile	نیل
yoke	نیل
indigo	نیل (2)
water-lily ,nenupher	نیلو فر
blue	نیلی
half	نیمە
half of a brick	نیمەخشت
	نینۆفەر = نیلۆفەر
nature, disposition	نیهاد
sapling	نیهال
half	نیو

half-full	نیوا و نیو
secod-hand	نیو داشت
half ,semi	نیوه
half finished	نیوه چڵ
midday ,noon	نیوەڕۆ (نیوه ڕۆژ)
mid night	نیوه شەو
half-dead	نیوه مردوو
aim, purpose	نیەت

3rd person singular of verb to be, is	–ه (1)
ending used after demonstratives as in:	– ه (2)
this man	ئەم پیاوە
that lad.	ئەو کورە
to, prep. as in:	– ه (3)
i go to bazaar	ئەڕۆمە بازار
i go to school	ئەچمە قوتابخانە
suffix. forms abstract nouns as in: miss chief.	– ه (4) خراپە
weight: ;	کێشانە
take! , take care! lo ! interj.	ها
chance, luck, also past stem of	هات he come،
	(هاتن)
experience, event n.	بەسەر–––
come vi.	هاتن
to be lucky vi.	بۆ
to traverse vi.	پێدا––
to get used to, be acustomed, familiar.	بێ (ڕا)
to agree	پێك––
to come together; bring luck to this man	پێوە––
to be inflamed(eye); be invented, be novel, be new.	دا––
to emerge, come out.	دەر––

to get used to ,adopt.	ڕا--
to go with; match.	لێ
to rise (sun), rise (dough); escape	هەڵ
come about ,come true	هاتنەدی
meet vt.	هاتنەڕێ
begin to speak.	هاتنە قسە
appear , come out.	هاتنە کایە
come back	هاتنەوە
coming. n.	هاتوو
next , future ; invented.	دا--
coming and going ,traffic	هاتوچۆ
chance, hazard, uncertain outcome.	هاتونەهات
rabid, mad.	هار
mad ;naughty ; ruffian.	هاروهاج
madness. n.	هاری
roar ; crack , clank , vi.	هاڕاندن (هاڕاتن)
roar ; crack ; crash , clash.	هاڕە
	-ك =هاڕاندن
grind vt.	هاڕین
a harmful insect , canker worm.	هاڕیە
murmur (water)	هاژان (هاژاندن)
	هاژە (هاشە) =هاڕە
hyacinth	هاس
pouter pigeon.	هاقوو (کۆتری)

nearly ,soon , shortly	هاکا
halo	هاله
steam ;rising smoke or steam ; blazing fire, flame	هالاّو
glanders.	هاڵه
flat , even ,smooth adj.	هامدار
incitement n.	هان
to incite , encourage. vt.	--دان
ask for help.	هانا (--ك)
	هانین =هێنان
prefix, meaning, with, together, equal, to-etc.	هاو
a loud cry , shout, bawl .	هاوار(هەوار)
to come to help.	بە---ەوەهاتن
to shout loudly , cry out.	--ك
	هاوان = هاون
companion ,peer.	هاوتا
of the same society , one who sits with other at a feast.	هاوبەزم
partner.	هاوبەش
accomplice , companion.	هاوپا
of equal rank	هاوپایە
brother by same father; supporter.	هاوپشت
equal , pear , match	هاوتا
matchless adj.	بێ-
friend; similar, fellow travellar.	هاوتاك (هاوتەك)

هاوچاو	rival .
هاودەم	contemporaneous; companion, intmate.
هاوجنس	of the same race or kind.
هاودەنگ	helper; supporter .
هاوردن = هێنان	
هاوڕێ	companion , friend
هاوزمان	speaking the same language.
هاوسنوور	having the same boundary.
هاوسەر	concert.
هاوسێ	neighbor.
هاوشان =هاوتا	
هاوکار	colleague
هاوکاری	co-operation
هاوناو	of the same name; name-sake
هاوهاو	synonym.
هاوەڵ =ئاوەڵ	commotion.
هاوەن	mortar (of pounding), mortar .(gun)
هاوتێن = هاویشتن	
هاوێژ	throwing n.
هاوێژتن (هاوێشتن)	throw , hurl.
دەر——	to delate.
هاوین	summer.
هاوینە	sutible for summer; summer clothing.
هاوینە هەوار	summer-resort

هاوی وهووی	tumult uproar; brawl.
––ەڵان (––ەڵان)	suffix,forms nouns meaning tract as in; stony land
بەردەڵان	
–ەمەنی (سەمەنی)	suffix forms nouns of material form verbal stems as in:
سووتەمەنی : خواردەمەنی	
هەبوون	exist , have vt.
هەبروون (–بە–)	in pieces.
هەیە	wooden bolt ; peg.
هەتا	until , till ; up to.
هەتاو	sun (shine)
هەتا هەتایی	for ever and ever ;eternally.
هەتاوەکو	as for as.
هەتك =ئەتك	
هەتەر	insistent.
هەتیو	orphan.
–ی تاپە	the wretched orphen, the unlucky orphen
هەتیو بار	mother having fathers children
هەتیو باز	pederast , homo sexual
هەتیو خانە	orphanage
هەجو	lampoon, satire
هەچ (هەرچ) =هەر	what ever
هەچ جۆرێ (–جۆرێك)	what ever kind of
هەچ شتێ	what ever
هەچ شوێنێ (هەچ شوێنێك)	when ever

which ever one	هەچ کامێ
when ever one	هەچ کاتێ (وەختێ)
who ever	هەچ کەسێ
each ,every, only , just.	هەر
disturbance ,drawl, noisy quarrel, din.	هەرا
make noise , browl vi.	–ك
to start disturbance	ك.بە––
harassment.	هەراس
to harass vt.	–پێ هەڵگرتن
harassed adj.	هەراسان
to harass , annoy vt.	–ك
growing- up.	هەراش
	هەرامە= هێن
commotion , hubbub	هەرا هەرا
	هەرا وهوریا =هەرا هەرا
just now.	هەر ئێستا
belonging to every place ; pansy (plant)	هەر جارێ
	هەرچ=هەچ
although, however much however often .	هەرچەند (–تێ ، –ێك)
however , in every way.	هەرچۆن (–ێ،–ێك)
the mob , ruffian s ; worthless	هەرچی وپەرچی
stony-land , rough-ground	هەرد
every moment	هەردەم (–ێ،–ێك)
both	هەردوو (هەردووك)

both of them	هەردوکیان
bank or raised seat of leafy branches	هەرزاڵە
cheap adj.	هەرزان
one who sells cheaply.	هەرزان بەها
cheapness.	هەرزانی
millet	هەرزن
nonsense; idle talk	هەرزە
	هەرزە زمان = هەرزەگۆ
yougth; swain, indiscreet youth, trifies	هەرزەکار
babbler , idle talker.	هەرزەگۆ
bear n.	هەرس
long slices of paste resembling vermicelli	هەرشتە
when ever	هەرکات (–ێ ، – ێك)
whichever, which ever one	هەرکام (–ێ ، – ێك)
as soon as	هەرکە
every one	هەرکەس
any one	هەرکەسێ (– ێك)
where ever	هەر کوێ (––یەك)
who ever	هەرکێ
mud.	هەرگ
never	هەرکیز
beetle	هەرلە
pear	هەرمێ

هەرە	most, generally used before adjectives to indicate superlative degree as in : the biggest. هەرە گەورە
هەرەس	falling down , avalanche, land shied
هەرەوەز	co-operation
هەریسە	pottage of bruised wheat boiled with meat and flavoured with spices
هەرێم	region
هەڕەت	prime(of youth or life)
هەڕەشە	threat , menace
-- (لێ) . ك	to threaten vt.
هەڕەمە	blended ,the rough mixture
هەڕین	to go
هەزار	thousand
- ی بە پولێك	very cheap
بە - حاڵ	with almost eagerness
نیوەی --- پێنج سەدە	do n't warry bout it
هەزار هەزار	million
هەزار بەهەزار	very high, lofty
هەزار پێ	millipede,centiped
هەزار پیشە	a case with compartments for tea necessaries
هەزار لۆغانە	second stomach of ruminant
هەزارەم (هەزارەمین)	thousandth
هەزارەها	thousands
هەز بیلە	species

digestion	هەزم
to digest	–ك
poor ,wretched adj.	هەژار
poverty n.	هەژاری
eighteen n.	هەژدە
to talk to much vi.	– – قسە . ك
eighteenth adj.	هەژدەم (هەژدەمین ، هەژدەهەم)
burr	هەژك
	هەس =هەیە
whet stone	هەسان
felling n.	هەست (هەس)
to feel , perceive.	پێ .ك
	هەستان = هەڵستان
sensitive	هەستیار
indigo , mud.	هەش
hiding n.	هەشار (حەشار)
to hide vt.	– دان
eight adj.	هەشت
eighty adj.	هەشتا
eightieth adj.	هەشتامین (هەشتاهەم)
octagon	هەشت گۆشە
eighth	هەشتەم (هەشتەمین ، هەشتەهەم)
lustful , randy	هەشەری (حەشەری)

week	هەفتە (حەفتە)
saddle-bag	هەگبە
opportunity	هەل
in pieces, in shreds	هەڵا (هەڵا هەڵا)
boast, lie n.	هەڵات
to boast, lie vi.	لێدان
deadly poison.	هەلاهیل (زەهری--)
hollow	هەلۆر
wooden peg (which the game of tip- cat), stick	هەلووك
tip-cad	هەلوكێن
myrobalan	هەلیلە
black myrobalan.	– ی سپاه
proverb, meaning up, over, and out as in; etc…….	هەڵ
	هەڵە كردن ، هەڵ چوون
arrangement ; fiction	هەڵبەست
yearning for or after.	هەڵپە (-- هەڵب)
dance	هەڵپەڕكێ
precipice ,steep place	هەڵدێر
statistics	هەڵژمار
manners	هەڵسان و دانیشتن
event , chance	هەڵكەوت
uncommon adj.	هەڵكەوتوو
steam, vapor	هەڵم

marble (toy)	هەڵمات
marble game	هەڵماتێن
catch the stones (game)	هەڵمەتۆ
mistake , error	هەڵە
to make a mistake	—ك
	بە — داچوون = هەڵە كردن
miss lead	—— پێ .ك
to lase away	ڕێ — ك
bark furiously	هەڵە باس
intractable	هەڵەت
rush about in confusion	هەڵەداوان (بە ———)
rash, too hasty, reckless, imputes	هەڵە شەر
salify	هەڵە كۆك
babbling, talkative ;indiscreet	هەڵە وەڕ
eagle	هەڵۆ
plum	هەڵۆژە
damson	هەڵۆژە ڕەشە
hay	هەیس
also, same, in the same manner, again	هەم (1)
grief , care n.	هەم (2)
the same , that same only	هەمان
immediately ,that very moment	هەمان دەم (هەمان كات)
leather bag , knap sack	هەمانە

again , yet again	هەمیسان (هەم دیسان)
uproar ,rumour	هەمهەمە
all ,every ,the whole	هەموو
always, every time	هەموو جارێك
every time ,always	هەمودەمێ (– دەمێك)
every day	هەموو ڕۆژێ (–– ێك)
every thing	هەموو شتێك
	هەموو کاتێ (–– ێك) =
	هەموو دەمێ
every one ,every body	هەموو کەس (ێ ، ێك)
all of it	هەمووی
all of them	هەموویان
always , continuously	هەمیشە
oxe-eye , corn maigold	هەمیشە بەهار
every lasting , externally	هەمیشەیی
only; in the same manner ; fem. proper name	هەمین
they exist ,there are	هەن (1)
gratitude	هەن(2)
pomegranate	هەنار
	هەناردن = ناردن
breath n.	هەناسە
to breath ,exhole	––دان
to inhale; rest vi.	–– وەرگرتن
to sigh vi.	––هەڵکێشان

panting , gasping	هەناسە بڕکێ
wretched , miserable	هەناسە سارد
asthmatic , gasping.	هەناسە سوار
entrails	هەناو
fig.	هەنجیر
some , a few	هەند (--ێ ، ---ێك)
tumult	هەنگامە
step , pace, time, season	هەنگاو
to step ,take astep	-نان
	(--هەڵهێنان)
step by step	هەنگاو بەهەنگاو
honey	هەنگوین
step –children	هەنەزا
now	هەنوو (-- کە)
rub	هەنوون
sobbing n.	هەنیسك
to sob vi.	-هەڵدان
inflamed swelling	هەو (1) =ئەو
to swell , inflame vi.	هەو (2)
	--ك
air , weather ,wind, tune	هەوا
air less	بێ---
airy , windy adj.	هەوادار
aerial adj.	هەوایی
camp ,site	هەوار (هەوارگە)

marquee	هەواری
condition, circumstance; news	هەواڵ
illicit gain	هەوان = هاوان
	هەوانتە
opponent	هەوانە
	هەوتا = هاوتا
plough ; handle of plough	هەوجار
cloud	هەور (1)
sponge	هەور (2)
penthouse	هەورە بان
juniper	هەوریس
thunder (bolt)	هەورەتریشقە
sponge	هەوری دەریا
halter	هەوسار
effort	هەوڵ
to strive	هەوڵ
	–دان
wish ,desire ;liking ;zeal ; lust	هەوەس
to long for , desire	–هەبوون
	(––لێ .ب)
first	هەوەڵ
at first , for the first time	هەوەڵجار
	هەو هەو = هەراو هوریا
neck	هەون
co-wife	هەوی

dough	هەویر
leaven ,yeast	هەویر ترش
leaven , rennet	هەوێن
hi ! ,(intcrj)	هەی
maid’s ,figure ;statue.	هەیکەل
friday	هەینی
verandah	هەیوان
there is	هەیە
means ,reason , cause n.	هۆ(1)
by means of , because of	بە—ی
hi ! , yes	هۆ(2)
suffix forms nouns of trade or sikll as;	–ە وان (– سەوان) کەشتیە وان ، دارە وان
nomads	هۆبە
kind of song	هۆرە
sack	هۆڕ
boo! interj	هۆڕی !
whoa ! interj	هۆش !
felling , sense , attention n.	هۆش
conscious adj.	بە––
unconscious adj.	بێ––
vigilant ;prudent , wise adj.	هۆشمەند
wisdom, prudence	هۆشەنگ
	هۆشوو =هێشوو
aware, cautious, sensible; alert	هۆشیار

caution , vigilance , prudence n.	هۆشیاری
accustomed , familiar	هۆگر
to be accustomed	--ب
sheep-fold	هۆڵ
plaiting	هۆن
string on thread , plait weave together (strands)	هۆنین (هۆنینەوە)
attack n.	هورژم
jupiter	هورمز
a bird of eastern fable, a bird of happy omen ; phoenix	هوما
blessed ; royal	هومایون
	هومێر = ئومێر
art , skill n.	هونەر
with out skill or ability , clumsy	--بێ
skilful adj.	هونەرمەند
the twenty fourth letter of arabic-kurdish alphabet	هێ (هـ، h)
assault ; march i sudden attack, raid ,stream of people	هێرش
holly hock	هێرۆ
giddy	هێڕ
strength , power	هێز
to strengthen vt.	--پێ دان
weak adj.	بێ
a bunch from the grapes have been eaten	هێژە لاك
	هێستر = ئێستر

plough n.	هێش
still, yet	هێشتا
leave, allow, let off	هێشتن
to let down	دا--
bunch, cluster hunging	هێشوو
to glean	---ك
cardamom	هێڵ
nest	هێلانه
egg n.	هێلکه
to lay eggs	--ك
to stop laying eggs	له—چوونەوه
ovary	هێلکه دان
game played with eggs by children	هێلکه شکێنه
snail	هێلکه شەیتانۆکه
fried eggs, omelet	هێلکەو ڕۆن
oval	هێلکەیی
glue	هێلم
furrow ; line	هێڵ
	هێڵان =هێشتن
	دا -- = داهێشتن
to stretch , extend	ڕا -----
retching n.	هێڵنج
to retch , vomit vi.	---دان
fine sieve	هێڵەك
quiet ,docile ; grave	هێمن

bring, fetch vi., be worth vi.	هێنان
to accomplish , produce	پێك---
to perform , to do	بەجێ---
to envent ; comb	دا---
to accustom one's self to	ڕا---
to take out, extract	دەر---
to subtract , take form	لێدەر---
to hatch ; solve vt.	هەڵ--
draw up , well up	هێنجان (هەل ----)
	هێند = هەند
slow adj.	هێواش
slowness n.	هێواشی
brother-in-law	هێوەر
husbands brother's wife, sister's in law	هێوەر ژن
that of	هی
another , more	هیتر
a flight of mohammed from meca in 622 adj.d	هجره
nothing , never , not at all	هیچ
sprung from nothing	لە --- ەوە
for no reason	لە----ی نەبوو
nowhere	هیچ شوێن (---ێ ، ---- ێك)
no body , none	هیچ کەس (---ێ ، ---ێك)

nowhere	هیچ کوێ (–––یه ، ––– یه‌ك)
at least	هیچ نه‌بێت
worthless	هیچو پووچ
nullity n.	هیچیه‌تی
skin used as container for ghee	هیزه
soot	هیس
	هیشك = ووشك
tired out, weary ; very ill	هیلاك
	–– ب
thingammy, what’s the name	هین
india	هیند (هیندستان)
indian adj.	هیندی
hope n.	هیوا
hopeful	هیوادار

and as in;	و، ـو
	منو تۆ
such ; thus ; so	وا (وەها)
to think , imagine	ــزانین
dependent , depending on, bound, connected , related adj.	وابەستە
saying n. ; that is to say	واتە
this way ; that way	واوە
steamer	واپۆر
right ,due , necessary ; duty	واجب
ah! fye! alas!	واخ!
in compounds, having, possessing as in;	وار
	خوێندەوار
letting alone , desisting	واز
let, leave alone; give up, abandon vt.	ــلێ هێنان
game	وازی
to play vi.	ــک
plaything ; toy	وازیچە
inverted	واژ
inverted , up side down	پەرەــ
	واژە = ووتە
hung ,hung up	واسین (هەڵ)
sparrow-hawk	واشە
wagon , railway wagon	واغۆن " أ "

game played with walnuts	واغێن
perplexity, confusion, senses n.	واق
to be wildered, be stunned, at a loos, stuck dumb	–– ووڕمان
cry vi. (of anew born child)	واقاندن
	واك =وانەك
eminent, exacted, respected adj.	والا " ف "
silken stuff (toy)	والآ
fine sifting	والآ بێژ
debt , loan, credit n.	وام
suffix denoting a kepper as in:	وان ، ... ەوان
	باخەوان ، دەرگاوان
	وانەك = هێن
fye! , pho!	واە !
the twenty-fifth letter of the arabic-kurdish alphabet	واو (و ،W)
oh! , fye!	وای
suffix forms dim. as in:	–ۆكە ، ـۆكە
	بارۆكە، جنۆكە
suffix forms dim. as in:	––ۆڵە ، ـۆڵە
	خانۆكە ، نەرمۆڵە
and	وە
sin n.	وەباڵ
on his head be it!	–– ی بەئەستۆی خۆی
sinful	–– دار
motherland, home, home land	وەتەن

patriot	وەتەن پەروەر
love of one’s country, patriotism	وەتەن پەروەری
compatriot, belonging to one’s native land	وەتەنی
nationalism , patriotic feeling	وەتەنیەت
fire place ; hearth ; family	وەجاغ " ت "
base- born	نا______
well-born	وەجاغ زادە
childless	وەجاغکوێر
shoot , young branch	وەچ
grand child	وەچە
wild, brutish, savage adj., n.	وەحشی
time, period	وەخت
was on the point of	–– بوو
formerly adv.	––ی خۆی
untimely , bad time av.	بێ–––
	نا _____ = بێوەخت
preverb meaning round or over used to form compound verbs as in:	وەر وەرگەڕان، وەرسووڕان
roomy , spacious	وەراق
answer	وەرام (وەڵام)
drop , fall out vi.	وەران (وەرین)
to drop of ; fall (leaves) ; fall out (teeth or hair)	هەڵ ____
cause to drop vt.	وەراندن (وەرانن)
tilled land	وەرد

shake , rouse	وەردان (تێ)
guardian , warder n.	وەردیان
trachoma n.	وەردێنە
product, again , profit	وەرز
drill , exercise	وەرزش
farmer , agricultural workman a tiller of the land	وەرزێر
manage; cultivate; endeavor; take exercise	وەرزین
	وەرین =وەران
bored , sick of a thing	وەڕس
to be bored , be sick of a thing, become sick or disgusted with a thing	ب--
minister	وەزیر
the prime minister	وەزیری یەکەم (سەرەك وەزیر)
duty, task , obligation n.	وەزیفە
official , with an official duty	وەزیفە دار
master, craftsman; expert, teacher	وەستا
craftsman's wife	وەستا ژن
trade , craft ; skill	وەستایی
stop ; stand ; cease	وەستان
to stop , stand still , stand up	ڕا ــ
	هەڵ ــ
stop, make to stand, cause to wait vi.	وەستاندن
stop (blood) vi.	وەستانەوە

blow ; wave	وەشان (وەشێن)
to rot ; be ashamed	دا ____
strike ;shake , wave vt.	وەشاندن(وەشانن)
to shake down vt.	دا____
to brandish, wave, flourish, shake	ڕا
to break a part, tear down, rip open	هەڵ ____
dropped stitle , unraveled	هەڵ وەشاوە
match ,go with , be suitable or becoming	وەشانەوە (لێ____)
rain or wind(south east) ; good, goodness n.	وەشت
lynx	وەشك
fidelity, faithfulness	وەفا
faithful adj.	بە___
unfaithful adj.	بێ ___
faithful , trusty adj.	وەفا دار
	وەقت = وەخت
patience n.	وەقرە
aestless adj.	بێ---
like, as, such ; when	وەك (وەكو)
alike	-- یەك
agent, deputy, attorney, representative	وەكیل
steward	وەكیل
	وەڵام = وەرام
place; clever; young gentleman; pain	وەند

drowsiness , dozing n.	وەنەوز
to doze , be half sleepy	-- دان
such , thus	وەها
doll	وەویلە
harm	وەی (1)
harmless, gentle	بێ---
oh! interj(expressing regret or surprise)	وەی (2)
god forbid!	-- نەبی
a new bride	وەیو (وەیوە)
whoa!	وۆش
say vi.	ووتن
to tell , inform vi.	پێ--
speech , saying , article	ووتار
word , talk	ووتە
flat –iron	ووتوو
pause , respite ,interval	ووچان
to rest , refresh	-- دان
with out break ; incessantly , ceaselessly av.	--بێ
permit n.	وورم
utter ; grumble	ووتاندن (ووتانن)
utterance n.	وورتە
bear (animal)	وورچ
very small , tiny ,fine , precise	وورد

ـب	to broken in to small pieces be crushed vi.
ـب وه (لێ ـب وه)	examine, look closely at vi.
ـك	to pound , crush vi.
ـك وه	to change (money)
ووردبین	hypercritical ,perceptive, culous adj.
ووردكه (وورتكه)	small bits , finer paricles
وورده	small change ; small bit ,minute
ووردهباران	drizzle
وورده بهرد	pebbles, grovels, pieces of broken stone
وورده بین	magnifier (lens),microscope
وورده فرۆش	peddler; retailer
ووردهكاری	minor works
ووردوخاش	in pieces, in fragments
ـك	to break in pieces
وورده والآ	oddments
ووردی	exactitude , exactness
وورشه	shimmer ,gleam n.
وورشانهوه	shimmer vi.
وورگ (___ گ)	insist vi.
وورگ	belly ,rumen
ـدان	to belly , butge, swell up vi.
ووره	morale n.
ـــبهردان	to be terrified, demoralize vi.
ووریا	aware ,attentive, alert adj.

to be a ware , alert vi.	--ب
to make up , be a wared vi.	-- ب وه
to wake	-- ك وه
dizzy, stunned with amazement	ووڕ
	ووڕاق = وەڕاق
whirr n.	ووڕه(1)
gnat	ووڕه (2)
to talk in sleep ; delirium n.	ووڕێنه
to talk in sleep, be delirious	-ك
elm	ووزم
ability , power n.	ووزه
be stirred up	ووروژان
to swarm , come buzzing round vi.	تێ--
stir up (hornes in nest)	ووروژاندن
	ووروکان = ووروژان
rustle n.	ووژه
hush!, silence! , whish! , interj	ووس !
to be silent, stop making a noise vi.	-ب
camel	ووشتر
ostrich	ووشترمر (--مەل)
dry adj.	ووشك
to become dry vi.	-- ب
to make dry vi.	-- ك
bone-dry	-- وبرنگ
to wither , shrivel	هەڵهاتن

draught adj.	ووشکانی
dried adj.	ووشکه
macadam	ووشکەسی
untilled land	ووشکەوەرد
word	ووشه (1)
rustle	ووشه (-- ووش) (2)
country	وولات
pack-horse, mount, beast of burden	وولاخ
suffix forms dim. as in :	-ووتکه
	پاچوولکه
area , province	ووتکه
suffix forms dim as in:	-ووله
	مێشووله
reward, present, gift n.	وولیفەت
lost , missing n.	وون
to be lost vi.	-- ب
to lose vi.	--- ك
to mislay	لێ -- ب
hum, huzz, confused noise n.	وونکه (سەوونگ)
present steam of	ویستن
to investigate	--ك
dare vi.	وێران (1)
devastated, in ruins, desolate	وێران (2)
to be ruined vi.	--ب

to destroy vt.	ــــك
ruins , place full of ruins	وێرانه
desolation , ruin n.	وێرانی
fall upon	وێزه (چونه ــ0)
special , pure	وێژ (ــــه)
	وێشه = بێشه
stray , wandering , homeless	وێڵ
copy ,example	وێنه
in comparable	ــــبێ
whistle	ویته
	ویزاندن
a kind of buzzing insect	ویزه ویز
buzzing n.	ویزه
desire , wish, will n., also past stem of stem of	ویست
desire , want , wish vt.	ویستن
to need	پێ ویست
requirement n.	ویستهمهنی

ی (1)	article connecting noun with preceding, noun ,adj. or adv. and indicating, belonging , connection or possession as:
داری بەڕو ، خانوی ئاغا	
ی(2)	suffix forms abstract nouns form
ئاسانی ، شارستانی	ddjectives or nouns as:
ێ (ی ،لا)	the twenty sixth letter of the arabic-kurdish alphabet
یا (یاکو)	or conj.
یاپراخ (ت)	stuffed vegetable rolls
یاخود	or
یاخی	rebellious , unruly adj.,n.
–ب	to rebel , out law vt.
یاد	memory ,remembrance n.
–ك	to remember , recollect vt.
یاداشت	memorial ; note n.
یادگار	souvenir , keepsake n.
یار	friend ; lover
یارا	ability , power
یارد (یاردە) " أ "	yard
یارمەتی	help
– دان	to help vt.
یارۆ	that fellow , thingammy
یاری	game ; gambling n.
––ك	to play vi.
یاریدە (یاریە)	help, aid n.

to help , assist	-- دان
helper , assistant n.	یاریدەدەر
jasmine ; rock	یاس
law, custom; code; regulation; tradition	یاسا(یاسە)
traditional	یاسایی
jasmine	یاسامین
label n.	یافتە
ruby n.	یاقوتە
mane , acclivity	یاڵ
manned adj.	یاڵدار
either or	یان (یانەکو)
side carpet	یان " ت "
eleven adj.	یانزە
eleventh adj.	یانزەمین ، یانزەهەم
house ; club	یانە
nonsense	یادە
assistant ; aide-de-camp	یاوەر
present stem of	یە (هاتن)
suffix forms abstract nouns from nouns and adjectives as;	-یەتی ئازایەتی
geld(animals)	بەختە
captive	یەخسیر
collar	یەخە

seize by the cooler, accost; capture	–گ
spare n.	یەدەك " ت "
god	یەزدان " ت "
chest , box , cup board	یەغدان
plunder , booty	یەغی
rich stew of meat with onion	یەغنی
bowl (of copper)	یەغنی كێش
nausea, retch	یەق
to retch, vomit vi.	– دانەوە (–ك وە)
one	یەك
unite, coalesce, combine	–ب
coincide	––كەوتن
one by one	–– گرتن = یەك بوون
altogether , at a time	بە – جار
once for all	بە–جارەكی
all at once, come together	بە–داهاتن
to separate, let go of one another	لە–جیابوونەوە
distinguish	لە–جیاكردنەوە
units	یەكان
boar	یەكانە
most affections (remedy),the only cure efficacious	یەكاویەك
continuously	یەك بینە (لە––)
made of a single piece; solid	یەك پارچە (یەكپارە)
single, sole, unique	یەكتا

each other	یەكتر
alone , single	یەكتەنە
permanent	یەكجارە (یەكجارەكی)
joined	یەكتر گیر
one-eyed	یەك چاو
of the same kind, similar	یەكچەشن
one-hearted , unanimous	یەكدڵ
a few ,one or two	یەكدویەك
direct , straight	یەكڕاست
of the same color, consistent adj.	یەكڕەنگ
equal ,similar, level, uniform	یەكسان
directly, all at once	یەك سەر
sunday	یەك شەممە
unanimous; one fold; constant	یەكلا
one ; within the other	یەك لەناو یەك
single(thread) ,ace (cards)	یەكلۆ
unit	یەكە
first	یەكەم (یەكەمین)
alternately	یەكە نایەكێ
suddenly ,at once	یەكندەردوو
one by one	یەكە یەكە
one of them	یەكێكیان
one each ,to each ,for each	یەكی
oneness ; union n.	یەكیەتی
one , single , unique	یەگانە

یەم "ت"	fodder
یەداش	softly , gently
یونجە	clover ,trefoil
–ێن	suffix forms the name of game as;
–ێنی	suffix forms abstract nouns as:
کچێنی ، کوڕێنی	
–غ	try to drive away sheep or goats , to throw down
–دان	
–ین (1) زانین , نوسین	ending as sign of infinitive as :
–ین (2)	suffix forms adjectives from nouns as:
ئاسنین ، بروین	